

Gemeente Leiderdorp

Jaarverslag 2013

JAARVERSLAG 2013

INHOUDSOPGAVE

1. Woord vooraf	5
2. Leeswijzer	9
3. Jaarverslag	11
<hr/>	
3.1 Programmaverantwoording	12
Programma 1 : Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs	13
1A Lokale gezondheidszorg	13
1B Wet maatschappelijke ondersteuning	16
1C Jeugdbeleid	21
1D Jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid	23
1E Lokaal onderwijsbeleid	26
1F Onderwijshuisvesting	28
Wat heeft het gekost?	31
Programma 2 : Werk en Inkomen	34
2A Algemene bijstand	34
2B Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	38
2C Vreemdelingenbeleid	40
Wat heeft het gekost?	42
Programma 3 : Kunst, Cultuur en Sport	44
3A Kunst en Cultuur	44
3B Sport	47
Wat heeft het gekost?	49
Programma 4 : Beheer openbare ruimte	51
4A Verkeer en vervoer	51
4B Water	53
4C Groenbeleid en regio	55
4D Openbaar Groen	57
4E Speelplaatsen	60
4F Riolering	62
4G Reiniging	64
Wat heeft het gekost?	66
Programma 5 : Wonen en Ondernemen	70
5A Ruimtelijke ordening	70
5B Woonbeleid	72
5C Economische zaken	75
5D Duurzaamheid	77
Wat heeft het gekost?	79
Programma 6 : Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid	81
6A Algemene regionale samenwerking	81
6B Bestuur en dienstverlening	83
6C Openbare orde en veiligheid	85
6D Brandweer en rampenbestrijding	88
Wat heeft het gekost?	90
Programma 7 : Grondontwikkeling	93
7A Grondontwikkeling algemeen	93
7B Grondontwikkeling Centrumplan	94
7C Grondontwikkeling W4	96
Wat heeft het gekost?	99

Algemene dekkingsmiddelen	102
Algemeen	102
Wat heeft het gekost?	103
3.2 Paragrafen	107
Paragraaf 1 : Weerstandsvermogen	108
Paragraaf 2 : Onderhoud kapitaalgoederen	112
Paragraaf 3 : Bedrijfsvoering	120
Paragraaf 4 : Verbonden partijen	126
Paragraaf 5 : Grondbeleid	134
Paragraaf 6 : Financiering	142
Paragraaf 7 : Lokale heffingen	146
3.3 Staat van de Gemeente	151
4 Jaarrekening	155
<hr/>	
4.1 Algemene toelichting jaarrekening	157
4.2 Balans	160
4.3 Toelichting op de balans	162
4.3.1 Toelichting op de activa (alle bedragen x € 1.000)	162
4.3.2 Toelichting op de passiva (alle bedragen x € 1.000)	168
4.3.3 Gewaarborgde geldleningen	172
4.3.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	176
4.3.5 Vaste activa staat	177
4.3.6 Opgenomen en afgesloten kredieten	178
4.3.7 Staat van reserves	184
4.3.8 Staat van voorzieningen	193
4.4 Toelichting van de rekening baten en lasten	196
4.4.1 Financiële analyse per programma	196
4.4.2 Toelichting financiële afwijkingen reserves	204
4.4.3 Gerealiseerde dekkingsmiddelen	213
4.4.4 Incidentele baten en lasten	214
4.4.5 Aanwending onvoorzien	219
4.4.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-)publieke sector (=WNT)	220
4.5 Single Information Single Audit (SISA)	222
5 Overigen	227
<hr/>	
5.1 Gebeurtenissen na balansdatum	227
5.2 In control statement	228
5.3 Controleverklaring	231
6 Bijlagen	233
<hr/>	
Bijlage 1 : Conversietabel product-programma	233
Bijlage 2 : Bestuur en organisatie	239
Bijlage 3 : Kerngegevens Leiderdorp	241

Bijlage 4 : Afkortingenlijst

242

Bijlage 5 : Begrippenlijst

245

1. WOORD VOORAF

Financieel resultaat 2013.

De programmarekening 2013 sluit af met een positief jaarresultaat van € 545.391,22. In de programmarekening wordt verantwoording afgelegd over de plannen en voornemens uit de programmabegroting 2013.

bedragen x € 1.000,-	Rekening 2012	Begroting 2013	Rekening 2013	Verschil 2013
Lasten	65.227	68.770	61.257	7.512
Baten	-70.489	-63.620	-59.139	-4.481
Totaal van saldo van baten en lasten	-5.262	5.150	2.118	3.032
Mutaties in reserves:				
- toevoegingen	27.009	6.464	8.518	-2.054
- onttrekkingen	-23.838	-11.614	-11.182	-432
Resultaat	-2.091	0	-545	545

Mijlpalen 2013

Eerste Brede School

Op 28 januari werd Kindcentrum de Brink feestelijke geopend. Het nieuwe gebouw aan de Kastanjelaan biedt onderdak aan PC basisschool Kastanjelaan en aan Stichting kinderopvang Leiderdorp.

'Gewoon lekker wonen tussen stad en groene hart'

De gemeenteraad heeft op 4 februari 2013 de woonvisie 'Gewoon lekker wonen tussen stad en Groene Hart' vastgesteld. De raad heeft vastgesteld, dat er in Leiderdorp tot 2020 nog 750 woningen gebouwd zouden moeten worden, vooral voor (jonge) starters en ouderen.

Op de fiets met het college

Het college van burgemeester en wethouders ging in zeven fietstochten door het dorp langs de plekken die in 2011 tijdens de wijkwandelingen bezocht zijn. Om samen met bewoners opnieuw te kijken hoe de wijk er nu bij staat.

Doe mee met het burgerpanel!

In 2013 is het Burgerpanel drie keer bevestigd over uiteenlopende onderwerpen; wat betekent water voor uw leefomgeving? Wat vindt u van het fietsklimaat in Leiderdorp en hoe ervaart u de dienstverlening van de afvalinzameling en milieustraat? Het Panel bestaat uit 750 leden, elke vragenronde doen ruim 450 leden mee.

Herinrichting Merelstraat en Koekoekstraat

De Merelstraat en de Koekoekstraat kregen een nieuwe inrichting. De buitenruimte is veilig en goed bereikbaar gemaakt en voorziet in voldoende parkeerplaatsen in een groene omgeving. De gemeente maakte het ontwerp voor de openbare ruimte samen met de bewoners van de straten.

Groene Schans

Het Park in 't Heerlijk Recht ging op 18 april open. En het is prachtig geworden; de opzet van het park is groen in al zijn variaties van bomen, struiken en bloemen. Voor jong en oud is er een sport- of speelgelegenheid. Een deel van het park, dat rondom het centrale deel ligt, is een mooi glooiend en rustig landschap gebleven.

In 2010 is de gemeente in coproductie met de buurtbewoners het project voor de inrichting van de Kleine Zandput in 't Heerlijk Recht gestart. Na 3 jaar hard werken aan het ontwerp en de uitvoering, is het park op donderdag 6 juni officieel geopend.

Herinrichting kruising Persant Snoepweg-Van Diepeningenlaan

In het kader van het Integraal Verkeers- en Vervoersplan en het programma Duurzaam Veilig startte op 6 mei de werkzaamheden voor het veiliger maken van de fiets- en voetgangersoversteek over de Persant Snoepweg ter hoogte van de Van Diepeningenlaan.

Burgerzaken op woensdagavond alleen op afspraak open

Vanaf 5 juni, na een proefperiode van drie maanden, is Burgerzaken op de woensdag tussen 17.00 en 20.00 uur alleen nog op afspraak open.

Plaatsing ondergrondse containers

Op het Santhorst, Kwikstaartplein, Laan van Ouderzorg, Lokhorst, Santhorst, Molenaarstraat, Voordorp en een deel van de Splinterlaan plaatste de gemeente ondergrondse containers. Met een persoonlijke 'sleutel' kunnen inwoners hun afval kwijt in de nieuwe containers.

Start uitvoering projecten IVVP

Op 10 september 2012 stelde de gemeenteraad geld beschikbaar om het Integraal Verkeers- en Vervoerplan (IVVP) uit te voeren. Het uitvoeringsplan bevat alle maatregelen die voor een goede verkeersafwikkeling in de toekomst moeten zorgen. Verkeersmaatregelen in de wijk Zijlkwartier en aanpassing van de kruispunten op het Engelendaal worden als eerste in dit kader uitgevoerd.

De Boterhuispolder in!

Zin in een ommetje of een fietstochtje in de nabije omgeving? Bezoek dan eens de Boterhuispolder. De Boterhuispolder was voorheen alleen vanaf de randen toegankelijk. Om meer mensen de polder te laten beleven, lieten de gemeenten Leiderdorp en Teylingen wandelpaden, fietspaden, picknickplekken en visstekken aanleggen. Ook werd in het zuidelijk deel grond afgegraven zodat nieuwe, 'natte' natuur kan ontstaan. Door natuurvriendelijke oevers te maken, krijgen nieuwe dier- en plantensoorten gelegenheid zich te ontwikkelen.

Leidse Agglomeratie Bereikbaar

Hoe blijft de Leidse Agglomeratie goed leefbaar en bereikbaar? Die vraag staat centraal in de Verkenning LAB071 (Leidse Agglomeratie Bereikbaar), een gezamenlijk project dat de gemeenten Leiden en Leiderdorp eind 2012 zijn gestart. In 2013 is door specialisten van de gemeenten samen met inwoners, ondernemers en andere geïnteresseerden in meerdere sessies van AggloLAB nagedacht over dit vraagstuk.

Start bouw Brede School West

Op 25 juni 2013 heeft het college van Burgemeester en Wethouders de omgevingsvergunning verleend voor de realisatie van de Brede School West (Kindcentrum De Hofstuyn) en Daltonschool De Leeuwerik. Met deze vergunning kon vanaf woensdag 26 juni gestart worden met de voorbereidende bouwwerkzaamheden.

Winkels op zondag open

Op 1 juli is de nieuwe Winkeltijdenwet in werking getreden. In deze wet is nu geregeld dat gemeenten de vrijheid hebben om de winkeltijden en het aantal koopzondagen te regelen. In onze verordening winkeltijden 2013, die eveneens per 1 juli is ingegaan, staat dat de winkels in Leiderdorp iedere zondag geopend mogen zijn tussen 06.00 uur en 22.00 uur.

Groot onderhoud Van Diepeningenlaan

Half september is gestart met de uitvoering van groot onderhoud aan de Van Diepeningenlaan. De straat is ingericht als 30 kilometergebied.

Werk aan de A4

Voor het werk aan het oostelijke deel van de verdiepte ligging van de A4 werd de Hoofdstraat ter hoogte van de A4 vier maanden afgesloten voor het verkeer.

Open dag opgraving Plantage

Naast tennispark De Munnik aan de Hoogmadeseweg ligt het toekomstig plangebied De Plantage. Hier heeft de Universiteit van Amsterdam resten van een vroegmiddeleeuwse nederzetting in kaart gebracht. De opgraving geeft door de vele gevonden gebruiksvoorwerpen een uniek beeld van het leven van de boerenbevolking in de Vroege Middeleeuwen. Belangstellenden kregen op 25 september de kans de eerste resultaten te bewonderen.

E-mailservice regelingen en verordeningen

De gemeente publiceert haar regelingen en verordeningen op www.overheid.nl én in Gemeente aan Huis. Vanaf 1 januari 2014 is de gemeente echter niet meer verplicht om de regelingen en verordeningen ook op papier bekend te maken in Gemeente aan Huis. Om toch op de hoogte te blijven van de bekendmakingen van verordeningen en regelingen kunnen inwoners zich vanaf 1 januari 2014 op de homepage van overheid.nl aanmelden voor een e-mailservice.

Leiderdorp, 2014

College van burgemeester en wethouders van Leiderdorp

2. LEESWIJZER

Dit jaarverslag bestaat uit twee delen. In het eerste deel – het jaarverslag – wordt verantwoording afgelegd over de 7 programma's zoals deze in de begroting 2013 beschreven zijn. Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden. De groepering zoals deze in 2013 is gehanteerd is in 2013 vastgesteld door de gemeenteraad.

Evenals in de begroting worden de programma's beschreven volgens een vaste opzet.

Na een korte inleiding volgt een overzicht van de doelen, activiteiten en de prestatie-indicatoren.

Vervolgens wordt onder het kopje "Wat hebben we bereikt?" gerapporteerd of en in welke mate de in de begroting gestelde doelstellingen behaald zijn. De inspanningen die verricht zijn om de doelstellingen te behalen, worden beschreven onder "Wat hebben we ervoor gedaan?".

Bovenstaande vragen worden per subprogramma behandeld. Daarnaast wordt onder "Wat heeft het gekost?" verantwoording afgelegd over de verschillen tussen begroot na wijziging en de werkelijke baten en lasten voor bedragen groter dan € 50.000.

In het onderdeel Paragrafen wordt gerapporteerd over thema's die een dwarsdoorsnede van het jaarverslag geven. Voorbeelden hiervan zijn bedrijfsvoering, onderhoud kapitaalgoederen en het weerstandsvermogen. De wetgever stelt in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zeven paragrafen verplicht.

Deel 2 van de jaarstukken bestaat uit de financiële jaarrekening, waarin verantwoording wordt afgelegd over de financiën van de gemeente. De verantwoording betreft onder andere de balans, de toelichting op de balans en de financiële analyse.

Als laatste wordt dit boekwerk afgesloten met een vijftal bijlagen.

3. JAARVERSLAG

3.1 Programmaverantwoording

Programma 1 : Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs

1A Lokale gezondheidszorg

Inleiding

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg), heeft de gemeente de taak door middel van preventieve activiteiten een gezondere fysieke en sociale leefomgeving voor burgers te creëren. Hierbij willen wij bij onze burgers een gezondere levensstijl stimuleren.

Begin 2013 is er voor de periode 2013-2016 nieuw lokaal gezondheidsbeleid vastgesteld. Dit heeft geleid tot nieuwe smartdoelen en activiteiten voor de periode 2013-2016. Hieronder zijn de nieuwe doelen, activiteiten en prestatie-indicatoren voor 2013 weergegeven. Hiermee wordt afgeweken van de doelen, activiteiten en prestatie-indicatoren die in de programmabegroting 2013-2016 zijn opgenomen.

De speerpunten van het lokaal gezondheidsbeleid zijn alcohol-, roken-, depressie-, overgewicht- en eenzaamheidspreventie en bewegen in de buurt. Het beleid richt zich met name op een drietal groepen: kinderen en jongeren, mensen met een laag sociaal economische status (SES) en (kwetsbare) ouderen.

Doel	Een gezondere fysieke en sociale omgeving voor burgers en stimuleren van een gezonde levensstijl				
SMART doel	1. Bevorderen van afstemming en samenwerking tussen organisaties.	2. Kinderen en jongeren en hun opvoeders weerbaarder maken tegen schadelijk alcoholgebruik, roken en ongezonde voeding en beter leren omgaan met deze verleidingen.	3. Kinderen en jongeren worden door gezonde leefomgeving aangemoedigd gezond gedrag te vertonen.	4. Eenzaamheid en depressie onder ouderen voorkomen door ouderen zolang mogelijk actief te houden.	5. Mensen met een lage SES beter informeren en adviseren over gezonde leefstijl en stimuleren meer te bewegen.
Activiteiten 2013	1.1 Een werkgroep oprichten die vanaf 2014 een jaarplanning maakt van de gezondheidsbevorderende initiatieven voor jeugdigen.	2.1 De GGD HM biedt voorlichting, advies en ondersteuning aan scholen op het gebied van gezonde leefstijl.	3.1 In lokale media wordt aangesloten bij landelijke campagnes.	4.1 In lokale media wordt aandacht besteed aan eenzaamheid en depressie onder ouderen.	5.1 De GGD HM biedt voorlichting, advies en ondersteuning aan scholen op het gebied van gezonde leefstijl en sluiten aan bij landelijke campagnes ter bevordering van de gezondheid.
		2.2. CJG Leiderdorp biedt informatie, advies en ondersteuning aan kinderen, jongeren en ouders.	3.2 GGD HM ontwikkelt de methode gezonde kinderdagverblijven en brengt de methode Gezond Gewicht onder de aandacht bij scholen.	4.2 Het onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van het inzetten van een buurtsportcoach.	
Prestatie-indicator	1.1 Een actieve werkgroep die werkt aan het opstellen van een jaarplanning van gezondheidsbevorderende activiteiten voor jongeren en kinderen.	2.1 Het aantal scholen waar het aanbod van voorlichtings- en ondersteuningsactiviteiten van de GGD HM onder de aandacht is gebracht.	3.1 Het aantal keer dat in lokale media aandacht is besteed aan landelijke campagnes. Zie 2.1	4.1 Het aantal keer dat in lokale media aandacht is besteed aan eenzaamheid en depressie.	5.1 zie 2.1
		2.2 Het CJG biedt informatie, ondersteuning en advies aan kinderen, jongeren en ouders.		4.2 Er wordt een onderzoek gestart naar de mogelijkheid om een buurtsportcoach in te zetten.	

Wat hebben we bereikt?

1. Afstemming en samenwerking

We hebben een betere afstemming en samenwerking gestimuleerd tussen verschillende organisaties die gezondheidsbevorderende activiteiten voor jeugdigen aanbieden. Hierdoor wordt overlap in het aanbod van gezondheidsbevorderende activiteiten voorkomen en sluiten initiatieven beter op elkaar aan. Dit vergroot de effectiviteit en zorgt tevens voor de mogelijkheid om nieuwe initiatieven te ontplooiën.

2+3. Kinderen en jongeren

We hebben kinderen en jongeren weerbaarder gemaakt tegen schadelijk alcoholgebruik, roken en ongezonde voeding, zodat zij beter leren omgaan met deze verleidingen. We hebben kinderen en jongeren aangemoedigd gezonde keuzes te maken, zodat ze zich ontwikkelen tot volwassenen, die zelf verantwoordelijkheid nemen voor een gezonde leefstijl, waardoor problemen in de toekomst voorkomen kunnen worden. Ook ouders zijn betrokken, zodat zij de als opvoeder de gezondheidssituatie positief kunnen beïnvloeden.

4. Ouderen

We hebben bij onze bewoners bewustwording gecreëerd voor het belang dat ouderen actief blijven, zodat ze langer gezond blijven, zelfstandig in hun woonomgeving kunnen blijven wonen en langer kunnen deelnemen aan de samenleving.

5. Mensen met een lage sociaal economische status

We hebben de gezondheid van mensen met een lage sociaal economische status gestimuleerd, zodat de leefstijl van deze groep verbetert en gezondheidsachterstanden verminderen.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

1. Afstemming en samenwerking

Er is een werkgroep opgericht met de GGD, het CJG, Sociaal Cultureel werk en Sportfondsen Sport Servicepunt. Zij maken samen een jaarplanning van de gezondheidsbevorderende initiatieven voor jeugdigen. De jaarplanning geeft de organisaties inzicht in waar ze nog beter kunnen samenwerken en waar ze het aanbod beter kunnen afstemmen. Ook de scholen zijn uitgenodigd hier aan mee te werken. In 2014 wordt de planning uitgewerkt.

2+3. Kinderen en jongeren

De GGD verzorgt voor Leiderdorp de uitvoering van de wet Publieke gezondheidszorg. Zij verzorgen lesprogramma's en sluiten aan bij landelijke campagnes voor voorlichting aan ouders en jeugdigen. De GGD HM heeft voorlichtingsmateriaal verstrekt en ondersteuning aan scholen geboden over gezonde leefstijl. De GGD HM heeft de Ouderavond Puberwereld en het programma Gezond Gewicht onder de aandacht van alle scholen in Leiderdorp gebracht. Ook het CJG Leiderdorp heeft informatie, advies en ondersteuning geboden aan kinderen, jongeren en ouders op het gebied van gezonde leefstijl, waaronder voeding, bewegen, overgewicht en middelengebruik. Hierdoor krijgen kinderen, jongeren en ouders meer handvatten om met verleidingen om te gaan en wordt gezond gedrag aangemoedigd.

Als gemeente dragen wij zorg voor het onderhoud van de openbare ruimte, zodat kinderen en jongeren veilig kunnen sporten en bewegen. Daarnaast zijn wij de Drank en Horecawet aan het implementeren die onder andere als doel heeft alcoholgebruik onder de jongeren terug te dringen. Bovendien is er in Gemeente aan Huis en op de gemeentelijke website aandacht besteed aan landelijke campagne ter bevordering van gezond gedrag en een gezonde leefomgeving van jeugdigen, zoals de week van de opvoeding en de nationale buitenspeeldag.

4. Ouderen en mensen met een lage sociaal economische status.

We hebben middels berichten in Gemeente Aan Huis en op de website bij onze burgers onder de aandacht gebracht dat het van belang is dat ouderen actief blijven, waardoor ouderen langer gezond blijven, zelfstandig in hun woonomgeving kunnen blijven wonen en langer kunnen deelnemen aan de samenleving. Momenteel zijn we met organisaties in gesprek of zij voor ons

kunnen onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van het inzetten van een buurtsportcoach in Leiderdorp ter bevordering van de gezondheid van ouderen en mensen met een lage sociaal economische status. Dit onderzoek wordt begin 2014 gestart.

In Leiden worden voor mensen met een sociaal economische status beweegprogramma's uitgevoerd waar Leiderdorpse inwoners ook gebruik van mogen maken. Een tiental van onze inwoners heeft hier afgelopen jaar al gebruik van gemaakt. Het onderzoek naar bevorderen van bewegen met behulp van de buurtsportcoach richt zich ook op mensen met een laag economische status.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Is er een actieve werkgroep actief die werkt aan het opstellen van een jaarplanning van gezondheidsbevorderende activiteiten voor jongeren en kinderen.	nvt	nvt	ja	ja
Het aantal scholen waar het aanbod van voorlichtings- en ondersteuningsactiviteiten van de GGD HM onder de aandacht is gebracht.	nvt	nvt	13	13
Het CJG biedt informatie, ondersteuning en advies aan kinderen, jongeren en ouders.	nvt	nvt	uitgevoerd	uitgevoerd
Het aantal keer dat in lokale media aandacht is besteed aan landelijke campagnes.	nvt	nvt	2	2
Het aantal keer dat in lokale media aandacht is besteed aan eenzaamheid en depressie.	nvt	nvt	1	1
Is het onderzoek gestart naar de mogelijkheid om een buurtsportcoach in te zetten?	nvt	nvt	ja	nee

1B Wet maatschappelijke ondersteuning

Inleiding

Wij willen in de beleidsperiode 2013-2016 door middel van de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning burgers stimuleren zoveel mogelijk op eigen kracht te laten participeren in de samenleving .

De uitvoering van de Wmo willen wij vormgeven op een vijftal programma's:

1. *Samenleven in buurt of wijk*
2. *Een veilige geborgen jeugd*
3. *Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers*
4. *Meedoen makkelijker maken*
5. *Een vangnet voor iedereen.*

In 2013 is een start gemaakt met de voorbereidingen op de nieuwe taken (transitie) die vanuit het Rijk worden ondergebracht in de Wet maatschappelijke ondersteuning. Vanaf 1 januari 2015 wordt de Wmo uitgebreid met: begeleiding (groep en individueel), vervoer van en naar begeleiding groep, kortdurend verblijf en cliëntenondersteuning. Voor deze transitie zal een nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning worden vastgesteld door de Tweede kamer.

Doel	In 2012-2016 worden burgers door middel van de Wet maatschappelijke ondersteuning gestimuleerd om zo lang mogelijk de regie over het eigen bestaan te voeren. Dit doen zij door zoveel mogelijk op eigen kracht te participeren in de samenleving.				
SMART doel	1. Het bevorderen van samenleven in de buurten en wijken door het beschikbaar stellen van een budget voor burgerinitiatieven.	2. Zie programma 1D jeugd gezondheidszorg/ preventief jeugdbeleid.	3. Jaarlijks stijgt vanaf 2011 het bereik onder mantelzorgers met 10%. Vrijwilligers in Leiderdorp worden ondersteund bij hun vrijwilligerswerk.	4. De algemene welzijns-voorzieningen zijn voorliggend aan individuele voorzieningen. Het kostenniveau van de individuele voorzieningen mag zich jaarlijks gelijk ontwikkelen met de financiële stijging in de Wmo benchmark.	5. Verbeteren en behouden van zorg, preventie en opvang wanneer mensen zelf niet langer de regie over hun eigen bestaan kunnen voeren.
Activiteiten 2013	1.1 Bekendheid geven aan mogelijkheden wijkbudgetten. 1.2 Financieel ondersteunen van wijk- en buurtinitiatieven, aldan niet tot standgekomen in samenwerking met professionele organisaties.	2.1 Zie uitwerking programma 1D.	3.1 Uitvoeren basisfunctie mantelzorg-ondersteuning (informatie, advies en begeleiding, emotionele steun, educatie, praktische hulp, respijtzorg, financiële tegemoetkoming en materiële hulp) door financiering mantelzorg ondersteuning-organisaties. 3.2 Extra aandacht voor mantelzorgers die een naaste met een geestelijk gezondheidsprobleem (GGZ) ondersteunen.	4.1 Implementeren gekantelde werkwijze met lokale partners in Leiderdorp. 4.2 Versterken van netwerk voorliggende welzijnsvoorzieningen, zodat de vraag naar individuele voorzieningen beperkt kan worden.	5.1 Voorbereiden decentralisatie AWBZ begeleiding (onder voorbehoud van rijksbeleid). 5.2 Financieel bijdragen aan regionale preventieactiviteiten Geestelijke gezondheidszorg.

Doel					
In 2012-2016 worden burgers door middel van de Wet maatschappelijke ondersteuning gestimuleerd om zo lang mogelijk de regie over het eigen bestaan te voeren. Dit doen zij door zoveel mogelijk op eigen kracht te participeren in de samenleving.					
			3.3 Uitvoeren basisfuncties (vertalen maatschappelijke ontwikkelingen, verbinden, versterken, verbreiden en waarderen en verankeren) voor ondersteuning vrijwilligerswerk. Door realiseren van digitale vacaturebank voor vrijwilligers, verzorgen van een cursusaanbod ter versterking van vrijwilligerswerk.		5.3 Verminderen huisuitzettingen door inwerking treden convenant voorkoming huisuitzetting.
			3.4 Toekennen en uitreiken vrijwilligersprijs 2013.		5.4 Regionale beleidsnota huiselijk geweld.
prestatie-indicator	1.1 Jaarlijks worden meer dan drie buurtinitiatieven gehonoreerd en uitgevoerd.	2.1 Zie uitwerking programma 1D.	3.1 Jaarlijks stijgt vanaf 2011 het bereik onder mantelzorgers met 10%.	4.1 De gekantelde werkwijze is binnen Leiderdorp geïmplementeerd.	5.1 Het aantal huisuitzettingen daalt in 2013 van 8 naar 6. Vanaf 2015 bedraagt het aantal huisuitzettingen per jaar niet meer dan 2.
			3.2 Mate waarin vrijwilligers zich in Leiderdorp ondersteund voelen (1e meting in 2014).	4.2 Uitgaven op de individuele voorzieningen stijgt of daalt gelijk aan de uitgaven conform de Wmo benchmark.	

Wat hebben we bereikt?

1. Samenleven in buurten en wijken

In 2013 zijn twee platformbijeenkomsten Wmo georganiseerd. De bijeenkomsten hadden het thema "Anders kijken naar en in de zorg/ondersteuning". Op de andere bijeenkomst heeft het onderwerp "Omgaan met privacy" centraal gestaan. Beide onderwerpen zijn belangrijk in aanloop naar de nieuwe visie en taken die we vanuit de Rijksoverheid over krijgen binnen de Wmo. De platformbijeenkomsten dragen bij aan elkaar beter leren kennen en netwerkvorming. Voor buurt- en wijkinitiatieven is een regeling opgesteld, maar moet nog juridisch geborgd worden in verband met de mogelijkheid van beroep- en bezwaar tegen een eventuele afwijzing. Dit is nog niet gerealiseerd. Zodra aan alle voorwaarden is voldaan zal de regeling onder de aandacht gebracht worden.

2. Een veilige en geborgen jeugd (zie programma 1D)

3. Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers

De ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers heeft in 2013 een flink impuls gekregen. Stichting I-Doe heeft opdracht gekregen een aantal zaken te realiseren om vrijwilligers in Leiderdorp te ondersteunen. Zo is er een digitale vacaturebank, zijn er cursussen, is ondersteuning op maat voor vrijwilligersorganisaties mogelijk en is er een beursvloer georganiseerd. Er worden steeds meer mantelzorgers bereikt met de ondersteuning die de gemeente inkoop. De mantelzorgkaart en website hebben hiertoe bijgedragen. Ook is er elk jaar specifieke aandacht voor een bepaalde groep mantelzorgers. In 2013 waren dit de mantelzorgers die steun bieden aan iemand met een psychiatrische aandoening.

4. Meedoen makkelijker maken

Binnen dit programma zijn vooral de voorbereiding op de nieuwe taken vanuit het Rijk naar de Wmo centraal komen staan. De plannen die in de beleidsnota 2013-2016 hierin worden genoemd hebben direct verband met de veranderingen op de Wmo. Concreet heeft dat nog niet geleid tot resultaten op de genoemde beleidsvoornemens. Deze zullen in 2014 mee worden genomen bij de concretisering van de hervorming van het sociaal domein en met name de Wmo. In 2013 is de visie over hoe we binnen Leiderdorp de nieuwe taken vanuit het Rijk willen aanpakken vastgesteld en is gewerkt aan een verdere uitwerking van de hervorming op het sociaal domein.

In 2013 is geëxperimenteerd met het voeren van het keukentafelgesprek bij mensen die met een ondersteuningsvraag bij organisaties en Wmo loket kwamen. Het project heeft inzicht gegeven in de beperkingen van dit gesprek en de voorwaarden, vaardigheden die nodig zijn om gekanteld te gaan werken. Ervaringen uit dit project zullen worden meegenomen binnen de hervorming van de Wmo en specifiek bij de vormgeving van het sociaal gebiedsgebonden team.

5. Een vangnet voor iedereen

In 2013 is regionaal een beleidsvisie verslavingspreventie alcohol vastgesteld. Lokaal wordt in 2014 dit concreet uitgewerkt in een actieplan. Ook is een regionale visie op huiselijk geweld gerealiseerd. Tevens is het convenant voorkoming huisuitzettingen in 2013 in werking getreden. Overheveling van cliëntondersteuning van MEE naar gemeenten wordt in de transitie meegenomen. Regionaal is binnen Holland Rijnland hiervoor een handreiking met voorstellen voorbereid. Het onderzoek naar scheve huisjes (mobiele woonruimte voor mensen die niet kunnen functioneren in gangbare woningen vanwege bijvoorbeeld ongepast gedrag) in kader van de lokale bijdrage aan het Regionaal Kompas is uitgesteld in verband met de transitie. Het Regionaal Kompas gaat over de aanpak van dakloosheid en daarmee samenhangende problematiek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Bekendheid geven aan mogelijkheden wijkbudgetten.

Regeling is vormgegeven. Juridische onderbouwing bij mogelijke afwijzingen binnen de regeling dienen nog worden ingebouwd. In 2014 is de verwachting de regeling breed onder de aandacht te kunnen brengen.

1.2 Financieel ondersteunen van wijk- en buurtinitiatieven, al dan niet tot standgekomen in samenwerking met professionele organisaties.

In 2013 zijn geen buurtinitiatieven uit het budget ondersteund. Een initiatief van het Zijkwartier hebben we via provinciale ondersteuning vanuit JSO kunnen uitvoeren, waardoor geen beroep op het budget is gedaan.

2.1 Zie uitwerking programma 1D.

3.1 Uitvoeren basisfunctie mantelzorg-ondersteuning (informatie, advies en begeleiding, emotionele steun, educatie, praktische hulp, respijtzorg, financiële tegemoetkoming en materiële hulp) door financiering mantelzorg ondersteuning-organisaties.

Met alle mantelzorgondersteuningsorganisaties (MEE, ActiVite en Pluspunt) zijn in 2013 afspraken gemaakt. Gezamenlijk dragen zij zorg voor een samenhangend aanbod en ondersteuning voor mantelzorger, gebruikmakend van een ieders specifieke deskundigheid.

3.2 Extra aandacht voor mantelzorgers die een naaste met een geestelijk gezondheidsprobleem (GGZ) ondersteunen.

De gezamenlijke mantelzorgondersteuningorganisaties hebben samen met GGZ Leiden en Gemiva -SVG een specifiek aanbod voor mantelzorgers die een naaste ondersteunen met een geestelijk gezondheidsprobleem ontwikkeld. Er is een drietal thema bijeenkomsten georganiseerd voor mantelzorgers van mensen met uiteenlopende geestelijke gezondheidsproblematiek. Het programma is afgesloten met een voorstelling van het Pleegtheater.

3.3 Uitvoeren basisfuncties (vertalen maatschappelijke ontwikkelingen, verbinden, versterken, verbreiden en waarderen en verankeren) voor ondersteuning vrijwilligerswerk. Door realiseren van digitale vacaturebank voor vrijwilligers, verzorgen van een cursusaanbod ter versterking van vrijwilligerswerk.

Stichting I-Doe uit Leiden heeft deze taken in 2013 in samenspraak met de lokale (vrijwilligers)organisaties voor Leiderdorp vormgegeven en uitgevoerd.

3.4 Toekennen en uitreiken vrijwilligersprijs 2013.

Ook in 2013 zijn drie vrijwilligersorganisaties beloond met een vrijwilligersprijs: Stichting Pluspunt (voor Zomers Palet), jongerencentrum Dwars en het Afasiecentrum Leiderdorp. Zij kregen een cheque van 600 euro. De prijs is op de nieuwjaarsreceptie toegekend.

4.1 Implementeren gekantelde werkwijze met lokale partners in Leiderdorp.

In 2013 is geëxperimenteerd met de gekantelde gespreksvoering (= het keukentafelgesprek) met maatschappelijke organisaties en het Wmo loket. Dit heeft waardevolle inzichten en informatie opgeleverd die mee worden genomen bij de hervorming van het Wmo domein in verband met de transitie. De gekantelde werkwijze is daarom nog niet geïmplementeerd in 2013.

4.2 Versterken van netwerk voorliggende welzijnsvoorzieningen, zodat de vraag naar individuele voorzieningen beperkt kan worden.

In verband met de transitie wordt dit actiepunt meegenomen in de hervorming van het domein Wmo. In 2014 zullen hiervoor concrete voorstellen worden gedaan.

5.1 Voorbereiden decentralisatie AWBZ begeleiding (onder voorbehoud van rijksbeleid).

Ter voorbereiding op de transities binnen het sociale domein is een visie op de aanpak van de drie transities (jeugd, werk en Wmo) geformuleerd. Deze is door de gemeenteraad vastgesteld. Er is gekozen voor het hervormen van het sociaal domein ter voorbereiding op de nieuwe taken die per 1 januari 2015 naar de gemeente komen. In 2014 zal het kader voor deze hervormingen worden vastgesteld en de verdere uitwerking ter hand worden genomen.

5.2 Financieel bijdragen aan regionale preventieactiviteiten Geestelijke gezondheidszorg.

Gezamenlijk met de gemeenten binnen de Leidse regio financieren we preventieve activiteiten op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg. Rivierduinen biedt deze activiteiten aan.

5.3 Verminderen huisuitzettingen door inwerking treden convenant voorkoming huisuitzetting.

In samenwerking met de woningstichting Rijnhart Wonen, Stadsbank, GGD, Kwadraad (maatschappelijk werk) en de gemeente Leiderdorp en Zoeterwoude is een convenant voorkoming huisuitzetting gerealiseerd. Het aantal huisuitzettingen moet voorkomen worden door vroegtijdig te signaleren en in te grijpen. Hierover zijn binnen het convenant afspraken gemaakt.

5.4 Regionale beleidsnota huiselijk geweld.

Begin 2013 is een regionale ambtelijke werkgroep gestart met het opstellen van de Regiovisie geweld in huiselijke kring Hollands Midden 2014-2018, welke in januari 2014 is vastgesteld. Veel partijen waren betrokken bij het tot stand komen van de regiovisie. Met de regiovisie zijn de gemeenten in Hollands Midden regionaal gedragen beleidsuitgangspunten overeen gekomen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De regiovisie geeft de richting voor de komende jaren aan, van waaruit de uitvoeringspraktijk verder invulling moet krijgen.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Aantal buurtinitiatieven	n.v.t.	4	3	n.v.t.
Bereik mantelzorgers door mantelzorgondersteuning	n.v.t.	327	440	n.n.b.*
tevredenheidscijfer ondersteuning vrijwilligers (1e meting vindt in 2014 plaats)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitgaven Wmo individuele voorzieningen per inwoner in benchmark (bedrag landelijke vergelijkbare gemeenten)	€ 134,35	€ 117,07	€ 134,35	n.n.b.*
a. hulp bij het huishouden	€ 68,01	€ 50,51	€ 70,-	n.n.b.*
b woningaanpassingen/ hulpmiddelen	€ 66,34	€ 66,56	€ 66,34	n.n.b.*
Aantal huisuitzettingen	8	8	8	0

* gegevens met betrekking tot de ondersteuning van mantelzorgers worden bekend bij de verantwoording van de subsidies, financiële gegevens komen in het WMO benchmark rapport (juli 2014) beschikbaar

1C Jeugdbeleid

Inleiding

Wij willen ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor jongeren in de vrije tijd. Door het stimuleren van deelname aan vrijetijdsactiviteiten en het door jongeren zelf laten organiseren van activiteiten, willen wij de participatie vergroten. Het is daarom belangrijk om een gevarieerd aanbod aan zinvolle vrijetijdsvoorzieningen voor jeugdigen in Leiderdorp te behouden.

De doelen in dit subprogramma hebben een nauwe relatie met de subprogramma's: lokale gezondheidszorg, Wmo, jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid, lokaal onderwijsbeleid, sport.

Doel	De ontwikkelingskansen voor jongeren vergroten door het verhogen van participatie, het stimuleren van deelname aan en het zelf laten organiseren van activiteiten in de vrije tijd van jongeren.		
SMART doel	1. Het percentage Leiderdorpse jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar dat deelneemt aan activiteiten georganiseerd door maatschappelijke organisaties in stand houden.	2. Stimuleren van het zelf laten organiseren van activiteiten door de jeugd.	3. Verhoging van de participatie van jongeren aan het beleidsproces om het (jeugd)beleid beter te laten aansluiten bij de behoeften van de doelgroep.
Activiteiten 2013	1.1 Ondersteunen van maatschappelijke organisaties voor de uitvoering van jeugdactiviteiten (via het subsidieprogramma)	2.1 Het Sociaal Cultureel werk verhoogt het aantal vrijwilligers (jongeren die activiteiten organiseren).	3.1 In 2013 een dialoog organiseren tussen jong en oud Leiderdorp waarbij jongeren een prominente rol in de organisatie hebben.
	1.2 Promoten van de declaratieregeling 'cultuur, educatie en recreatie' in het kader van het minimabeleid. 1.3 Vierjaarlijkse jongerenpeiling om na te gaan in hoeverre Leiderdorpse jongeren deelnemen aan vormen van vrijetijdsbesteding op het gebied van bewegen, lezen en culturele activiteiten en om te toetsen of de voorzieningen voor vrije tijd voldoen aan de behoeften van deze doelgroep	2.2 In 2013 het project 'een CJG voor en door jongeren' continueren.	3.2 In 2013 het project 'een CJG voor en door jongeren' continueren.
Prestatie-indicator	Van alle jeugdigen neemt 98% deel aan minstens een vorm van vrijetijdsvoorziening.	In totaal nemen minimaal 10 jongeren deel aan participatieproject 'een CJG voor en door jongeren'.	In totaal nemen minimaal 20 jongeren tussen de 14 en 18 jaar deel aan de dag van de dialoog of een participatieproject.

Wat hebben we bereikt?

1. In stand houden van de deelname aan jeugdactiviteiten

Met de vierjaarlijkse jongerenpeiling wordt de deelname aan activiteiten gemeten. Deze peiling is in april 2012 uitgezet. De resultaten laten zien dat 98% van de Leiderdorpse jongeren deelneemt aan een vorm van vrijetijdsbesteding op het gebied van bewegen, lezen en culturele activiteiten. SCw is de voornaamste uitvoerder van de activiteiten voor jeugd. Op dit moment is nog niet bekend hoeveel kinderen, tieners en jongeren er in 2013 totaal hebben deelgenomen aan deze activiteiten.

2. Stimuleren zelfgeorganiseerde jeugdactiviteiten

Het in 2012 geopende jongeren centrum Dwars biedt jongeren allerlei faciliteiten voor verschillende activiteiten. Het Sociaal Cultureel werk stimuleert jongeren om zelf te organiseren, binnen en buiten het jongeren centrum, en begeleidt hen hierbij. Zo is er een jongerenredactie die wekelijks bij elkaar komt om te schrijven voor de jongerenpagina van het Leiderdorps Weekblad. Daarnaast zijn bijvoorbeeld 200 leerlingen van Visser 't Hooft uitgedaagd om zoveel mogelijk stemmen te verzamelen voor een door henzelf bedachte activiteit. De activiteit met de meeste stemmen ging door. Dit betrof 'levend tafelvoetbal' dat voor en door de jongeren is georganiseerd in de Houtkamp.

3. Jeugdparticipatie bij beleidsontwikkeling

In 2013 is het Trendteam opgericht. De groep overlegt maandelijks met de gemeente en wordt betrokken bij belangrijke ontwikkelingen die jongeren raken. In 2013 heeft het Trendteam kennisgemaakt met de gemeentelijke organisatie en een aantal adviezen gegeven. Eind 2013 bestaat het team uit 14 jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Financiële ondersteuning jeugdorganisaties

Diverse organisaties die zich bezig houden met jeugdactiviteiten hebben voor het jaar 2013 een subsidie ontvangen. Dit betreft de Toneelvereniging Leiderdorp, het Milieu Educatief Centrum, de Stichting Scouting Leiderdorp, de Stichting Vakantiepas, de Stichting Kinderkoor Alles Kids en de Schooltuinen.

1.2 Promoten declaratieregeling minimabeleid

De promotie van de regeling heeft plaatsgevonden via de uitvoeringsorganisatie sociale zaken.

1.3 Jongerenpeiling

De peiling is in maart 2012 uitgezet. De analyse is uitgevoerd en verwerkt in de jeugdnota die eind 2012 is vastgesteld.

2.1 Het Sociaal Cultureel werk verhoogt het aantal vrijwilligers (jongeren die activiteiten organiseren)

De informatie over het aantal vrijwilligers bij SCw is op dit moment nog niet bekend.

2.2 + 3.2 Jeugdparticipatie binnen het CJG

Zes jongeren hebben deelgenomen aan het project. Zij zijn getraind als voorlichter en hebben een voorlichting opgesteld. In totaal heeft de groep 130 leeftijdsgenootjes voorgelicht.

3.1 Het organiseren van een dialoog tussen jong en oud

De opzet van de Dag van de Dialoog in Leiderdorp in 2013 is gewijzigd ten opzichte van 2012. Aansluitend bij de oorspronkelijke opzet van de Dag van de Dialoog zijn er dialoogtafels georganiseerd. Hier hebben geen jongeren aan deelgenomen. Bij de organisatie van de Dialoog in 2014 wordt bekeken hoe deze kunnen worden betrokken. Er vindt in het eerste kwartaal van 2014 een jeugddebat plaats. Het Trendteam neemt deel aan het debat en is actief betrokken bij de voorbereiding die in 2013 is gestart.

3.2 Jeugdparticipatie binnen het CJG

(Zie 2.3).

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Aantal activiteiten dat door jongeren in het jongeren centrum wordt (mede) georganiseerd.	n.v.t.	n.v.t.	n.t.b.	nb
Aantal jongeren dat deelneemt aan het participatieproject in het CJG	-	13	10	6*
Aantal jongeren tussen de 14-18 jaar dat actief participeert bij de totstandkoming van jeugdbeleid	n.v.t.	n.v.t.	10	14
Aantal jongeren dat deelneemt aan de 'dag van de dialoog'	n.v.t.	n.v.t.	10	0**

* Er zijn in totaal 130 jongeren bereikt. ** Er wordt een jeugddebat georganiseerd, jongeren zijn actief betrokken bij de voorbereiding.

1D Jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid

Inleiding

De stelselwijziging Zorg voor Jeugd, ofwel de transitie Jeugdzorg, is een belangrijk onderwerp voor de komende jaren. In deze transitie is sprake van het overdragen van de verantwoordelijkheid voor en financiering van alle jeugdzorg van provincie naar gemeenten. De gemeenten worden hierdoor inhoudelijk, financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk voor alle zorg voor jeugd die nu onder het Rijk, de provincies, de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Zorgverzekeringswet (Zvw) valt. In de periode 2013-2015 zullen wij de nodige voorbereidingen voor de transitie moeten treffen. Bureau jeugdzorg verdwijnt als toegangspoort voor de jeugdzorg. Wij willen binnen de wettelijke kaders zorgen voor verbetering en versterking van de aansluiting tussen het lokaal (preventieve) jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning om instroom in de geïndiceerde jeugdzorg te voorkomen. Dit door ouders, opvoeders en jeugdigen van 0 t/m 23 jaar ondersteuning te bieden bij opvoeden en opgroeien. Daarvoor willen we het aanbod aan preventieve (voorleggende) voorzieningen in stand houden en het Centrum voor jeugd en gezin (CJG) transitieproof maken.

De doelen in dit subprogramma hebben een nauwe relatie met de subprogramma's: jeugdbeleid, lokaal onderwijsbeleid, lokale gezondheidszorg, Wmo.

Doel	De instroom in de geïndiceerde jeugdzorg voorkomen door versterking van de ketenaanpak en het bieden van opvoed- en opgroeiondersteuning.		
Smartdoel	1. In 2015 is het aanbod in het kader van de vijf gemeentelijke functies lokaal preventief jeugdbeleid integraler en versterkt t.o.v. 2009.	2. In 2013 is het aanbod aan (lokale) opvoed- en opgroei ondersteuning divers en sluit aan bij de behoeften van de doelgroep.	3. De stelselwijziging zorg voor jeugd in de periode 2013-2015 implementeren.
Activiteiten 2013	1.1 Ondersteunen van maatschappelijke organisaties voor de uitvoering van opvoed- en opgroeiondersteuning.	2.1 Ondersteunen van maatschappelijke organisaties voor de uitvoering van opvoed- en opgroeiondersteuning.	3.1 Versterken (transitieproof maken) van het CJG.
		2.2 Inkopen van maatwerkproducten Jeugdgezondheidszorg bij de RDOG HM.	3.2 Doorontwikkeling en uitbreiding ketensamenwerking. (zowel lokaal als regionaal).
			3.3 Opstarten en uitvoeren projecten in het kader van de transitie (Verkenningen nieuwe doelgroepen, in kaart brengen cijfers, financiën enz).
Prestatie-indicator	Het percentuele aantal indicaties door Bureau Jeugdzorg is in 2015 t.o.v. 2009 met 0,5% verminderd.		
	Het aantal bezoekers van het CJG is in 2015 met 5% gestegen ten opzichte van 2012*		
	Het aantal bezoekers van de CJG website is in 2015 met 5% gestegen ten opzichte van 2012.		
	Het aantal e-consulten voor het CJG is in 2015 met 5% gestegen ten opzichte van 2012.		

* het aantal bezoekers van het CJG is mede afhankelijk van het aantal kinderen in Leiderdorp dat voor het periodiek onderzoek wordt opgeroepen.

Wat hebben we bereikt?

1. Versterken aanbod vijf gemeentelijke functies preventief jeugdbeleid

De vijf gemeentelijke functies preventief jeugdbeleid, informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, lichte pedagogische hulp en coördinatie zorg worden door het CJG gewaarborgd. Het aanbod is meer afgestemd op de regionale visie 'iedereen doet mee' welke gezamenlijk met het maatschappelijk veld is opgesteld. Jeugdhulp moet zo preventief mogelijk, zo dicht mogelijk bij huis en zo snel mogelijk, samen met ouders en jeugdigen worden opgepakt. De werkwijze 1 gezin 1plan 1 regisseur vraagt een transformatie van het werkveld. De start die in 2012 gemaakt is, is doorgezet en het veld is hiermee ook in 2013 weer volop aan de slag gegaan.

2. Divers en (vraaggericht) aanbod opvoed- en opgroeiondersteuning.

Leiderdorp beschikt over een divers en uitgebreid aanbod op het terrein van opvoed- en opgroei ondersteuning. Ouders en opvoeders kunnen preventief door een divers aanbod worden ondersteund. Hierdoor kunnen soms duurdere en zwaardere vormen van hulpverlening voorkomen worden.

3. De stelselwijziging zorg voor jeugd in de periode 2013-2015 implementeren.

De afgelopen jaren (2012 in 2013) stonden, maar ook de komende jaren staan in het teken van de transitie jeugdzorg. We zijn zowel lokaal als regionaal en zelfs bovenregionaal aan de slag met de voorbereiding en implementatie. In 2013 heeft dit geleid tot het vaststellen van de regionale visie op het jeugdbeleid, het opstellen van het toekomstmodel, de subregionale notie toekomst op het sociaal domein en de stukken welke in 2014 te besluitvorming worden aangeboden de beleidsnotie hart voor de jeugd en de subregionale notitie herontwerp van het Sociaal Domein. Ook zijn er voorbereidingen gemaakt voor de proeftuinen van de jeugd- en gezinsteams welke begin 2014 zullen starten. Er zijn in Holland Rijnland verband diverse werkgroepen opgesteld om de implementatie op 1 januari 2015 zo goed mogelijk te laten verlopen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 + 2.1 Ondersteuning organisaties voor opvoed- en opgroeiondersteuning

In 2013 is wederom vooral geïnvesteerd in de samenwerking tussen de verschillende partners binnen het CJG en het vergroten van de bekendheid van het CJG. We subsidieerden Kwadraad voor de uitvoering van onder andere het jeugdmaatschappelijk werk op scholen. We continueren de uitvoering aan het opvoedingsondersteuningsprogramma Home Start.

2.2 Inkopen maatwerkproducten jeugdgezondheidszorg

Leiderdorp beschikt over een divers en uitgebreid aanbod op het terrein van opvoed- en opgroei ondersteuning. Ouders en opvoeders kunnen preventief door een divers aanbod worden ondersteund. Hierdoor kunnen soms duurdere en zwaardere vormen van hulpverlening voorkomen worden. In 2013 zijn diverse maatwerkproducten binnen de jeugdgezondheidszorg afgenomen: o.a. bemoeizorg, vangnet non-bereik multidisciplinaire overleg CJG, ZAT (zorg adviesteams), Logopedie, Spraak- en Taalinterventie, Tripple P (positief opvoeden), Stevig Ouderschap, zorgcoördinatie 1 gezin 1plan, integrale vroeghulp.

3.1 Versterken (transitieproof maken) van het CJG

Er is verder uitvoering gegeven aan het lokale Plan van Aanpak t.b.v. de doorontwikkeling van het CJG. De kernpartners van het CJG dragen het CJG uit in alle uitingen. De uren van de coördinator zijn uitgebreid van 12 naar 16 uren per week. Met het verbeteren van de fysieke uitstraling is extra ingezet op laagdrempeligheid en toegankelijkheid met het oog op het overkomen van de jeugdhulp naar de gemeente. Er is een pilot jeugd- en gezinsteams (ambulante hulpverlening) gestart om onder de paraplu van het CJG de jeugdhulp in Leiderdorp richting 2015 vorm te geven.

3.2 Doorontwikkeling en uitbreiding ketensamenwerking. (zowel lokaal als regionaal).

In relatie met de doorontwikkeling van het CJG ligt de ketenaanpak jeugd (transitie). In de regio is er goede relatie binnen de keten (met het maatschappelijk veld) op het gebied van jeugdhulp. Ketensamenwerking is een belangrijk onderdeel van de transitie. Net zo als de afgelopen jaren zal hier de komende jaren verder op worden ingezet.

3.3 Opstarten en uitvoeren projecten in het kader van de transitie (Verkenningen nieuwe doelgroepen, in kaart brengen cijfers, financiën enz).

Ter voorbereiding op het overkomen van de jeugdhulp naar de gemeente is gestart met een pilot Jeugd- en gezinsteam.

Prestatie-indicator

	2011 (w)	2012 (w)	2013(b)	2013 (w)
Het percentuele aantal indicaties door Bureau Jeugdzorg is in 2015 t.o.v. 2009 met 0,5% verminderd.	3,0%	2,6%	2,6%	n.n.b.
Het aantal bezoekers van het CJG is in 2015 met 5% gestegen ten opzichte van 2012 (spontane inloop)	*	200	n.n.b.	n.n.b.
Het aantal (unieke) bezoekers van de CJG website is in 2015 met 5% gestegen ten opzichte van 2012.	3.481	3.735	3.567	n.n.b.
Het aantal e-consulten voor het CJG is in 2015 met 5% gestegen ten opzichte van 2012.	16		18	41

* Omdat het CJG niet geheel in 2011 open was moeten we de cijfers van 2012 afwachten om een goed beeld te geven.

1E Lokaal onderwijsbeleid

Inleiding

Wij willen de kansen van Leiderdorpse jongeren op de arbeidsmarkt verbeteren. Dat gaan we doen door samen met onze partners (het consultatiebureau en Stichting Kinderopvang Leiderdorp (SKL)) onderwijsachterstanden bij jonge kinderen vroegtijdig te signaleren en tegen te gaan. Ook willen we de arbeidskansen verbeteren door het aantal voortijdig schoolverlaters te verminderen en hen via het Jongerenloket alsnog een startkwalificatie te laten behalen.

Doel	Door het voorkomen van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen en het verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters verbeteren van de kansen van Leiderdorpse jeugdigen op de arbeidsmarkt.		
Smartdoel	1. In 2014 is 85% van de 2- en 3-jarigen met een door het consultatiebureau geconstateerde achterstand in hun taalontwikkeling geplaatst op een VVE-peuterspeelzaal.	2. In het schooljaar 2015/2016 is het aantal voortijdig schoolverlaters 38 (in het voortgezet onderwijs maximaal 16, in het MBO maximaal 22).	3. Zoveel mogelijk voortijdig schoolverlaters tussen de 18 en 23 jaar volgen een traject bij het Jongerenloket.
Activiteiten 2013	1.1 Met de VVE-peuterspeelzalen en het consultatiebureau maken we (prestatie) afspraken over de doorverwijzing van kinderen met een geconstateerde achterstand.	2.1 Het Regionaal Bureau Leerplicht bezoekt jaarlijks alle Leiderdorpse scholen om het verzuimprotocol onder de aandacht te brengen.	3.1. Alle voortijdig schoolverlaters worden per kwartaal benaderd met de melding dat zij een startkwalificatie moeten halen en krijgen een aanbod voor trajectbegeleiding.
	1.2 Het toekennen van bijdragen in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid om (voldoende) VVE-plaatsen te bieden.	2.2 De leerplichtambtenaar controleert regelmatig de (verzuim)registratie van scholen en bespreekt verzuim boven een bepaalde grens.	
Prestatie-indicator	Het % door het consultatiebureau doorverwezen kinderen dat daadwerkelijk geplaatst is.	Het aantal minder jeugdigen dat voortijdig school verlaat (of het aantal voortijdige schoolverlaters) ten opzichte van vorig jaar.	Het aantal jeugdigen in de leeftijdscategorie 18-23 jaar dat een traject volgt t.o.v. het aantal voortijdig schoolverlaters.

Wat hebben we bereikt?

1. Doorverwijzen kinderen met achterstand naar VVE-peuterspeelzalen (Voor- en vroegschoolse educatie)

In 2013 zijn er X kinderen door het consultatiebureau doorverwezen naar een VVE-peuterspeelzaal van SKL. Een VVE-peuterspeelzaal is een peuterspeelzaal waar Voor- en Vroegschoolse Educatie wordt aangeboden door middel van zogenaamde VVE-programma's. VVE-programma's zijn educatieve programma's die kinderen spelenderwijs stimuleren in hun ontwikkeling. Er zijn X kinderen geplaatst, X kinderen staan op de wachtlijst.

2. Minder voortijdig schoolverlaters

Er zijn aanzienlijke minder nieuwe voortijdig schoolverlaters (VSV'ers). Het aantal nieuwe VSV'ers is met 16 gedaald. In schooljaar 2011/2012 waren er 64 uitvallers, in schooljaar 2012/2013 waren dat er 48. Hoewel het voorlopige cijfers zijn, laten die een positieve ontwikkeling zien.

3. Het volgen van een traject bij het jongerenloket

De cijfers hoeveel voortijdig schoolverlaters alsnog een startkwalificatie hebben behaald zijn nog niet bekend.

Het Jongerenloket begeleidt voortijdig schoolverlaters en voert de poortwachtersfunctie voor de Wet Werk en Bijstand uit. Per 1 januari 2014 wordt de samenwerkingsovereenkomst Jongerenloket beëindigd. De begeleiding van jongeren tussen de 18 en 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben wordt vanaf deze datum ondergebracht bij het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL). Jongeren kunnen bij het RBL terecht voor begeleiding naar school, werk of een combinatie van deze twee.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Evalueren van de gemaakte afspraken over doorverwijzing en terugkoppeling kinderen met achterstand

Met het consultatiebureau en SKL hebben wij de gemaakte afspraken tegen het licht gehouden. De afspraken zijn naar tevredenheid. Wanneer een doorverwezen kind niet wordt ingeschreven (door de ouders) meldt SKL dit bij het consultatiebureau. Het consultatiebureau gaat hier in een volgend periodiek overleg over in gesprek met de ouders met als doel dat het kind alsnog wordt ingeschreven.

1.2 Het toekennen van bijdragen

Wij hebben SKL een bijdrage toegekend voor het dekken van de exploitatiekosten van twee VVE-peuterspeelzalen, de kosten van het gratis derde en vierde dagdeel, het verlagen van de ouderbijdrage voor doelgroepkinderen conform de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) en de opleidingskosten voor pedagogisch leidsters.

2.1 Het bezoeken van scholen

Alle twaalf scholen zijn in schooljaar 2012/2013 bezocht door een leerplichtambtenaar. Bij elf scholen was de verzuimregistratie op orde. Met een school zijn vorig jaar al afspraken gemaakt om de verzuimregistratie te verbeteren. Die was in het schooljaar 2012/2013 nog niet voldoende verbeterd. Met deze school zijn nieuwe afspraken gemaakt.

2.2 Verzuim registreren en bespreken

Gezien het grote aantal scholen dat onder het RBL valt wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of de verzuimadministratie van scholen op orde is. Op basis van de verzuimcontroles heeft het RBL de indruk dat het basis en voortgezet onderwijs melden wat ze moeten melden. In het MBO valt nog steeds verbetering te boeken in de verzuimregistratie.

Het aantal meldingen van verzuim in schooljaar 2012/2013 is in Leiderdorp met een kwart afgenomen. In de leerplichtregio Holland Rijnland is het aantal meldingen daarentegen met 5% toegenomen. In schooljaar 2011/2012 waren er 135 meldingen van verzuim, in schooljaar 2012/2013 waren dat 100.

3.1 Het volgen van een traject bij het Jongerenloket

Deze informatie is nog niet bekend vanuit het Jongerenloket.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Het % geplaatste kinderen dat door het consultatiebureau doorverwezen is	88%	86%	85%	X
Het aantal jeugdigen dat voortijdig school verlaat (of het aantal voortijdig schoolverlaters)	54	64	57	48
Het % jeugdigen in de leeftijdscategorie 18-23 jaar dat voortijdig school heeft verlaten dat een traject bij het jongerenloket volgt	15	15	15	X

1F Onderwijshuisvesting

Inleiding

Wij willen binnen de wettelijke en financiële kaders en in nauw overleg met het onderwijs, onderwijskundige vernieuwing faciliteren, bestaande onderwijsaccommodaties zo efficiënt mogelijk inzetbaar maken en samenwerking (gebruik en exploitatie) tussen schoolbesturen en opvang stimuleren.

Doel	Het binnen de wettelijke kaders, gegeven het afnemende aantal leerlingen, zorgen voor efficiënt gebruik van de beschikbare onderwijsaccommodaties binnen de periode van het integraal huisvestingsplan (2011-2014).		
Smartdoel	1. In 2014 voldoen 11 basisscholen voor tenminste 20 jaar aan de onderwijskundige en bouwtechnische vereisten voor doelmatig gebruik (combinatie met opvang).	2. In 2014 is er een plan van aanpak voor het tegemoet komen aan de gevolgen voor de huisvesting van de wetswijziging voor Passend Onderwijs (2013).	3. In 2014 zijn de betreffende schoolbesturen PCSV en OBSG een verregaande bestuurlijke samenwerking aangegaan met het oog op de realisatie van de Samenwerkingsschool Voorhof (Regenboog/Hasselbraam) en het versterken van de financiële positie.
Activiteiten 2013	1.1 Realisatie van de Brede School West, de Leeuwerik en sportzaal West.	2.1 Aan de hand van ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden worden de consequenties van passend onderwijs voor de basisscholen en de scholen voor voortgezet onderwijs in beeld gebracht.	3.1 Raadsbesluit over aanpassing/renovatie scholen Voorhof.
	1.2 Afronden verbouwing/uitbreiding Schakel en Elckerlyc ihkv de onderwijskundige vernieuwing (OKV).	2.2 Onderzoeken noodzaak tot in standhouding alle groepen van het PC Hoofdcollege in de Touwbaan.	3.2 Opstellen renovatieplan schoolgebouw Hasselbraam/Regenboog in Voorhof.
	1.3 Met OBSG tot overeenstemming komen over aanvraag en besteding gelden voor IKV Hasselbraam en Hobbit.		
	1.4 In accommodatiebeleid wordt noodzaak en duur in standhouding Buit en Doesmeer als dislocaties onderzocht.		
Prestatie-indicator	Aantal scholen waar Onderwijskundige Vernieuwing (OKV) of een andere moderniseringsslag is gerealiseerd		
	Intentieverklaring samenwerking besturen Stichting OBSG en PCSV		
	Programma van eisen Samenwerkingsschool Voorhof		

Wat hebben we bereikt?

1. In 2014 voldoen 11 basisscholen voor tenminste 20 jaar aan de onderwijskundige en bouwtechnische vereisten voor doelmatig gebruik (combinatie met opvang)

Aan alle scholen die daar recht op hadden, is de subsidie voor onderwijskundige vernieuwing verstrekt. Twee scholen (Leeuwerik en Prins Willem Alexander) zitten in tijdelijke huisvesting totdat de nieuwbouw eind 2014 in gebruik kan worden genomen.

Daarmee voldoen 9 van de 12 schoolgebouwen (Driemaster is gesloten) aan de eisen van doelmatig gebruik. Voor twee scholen zijn afspraken gemaakt over de besteding van deze middelen na 2014 (Bolwerk en Hasselbraam). Hasselbraam en Regenboog zijn enige schoolgebouwen die wachten op aanpassing en groot onderhoud. In het IHP 2015-2019 worden hier voorstellen voor gedaan.

2. In 2014 is er een plan van aanpak voor het tegemoet komen aan de gevolgen voor de huisvesting van de wetswijziging voor Passend Onderwijs (2013)

De ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs, waar de aanpassingen in de onderwijshuisvesting uit volgen worden voor 1 mei 2014 vastgesteld. Op grond van een conceptrapportage over de gevolgen van de stelselwijziging wordt verwacht dat passend onderwijs op korte termijn geen gevolgen heeft voor onderwijshuisvesting. Dit heeft zowel te maken met het dalende leerlingenaantal als met de verwachte toestroom van leerlingen

met een ondersteuningsbehoefte. In deze regio zitten leerlingen met een ondersteuningsbehoefte nu veelal al in het reguliere onderwijs.

3. In 2014 zijn de betreffende schoolbesturen PCSV en OBSG een verregaande bestuurlijke samenwerking aangegaan.

In 2013 is de Protestants-Christelijke Schoolvereniging van de financiële ondergang gered door ingrijpend te snijden in het personeelsbestand en door een inspanning van de gemeente. Op het vlak van samenwerking zijn de twee schoolbesturen OBSG en PCSV (daardoor) juist verder van elkaar af komen te staan. PCSV is op het gebied van personeelsbeleid (vervangingspool) gaan samenwerken met de Leidse SCOL (Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden) en PCS (Protestants-Christelijke Schoolvereniging). De Stichting OBSG is samenwerking aan het zoeken met de Stichting Openbaar Primair en Speciaal Onderwijs Leiden (PROO).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Realisatie van de Brede School West (BSW), de Leeuwerik en sportzaal West.

In 2013 is de bouw van de BSW, de Leeuwerik en de sportzaal West met enige vertraging rond de zomer gestart. Met een bouwtijd van 14 maanden wordt dit scholenbouwproject volgens planning in het laatste kwartaal 2014 opgeleverd en in gebruik genomen.

1.2 Afronden verbouwing/uitbreiding Schakel en Elckerlyc ihkv de onderwijskundige vernieuwing (OKV).

Beide scholen hebben in 2013 de uitbreiding in het kader van onderwijskundige vernieuwing gerealiseerd

1.3 Met OBSG tot overeenstemming komen over aanvraag en besteding gelden voor OKV Hasselbraam en Hobbit.

Eind 2013 heeft het college de gelden voor Onderwijskundige Vernieuwing voor de Hasselbraam en de Hobbit aan de OBSG beschikbaar gesteld. Voor de Hobbit heeft de OBSG een plan voor uitbreiding ingediend dat binnen het beschikbare budget past. De OKV-middelen voor de Hasselbraam worden in overleg met de gemeente ingezet in combinatie met het groot onderhoud en renovatie van het schoolgebouw als de raad daar in het kader van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs toe besluit.

1.4 In het accommodatiebeleid wordt de noodzaak en de duur van de instandhouding van de Buit en Doesmeer als dislocaties onderzocht.

Omdat er geen onderwijsbestemming meer is voor Doesmeer, in andere welzijnsaccommodaties voldoende ruimte is voor culturele en educatieve activiteiten en instandhouding te kostbaar is, heeft het college besloten dit gebouw te slopen. De Buit functioneert nog enkele jaren als accommodatie voor kinderopvang en jeugdbeleid. Voor de lokalen die door het vertrek van 't Bolwerk leeg zijn gekomen, wordt een huurder gezocht.

2.1 Aan de hand van ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden worden de consequenties van passend onderwijs voor de basisscholen en de scholen voor voortgezet onderwijs in beeld gebracht.

We hebben op overeenstemming gericht overleg gevoerd met de samenwerkingsverbanden. Omdat de Wet een jaar vertraagd is, worden de ondersteuningsplannen een jaar later voorzien. Deze dienen voor 1 mei 2014 aan de Inspectie voor het onderwijs te worden toegestuurd. Besluitvorming in de colleges vindt eerder plaats. Consequenties van de invoering van de Wet voor de onderwijshuisvesting kunnen in het IHP 2015-2019 worden meegenomen.

2.2 Onderzoeken van de noodzaak tot instandhouding alle groepen van het PC Hooftcollege in de Touwbaan.

Met de Leo Kannerschool, het bestuur van het PC Hooftcollege in Leiderdorp, is overleg gevoerd. Onderzocht wordt of en hoe het bestuur de ruimte van de school optimaal kan benutten of zelfs kan uitbreiden. Daarnaast heeft het bestuur in onderzoek of het de bestuursvleugel van het gebouw, waar in 2014 alleen de OBSG huurt, wil gaan huren voor de kantoorfunctie die nu in een schoolgebouw in Oegstgeest is gevestigd.

3.1 Raadsbesluit over aanpassing/renovatie scholen Voorhof.

Een voorstel voor renovatie van het schoolgebouw van de Hasselbraam en Regenboog wordt opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2015-2019, waarover de gemeenteraad eind 2014 een besluit neemt.

3.2 Opstellen renovatieplan schoolgebouw Hasselbraam/Regenboog in Voorhof.

Door de financiële situatie rond de PCSV en (daarmee) de onzekerheid over de Regenboog en de samenwerking met de OBSG, is er geen uitvoering gegeven aan dit voornemen.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Aantal scholen waar OKV is gerealiseerd (max. 6)	NB	2	4	4
Aantal basisscholen waarvan levensduur >20 jaar is (max. 13)	NB	7	8	9

Wat heeft het gekost?

1 Zorg,Welzijn,Jeugd en Onderwijs bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Verschil 2013
PROG 1A Lokale gezondheidszorg	Lasten	454	521	33	554	497	57
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		454	521	33	554	497	57
PROG 1B Wet Maatschap. Ondersteuning	Lasten	4.370	4.633	-155	4.478	4.517	-40
	Baten	-585	-450	-80	-530	-539	9
Saldo		3.785	4.183	-235	3.948	3.978	-30
PROG 1C Jeugdbeleid	Lasten	716	732	94	826	775	51
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		716	732	94	826	775	51
PROG 1D Jeugdgezondh. + prev.jeugdbeleid	Lasten	854	1.074	4	1.078	1.037	41
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		854	1.074	4	1.078	1.037	41
PROG 1E Lokaal onderwijsbeleid	Lasten	730	605	102	706	658	48
	Baten	-34	-33	0	-33	-32	-1
Saldo		695	572	102	674	626	47
PROG 1F Onderwijshuisvesting	Lasten	2.582	2.559	-92	2.467	2.734	-267
	Baten	37	-231	0	-231	-282	51
Saldo		2.619	2.328	-92	2.236	2.453	-216
Programma 1 Zorg,Welzijn,Jeugd en Onderwijs	Lasten	9.706	10.123	-14	10.109	10.218	-109
	Baten	-582	-714	-80	-794	-853	59
Saldo van baten en lasten		9.124	9.410	-94	9.315	9.366	-50
Reserves	Toevoeging	1.273	701	53	754	830	-76
	Onttrekking	-726	-137	-578	-715	-1.051	336
Mutaties reserves		547	564	-525	39	-221	260
Resultaat		9.671	9.974	-619	9.354	9.144	210

Verschillen programma's begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 50.000.

A.

Stichting De Binnenvest heeft in 2012 de subsidie niet volledig besteed, een bedrag van € 18.000 is in 2013 teruggevorderd. Daarnaast zijn er minder uren gemaakt dan begroot op Gezondheidszorg en is de doorbelasting van het gebouw Karolusgulden lager uitgevallen door o.a. onderbesteding van het budget dagelijks onderhoud.

Effect: minder lasten in programma 1A € 49.000; saldo € 49.000 positief.

B.

Geen verschillen > € 50.000

C.

Voor de voorbereiding van de 3D transitie is conform raadsbesluit in 2013 € 86.250 beschikbaar gesteld. In de algemene uitkering is in 2013 € 76.000 beschikbaar gesteld, deze gelden zijn direct conform raadsbesluit beschikbaar gesteld voor de voorbereiding 3D transitie. Totaal beschikbaar in 2013 € 162.250. Er is in 2013 € 92.000 uitgegeven aan de voorbereiding. Het saldo á € 70.000 wordt conform raadsvoorstel teruggestort in de reserve voorbereiding 3D transitie.

Effect: minder lasten in programma 1C € 70.000; saldo € 70.000 positief.

D.

Geen verschillen > € 50.000

E.

In 2013 was € 39.000 beschikbaar voor spoed aanvragen uit het onderwijs. Hiervan is in 2013 minimaal gebruik gemaakt. Vanaf 2014 is dit budget verlaagd met € 25.000.

Effect: minder lasten in programma 1E € 33.000; saldo € 33.000 positief.

F.

- In de begroting 2013 is een inschatting gemaakt voor de eenmalige lasten van de brede school West. De werkelijke lasten wijken hiervan af en worden conform raadsvoorstel ten laste van de reserve Egalisatie exploitatielasten gebracht. Voor de Brede school Oude Dorp betreffen het de kosten voor het afboeken van de oude gebouwen € 88.000 waarvan € 50.000 was begroot en voor de Brede school West betreffen het o.a. de kosten voor het afboeken van de oude gebouwen en de tijdelijke huisvesting totaal € 444.000 waarvan € 291.000 nog niet begroot was. -Daarnaast was nog eenmalig in 2013 € 125.000 beschikbaar voor de tijdelijke huisvesting van de Prins Willem Alexanderschool. hiervan is € 80.000 ingezet voor de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden aan de Driemaster om deze geschikt te maken voor gebruik, voordeel € 45.000.
- Op het gebouw Buitenhoflaan is ook een voordeel behaald op de verhuur ten opzichte van de begroting, voordeel € 18.000.
- In 2013 is de huurnota voor de kinderopvang in de Brede school Oude Dorp 2012 en 2013 opgemaakt. De huur voor november en december 2012 is ten gunste van 2013 geboekt, voordeel € 40.000.

Effect: meer lasten in programma 1F € 329.000; minder lasten in programma 1F € 63.000; meer baten in programma 1F € 40.000; saldo € 226.000 negatief.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 1 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Zorg, welzijn, jeugd en onderwijs	Toevoeging	251	20	0	20	20	0
	Onttrekking	-251	0	-320	-320	-320	0
Saldo		0	20	-320	-300	-300	0
Jaarafsluiting programma 1	Toevoeging	78	0	66	66	66	0
	Onttrekking	-50	0	-8	-8	-8	0
Saldo		28	0	58	58	58	0
Implementatie 3D transities	Toevoeging	241	0	0	0	76	-76
	Onttrekking	-100	-86	0	-86	-92	6
Saldo		141	-86	0	-86	-16	-70
Egalisatie exploitatielasten programma 1	Toevoeging	703	681	-13	668	668	0
	Onttrekking	-325	-51	-150	-201	-530	330
Saldo		378	630	-163	467	138	330
Resultaat voorgaand jaar pr 1	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	-100	-100	-100	0
Saldo		0	0	-100	-100	-100	0
Totaal	Toevoeging	1.273	701	53	754	830	-76
	Onttrekking	-726	-137	-578	-715	-1.051	336
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 1		547	564	-525	39	-221	260

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 15.000

Implementatie 3D-transities (transitie in het kader van 3 Decentralisaties)

Voor de 3D transities was conform raadsbesluit € 86.250, en vanuit de algemene uitkering € 76.000 beschikbaar. Hiervan is in 2013 € 92.000 uitgegeven. Het overschot € 70.000 is in de reserve 3D-transities gestort.

Effect: Hogere dotatie € 70.000.

Egalisatie exploitatielasten

De lasten boven begroting betreffen de eenmalige lasten van de Brede scholen.

Effect: Hogere onttrekking € 330.000.

Programma 2 : Werk en Inkomen

2A Algemene bijstand

Inleiding

Als gevolg van de financiële en economische crises is Nederland in 2012 opnieuw in een recessie beland. Het financieringstekort en de staatsschuld zijn volgens de Europese begrotingsregels te omvangrijk en dwingen de rijksoverheid tot verdergaande bezuinigingen, onder andere op de sociale zekerheid. Doordat tegelijkertijd de investeringen in zowel de private als publieke sector afnemen en het consumentenvertrouwen daalt zijn de vooruitzichten de komende jaren weinig rooskleurig. Bezuinigingen op het re-integratiebudget en de sociale werkvoorziening zijn aangekondigd en deels al doorgevoerd, terwijl de inburgering de komende jaren wordt afgebouwd.

In bovenstaande context is het beleid vormgegeven. In 2013 hebben we veel tijd en energie gestopt in de voorbereidingen op de (beoogde) invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 (decentralisatie werk). Daarbij is nauw samengewerkt met de gemeente Leiden, en op sommige onderdelen binnen Holland Rijnland. In de 2e helft van 2013 zijn ook de twee andere Leidse regiogemeenten, Zoeterwoude en Oegstgeest, bij de samenwerking aangehaakt. De belangrijkste doelstelling is en blijft dat burgers zo veel mogelijk moeten participeren in de samenleving. Het accent ligt op bevordering van arbeidsparticipatie. Uitgangspunt is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun levensonderhoud en maatschappelijk functioneren. De overheid ondersteunt hen, maar neemt die verantwoordelijkheid niet over. Het ontlasten van het uitkeringenbudget is een andere belangrijke, en gezien de beperkte financiële kaders, onontkoombare doelstelling van het beleid. Om dat te realiseren moet re-integratiegeld selectief en effectief worden ingezet. Het bieden van schuldhulpverlening ligt hiermee in lijn vanuit de gedachte dat financiële problemen geen belemmering mogen vormen voor de maatschappelijke participatie van onze inwoners.

Doel	Iedere Leiderdorper kan zelfstandig in zijn eigen levensonderhoud voorzien	
SMART doel	1. In 2013 is het klantenbestand van de WWB ten opzichte van 2012 gelijk gebleven	2. In 2016 is het aantal succesvolle schuldhulpverlenings-trajecten voor Leiderdorpers met problematische schulden gestegen naar 30%.
Activiteiten 2013	1.1 Bijstandsgerechtigden ondersteunen bij re-integratie	2.1 Invoering kwadrantenmodel
	1.2 Instroom WWB beperken door iedere instromer een passend aanbod op re-integratie te bieden	2.2 Toetreding van de Stadsbank in het Zorgnetwerk Leiderdorp
	1.3 Het inzetten van participatieplaatsen	2.3 Inzet op preventie, via onderwijs en ketenpartners
	1.4 Integrale en sluitende aanpak van de jeugdwerkloosheid	
	1.5 Het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening	
	1.6 Sneller afhandelen van aanvragen financiële voorzieningen	
	1.7 Afbouw Wiw/ID-banen	
	1.8 Invulling geven aan werkgeversdienstverlening	
	1.9 Inzetten van Social return als instrument	
	1.10 Voorbereiden hervorming op basis Wwnv (onder voorbehoud rijksbeleid)	
Prestatie-indicatoren	Aantal klanten per 31-12	Aantal aanmeldingen schuldhulpverlening
	Index aantal klanten t.o.v. 2010	Aantal gestarte schuldhulpverleningstrajecten
	Aantal jeugdwerklozen 16 t/m 27	Aantal afgeronde schuldhulpverleningstrajecten
	Aantal gestarte trajecten	% afgeronde shv trajecten succesvol
	Aantal participatieplaatsen	
	Aantal Wiw/ID banen	
	Aantal opstap- en sleutelbanen	

Wat hebben we bereikt?

1. In 2013 is het klantenbestand van de WWB ten opzichte van begin 2012 gelijk gebleven

Het aantal mensen met een WWB-uitkering is in 2013, net als voorgaande jaren, verder toegenomen. Begin 2012 ontvingen 272 mensen een WWB-uitkering. Eind 2013 waren dit er 328: een toename van 20,6%. Ten opzichte van begin 2013 is sprake van een groei van 13,5%. In het licht van de aanhoudende crisis, het aantal faillissementen en de daling van de werkgelegenheid, kunnen we achteraf stellen dat het beoogde doel op voorhand al weinig realistisch was. Positief is dat er signalen zijn dat de economie zich voorzichtig herstelt. Historisch is bekend dat de groei van de werkgelegenheid en de afname van het aantal WWB-uitkeringen daar met enige vertraging op reageren.

2. In 2016 is het aantal succesvolle schuldhulpverleningstrajecten voor Leiderdorpers met problematische schulden gestegen naar 30%. Evenals het voorgaande jaar is in 2013 de verwachte forse stijging van het aantal inwoners dat een beroep doet op de gemeentelijke dienstverlening voornamelijk uitgebleven. Inwoners die een beroep doen op de schuldhulpverlening bij de Stadsbank worden ondersteund op basis van de individuele situatie. Het succesvol verlopen van een traject is van diverse factoren afhankelijk, waaronder de bereidwilligheid van schuldeisers en schuldenaren om mee te werken en afspraken te maken. De Stadsbank brengt dit in kaart en stuurt op succesvolle doorloop van trajectfasen. Dit jaar is hiertoe een nieuwe wijze van rapporteren ingevoerd, die de verschillende fases van een traject inzichtelijk maakt.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Bijstandsgerechtigden ondersteunen bij re-integratie

Het beleid om zoveel mogelijk mensen, binnen de budgettaire kaders, te plaatsen op een re-integratietraject is voortgezet. Het aantal gestarte trajecten op 1 december 2013 (laatst bekende cijfer) bedraagt 87. Met de nog te verwerken cijfers over december zal het uiteindelijke aantal ongeveer gelijk liggen met 2012.

1.2 Instroom WWB beperken door iedere instromer een passend aanbod op re-integratie te bieden

Het inzetten van re-integratiemiddelen is vooral bedoeld om klanten beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt, met als ultieme doel de uitstroom naar zo regulier mogelijk werk. Alle nieuwe aanmelders worden standaard doorgestuurd naar het Participatiecentrum, tenzij duidelijk is dat dit vanwege in de persoon gelegen oorzaken (nog) niet zinvol is. Waar financieel mogelijk worden ook mensen uit het zittende bestand doorgeleid naar het Participatiecentrum. Het betreft mensen in de leeftijdscategorie 27 tot 40 jaar en korter dan twee jaar in de uitkering. In 2013 zijn in totaal 66 klanten aangemeld.

1.3 Het inzetten van participatieplaatsen

Het beleid om zoveel mogelijk mensen te plaatsen op een re-integratietraject hebben we voortgezet. 5 mensen zitten ultimo 2013 op een participatieplaats. Daarnaast zijn in 2013 16 mensen succesvol uitgestroomd naar werk (53%). Gerekend vanaf de start van het Participatiecentrum (augustus 2012) bedraagt dit aantal 18. Er is dus een duidelijke vooruitgang zichtbaar.

1.4 Integrale en sluitende aanpak van de jeugdwerkloosheid

Voor jongeren tot 27 jaar geldt een wachtperiode van vier weken voor het doen van een aanvraag tot bijstand, gedurende welke de jongere zelf aan de slag moet om werk of een op arbeid gerichte opleiding te vinden. Deze wachttijd heeft een beperkend effect op de instroom van jongeren, maar niettemin is het aantal jongeren in de bijstand in 2013 gestegen wat aansluit bij de landelijke trend. Het Jongerenloket fungeert als poortwachter en leidt de jongere door naar opleiding, stageplaats of werk. In 2013 is de overdracht van deze poortwachtersfunctie naar de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2014 voorbereid. Het Actieplan Jeugdwerkloosheid wordt, mede met ondersteuning van Europese subsidie, voortgezet.

1.5 Het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening

Begin 2013 is de vernieuwde intake ingevoerd, die meer recht doet aan de inspanningsverplichting van klanten om zelf actief bij te dragen aan het vergroten van hun kansen op de arbeidsmarkt. Ook de mogelijkheid om digitaal een aanvraag in te dienen en nieuwe digitale instrumenten, die ondersteuning bieden aan klanten bij het schrijven van een persoonlijk plan van aanpak en het vinden van en reageren op vacatures, dragen bij aan de verbetering van de kwaliteit. Groepsgewijze voorlichting geeft nieuwe klanten inzicht in hun rechten, plichten en mogelijkheden.

1.6 Sneller afhandelen van aanvragen financiële voorzieningen

Van de aanvragen bijzondere bijstand is 5% (op basis van kwartaalrapportage 3e kwartaal) via het snelloket gedaan. Sinds dit jaar dient een bijstandsaanvraag digitaal te worden aangevraagd.

1.7 Afbouw Wiw/ID-banen

Het aantal Wiw- en ID-banen in per 1 maart 2013 afgebouwd tot nul. Dit is conform het raadsbesluit van 14 maart 2011 en het collegebesluit van 21 februari 2012. Mensen die voorheen een Wiw-dienstbetrekking of een ID-baan hadden, hebben voorrang bij de plaatsing op een alternatief traject.

1.8 Invulling geven aan werkgeversdienstverlening

De werkgeversdienstverlening speelt zich vooral af op subregionaal en regionaal niveau. Binnen het subregionale Werkplein in Leiden is een werkgeverscontactpunt. Ook vanuit Re-integratie Leiden, onderdeel van DZB, vinden veel contacten met werkgevers plaats. Bij de nadere uitwerking en vormgeving van het regionale Werkbedrijf in het kader van de Participatiewet is een verdere optimalisering van de werkgeversdienstverlening één van de doelen.

1.9 Inzetten van Social return als instrument

Social Return is onderdeel van het Inkoopbeleid van Servicepunt71. Op initiatief van Leiderdorp is in 2013 samen met Re-Integratie Leiden, UWV en Project JA contact gelegd met IKEA t.b.v. de instroom van werkzoekenden, jongeren en arbeidsgehandicapten, waarover in 2014/2015 vervolgspraken worden gemaakt in de periode vóór opening van de vestiging. In het kader van het regionale Convenant Bouwen en Opleiden heeft de opdrachtnemer de bouw van de Brede School West als leerlingbouwplaats aangemerkt.

1.10 Voorbereiden hervorming op basis Wwv (onder voorbehoud rijksbeleid)

Op basis van het Regeerakkoord van het kabinet Rutte II en de daarin ontvouwde plannen voor de invoering van de Participatiewet hebben we de voorbereidingen geïntensiveerd voortgezet. We werken daarbij samen met Leiden en hebben de samenwerking op initiatief van Leiderdorp verbreed naar de decentralisatie Wmo en, in mindere mate jeugd. Daarmee is het mogelijk logische verbindingen te leggen tussen de decentralisaties. Op grond van het Sociaal Akkoord in april 2013 en het herfstakkoord in oktober 2013 zijn de plannen tussentijds meermaals aangepast. Dat maakt een degelijke voorbereiding lastig, zeker gezien het feit dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over de hoogte van de over te dragen budgetten. De Invoeringswet Participatiewet is op 2 december 2013 door het kabinet ingediend.

2.1 Invoering kwadrantenmodel

De Stadsbank werkt volgens het bij het beleidsplan horende kwadrantenmodel. Bij de aanmelding wordt in gesprek met de klant beoordeeld of deze in aanmerking komt voor schuldhulpverlening of eerst andere vormen van ondersteuning nodig heeft. Voordat tot een van de trajecten wordt overgegaan wordt in een aanmeld- en mogelijk adviesgesprek de situatie in kaart gebracht. Op dat moment kan aanvullende ondersteuning via een maatschappelijke partner nodig worden geacht. Vanaf 2013 geeft de Stadsbank een vernieuwde kwartaalrapportage waarin de resultaten op de onderscheidelijke trajecten inzichtelijk zijn gemaakt. Onder de shv-trajecten vallen diverse producten: SB/SK-traject, Stabilisatie, BBR, Sociale Lening, Dwangakkoord, WSNP.

2.2 Toetreding van de Stadsbank in het Zorgnetwerk Leiderdorp

De Stadsbank is deelnemer van het Zorgnetwerk Leiderdorp. Hierdoor worden verbindingen gelegd tussen de mogelijkheden van de dienstverlening van de Stadsbank en de zorg&welzijn casussen die in het Zorgnetwerk worden besproken.

2.3 Inzet op preventie, via onderwijs en ketenpartners

Dit is een voortdurende taak van de Stadsbank. In het eerste kwartaal is in het kader van preventie het convenant voorkoming huisuitzetting getekend met de gemeente, Rijnhart Wonen, Kwadraad en het Meldpunt Zorg en Overlast (GGD).

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Aantal klanten per 31/12	272	291	275	328
Index aantal klanten (2010=100, n=235)	115,7	123,8	117,0	139,6
Aantal gestarte trajecten (re-integratie, inburgering en sociale activering)	184	93	80	87 (1 dec)
Aantal jeugd werklozen 16 t/m 27	29	24	35	34
Aantal op participatieplaatsen	0	7 (3ekw)	10	5
Aantal WIW/ID banen	5	4	5/0	0
Aantal opstap- en sleutelbanen	12	8	10	5
Aantal aanvragen shv	94	64	80	59
Aantal shv trajecten		38	60	63
aantal afgeronde shv trajecten	86	57	100	40
% afgeronde shv trajecten succesvol	21%	14%	22,5%	27,5%

2B Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

Inleiding

Het doel van de Wsw is het bieden van een zo regulier mogelijke werkplek aan mensen die gezien hun arbeidshandicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden arbeid kunnen verrichten. Het centrale principe achter de modernisering van de Wsw is de beweging "van binnen naar buiten". Hierbij ligt de nadruk op plaatsing in een reguliere werkomgeving en minder op de beschutte werkomgeving van het SW-bedrijf.

In het in februari 2012 ingediende wetsvoorstel Wet werken naar vermogen (Wwnv) werd de Wsw beperkt tot uitsluitend de doelgroep die is aangewezen op beschut werk. Tegelijkertijd werd gekort op de beschikbare middelen. Om toegerust te zijn op de nieuwe ontwikkelingen en de daarmee samenhangende effecten heeft DZB in het voorjaar van 2012 een herstructureringsplan opgesteld, waarin de bedrijfsvoering verder wordt geoptimaliseerd. Na de val van het kabinet heeft het nieuwe kabinet van VVD en PvdA op basis van de Wwnv plannen ontvouwd voor de invoering van de Participatiewet (Pw). In de Pw wordt de instroom per 1 januari 2015 volledig gestopt en behouden bestaande Wsw'ers hun rechten. Gemeenten krijgen de mogelijkheid nieuwe vormen van beschut werk te organiseren. Mensen die voorheen onder de Wsw vielen, behoren vanaf 2015 tot de doelgroep van de Pw.

Doel	Op grond van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) zoveel mogelijk Leiderdorpers met een arbeidshandicap helpen aan een zo regulier mogelijke arbeidsplaats onder aangepaste omstandigheden.
SMART doel	1. In 2013 is de toename van het aantal Wsw'ers dat op de wachtlijst staat ten opzichte van 2011 maximaal 2½%.
Activiteiten 2013	1.1 Meer Wsw'ers op begeleid werken of detachingsplaats
	1.2 Voorschakeltrajecten in de vorm van stageplaatsen mogelijk maken voor wachtlijstkandidaten met WAO-, WIA-, Wajong- of WWB-uitkering
	1.3 Aangaan samenwerkingsverbanden
	1.4 Herstructurering SW-bedrijf
Prestatie-indicator	Aantal op de wachtlijst
	Aantal onbeschut geplaatst
	Aantal geplaatst
	Aantal beschut geplaatst
	Aantal begeleid werken

Wat hebben we bereikt?

1. In 2013 is de toename van het aantal Wsw'ers dat op de wachtlijst staat ten opzichte van 2011 maximaal 2½%

Ultimo 2013 is de wachtlijst flink afgenomen. Stonden op 31 december 2012 nog 14 mensen op de wachtlijst, eind 2013 waren dit er 7. Het resultaat voldoet daarmee ruimschoots aan het gestelde doel.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Meer Wsw'ers op begeleid werken of detachingsplaats

Het beleid, het stimuleren van de beweging van binnen naar buiten (m.a.w. detachering of begeleid werken bij reguliere werkgevers), blijft onverminderd van kracht. De mogelijkheden daartoe zijn evenwel mede afhankelijk van de door- en uitstroom en de aard van de problematiek van de betreffende Wsw'ers. In 2013 zijn 12 mensen ingestroomd en 14 mensen uitgestroomd. Eind van het derde kwartaal lag het overall cijfer 'buiten' bij DZB op 37,2%, gelijk aan het tweede kwartaal (laatst bekende cijfers). In Leiderdorp zitten we daar op 31 december 2013 met 41,9% ruim boven. Ook ten opzichte van eind 2012 (37,3%) is sprake van een duidelijke stijging.

1.2 Voorschakeltrajecten in de vorm van stageplaatsen mogelijk maken voor wachtlijstkandidaten met een WAO-, WIA-, Wajong- of WWB-uitkering

Stageplekken (werken met behoud van uitkering) worden ingezet om jongeren die net van school zijn niet in een gat te laten vallen. Op basis van de evaluatie in 2012 zijn de voorwaarden en doelgroepen scherper en helderder geformuleerd. In de praktijk blijken Wajongers die stage lopen tijdens deze stage al door te stromen naar een dienstverband. De stages duren daardoor korter dan voorzien en dienen feitelijk met name als overbrugging om te voorkomen dat jongeren na hun schoolperiode te lang thuis zitten.

1.3 Aangaan samenwerkingsverbanden

DZB werkt continu aan het verbreden van de mogelijkheden voor Wsw'ers. Ze volgt de marktontwikkelingen en speelt waar mogelijk in op de vraag. Vooral binnen het groen(onderhoud) en digitalisering liggen kansen. In het kader van de invoering van de Participatiewet onderzoekt DZB de mogelijkheden van een social firm. Een social firm is een bedrijf dat zich inspant voor een maatschappelijk doel (i.c. mensen die waarschijnlijk niet bij reguliere organisaties aan het werk kunnen op een goede manier werk naar hun vermogen te laten uitvoeren) met een gezonde financiële huishouding. Dit kan zowel binnen DZB als in partnerschap met derden in de markt worden georganiseerd. Het onderzoek zal eind 2014 tot conclusies moeten leiden. Daarnaast werkt DZB samen met Gemiva in een pilot verbinding arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk.

1.4 Herstructurering SW-bedrijf

Eerst de Wwnv en nu de Participatiewet dwingen DZB om tijdig in te spelen op de ontwikkelingen. Met het sluiten van de instroom in de Wsw per 2015 zou bij ongewijzigd beleid feitelijk sprake zijn van een sterfhuisconstructie. DZB ziet evenwel voldoende mogelijkheden om diensten en instrumenten aan te kunnen bieden ten behoeve van mensen met een arbeidsbeperking. In 2013 is gestart met de uitwerking van een aantal scenario's. Medio 2014 zullen definitieve keuzes worden gemaakt. Daarnaast is een ombuigingsprogramma opgezet dat in 2016 moet leiden tot een structurele besparing van € 3 miljoen. De eerste resultaten zijn reeds zichtbaar en hebben een positieve weerslag op het bedrijfsresultaat. Op middellange termijn zullen de bezuinigingen vanuit het rijk dit effect niettemin weer teniet doen en leiden tot oplopende kosten voor gemeenten.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Aantal op de wachtlijst	25	14	20	7
Totaal Aantal geplaatst	128	134	130	129
- waarvan beschut	51	51	40	42
- waarvan op een buitenproject	35	33	35	33
- waarvan begeleid werken/ gedetacheerd	49	50	55	54

2C Vreemdelingenbeleid

Inleiding

De doelstelling van inburgering is bevordering van duurzame participatie, waarbij participatie wordt opgevat als actieve deelname aan de samenleving en maatschappelijke betrokkenheid. Het leren van de taal staat hierbij voorop, altijd gecombineerd met een activiteit gericht op werk of andere vormen van participatie. Er wordt altijd toegewerkt naar het behalen van een inburgeringsexamen of staatsexamen.

Per 1 januari 2013 is de gewijzigde Wet Inburgering in werking getreden. Hierbij is de verantwoordelijkheid voor de inburgering bij de inburgeringsplichtige zelf komen te liggen. De inburgeringsplichtige moet voortaan zelf de deelname en financiering van de inburgering regelen. De gemeenten zijn niet meer verplicht om inburgeringsvoorzieningen aan te bieden. Inburgeringstrajecten die al gestart zijn lopen wel door en blijven onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen. De gemeente draagt zorg voor de handhaving en doorloop van huidige trajecten en de afbouw van deze taak.

Voor de inburgering van asielgerechtigden heeft de gemeente wel een huisvestingsverplichting waar maatschappelijke begeleiding aan gekoppeld is.

Doel	Door middel van inburgering duurzame participatie bevorderen.	
Smartdoel	1. In 2013 is 90% van de inburgeraars geleid naar een duaal inburgeringstraject, een leerwerkbaan of vrijwilligerswerk.	2. Vreemdelingen maatschappelijke begeleiding en huisvesting bieden.
Activiteiten 2013	1.1 Voortzetten en handhaven lopende inburgeringstrajecten. 1.2 Afbouw uitvoering inburgering.	2.1 Stichting VluchtelingenWerk ZHN huisvesting en maatschappelijke begeleiding van vluchtelingen laten uitvoeren.
Prestatie-indicator	Aantal lopende trajecten - regulier - duaal	Aantal begeleide klanten
	Aantal behaalde examens	Huisvestingstaakstelling

Wat hebben we bereikt?

1. In 2013 is 90% van de verplichte inburgeraars geleid naar een duaal inburgeringstraject, een leerwerkbaan of vrijwilligerswerk. Alle inburgeraars die onder de voor de gemeente verplichte doelgroep vallen (asielgerechtigden en geestelijk bedienaren) hebben een traject aangeboden gekregen. De lopende trajecten zijn duaal. Bij een duaal traject wordt de inburgeringsvoorziening gelijktijdig gecombineerd met een participatiecomponent, zoals arbeid in loondienst, vrijwilligerswerk of onderwijs.

2. Vreemdelingen maatschappelijke begeleiding en huisvesting bieden

Stichting VluchtelingenWerk Zuid Holland Noord verzorgt in opdracht van de gemeente de maatschappelijke begeleiding en huisvesting van vluchtelingen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Voortzetten en handhaven lopende inburgeringstrajecten

In het kader van het overgangsrecht is in 2013 nog 1 nieuw traject opgestart, de verwachting is dat begin 2014 nog 2 trajecten volgen. De lopende trajecten zijn voortgezet.

1.2 Afbouw uitvoering inburgering

De uitvoering wordt op basis van de prognose van de doorlooptijd van inburgeringstrajecten en inburgeraars in de handhaving afgebouwd. De huidige prognose loopt eind 2017 af.

2.1 Stichting VluchtelingenWerk ZHN huisvesting en maatschappelijke begeleiding van vluchtelingen laten uitvoeren

Er is volledig aan de taakstelling voldaan.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Aantal lopende trajecten	33 (gestart)	n.n.b.	40	23
- Waarvan duaal	16	n.n.b.	40	23
- Waarvan regulier	16	n.n.b.	-	-
Aantal behaalde examens	35	n.n.b.		26
Aantal begeleide klanten	42	n.n.b.	35	
Huisvestingstaakstelling	100%	n.n.b.	100%	

Wat heeft het gekost?

2 Werk en Inkomen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
PROG 2A Alg.Bijst(Bijz.bijst/min.beleid)	Lasten	6.519	6.857	172	7.029	7.048	-19
	Baten	-5.073	-4.926	-33	-4.959	-5.058	99
Saldo		1.446	1.931	139	2.070	1.990	81
PROG 2B Wet Soc.Werkvoorziening(Wsw)	Lasten	3.027	3.449	-410	3.039	2.972	67
	Baten	-2.854	-3.241	641	-2.599	-2.581	-18
Saldo		173	208	232	440	391	49
PROG 2C Vreemdelingenbeleid	Lasten	57	41	0	41	40	1
	Baten	-607	0	0	0	-2	2
Saldo		-550	41	0	41	38	3
Programma 2 Werk en Inkomen	Lasten	9.603	10.347	-238	10.109	10.059	49
	Baten	-8.533	-8.167	609	-7.558	-7.641	83
Saldo van baten en lasten		1.069	2.180	371	2.551	2.418	132
Reserves	Toevoeging	673	0	264	264	286	-21
	Onttrekking	-158	0	-589	-589	-589	0
Mutaties reserves		514	0	-324	-324	-303	-21
Resultaat		1.584	2.180	46	2.226	2.115	111

Verschillen programma's begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 50.000

A.

Op de uitgaven uitkeringen WWB/loaw/loaz is een voordeel ontstaan van € 44.000. Dit voordeel is ontstaan doordat de stijging van het aantal uitkeringen minder hard is toegenomen dan de verwachting. De verwachting was gebaseerd op het hoger toegekende rijksbudget. Op Bijzondere bijstand/Minimabeleid is een nadeel ontstaan van € 38.000 doordat het aantal aanvragen toegenomen is. Op de post debiteuren terug te vorderen uitkeringen WWB is een voordeel ontstaan van € 147.000. Tegenover dit voordeel op de baten staat een nadeel op de lasten van € 114.000 door een hogere storting in de voorziening dubieuze debiteuren. Het Participatiebudget kende in 2013 voor het laatst een component inburgering. Omdat inburgeringstrajecten nog de komende jaren zullen doorlopen en kosten met zich mee zullen brengen is een deel van het Participatiebudget niet besteed in 2013. De lasten en baten zijn daardoor € 32.000 lager uitgevallen. Ook op de component re-integratie van het Participatiebudget zijn de lasten en baten lager uitgevallen. Dit is per abuis ontstaan doordat op een laat moment een positief afwikkelingsverschil over 2012 zichtbaar werd van € 30.000. De overschrijding op het Participatiebudget van in totaal € 62.000 wordt van rijkswege toegevoegd aan de zogenaamde Meeneemregeling (een balansreserve). Op de post Bbz (ondersteuning van zelfstandigen) zijn extra kosten ontstaan van € 19.000. Een deel van de extra kosten kan worden gedeclareerd bij het Rijk waardoor extra baten zijn ontstaan van € 13.000. Met de nieuwe DVO voor de gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Leiden is op werk en inkomen een voordeel ontstaan van € 46.000.

Effect: meer lasten in programma 2A € 19.000; meer baten in programma 2A € 99.000; saldo € 81.000

B.

Met de nieuwe DVO voor de gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Leiden is op de WSW een voordeel ontstaan van € 27.000 omdat het aantal WSW-ers lager was dan verwacht. Daardoor zijn de loonkosten WSW ook € 51.000 lager en valt de WSW-rijksvergoeding € 51.000 lager uit. De te hoge bevoorschotting van € 51.000 staat op de balans opgenomen als terug te betalen aan het ministerie. Daarnaast heeft het ministerie de WSW-rijkssubsidie 2013 geïndexeerd waardoor een voordeel is ontstaan van € 19.000. De eindafrekening van DZB over de WSW-rijkssubsidie 2012 is € 12.000 nadelig uitgevallen. Op de baten

is een positief afwikkelingsverschil voorgaande jaren ontstaan van € 14.000 inzake de door het ministerie verstrekte bonus WSW-begeleid werken.

Effect: minder lasten in programma 2B € 67.000; minder baten in programma 2B € 18.000; saldo € 49.000

C.

Geen mutaties > € 50.000

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 2 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Algemene reserve programma 2	Toevoeging	0	0	244	244	244	0
	Onttrekking	0	0	-244	-244	-244	0
Saldo		0	0	0	0	0	0
Sociaal Beleid	Toevoeging	673	0	20	20	41	-21
	Onttrekking	0	0	-344	-344	-344	0
Saldo		673	0	-324	-324	-303	-21
Resultaat voorgaand jaar pr 2	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-158	0	0	0	0	0
Saldo		-158	0	0	0	0	0
Totaal	Toevoeging	673	0	264	264	286	-21
	Onttrekking	-158	0	-589	-589	-589	0
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 2		514	0	-324	-324	-303	-21

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 15.000

Sociaal beleid

Conform nota reserves en voorzieningen worden de budgetten van het Sociaal Beleid exclusief de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling geëgaliseerd met de reserve Sociaal Beleid.

Effect: Hogere storting € 21.000.

Programma 3 : Kunst, Cultuur en Sport

3A Kunst en Cultuur

Inleiding

Leiderdorp kent een gevarieerd aanbod aan culturele activiteiten. Cultuur vindt voornamelijk zijn weg via de inspanningen van actieve vrijwilligers en culturele organisaties. Via subsidiëring houden we diverse culturele organisaties in stand. De gemeente draagt zorg voor de voorzieningen die zij voor de lokale culturele infrastructuur noodzakelijk acht. Daarnaast heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om het voor Leiderdorpers mogelijk te maken aan cultuur deel te nemen. De culturele organisaties ontmoeten elkaar via het Cultuurnetwerk.

Via regionale samenwerking deden wij in 2013 voor het eerste jaar mee aan de nieuwe rijksregeling Cultuureducatie met Kwaliteit, waardoor wij scholen in samenwerking met culturele instellingen stimuleerden om cultuureducatie onderdeel van het reguliere onderwijsprogramma te maken.

Wij kennen in onze gemeente een hoge kwaliteit aan beeldende kunst in de openbare ruimte. Nieuwe kunstwerken of projecten dragen bij aan de binding van Leiderdorpers met hun omgeving. De Commissie Kunstzaken adviseert het college op het gebied van kunst in de openbare ruimte.

Doel	De gemeente ontwikkelt een breed en gevarieerd aanbod van kunst en cultuur, houdt dit aanbod in stand en stimuleert actieve deelname van haar inwoners hieraan.				
SMART doel	1. In 2013-2015 wordt cultuur op diverse wijzen zichtbaar gemaakt.	2. In 2013-2015 komen culturele organisaties regelmatig bij elkaar ter bevordering van samenwerking	3. Kunst in de openbare ruimte blijft van hoge kwaliteit	4. Scholieren nemen deel aan cultuureducatieve projecten	5. Ter ondersteuning en stimulering van culturele activiteiten blijft de mogelijkheid tot subsidiëring in stand.
Activiteiten 2013	1.1 Uitvoeren communicatieplan cultuur (digitale informatie)	2.1 Het in 2012 opgerichte cultuurnetwerk wordt doorontwikkeld.	3.1 Jaarlijks onderhoud kunst in de openbare ruimte	4.1 Cultuureducatieve projecten voortzetten en stimuleren via de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.	5.1 Cultuurdoelen als basis voor subsidiëring
	1.2 Onderzoek culturele infrastructuur.	2.2 Organisatie cursus tbv deskundigheidsbevordering.	3.2 Jaarlijkse tentoonstelling in de Heemtuin		
	1.3 In 2013 onderzoeken van mogelijkheden voor tentoonstellingsruimtes, in lijn met het te ontwikkelen accommodatiebeleid.	2.3 In 2013 wordt een eerste Uitmarkt georganiseerd	3.3 Kunst of culturele projecten bij infrastructurale veranderingen		
			3.4 De Commissie Kunstzaken adviseert over kunst en culturele projecten		
Prestatie-indicator	1.2 Aantal respondenten	2.1 Aantal bijeenkomsten cultuurnetwerk	3.3 Aantal projecten	4.1 % Aantal leerlingen 4-12	5.1 Aantal vastgestelde subsidies
		2.3 Aantal deelnemers		4.1 Aantal projecten	

Wat hebben we bereikt?

1. In 2013-2015 wordt cultuur op diverse wijzen zichtbaar gemaakt.

Cultuur krijgt op diverse wijzen aandacht in de gemeente om de zichtbaarheid te vergroten. Dit gebeurt in de eerste plaats door organisaties zelf met hun eigen programma, verenigingsactiviteiten of website. Daarnaast is een integrale website voor de cultuur in Leiderdorp ontwikkeld en schenkt de gemeente in de krant en via digitale kanalen aandacht aan het culturele aanbod.

2. In 2013-2015 komen culturele organisaties regelmatig bij elkaar ter bevordering van samenwerking

Het cultuurnetwerk komt tweemaal per jaar bij elkaar. Dit jaar hebben organisaties samen invulling gegeven aan de eerste Uitmarkt van Leiderdorp en de tweede Cultuurstart in De Sterrentuin.

3. Kunst in de openbare ruimte blijft van hoge kwaliteit

Het kunstwerk op de fundering van de Munnikenmolen is geplaatst. Ten behoeve van de 'nieuwe milieustraat' is een kunstwerk vervaardigd. De commissie Kunstzaken Leiderdorp heeft in beide projecten geadviseerd en begeleid.

4. Scholieren nemen deel aan cultuureducatieve projecten

De Leiderdorpse basisscholen nemen deel aan het regionale programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Dit programma is gestart in 2013 en kent een doorlooptijd van 4 jaar waarin scholen en culturele instellingen samenwerken aan een integraal cultuuraanbod met een doorlopende leerlijn voor het primair onderwijs in de regio Holland Rijnland. Vanuit Leiderdorp is één school vertegenwoordigd in het regionaal overleg waarin dit programma wordt vormgegeven.

5. Ter ondersteuning en stimulering van culturele activiteiten blijft de mogelijkheid tot subsidiëring in stand.

Diverse culturele organisaties zijn op basis van hun aanvraag opgenomen in het subsidieprogramma, waarbij ook met de bezuinigingstaakstelling rekening is gehouden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Uitvoeren communicatieplan cultuur (digitale informatie)

Het digitale Cultuurpunt Leiderdorp is aan het begin van de zomer gelanceerd. Inmiddels heeft een groot aantal culturele organisaties een eigen pagina en diverse activiteiten geplaatst. De bekendheid van de website wordt gepromoot via diverse digitale kanalen, ondersteund met promotiemateriaal en krantenberichten.

1.2 Onderzoek culturele infrastructuur

In het vierde kwartaal van 2013 is een behoefte onderzoek onder culturele organisaties in Leiderdorp uitgevoerd. Het belang van de aandacht voor cultuur vanuit de gemeente is hooggewaardeerd.

1.3 In 2013 onderzoeken van mogelijkheden voor tentoonstellingsruimtes, in lijn met het te ontwikkelen accommodatiebeleid

De ontwikkeling van het accommodatiebeleid is in 2013 vertraagd. De mogelijkheden tot verbetering van de exploitatie van de Sterrentuin worden nader onderzocht.

2.1 Het in 2012 opgerichte cultuurnetwerk wordt doorontwikkeld

Het cultuurnetwerk kent een informele structuur waar diverse culturele organisaties aan deelnemen. Het netwerk komt tweemaal per jaar bij elkaar, waarbij één of meerdere culturele organisaties zorgdragen voor het programma. Diverse initiatieven of samenwerkingsprojecten zijn, klein- of grootschalig, via het netwerk geïnitieerd.

2.2 Organisatie cursus tbv deskundigheids bevordering

Via het vrijwilligersbeleid worden diverse mogelijkheden tot deelname aan cursussen, informatiebijeenkomsten of workshops aangeboden.

2.3 In 2013 wordt een eerste Uitmarkt georganiseerd

Stichting Vrienden van het Oude Dorp heeft in september in afstemming met de Cultuurstart in de Sterrentuin een eerste Uitmarkt georganiseerd. Diverse culturele organisaties hebben hier een bijdrage aan geleverd of een optreden verzorgd.

3.1 Jaarlijks onderhoud kunst in de openbare ruimte

Er heeft een inventarisatie van alle kunstwerken plaatsgevonden. Daarnaast heeft een offertetraject voor het onderhoud plaatsgevonden en wordt in 2014 gestart met de uitvoering van het plan.

3.2 Jaarlijkse tentoonstelling in de Heemtuin

Stichting Kunst in de Heemtuin heeft van mei tot oktober 2013 de beeldentuin georganiseerd met als thema Overvloed. Rond de tentoonstelling zijn diverse rondleidingen en activiteiten georganiseerd.

3.3 Kunst of culturele projecten bij infrastructurele veranderingen

T.b.v. het project Brede School West is een kunstopdracht geformuleerd en is gekozen voor een ontwerp. Vervaardiging is gestart, oplevering vindt plaats in 2014. Naar aanleiding van archeologische vondsten bij de Plantage hebben oriënterende gesprekken met de provincie plaatsgevonden in het kader van de aansluiting op de Limes. Het doel is om kunst beleefbaar te maken in de openbare ruimte en te verbinden met educatieve en recreatieve doeleinden.

3.4 De Commissie Kunstzaken adviseert over kunst en culturele projecten

De commissie Kunstzaken van Leiderdorp heeft geadviseerd over welke soort kunst en welke kunstenaar geschikt is voor de verschillende projecten. Dit heeft geleid tot het realiseren van de twee eerdergenoemde kunstwerken in 2013.

4.1 Cultuureducatieve projecten voortzetten en stimuleren via de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

De regiogemeenten van Holland Rijnland werken samen aan een vierjarig cultuureducatief programma. Museumgroep Leiden, Kunstgebouw en BplusC geven hier samen invulling aan, in samenwerking met scholen. In Leiderdorp zijn de projecten Museum&School, KijkKunst en Erfgoedspoor onderdeel van dit programma. De afzonderlijke projecten dienen te voldoen aan de eisen van het programma, waaronder de ontwikkeling van een doorlopende leerlijn.

5.1 Cultuurdoelen als basis voor subsidiëring

De cultuurdoelen zijn onderdeel van de subsidieverordening en mede op basis van deze doelen worden en zijn subsidieaanvragen beoordeeld. Met de bibliotheek zijn aanvullende prestatieafspraken gemaakt voor de basisbibliotheekvoorziening in Leiderdorp.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
1.2 Aantal respondenten	n.v.t.	n.v.t.	25	12
2.1 Aantal bijeenkomsten cultuurnetwerk	n.v.t.	2	4	2
2.3 Aantal deelnemers	n.v.t.	n.v.t.	25	20
3.3 Aantal projecten	n.v.t.	4	4	4
4.1 % aantal leerlingen 4-12	n.v.t.	-	95%	
4.1 Aantal projecten	n.v.t.	-	2	2
5.1 Aantal vastgestelde subsidies	n.v.t.	14	14	14

Op 2 april 2012 is de cultuurnota Cultuur in Leiderdorp 2012-2015 vastgesteld. De doelen, activiteiten en prestatieindicatoren zijn daarom voor 2011 niet van toepassing.

3B Sport

Inleiding

Sport draagt bij aan een het welzijn en samenleven van mensen. Wij stimuleren daarom onze inwoners te gaan sporten en bewegen. Voor alle sport- en beweegactiviteiten is ruimte nodig. Wij bieden die ruimte en zetten die zo efficiënt mogelijk in. Tussen de verenigingen en gemeente bestaan (nu nog) veel van elkaar afwijkende afspraken. We werken toe naar een systeem dat gelijkwaardiger en transparanter is. Het doel is dat verenigingen zelfstandig functioneren.

Doel	Sport- en beweegaanbieders kunnen zelfstandig functioneren. De buitensportaccommodaties worden verzelfstandigd.*		
Smartdoel	1. Wij stimuleren burgers te gaan sporten en bewegen: in 2017 bedraagt het percentage sportparticipatie ten minste 40%	2. In 2017 wordt een kostendekkend tarief in rekening gebracht voor de huur van sportvelden	3. In 2017 is het beheer en onderhoud van de sportvelden van de Bloemerderverenigingen op afstand van de gemeente gezet
Activiteiten 2013	1.1 Wij kennen Sportfondsen Leiderdorp een bijdrage toe voor bewegwijzering en uitvoering van sportstimuleringstaken	2.1 In overleg met verenigingen stellen wij een stappenplan op over hoe te komen tot een kostendekkende huur in 2017	3.1 Wij initiëren een gesprek met Sportfondsen Nederland en/of Stichting Sportaccommodatie Alecto (SSA) om mogelijkheden te onderzoeken om het beheer en onderhoud van velden in de Bloemerder bij Sportfondsen Leiderdorp of SSA onder te brengen (indien RCL en Velocitas dat niet zelf willen organiseren)
	1.2 Wij creëren mogelijkheden om verenigingen in aanmerking te laten komen voor subsidie		
Prestatie-indicator	Het aantal activiteiten dat Sportfondsen Leiderdorp heeft uitgevoerd	Het tarief dat sportverenigingen betalen (aan de hand van het afgesproken stappenplan)	Het aantal (eerste en vervolg)gesprekken dat met partijen is gevoerd
	Het percentage sportparticipatie		

* De genoemde doelen wijken af van de begroting 2013. Dit heeft te maken met de vaststelling van de sportnota 2013-2017 in de raad van 4 februari 2013. De doelen zijn conform het sportbeleid.

Wat hebben we bereikt?

1. Meer sporten en bewegen

Het percentage sportparticipatie in Leiderdorp bedraagt 32%. Dit is meer dan 15% boven het landelijk gemiddelde. De rapportage Kennis Informatie Systeem Sport (KISS) voor overheden geeft een zeer goede indicatie van de sportparticipatie in algemene zin. De database is tot stand gekomen met medewerking van de bij NOC*NSF aangesloten sportbonden.

2. Kosten voor beheer en onderhoud door gebruikers

We hebben de kosten voor het beheer en onderhoud inzichtelijk gemaakt en gecommuniceerd met de gebruikers. Het berekenen van een nieuwe huurprijs, waarin de kosten voor het beheer en onderhoud zijn verdisconteerd, blijkt een lastige opgave. De huidige huurprijs verschilt per veld en vereniging en is historisch gegroeid. Het uitdenken van een nieuwe systematiek om de huurprijs te berekenen gebeurt in afstemming met het grondbeleid.

3. Beheer en onderhoud op afstand

Met RCL hebben wij een huurovereenkomst gesloten voor het gebruik van de sportaccommodatie. Deze overeenkomst maakt het mogelijk om de btw over de door de gemeente gemaakte kosten voor de renovatie van de twee kunstgrasvelden en het dagelijks en groot onderhoud aan de velden van RCL te verrekenen. RCL heeft deze mogelijkheid niet. Als gevolg hiervan dalen de onderhoudskosten.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Toekennen van een bijdragen

Voor het uitvoeren van het sportstimuleringsbeleid hebben wij Sportfondsen Leiderdorp een bijdrage toegekend. Naar aanleiding van de motie *sport/lichaamsbeweging* hebben wij in overleg met het onderwijsveld een regeling opgesteld. De regeling is begin 2014 vastgesteld.

1.2 Subsidiemogelijkheden voor sportverenigingen

De conceptbeleidsregels voor sport- en beweegsubsidies zijn in concept gereed en besproken met Sportfondsen Leiderdorp. Wij vinden het belangrijk dat de verenigingen met de regeling uit de voeten kunnen. Na de zomervakantie 2014 organiseren wij een bijeenkomst voor de gebruikers van de regeling. De regeling wordt in het najaar vastgesteld.

2.1 Toewerken naar een kostendekkend tarief

Met de verenigingen zijn en blijven we in gesprek om afspraken te maken over nieuwe tarieven.

3.1 Gesprek met Sportfondsen en Stichting Sportaccommodatie Alecto

Als gevolg van het sluiten van de huurovereenkomst met RCL kan RCL het beheer en onderhoud niet meer zelf organiseren. Dat is een taak van de verhuurder (in casu de gemeente). Met Velocitas zijn we in gesprek over de mogelijkheden tot (gedeeltelijke) zelfbeheer. Over de voorwaarden waaronder zelfbeheer mogelijk is, wordt ook gesproken. Er zijn (nog) geen gesprekken gevoerd met Sportfondsen Nederland en Stichting Sportaccommodatie Alecto.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Het aantal activiteiten dat Sportfondsen heeft georganiseerd	12	12	12	12
Het percentage sportparticipatie	x	32,3%	34%	n.n.b.
Het percentage van de totale kosten voor beheer van en onderhoud aan de sportvelden van RCL dat de vereniging betaalt	x	x	x	n.n.b.
Het percentage van de totale kosten voor beheer van en onderhoud aan de sportvelden van Alecto dat de vereniging betaalt	x	x	x	n.n.b.
Het aantal gesprekken dat met partijen gevoerd wordt	x	x	n.n.b.	10

Wat heeft het gekost?

3 Kunst, Cultuur en Sport bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Verschil 2013
PROG 3A Kunst en Cultuur	Lasten	1.100	1.148	53	1.201	1.130	71
	Baten	-6	-4	0	-4	-25	22
Saldo		1.094	1.144	53	1.197	1.104	93
PROG 3B Sport	Lasten	2.383	1.415	312	1.728	1.828	-100
	Baten	-81	-65	0	-65	-98	32
Saldo		2.301	1.350	312	1.662	1.730	-68
Programma 3 Kunst, Cultuur en Sport	Lasten	3.482	2.563	366	2.929	2.958	-29
	Baten	-87	-69	0	-69	-123	54
Saldo van baten en lasten		3.395	2.494	366	2.860	2.834	25
Reserves	Toevoeging	116	176	36	211	211	0
	Onttrekking	-1.007	-109	-378	-487	-487	0
Mutaties reserves		-891	67	-342	-275	-275	0
Resultaat		2.504	2.561	24	2.584	2.559	25

Verschillen programma's begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 50.000

A.

De doorbelasting van de kosten voor de Sterrentuin aan de Bibliotheek en andere producten binnen programma 3A is lager dan begroot door lagere kosten op schoonmaak, beveiliging en overige kosten, voordeel € 30.000. Conform de nota reserves en voorzieningen is de voorziening Liquidatie Streekmuziekschool opgegeven, het saldo van € 9.000 is vrijgevallen. Daarnaast is een subsidie ontvangen voor onderhoudswerkzaamheden aan de molens. Deze werkzaamheden worden bekostigd uit de Voorziening gemeentelijke accommodaties. De subsidie is als baten geboekt tegenover de kosten van de dotatie in de onderhoudsvoorziening, voordeel € 13.000.

Effect: minder lasten in programma 3A € 39.000; meer baten in programma 3A € 13.000; saldo € 52.000 positief

B.

In 2013 is de renovatie van het tennispark afgerond. Bij het vaststellen van het krediet was nog niet bekend dat de btw met 2% verhoogd zou worden. Ook zijn er nutsvoorzieningen bij de woning op het tennispark vernieuwd waarvan de gemeente de kosten moet dragen maar die nog niet voorzien waren om in 2013 te vernieuwen, nadeel € 40.000. Daarnaast zijn er ook meer uren gemaakt dan begroot op Overige sport, nadeel € 12.000. De tarieven aan verenigingen die gebruik maken van het zwembad de Does worden jaarlijks door Sportfondsen geïndexeerd, de subsidies die hier tegenover staan zijn niet geïndexeerd waardoor er een overschrijding is van € 18.000.

Effect: meer lasten in programma 3B € 70.000; Saldo € 70.000 negatief.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 3 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
opbrengst verkoop aand NUON programma 3	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-920	0	-330	-330	-330	0
Saldo		-920	0	-330	-330	-330	0
Kunst en cultuur	Toevoeging	16	10	0	10	10	0
	Onttrekking	-23	-19	0	-19	-19	0
Saldo		-7	-9	0	-9	-9	0
Jaarafsluiting programma 3	Toevoeging	48	0	36	36	36	0
	Onttrekking	0	0	-48	-48	-48	0
Saldo		48	0	-12	-12	-12	0
Egalisatie exploitatielasten programma 3	Toevoeging	52	166	0	166	166	0
	Onttrekking	-64	-90	0	-90	-90	0
Saldo		-12	76	0	76	76	0
Totaal	Toevoeging	116	176	36	211	211	0
	Onttrekking	-1.007	-109	-378	-487	-487	0
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 3		-891	67	-342	-275	-275	0

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 15.000

Geen afwijkingen > € 15.000

Programma 4 : Beheer openbare ruimte

4A Verkeer en vervoer

Inleiding

Wij willen Leiderdorp een prettige, aangename en veilige gemeente laten zijn. Hiertoe willen wij de bereikbaarheid van de belangrijkste bestemmingen verbeteren. Ook willen wij de veiligheid en leefbaarheid van de woonstraten verbeteren door te sturen op de verkeersstromen door inrichting van de openbare ruimte.

Doel	Het realiseren van een beter bereikbaar, veiliger en leefbaarder Leiderdorp door het beïnvloeden van het verplaatsingsgedrag van alle modaliteiten.		
SMART doel	1. Door het doen van ingrepen in de openbare ruimte de bereikbaarheid van de belangrijkste bestemmingen in Leiderdorp voor 2015 te verbeteren.	2. Door het stimuleren van alternatieve modaliteiten en het weren van ongewenst verkeer de luchtverontreiniging en geluidsoverlast in de kern Leiderdorp voor 2015 reduceren.	3. Door verkeerseducatie en weginrichting de veiligheid voor alle weggebruikers te verhogen.
Activiteiten 2013	Uitvoering van de maatregelen uit het pakket Engelendaal/Centrumplan, pakket BSW en pakket Quick Wins op basis van het vastgestelde Uitvoeringsplan IVVP. Het deelnemen aan het LAB071 proces.		
Prestatie-indicator	De prestatie-indicatoren voor het IVVP zijn kwalitatieve uitspraken voor 2015 over doorstroming, verliesuren en overlast van het verkeer.		Aantal kinderen dat deel heeft genomen aan verkeerseducatie op basisscholen.
			Aantal dodelijke en verwonde slachtoffers in het verkeer.

Wat hebben we bereikt?

1. Verbeteren van de bereikbaarheid voor alle inwoners van Leiderdorp voor 2015

Samen met de leidse agglomeratie (Leiden en Oegstgeest) een ambitiedocument en plan van aanpak opgesteld voor de verkeersroutering in de nabije toekomst (tot 2020). In 2014 zal dit leiden tot een vaststelling van maatregelen.

De globale kaders van het IVVP zijn uitgewerkt in programma's van eisen en voorlopige ontwerpen. In 2014 zal dit leiden tot uitvoering van twee grote projecten (Engelendaal en Zijkwartier). Enkele kleine maatregelen zijn uitgevoerd (busbaan Leiderdorpse brug en oversteek Persant Snoepweg).

2. Het reduceren van luchtverontreiniging en geluidsoverlast in de kern Leiderdorp voor 2015

Er zijn geen concrete maatregelen genomen in 2013. De werkzaamheden voor 2014 e.v. zullen invulling hieraan geven.

3. Het verhogen van de veiligheid voor alle weggebruikers van Leiderdorp

Onderdeel van staand beleid is verkeerseducatie. Het beleidsplan hiervoor is in 2013 vastgesteld. Op basis hiervan zijn reeds enkele zaken uitgevoerd (oa broemdag). De uitvoering van de maatregelen in 2014 e.v. zullen dit verder verbeteren.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Uitvoering van de maatregelen uit het pakket Engelendaal/Centrumplan, pakket BSW en pakket Quick Wins op basis van het vastgestelde Uitvoeringsplan IVVP

De maatregelen zijn verder uitgewerkt en afgestemd met de omgeving en de interne organisatie. Dit zal leiden tot uitvoering in 2014. Enkele kleine onderdelen zijn reeds uitgevoerd.

Deelname in het LAB071 is een extra inspanning vanuit de ambtelijke organisatie geweest. Samen met de clusters RO en Economie is een ambitiedocument vastgesteld. Dit zal volgend jaar leiden tot een maatregelenpakket dat ondersteunend is aan het IVVP.

Wat er hiervoor gedaan is, wordt ook nader verklaard in paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012(w)	2013(b)	2013(w)
Aantal dodelijke slachtoffers	0	0	0	1*
Aantal projecten beschreven in het uitvoeringsplan uitgevoerd.	-	n.n.b.	60%	20%
Aantal kinderen dat deel heeft genomen (als percentage van het totaal aantal kinderen in die leeftijdsgroep)	-	-	50%	50%
Doorstroming	In 2015 stroomt het verkeer in Leiderdorp goed door			
Verliesuren	In 2015 is de hoeveelheid verliesuren t.g.v. wachten bij kruispunten afgenomen			
Overlast	In 2015 is de overlast veroorzaakt door het verkeer afgenomen			

* Dit dodelijk slachtoffer was het gevolg gebrek aan overzicht van een geparkeerde auto (fietser is gebotst tegen openslaande deur). Situatie is inmiddels verbeterd.

4B Water

Inleiding

Water is een verbindend element om de samenhang en identiteit van de verschillende wijken te versterken. Om een aangenaam woon- en leefklimaat voor mens en dier te behouden is een goede waterkwaliteit van belang en worden ruimtelijke ontwikkelingen aangegrepen om het watersysteem te verbeteren. Het waterplan vormt hierin de leidraad.

Doel	Handhaven van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater in samenwerking met het Hoogheemraadschap en regionale partners.	
SMART doel	1. In 2016 voldoet de waterkwaliteit nog steeds aan het landelijk gemiddelde voor een binnenstedelijk gebied.	
Activiteiten 2013	1.1 Het uitvoeren van maatregelen naar aanleiding van onderzoek wateroverlast Zijkwartier	
	1.2 Het aanpakken van duikers in de Oranjewijk, Vogelwijk, Voorhof en Binnenhof.	
	1.3 Het Uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van de zwemwaterkwaliteit in de Buitenhofvijver.	
	1.4 Uitvoering geven aan het in 2012 opgestelde plan om de zichtbaarheid van water en natuurvriendelijke overs aan de Van der Marckstraat en Van Poelgeestlaan te vergroten.	
	1.5 Het waterstructuurplan opstellen.	
Prestatie-indicator	Aantal aangepakte duikers.	Uitvoering gegeven aan de in 2012 opgestelde plannen: 3
	Kwaliteit oppervlaktewater binnen- en buitengebied.	Uitvoering van maatregelen die in het Uitvoeringsprogramma waterplan voor 2013 staan benoemd. De streefwaarde is 100%.

Wat hebben we bereikt?

1. In 2016 voldoet de waterkwaliteit nog steeds aan het landelijk gemiddelde voor het binnenstedelijk gebied

Het resultaat van de trendmonitoring van het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft inzichtelijk gemaakt dat de waterkwaliteit in periode 2003-2012 verbeterd is. De waterkwaliteit in Leiderdorp is echter nog matig tot redelijk. Er zijn meer verbeteringen nodig om te komen tot een goede waterkwaliteit. Deze zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het waterstructuurplan.

Wat wij hebben bereikt is verder uitgewerkt in Paragraaf 2: Kapitaalgoederen

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Het uitvoeren van maatregelen naar aanleiding van onderzoek wateroverlast Zijkwartier

Er is een definitief ontwerp opgesteld en door het college vastgesteld. In het definitief ontwerp zijn de aard van de maatregelen duidelijk geworden en eveneens is inzichtelijk gemaakt wat de kosten van de uitvoering van de maatregelen zijn. Deze kosten zijn onderverdeeld in kosten voor gemeente, Rijnhart Wonen en particulieren. Nu duidelijk is welke maatregelen uitgevoerd moeten worden om de wateroverlast op te lossen, breekt een vervolgfase aan. Het traject ten behoeve van de uitvoering wordt begin 2014 gestart.

1.2 Het aanpakken van duikers in de Oranjewijk, Vogelwijk, Voorhof en Binnenhof

Het aanpakken van deze duikers staat nog steeds op de lijst uit te voeren werk. We zijn met het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) in overleg over de nut en noodzaak voor het aanpakken van deze duikers. Momenteel worden alle duikers binnen Leiderdorp geïventariseerd. De uitkomsten hiervan worden gebruikt om een goede berekening te maken van het watersysteem binnen Leiderdorp. De gegevens worden gebruikt voor de onderbouwing van het uitvoeringsplan voor de duikers.

1.3 Het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van de zwemwaterkwaliteit in de Buitenhofvijver

Het haalbaarheidsonderzoek is niet uitgevoerd in 2013 omdat het hiervoor gereserveerde budget gebruikt is voor de uitvoering van het onderzoek in het Zijkwartier. In het waterstructuurplan is in de visie opgenomen dat Leiderdorp ten minste één zwemwaterlocatie heeft. Een nader onderzoek over mogelijke locaties zal in 2014 worden gestart.

1.4 Uitvoering geven aan het in 2012 opgestelde plan om de zichtbaarheid van water en natuurvriendelijke oevers aan de Van der Marckstraat en Van Poelgeestlaan te vergroten

Wordt vooralsnog op advies van HHR uitgevoerd als bloemrijke berm. De waterkwaliteit in deze watergang is niet goed genoeg voor een natuurvriendelijke oever. Wanneer deze situatie verbetert gaan wij samen met HHR opnieuw bekijken of hier een natuurvriendelijke oever kan komen.

1.5 Het waterstructuurplan opstellen

Op 25 november heeft de gemeenteraad het waterstructuurplan, inclusief uitvoeringsprogramma, vastgesteld.

Prestatie-indicatoren

	2011(w)	2012(w)	2013(b)	2013(w)
Waterkwaliteit oppervlaktewater			Voldoen aan definitie "goede toestand" n.a.v. KRW*	
Aanpak duikers in de Oranjewijk, Vogelwijk, Voorhof, en Binnenhof	n.v.t.	Vorbereid	100% uitgevoerd	Vorbereid
Realisatie natuurvriendelijke oevers (V.d. Marckstraat)	n.v.t.	Aangepast in overleg met HHR	100% uitgevoerd	Als de situatie in de waterkwaliteit is verbeterd wordt dit weer opgepakt.

* De definitie van "goede toestand" is in de Europese kaderrichtlijn water (KRW) als volgt omschreven: "helder water (minder blauwalgen bijvoorbeeld), ecologisch beheer, natuurvriendelijke oevers, een gezonde visstand, enzovoort". Het Hoogheemraadschap van Rijnland verricht metingen. De resultaten van deze metingen ontvangt de gemeente. Wij kunnen op basis hiervan onze doelstellingen bijstellen en de ambitie bepalen. Het vertrekpunt is op dit moment echter dat we voldoen aan de wettelijke bepalingen zoals deze staan omschreven in de KRW.

4C Groenbeleid en regio

Inleiding

Wij willen het groen karakter van de polders rond Leiderdorp behouden en toegankelijk maken voor de inwoners/recreanten uit het stedelijk gebied. Dat doen wij in samenwerking met overheden, eigenaren en agrarische natuurverenigingen.

Doel	Een toegankelijk en groen poldergebied rond Leiderdorp.	
Smartdoel	1. In 2016 is meer natuur- en extensieve recreatie gecreëerd naast de agrarische functie van het poldergebied ten opzichte van 2012.	2. In 2016 is de informatie over de waarden van het poldergebied verbeterd ten opzichte van 2012 en daarmee de bekendheid over het gebied.
Activiteiten 2013	1.1 Aanleg ommetjes voor de inwoners van Leiderdorp en stedeling in het buitengebied door middel van wandelpaden, fietspaden in poldergebied.	2.1 Alle losse (historische en huidige) informatie over het gebied wordt verzameld.
	1.2 Het realiseren van wateropgave voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en de aanleg van natuurvriendelijke oevers en natte natuur in de polder.	2.2 De informatie over o.a. natuur, cultuur en archeologie wordt digitaal ontsloten en wordt weergegeven op informatiepanelen in het poldergebied.
Prestatie-indicator	Bezoekersaantallen in het poldergebied	Bekendheid met het poldergebied

Wat hebben we bereikt?

1. In 2016 is er meer natuur en extensieve recreatie gecreëerd

In 2013 hebben we circa 230 ha in de Boterhuispolder ingericht, waarvan 100 ha op Leiderdorps grondgebied.

2. Verbetering van de informatiewaarde in het poldergebied

In 2013 zijn er 6 informatiepanelen in de Boterhuispolder geplaatst. In 2015 worden in de Polder Achthoven soortgelijke informatiepanelen neergezet.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Aanleg van ommetjes in het buitengebied voor de inwoners van Leiderdorp en stedelingen door middel van wandelpaden, fietspaden in het poldergebied

In het eerste kwartaal van 2013 zijn de werkzaamheden t.b.v. de aanleg van wandelpaden, fietspaden en natuurvriendelijke oevers in de Boterhuispolder afgerond.

In het eerste kwartaal 2013 is een planstudie uitgevoerd voor de opwaardering van het fietspad Ruigekade. Deze planstudie vertalen wij in 2014 naar een definitief ontwerp. De onderhandelingen voor het verwerven van de benodigde gronden zijn in 2013 opgestart en worden in het eerste kwartaal 2014 afgerond.

1.2 Het realiseren van de wateropgave voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en de aanleg van natuurvriendelijke oevers en natte natuur in de polder

De wateropgave in de Boterhuispolder is bij de herinrichting volledig opgelost. In januari 2014 wordt een overeenkomst afgesloten met het Hoogheemraadschap om de water- en recreatieopgave in de polder Achthoven integraal aan te pakken.

2.1 Alle losse (historische en huidige) informatie over het gebied wordt verzameld

De informatie over het gebied is in 2012 verzameld en in 2013 verwerkt in de informatiepanelen in de Boterhuispolder. Voor de Polder Achthoven gebruiken we dezelfde methode. Dit verwachten we in 2015 af te ronden.

2.2 De informatie over o.a. natuur, cultuur en archeologie wordt digitaal ontsloten en wordt weergegeven op informatiepanelen in het poldergebied

De informatie over het gebied is verzameld en verwerkt in de informatiepanelen in de Boterhuispolder. Voor de Polder Achthoven gebruiken we dezelfde methode. Het digitaal ontsluiten van de informatie wordt 2014-2015 opgepakt. In 2014 wordt een nulmeting uitgevoerd met betrekking tot de bekendheid van het gebied. Dit doen we met het burgerpanel. In 2016 (na realisatie deelproject opwaardering Ruigekade) gaan we opnieuw meten.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Bekendheid gebied	-	-	Nul-meting	
Bezoekersaantallen gebied	-	-	Nul-meting	

4D Openbaar Groen

Inleiding

Wij willen het groene karakter van Leiderdorp behouden en waar mogelijk de biodiversiteit versterken. Daarbij streven wij naar een diverse, duurzame en onderhoudsarme groeninrichting.

De doelen in dit subprogramma hebben een nauwe relatie met de subprogramma's water, leefbaarheid, woonkwaliteit, ruimtelijke ontwikkeling, sport en wijkgericht werken.

Doel	Een meer divers openbaar groen dat kostenefficiënt wordt onderhouden.		
Smartdoel	1. In 2015 is 80% van het openbaar groen duurzaam en waar mogelijk onderhoudsarm.	2. In 2014 scoort het bomenbestand voor 95% goed bij de VTA-controle.	3. In 2018 is de GEHS gerealiseerd en hebben de ecosystemen in de kerngebieden van Leiderdorp voldoende biodiversiteit.
Activiteiten 2013	1.1 Intensief groen, waar mogelijk, omvormen naar extensief groen.	2.1 Achterstallig boomonderhoud versneld uitvoeren.	3.1 Met behulp van de criteria van HHR locaties voor nvo's aanwijzen en uitwerken tot meerjarenplan.
	1.2 Bescherming hoofdgroenstructuur ook via ruimtelijk beleid regelen.	2.2 Herplant realiseren voor de verwijderde afgekeurde bomen uit 2012.	3.2 Aan de hand van de GEHS en het geactualiseerde Groenstructuurplan een nieuwe meerjarenplanning, incl. kostenraming, opstellen.
		2.3 Dunningen op een planmatige wijze doorvoeren in bosplantsoenen / parken in de gemeente.	3.3 Stadsnatuurmeetnet invoeren en een nulmeting uitvoeren.
		2.4 Plan en protocol voor ziekten en plagen opstellen.	
Prestatie-Indicator	Cijfer dat het groen scoort in de tevredenheidsenquête voor bewoners, Streefwaarde: 7.	% bomen dat goed scoort bij de VTA-controle Streefwaarde: 95%.	Toename soortenrijkdom in de grote groenvlakken (meten met behulp van natuurmeetnet).

Wat hebben we bereikt?

1. Openbaar groen

In afwachting van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is er in 2013 sporadisch groen omgevormd. De enkele omvormingen die wel zijn uitgevoerd, hebben ook gediend als pilot. Zo kunnen we beter inschatten wat de impact voor de burgers is. Deze reacties zijn divers. Momenteel wordt de IBOR-planning opgesteld. Hierin wordt de omvorming naar duurzaam en onderhoudsarm groen zoveel mogelijk gecombineerd met andere projecten. Op deze wijze wordt kostenefficiënt gewerkt.

2. Bomenbestand

In 2013 heeft de gemeente conform de zorgplicht voor boomeigenaren een nieuwe boomveiligheidsinspectie en -inventarisatie laten uitvoeren. Dit heeft ons inzicht gegeven in de huidige kwaliteit van het bomenbestand. de uitkomsten hiervan zijn:

- 0,88% is afgekeurd
- 14,28% is matig*
- 4,04% is redelijk*
- 80,80% is goed

* van deze categoriën zal 4% na snoei in 2014 in de categorie "goed" komen. Dat brengt het aantal bomen dat goed scoort op 84,80%. De overige bomen hebben stam- of andere schade en blijven attentiebomen. Dit betekent niet dat deze op korte termijn gekapt moeten worden, wel dat deze een hogere controlefrequentie kennen.

De gemeente werkt planmatig de achterstanden weg in het dunning- en snoeiwerk.

3. GEHS en biodiversiteit

De GEHS krijgt steeds meer vorm. Een groot deel van de verbindingszones is aangelegd en wordt op ecologische wijze beheerd. Hierdoor neemt de biodiversiteit in Leiderdorp toe.

Wat wij hebben bereikt is verder uitgewerkt in Paragraaf 2: Kapitaalgoederen

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Intensief groen, waar mogelijk, omvormen naar extensief groen

In 2013 hebben we enkele proefprojecten uitgevoerd om beter in te schatten wat de impact voor de burgers is. De omvormingsprojecten worden verder voorbereid en geconcretiseerd zodat deze in de IBOR-planning verwerkt kunnen worden.

1.2 Bescherming hoofdgroenstructuur ook via ruimtelijk beleid regelen

Dit wordt meegenomen in de Ruimtelijke Structuurvisie. Deze wordt in 2014 vastgesteld.

2.1 Achterstallig boomonderhoud versneld uitvoeren

In 2013 hebben we circa 3.000 bomen gesnoeid in de wijken Baanderij, Zijlkwartier, Vogelwijk en Ouderzorg. We hebben het gehele bomenbestand in 4 jaar tijd één keer gesnoeid. In 2014 starten we een nieuwe snoeironde.

2.2 Herplant realiseren voor de verwijderde afgekeurde bomen uit 2012

De herplant is in het 1e kwartaal van 2013 conform het uitvoeringsplan VTA 2011/2012 uitgevoerd.

2.3 Dunningen op een planmatige wijze doorvoeren in bosplantsoenen / parken in de gemeente

In 2013 hebben we op planmatige wijze dunningen in de parken De Bloemerd en De Houtkamp uitgevoerd.

2.4 Plan en protocol voor ziekten en plagen opstellen

Vanwege andere prioriteiten is het opstellen van dit plan doorgeschoven naar 2014.

3.1 Met behulp van de criteria van HHR locaties voor nvo's aanwijzen en uitwerken tot meerjarenplan

In 2013 zijn de betreffende oevers en waterbodempromen geïntariseerd. Gelijkijdig is in beeld gebracht op welke locatie een natuurvriendelijke oever mogelijk is en in welke vorm. Deze inventarisatie wordt besproken met HHR, waarna de meerjarenplanning kan worden opgesteld.

3.2 Aan de hand van de GEHS en het geactualiseerde Groenstructuurplan een nieuwe meerjarenplanning, incl. kostenraming, opstellen

In 2013 is er een nieuwe meerjarenplanning opgesteld. Daarnaast zijn we samen met 7 andere gemeenten gestart met het realiseren van ten minste 40 km bloemrijke bermen in de Leidse Ommelanden en Duin, Horst en Weide. Deze bloemrijke bermen liggen langs recreatieve routes vanuit stad naar platteland. In 2014 wordt dit project voortgezet.

3.3 Stadsnatuurmeetnet invoeren en een nulmeting uitvoeren

Om de toename aan biodiversiteit inzichtelijk te kunnen maken zijn we in 2013 begonnen met een verkenning naar een natuurmeetnet. In 2014 krijgt dit meetnet meer vorm en wordt de nulmeting uitgevoerd.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Cijfer dat het groen scoort in de tevredenheids enquête voor bewoners	6	6	7	-
% van het openbaar groen is duurzaam en onderhoudsarm	5%	20%	40%	30%
% bomen dat goed scoort bij de VTA-controle	nieuwe inspectie volgt	70%	85%	85%
Toename soortenrijkdom in de grote groenvlakken	n.v.t.	uitgesteld tot 2013	afronding nulmeting	-
Totale toename m1 natuurvriendelijke oever (tussen haakjes is optel som)	7.077 (totaal)	1.400 (8.477)	3.000 (11.167)	geen toename
Totale toename van m2 natuurvriendelijk groen in 2015, 75000m2	64.000 (totaal)	230 (64.230)	4.000 (70.000)	0 (64.230) i.v.m. inventarisatie van mogelijkheden

4E Speelplaatsen

Inleiding

Speel- en ontmoetingsplaatsen dragen ertoe bij dat kinderen, jeugd en jongeren elkaar in een informele sfeer ontmoeten. Dit bevordert lichamelijke en de sociale vaardigheden, het (samen)spel en de creativiteit. Leiderdorp kent diverse soorten speelvoorzieningen, zoals speelplaatsen, trapvelden, sportkooien (voetbal, basket), skatebaan en jongerenontmoetingsplekken. Speelplaatsen moeten voldoen aan wettelijke veiligheidseisen.

Doel	Via het bieden van speel- en ontmoetingsplaatsen voor jongere kinderen en jeugdigen dragen wij bij aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden, sociale contacten en creativiteit.		
Smartdoel	1. In 2015 voldoen we nog steeds aan de norm dat minimaal 3% van de ruimte gebruikt kan worden als speelruimte	2. Alle openbare speelvoorzieningen zijn heel en veilig	3. Speelvoorzieningen zijn in 2015 onderhoudsvriendelijker en duurzamer
Activiteiten 2013	1.1 Activiteiten worden aan de hand van de nieuwe speelruimteplan bepaald.	2.1 (twee)jaarlijkse hoofdinspectie op veiligheid Drie functionele controlerondes	3.1 Speelplaatsen renoveren met duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen
Prestatie-Indicator	Aantal formeel ingerichte speelplaatsen	Aantal aandachtspunten bij de grote inspecties	Aantal te renoveren speelplaatsen

Wat hebben we bereikt?

1. Ieder kind in Leiderdorp kan op 'eigen wijze' veilig buiten spelen in de wijk waar hij of zij woont. Op basis van het nieuwe speelruimtebeleid is dit het uitgangspunt. Dit betekent dat ieder kind in zijn of haar nabije omgeving voldoende veilige speelruimte tot zijn of haar beschikking heeft. Hierbij gaan we uit van een combinatie van formele en informele speelruimte. Op basis van spreiding van speelvoorzieningen per buurt, de kinderaantallen en behoefte van de verschillende leeftijdsgroepen wordt gedurende tien jaar gewerkt naar een passende inrichting van het speelvoorzieningsaanbod.
2. Alle openbare speelvoorzieningen zijn heel en veilig. Onveilige speelelementen worden adequaat gerepareerd en als dat niet mogelijk blijkt worden ze verwijderd. Leidend hierbij zijn de eisen in het Warenwetbesluit veiligheid attractie en speeltoestellen en de Europese normen 1176 en 1177.
3. Bij de renovatie en/of vernieuwen van speelplaatsen, wordt gebruik gemaakt van onderhoudsvriendelijke en duurzame materialen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In het speelruimteplan zijn 21 speelplaatsen voorzien als centrale plek. Voorbereiding is gestart dat speelplaatsen worden verbeterd zodat zij deze functie kunnen vervullen.

Het speelruimteplan is samen met het uitvoeringsplan ontwikkeld en vastgesteld.

2.1 (twee)jaarlijkse hoofdinspectie op veiligheid en drie functionele controlerondes

De hoofdinspectie is gedaan en de nodige veiligheidsacties zijn uitgevoerd.

3.1 Speelplaatsen worden vernieuwd, dan wel gerenoveerd met duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen

De speelplaats aan de Neptunus is vernieuwd. De voorbereiding is gestart om de speelplaats aan de Merelstraat te verplaatsen en aansluitende te renoveren. Het bezwaar van bewoners tegen het vernieuwen van de voetbalkooi aan het Nievaartpad is ongegrond verklaard waardoor de renovatie in gang kan worden gezet.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
De hoeveelheid speelruimte in het openbaar toegankelijk gebied	≥3%	≥3%	≥3%	≥3%
Aantal formeel ingerichte speelplaatsen (vanaf 2013 zijn in lijn met het speelruimteplan de speelplaatsen en de trapveldjes apart benoemd en niet meer samen geteld) Aantal informele speelplaatsen	80	80	75	96 0
Aantal aandachtspunten bij de grote inspecties	15	15	12	12
Aantal te renoveren speelplaatsen	3	0	3	1

4F Riolering

Inleiding

Riolering is een cruciaal middel om zorg te dragen voor de volksgezondheid en milieuhygiëne voor de mens. Ook het bergen, afvoeren en verwerken van afvalwater draagt bij aan een goede flora en fauna in de lokale watersystemen. Het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP 2011-2015) vormt hierbij de leidraad.

Doel	Doelmatige inzameling en transport of verwerking van het afvalwater/hemelwater en doelmatige invulling geven aan de grondwaterzorgplicht.		
Smartdoel	1. De riolering moet in kwalitatief goede staat zijn.	2. Op middellange termijn is de afvoercapaciteit voldoende om wateroverlast zoveel mogelijk te voorkomen.	3. In 2013 is er inzicht in het grondwaterregime en worden de klachten structureel gemonitord en afgehandeld.
Activiteiten 2013	1.1 Het uitvoeren van reiniging en inspecties (ieder jaar).	2.1 Het aanpassen van rioolbuizen, overstorten een deel van het rioelstelsel en een duiker.	3.1 Het implementeren van het afkoppelplan en grondwater(meet)plan.
	1.2 Het opstellen van een rioolvervangingsplan en operationeel programma.	2.2 Het opstellen van een rioolvervangingsplan en operationeel programma.	3.2 Het opstellen van het drainagebeheerplan.
	1.3 Uitvoeren van de projecten Splinterlaan, Van Diepingenlaan en Voorhof.	2.3 Uitvoeren van de projecten Splinterlaan, Van Diepingenlaan en Voorhof.	
Prestatie-indicator	Aantal Km geïnspecteerd riool (jaarlijks 10%).	De vuiluitworp dient te voldoen aan het emissie- en waterkwaliteitspoor (2014).	Monitoring en analyseren grondwaterstanden.
			Vermindering van aantal meldingen, klachten en waarnemingen.

Wat hebben we bereikt?

1. De riolering moet in kwalitatief goede staat zijn

Het riool aan de Meerburglaan - Buitendijklaan is vervangen en voorzien van gescheiden riolering.

Het riool aan de Koningstraat is vervangen.

In juni 2013 is gestart met het vervangen van de riolering in de Merelstraat en Koekoekstraat. Het gemengde stelsel wordt vervangen door een gescheiden stelsel.

Momenteel wordt 30 % van het rioelstelsel gereinigd en geïnspecteerd. Deze werkzaamheden worden half februari 2014 afgerond.

Voor het Zijlkwartier is een ontwerp gemaakt voor het aanleggen van drainage voor het oplossen van de waterproblematiek.

2. De afvoercapaciteit is voldoende om wateroverlast zoveel mogelijk te voorkomen

Het riool aan de Meerburglaan - Buitendijklaan is vervangen en voorzien van gescheiden riolering.

Het riool aan de Koningslaan is vervangen.

In juni 2013 is gestart met het vervangen van de riolering in de Merelstraat en Koekoekstraat. Het gemengde stelsel wordt vervangen door een gescheiden stelsel.

Voor het Zijlkwartier is een ontwerp gemaakt voor het aanleggen van drainage voor het oplossen van de waterproblematiek.

Ter hoogte van Weidemolen en Buitentocht zijn flexibele overstortdrempels gerealiseerd. Hierdoor stroomt er minder water het riool in waardoor de afvoercapaciteit wordt geborgd.

3. Inzicht krijgen in het grondwaterregime en in meldingen en klachten

In 2013 is een grondwatermeetnet gerealiseerd met 32 peilbuizen. Burgers kunnen via een link op de gemeentelijke website grondwaterstanden bekijken.

Wat hiervoor gedaan is, wordt nader verklaard in paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Het uitvoeren van reiniging en inspecties (ieder jaar)

30 % procent van het totale vrijverval stelsel wordt momenteel geïnspecteerd en gereinigd. Deze werkzaamheden worden half februari 2014 afgerond.

1.2 en 2.2 Het opstellen van een rioolvervangingsplan en operationeel programma

Op basis van de rioolinspecties van 2003 en later is een maatregelplanning opgesteld.

1.3 en 2.3 Uitvoeren van de projecten Splinterlaan, Van Diepeningenlaan en Voorhof

Het riool in de Splinterlaan, Van Diepeningenlaan en Voorhof worden niet vervangen of gerelieënd. Uit nadere beoordelingen van de inspecties blijkt het riool nog in goede staat te zijn. Gelijktijdig met de herinrichting van de Van Diepeningenlaan zijn wel kleine onderhoudswerkzaamheden aan het riool uitgevoerd.

2.1 Het aanpassen van rioolbuizen, overstorten een deel van het rioolstelsel en een duiker

Het aanpassen van de rioolbuizen wordt gedaan als er werk met werk gemaakt kan worden. Ter hoogte van Weidemolen en Buitentocht zijn flexibele overstortdrempels gerealiseerd. Samen met het hoogheemraadschap van Rijnland wordt onderzocht of duiker 2212 inderdaad vergroot dient te worden. In het nieuwe vGRP worden de maatregelen genoemd

3.1 Het implementeren van het afkoppelplan en grondwater(meet)plan

De Merelstraat en Koekoekstraat wordt afgekoppeld. In Leiderdorp is een grondwatermeetnet met 32 peilbuizen gerealiseerd. Via een link op de gemeentelijke website kunnen burgers de standen in de peilbuizen bekijken.

3.2 Het opstellen van het drainagebeheerplan

Het drainage beheerplan wordt gelijktijdig met het vGRP opgesteld. De werkzaamheden worden in mei afgerond.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Aantal incidenten in riool	0	0	0	0
Geïnspecteerd riool	80%	90%	100%	85 %
Ongezuiverde lozingen (locatie Nieuweweg, complex geval ivm ligging t.o.v. persleiding, aanpak 2013). Der kosten voor het saneren van de lozing aan de Nieuweweg 3 bedraagt € 47.000,-. Deze kosten wegen niet op tegen de baten. In het vGRP zal worden voorgesteld om Nieuweweg 3 niet te saneren.	1	1	1	1
De vuiluitwerp dient te voldoen aan het emissie- en waterkwaliteitspoor			Voldoet	Voldoet
Monitoren en analyseren grondwaterstanden			Monitoren	Monitoren

4G Reiniging

Inleiding

De Reiniging verzorgt in eigen beheer de inzameling en het ter verwerking aanbieden van afvalstoffen afkomstig uit particuliere huishoudens. Dit gebeurt huis-aan-huis (de vuilnisauto), op wijkniveau (de milieucorner) en op gemeentelijk niveau (de milieustraat).

Het is van belang voor de Leiderdorpse burger dat deze inzameling op een zo'n goed mogelijke milieuhygiënische, kostenefficiënte en servicegerichte manier plaats vindt.

Doel	Het in eigen beheer tegen een zo gunstig mogelijke prijs/kwaliteitverhouding inzamelen en ter verwerking aanbieden van afvalstoffen afkomstig uit particuliere huishoudens.
Smartdoel	1. Het organiseren van de inzameling op een zo'n goed mogelijke milieuhygiënische, kostenefficiënte en servicegerichte manier door ontwikkelingen in de afvalbranche goed te volgen en deze zo nodig te implementeren in de bedrijfsvoering.
Activiteiten 2013	1.1 Het ondergronds brengen van ca. 52 wijkverzamelcontainers bij hoogbouw. 1.2 De kwaliteit van dienstverlening via het burgerpanel laten meten. 1.3 In samenwerking met de gemeente Leiden wordt onderzocht in hoeverre het "Ryck" concept een aanvulling kan zijn op de huidige inzamelstructuur.
Prestatie-indicator	De kosten per huishouden zullen, behoudens indexatie, gelijk blijven en kostendekkend zijn. Eens per 2 jaar zal er via het burgerpanel gevraagd worden hoe men de kwaliteit van de dienstverlening bij de inzameldienst en de milieustraat in Leiderdorp ervaart.

Wat hebben we bereikt?

1. Het organiseren van de inzameling op een zo'n goed mogelijke milieuhygiënische, kostenefficiënte en servicegerichte manier door ontwikkelingen in de afvalbranche goed te volgen en deze zo nodig te implementeren in de bedrijfsvoering.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Het ondergronds brengen van ca. 52 wijkverzamelcontainers bij hoogbouw.

In 2013 zijn er in totaal 70 wijkverzamelcontainers ondergronds geplaatst en in gebruik genomen

1.2 De kwaliteit van dienstverlening via het burgerpanel laten meten.

De kwaliteit van de dienstverlening alsmede de tevredenheid over de nieuwe ondergrondse wijkverzamelcontainers is via het burgerpanel in november 2013 gemeten. Hieruit kwam naar voren dat:

97% van de respondenten tevreden is over de volgorde van de containers op de milieustraat.

96% van de respondenten tevreden is over de mogelijkheden om afval te scheiden op de milieustraat.

97% van de respondenten geeft aan dat hun afvalbakken goed geleegd worden.

89% van de respondenten vindt de informatievoorziening op de website voldoende.

61% van de respondenten die gebruik maken van de nieuwe ondergrondse containers is hierover tevreden.

81% van de respondenten is van mening dat de nieuwe ondergrondse containers een schoner straatbeeld opleveren.

1.3 In samenwerking met de gemeente Leiden wordt onderzocht in hoeverre het "Ryck" concept een aanvulling kan zijn op de huidige inzamelstructuur.

Het "Ryck" concept is gestopt. Uiteindelijk is gebleken dat een dergelijk systeem nog niet rendabel is. Een verder onderzoek naar de toepasbaarheid in Leiderdorp en Leiden heeft dus niet meer plaatsgevonden.

In 2013 is de verwerking van het GFT-afval en het restafval tezamen met de andere SP71 gemeenten aanbesteed.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
De kosten per huishouden zullen, behoudens indexatie, gelijk blijven en kostendekkend zijn.	1 persoons € 225,12 2 persoons € 295,03 Meer dan 2 € 314,84	1 persoons € 225,35 2 persoons € 295,33 Meer dan 2 € 315,15		1 persoons € 220,45 2 persoons € 289,03 Meer dan 2 € 308,42
Eens per 2 jaar zal er via het burgerpanel gevraagd worden hoe men de kwaliteit van de dienstverlening bij de inzameldienst en de milieustraat in Leiderdorp ervaart.			Minimaal 70% van de ondervraagde mensen van het burgerpanel is tevreden over de dienstverlening	Gemiddeld is 87% van de ondervraagde mensen tevreden over de dienstverlening.

Wat heeft het gekost?

4 Beheer openbare ruimte bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
PROG 4A Verkeer en vervoer	Lasten	3.229	4.365	95	4.460	4.405	55
	Baten	-53	-51	6	-45	-251	205
Saldo		3.176	4.314	101	4.415	4.155	260
PROG 4B Water	Lasten	726	359	74	432	401	32
	Baten	-21	0	0	0	-19	19
Saldo		705	359	74	432	382	50
PROG 4C Groen beleid en regio	Lasten	123	65	33	97	105	-8
	Baten	0	0	0	0	-10	10
Saldo		123	65	33	97	95	3
PROG 4D Openbaar groen	Lasten	2.723	2.116	45	2.161	2.130	31
	Baten	-48	-10	0	-10	-22	12
Saldo		2.674	2.106	45	2.150	2.107	43
PROG 4E Speelplaatsen	Lasten	101	111	115	226	246	-20
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		101	111	115	226	246	-20
PROG 4F Riolering	Lasten	688	1.026	-266	760	673	87
	Baten	-1.191	-1.338	0	-1.338	-1.249	-89
Saldo		-504	-311	-266	-578	-576	-2
PROG 4G Reiniging	Lasten	2.753	3.021	-214	2.807	2.671	136
	Baten	-3.382	-3.171	0	-3.171	-3.314	143
Saldo		-628	-149	-214	-364	-643	279
Programma 4 Beheer openbare ruimte	Lasten	10.344	11.063	-119	10.943	10.630	313
	Baten	-4.696	-4.570	6	-4.564	-4.865	301
Saldo van baten en lasten		5.648	6.493	-114	6.379	5.765	614
Reserves	Toevoeging	1.136	176	488	665	1.035	-371
	Onttrekking	-2.058	-1.830	-38	-1.868	-1.616	-253
Mutaties reserves		-922	-1.654	450	-1.203	-580	-623
Resultaat		4.726	4.839	337	5.176	5.185	-9

Verschillen programma's begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 50.000

A.

- Het dagelijks onderhouden en groot onderhoud aan de Leiderdorpse brug gebeurt door de Provincie. Dit wordt doorbelast aan Leiderdorp. De afdeling Gemeentewerken is al een paar jaar in overleg met de Provincie over o.a. het op afstand zetten van de bediening. Tot zover is dit nog niet gelukt en de in rekening gebrachte kosten voor de Leiderdorpse brug heeft in 2013 voor een overschrijding op het budget gezorgd van € 117.000. De onderhoudskosten zijn voor 2014 e.v. in IBOR opgenomen.
- Het project IVVP is in 2013 gestart. Hiervoor is in 2013 € 424.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is € 175.000 besteed in 2013, het restant van € 249.000 wordt teruggestort in de Algemene reserve om in 2014 beschikbaar te houden voor het IVVP.

- De afkoopsom van € 190.000 die in 2012 is ontvangen bij de koop van Bospoort en Goybos voor de toegangsweg naar het HSL gebouw is per abuis in de voorziening gemeentelijke accommodaties gestort. Dit is in 2013 gecorrigeerd en in de voorziening Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) gestort.
- In verband met de uitvoering van het IVVP en vertragen van de RVMK zijn de verkeerstellingen uitgesteld, voordeel in 2013 € 42.000.

Effect: minder lasten in programma 4A € 16.000, meer baten in programma 4A € 190.000; saldo € 206.000 positief

B.

Conform kadernota 2012 is budget beschikbaar gesteld voor het Waterplan. Dit is nog niet volledig afgerond en de werkzaamheden aan o.a. het Zijkwartier en het onderzoek naar een locatie voor zwemwater zullen dan ook in 2014 verder doorlopen.

Effect: minder lasten in programma 4B € 33.000; meer baten in programma 4B € 18.000; saldo € 51.000

C.

Geen verschillen > € 50.000

D.

Geen verschillen > € 50.000

E.

Geen verschillen > € 50.000

F.

-Op de uitvoeringskosten voor het jaarlijks onderhoud rioleringen is in 2013 een voordeel behaald van € 46.000 doordat een deel van de geplande rioolreiniging en rioolinspecties die gepland stonden in 2013 begin 2014 uitgevoerd zijn.

- In samenspraak met Provincie ZH en Rijnland is ambtelijk afgesproken om Nieuweweg 3 niet aan te sluiten op het riool. Een rioolwaterzuiveringsinstallatie is geen goed alternatief vanwege de hoge onderhoudskosten en storingsgevoeligheid. In het nieuwe vGRP wordt voorgesteld om Nieuweweg 3 niet te saneren. Voordeel in 2013 € 32.000.

-Op de baten is een nadeel behaald van € 90.000 in 2013, in 2012 is een nadeel behaald van € 50.000. Als het nadeel een structureel karakter heeft moet er voor de begroting 2015 een aanpassing door gevoerd worden.

Effect: minder lasten in programma 4F € 78.000, minder baten in programma 4F 90.000; saldo € 12.000 negatief.

G.

Op de kosten van vuilverwerking van restafval en grofvuil is een voordeel behaald op de begroting van € 168.000. Op de opbrengst van oud papier en glas is een voordeel behaald van € 102.000 t.o.v. de begroting. In deze opbrengsten 2013 is een verrekening uit 2011 € 31.000 en uit 2012 € 20.000 verwerkt.

Effect: minder lasten in programma 4G € 168.000, meer baten in programma 4G; saldo € 102.000; saldo € 270.000

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 4 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Algemene reserve programma 4	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	-424	0	-424	-175	-249
Saldo		0	-424	0	-424	-175	-249
opbrengst verkoop aand NUON programma 4	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-1.266	-817	38	-779	-779	0
Saldo		-1.266	-817	38	-779	-779	0
Bouw- en grondexploitatie programma 4	Toevoeging	137	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-45	0	0	0	0	0
Saldo		92	0	0	0	0	0
Egalisatiereserve riolering	Toevoeging	410	176	266	443	474	-31
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		410	176	266	443	474	-31
Egalisatiereserve reiniging	Toevoeging	360	0	82	82	421	-339
	Onttrekking	0	-60	60	0	0	0
Saldo		360	-60	142	82	421	-339
Jaarafsluiting programma 4	Toevoeging	229	0	140	140	140	0
	Onttrekking	-330	0	-229	-229	-229	0
Saldo		-100	0	-89	-89	-89	0
Bestemmingsreserve W4 programma 4	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-418	-529	217	-312	-308	-4
Saldo		-418	-529	217	-312	-308	-4
Resultaat voorgaand jaar pr 4	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	-124	-124	-124	0
Saldo		0	0	-124	-124	-124	0
Totaal	Toevoeging	1.136	176	488	665	1.035	-371
	Onttrekking	-2.058	-1.830	-38	-1.868	-1.616	-253
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 4		-922	-1.654	450	-1.203	-580	-623

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 15.000

Algemene reserve

Voor het IVVP is conform kadernota 2013 € 424.000 beschikbaar gesteld voor het IVVP. Hiervan is € 175.000 uitgegeven, het restant van € 249.000 is teruggestort in de Algemene reserve.

effect: Lagere onttrekking € 249.000.

Egalisatiereserve riolering

Conform de nota Reserves en Voorzieningen worden de uitgaven en inkomsten van riolering/rioolheffing geëgaliseerd door middel van de reserve riolering. Hierin wordt ook een deel van de reiniging wegen meegenomen. De BTW op de reguliere uitgaven -die compensabel is het kader van het BCF- wordt aan deze uitgaven toegerekend, dit gebeurt ook met een overheadtoeslag op de bestede uren. De kosten blijven 'hangen' op de functie.

De storting in de reserve was in de begroting na wijziging niet volledig berekend, dit is met de werkelijke storting gecorrigeerd.

Effect: hogere storting € 31.000

Egalisatiereserve reiniging

Egaliseren van baten en lasten op het product Reiniging om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend. Het verschil tussen de inkomsten uit afvalstoffenheffing en de gecorrigeerde uitgaven wordt aan deze reserve toegevoegd. Hierin wordt ook een deel van de reiniging wegen meegenomen. De BTW op de reguliere uitgaven -die compensabel is het kader van het BCF- wordt aan deze uitgaven toegerekend, dit gebeurt ook met een overheadtoeslag op de bestede uren. De kosten blijven 'hangen' op de functie.

Als gevolg van hogere inkomsten en lagere uitgaven is sprake van een hogere storting in de reserve dan verwacht.

Effect: Hogere storting € 339.000

Programma 5 : Wonen en Ondernemen

5A Ruimtelijke ordening

Inleiding

Wij scheppen de ruimtelijke voorwaarden om invulling te kunnen geven aan een aantrekkelijke en plezierige leefomgeving waar onze inwoners samen kunnen leven, wonen en werken, in rust en ruimte. Wij doen dit in samenwerking met onze inwoners, ondernemers, marktpartijen en andere overheden. Dit programma vormt daarmee het ruimtelijk kader voor onder andere de programma's 4d en 7.

Doel Kaders scheppen voor het behouden en waar mogelijk versterken van de ruimtelijke kwaliteit van Leiderdorp.			
SMART doel	Eind 2013 is er een beeld van de gewenste ruimtelijke kwaliteit van Leiderdorp in 2030.	2. Alle bestemmingsplannen in Leiderdorp zijn actueel (niet ouder dan 10 jaar) en vanaf 2014 is het ruimtelijk beleid actueel.	3. Voor elke ruimtelijke ontwikkeling worden specifieke stedenbouwkundige randvoorwaarden geformuleerd
Activiteiten 2013	1.1 Opstellen structuurvisie	2.1 a) Afronden bestemmingsplan Lage Zijde b) Afronden bestemmingsplan Zuidwest c) Starten met bestemmingsplan Buitengebied d) Starten met bestemmingsplan Driegatenbrug	3.1 Afronden opstellen randvoorwaarden voor locatie Driemaster
		2.2 Nieuw ruimtelijk beleid / actualiseren beleid a) Opstellen cultuurhistorisch beleid b) Proef invoering welstandsvrij(e) gebied(en)	3.2 Opstellen nieuwe randvoorwaarden voor ROC locatie. 3.3 Opstellen randvoorwaarden voor ontwikkelingslocaties uit de gebiedsvisie WAL, in ieder geval afronden Zwembadlocatie
Prestatie-indicator	Vastgestelde structuurvisie %	Bestemmingsplannen jonger dan 10 jaar Vastgestelde Beleidsdocumenten	Aantal geformuleerde ruimtelijke voorwaarden

Wat hebben we bereikt?

1. Kader voor ruimtelijke kwaliteit

Er is nog geen integraal beeld van de gewenste ruimtelijke kwaliteit. Door de koppeling met de Toekomstvisie is het opstellen van de structuurvisie vertraagd. Wel is een nota van uitgangspunten vastgesteld. De ontwerpstructuurvisie wordt nu voorbereid en vaststelling is voorzien in mei 2014.

2. Actuele bestemmingsplannen

Het einddoel, 100% actuele bestemmingsplannen, is bereikt. Met de vaststelling van het bestemmingsplan Lage Zijde in juli, zijn alle bestemmingsplannen in Leiderdorp actueel.

3. Specifieke randvoorwaarden

Dit doel is bereikt. Randvoorwaarden zijn opgesteld voor de ontwikkeling van Astellas pand Elisabethhof 1, locatie Willem de Zwijgerlaan, Zwembadlocatie en de Brittenstein.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Opstellen structuurvisie Leiderdorp

Er is een plan van aanpak vastgesteld (februari), een stedenbouwkundig bureau geselecteerd (maart) en vervolgens een nota van uitgangspunten opgesteld (september). In het vierde kwartaal is begonnen met de ambtelijke voorbereiding van de ontwerp structuurvisie.

2.1 Afronden bestemmingsplannen

In 2013 zijn de bestemmingsplannen W4 (februari), Lage Zijde (juli) en Zuidwest (december) vastgesteld. Tegen de eerste twee genoemde plannen is beroep ingesteld bij de Raad van State. Ook tegen het in 2013 vastgestelde bestemmingsplan Oude Dorp loopt nog een beroepsprocedure bij de Raad van State. Voor het bestemmingsplan Buitengebied is de opdrachtverlening in voorbereiding genomen. Met het plan Driegatenbrug zal in 2014 een aanvang worden gemaakt.

2.2 Beleid inventariseren en actualiseren

Dit is een doorlopend proces. In 2013 is voor beroep en bedrijf aan huis een actualisatie vastgesteld. Tevens zijn de beleidsregels voor beperkte afwijkingen van het bestemmingsplan in 2013 herzien.

Voor het opstellen van cultuurhistorisch beleid voor de hele gemeente en de proef invoering welstandsvrije gebieden is in 2013 geen geld ter beschikking gesteld. Cultuurhistorisch beleid is in 2013 bij actualisatie per bestemmingsplan ingevuld. Deze twee onderwerpen staan nu voor 2014 op het programma.

3.1 Afronden opstellen randvoorwaarden voor locatie Driemaster

De locatie Driemaster is vertraagd en komt pas in het najaar van 2014 vrij. In november 2013 is de projectopdracht vastgesteld. De feitelijke opstelling van de randvoorwaarden voor de herontwikkeling van de locatie vindt plaats in 2014.

3.2 Opstellen nieuwe randvoorwaarden voor ROC locatie

De ROC locatie is geen gemeentelijk eigendom. Er liggen nu geen concrete plannen. Initiatief ligt bij ROC en koper van de locatie om met nieuw verzoek tot planontwikkeling te komen. Er is dan ook geen tijd besteed aan het opstellen van nieuwe randvoorwaarden.

3.3 Opstellen randvoorwaarden voor ontwikkelingslocaties uit de gebiedsvisie WAL, in ieder geval afronden Zwembadlocatie

Voor de zwembadlocatie (Amaliaplein) zijn de randvoorwaarden vastgesteld. Aanbesteding van het bouwprogramma (buurtsupermarkt en sociale woningbouw) heeft plaats gevonden. Met de gekozen partij worden plannen en contracten in 2014 verder uitgewerkt.

3.4 Overige locaties

Voor de locatie Brittenstein, Willem de Zwijgerlaan en het leeggekomen pand van Astellas aan de Elisabethhof 1 zijn in 2013 randvoorwaarden vastgesteld. Brittenstein betreft een plan van Rijnhart Wonen (woningbouw op locatie waar verouderde woningen zijn gesloopt). De Willem de Zwijgerlocatie betreft een vrijkomend gemeentelijk pand. Astellas betreft de transformatie van een bedrijfspand naar woningbouw.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013(b)	2013 (w)
Ruimtelijk kader voor heel Leiderdorp	n.v.t.	nee	Vastgesteld structuurplan	-
% van de bestemmings-plannen niet ouder dan 10 jaar. Vastgestelde beleidsdocumenten	85%	100%	100% 2	100% 2
ruimtelijke randvoorwaarden	n.v.t.	3	4	4

5B Woonbeleid

Inleiding

Wij willen dat er voor onze inwoners in Leiderdorp voldoende passende woningen in een prettige woonomgeving zijn. Wij hebben daarbij bijzondere aandacht voor starters en senioren. Wij werken daarbij nauw samen met de woningbouwcorporatie uit Leiderdorp, andere (markt)partijen, de regio Holland Rijnland en andere overheden.

Doel	Voldoende woningen en diversiteit in woningen om te voorzien in de woningbehoefte van onze inwoners		
SMART doel	1. Uiterlijk in 2020 is het woningaanbod voor de aandachtsgroepen (starters, ouderen, statushouders, minder validen etc.) passend	2. Tot 2020 wordt bij nieuwbouw 30% sociale woningbouw gerealiseerd	3. Tot 2020 wordt voor alle sociale huurwoningen binnen de regionale kaders lokaal maatwerk gerealiseerd
Activiteiten 2013	1.1 Implementatie van de kaders van de eind 2012 vastgestelde woonvisie.	2.1 Vastleggen van randvoorwaarden voor woningbouw bij nieuwe projecten	3.1 Vastleggen van lokaal maatwerk in regionale verordening en convenant
	1.2 optimale benutting van kansen bij eventuele woningbouwontwikkeling voor een passend woningaanbod 1.3 vastleggen van duurzaam (=levensloopbestendig/aanpasbaar) bouwen in randvoorwaarden voor woningbouw bij nieuwe projecten	2.2 Vastleggen van voorwaarden in prestatieafspraken met Rijnhart Wonen	3.2 Vastleggen van lokaal maatwerk mogelijkheden in prestatieafspraken met Rijnhart Wonen
Prestatie-indicator	% toegewezen woningen in Leiderdorp aan statushouders overeenkomstig de taakstelling		
	% toegewezen woningen in Leiderdorp aan bijzondere doelgroepen overeenkomstig taakstelling		
	Aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in Leiderdorp		
	% sociaal van totaal aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in Leiderdorp		
	% van vrijkomende sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan Leiderdorpers		
	% nieuw opgeleverde sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan Leiderdorpers		
	% woningbouwprojecten waarbij duurzaamheid als randvoorwaarde is opgelegd		

Wat hebben we bereikt?

1. Uiterlijk in 2020 is het woningaanbod voor de aandachtsgroepen (starters, ouderen, statushouders, minder validen etc) passend

Er zijn stappen gezet in de ontwikkeling van diverse woningbouwplannen die aansluiten bij het realiseren van een passend woningaanbod voor de aandachtsgroepen. Wellicht is de herontwikkeling van het kantoorgebouw aan Elisabethhof (voormalig Astellas) naar woningen het meest in het oog springend. Naast socialehuur woningen wordt ook een gedeelte voor Gemiva ingezet. 26 seniorenwoningen aan de Brittenstein zijn gesloopt, de woningen waren verouderd en voldeden niet meer aan de eisen van deze tijd. Een groot deel van de (oudere) bewoners heeft een passende woning gekregen in nieuwbouwcomplex de Vlechtbaan. Voor de herontwikkeling van Brittenstein zijn kaders en randvoorwaarden vastgesteld voor (tenminste) een verdubbeling van het aantal sociale huurwoningen, waarbij ingezet wordt op de aandachtsgroepen starters en ouderen. Met dit alles kan gesteld worden dat wij "op de goede weg zijn" en dat de doelstelling voor 2020 nog haalbaar is. Qua aantallen woningen lopen wij redelijk in de pas. Van de taakstelling van ongeveer 750 woningen voor de periode 2010-2020 zijn er de eerste 4 jaar 308 woningen opgeleverd. (41 %)

2. Tot 2020 wordt bij nieuwbouw 30% sociale woningbouw gerealiseerd

In de periode 2010-2013 zijn in totaal 308 woningen opgeleverd. Daarvan zijn 115 woningen in de sociale huursfeer. Dit is 37 %. Er zijn nog veel plannen in de procedure waardoor het vertrouwen er is dat de doelstelling van 30 % op langere termijn alleszins realistisch is.

3. Tot 2020 wordt voor alle sociale huurwoningen binnen de regionale kaders lokaal maatwerk gerealiseerd

In 2013 is in goed overleg met alle betrokken partijen de huisvestingsverordening voor Holland Rijnland vastgesteld. Deze zal in werking treden met ingang van 1 april 2014. Vanaf die datum mag 30 % van de mutaties in het sociale huurwoningenbestand door middel van lokaal maatwerk worden toegewezen. Essentie daarbij is dat de doorstroming binnen de gemeente (Leiderdorp) bevordert wordt. In voorkomende gevallen is overigens reeds geanticipeerd op het aanstaande lokale maatwerk beleid (bijv. Vlechtbaan).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Implementatie van de kaders van de eind 2012 vastgestelde woonvisie

Zoals eerder gemeld in de bestuursrapportages ontbrak het in 2013 aan (ambtelijke) capaciteit. De meeste op blz 32 van de woonvisie geformuleerde "actiepunten" voor 2013 zijn nog niet concreet uitgevoerd en uitgesteld naar 2014. Medio 2014 zal een voortgangsrapportage worden gemaakt.

1.2 Optimale benutting van kansen bij eventuele woningbouwontwikkeling voor een passend woningaanbod

Zeer passend voorbeeld hiervan is de realisatie van (kleine) woningen in het voormalige kantoorpand van Astellas aan het Elisabethhof. Ook de afspraken voor dit complex voor de huisvesting (en dagvoorziening) voor Gemiva past hier prima in. De mogelijkheden voor jong en oud bij de herontwikkeling bij Brittenstein lijken benut te kunnen worden. Bij Amaliaplein worden sociale huurwoningen gerealiseerd.

1.3 Vastleggen van duurzaam (=levensloopbestendig/aanpasbaar) bouwen in randvoorwaarden voor woningbouw bij nieuwe projecten

Bij de kaders en randvoorwaarden voor alle ontwikkelingsplannen wordt dit vastgelegd, zoals bij het Amaliaplein en Brittenstein.

2.1 Vastleggen van randvoorwaarden voor woningbouw bij nieuwe projecten

De randvoorwaarden zijn vast gelegd voor de locaties Brittenstein, Amaliaplein en Elisabethhof. Bij deze projecten wordt zelfs meer dan 30% sociaal gerealiseerd.

2.2 Vastleggen van voorwaarden in prestatieafspraken met Rijnhart Wonen

Mede in verband met onzekerheid in besluitvorming van rijkswege zijn de prestatieafspraken voor 2013 pas in december 2013 vastgesteld, 2014 is hierin meegenomen. De randvoorwaarde 30% sociale woningbouw wordt bij projecten ruimschoots aan voldaan. Over enkele specifieke bouwlocaties kon nog geen overeenstemming worden bereikt. Afgesproken is dat dit medio 2014 verder uitgewerkt wordt.

3.1 Vastleggen van lokaal maatwerk in regionale verordening en convenant

Medio 2013 is deze verordening door AB van Holland Rijnland vastgesteld. Convenant met de corporaties is getekend en dat leidt er toe dat op 1 april 2014 de verordening feitelijk in werking treedt en gebruik gemaakt kan worden van lokaal maatwerk.

3.2 Vastleggen van lokaal maatwerk mogelijkheden in prestatieafspraken met Rijnhart Wonen

Vastgelegd is dat in het eerste kwartaal van 2014 in gezamenlijk overleg tussen Rijnhart Wonen en de gemeente het lokale maatwerk verder zal worden uitgewerkt en door B&W zal worden vastgesteld.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
% toegewezen woningen in Leiderdorp aan statushouders overeenkomstig de taakstelling	100 %	100%	100%	100 %
% toegewezen woningen in Leiderdorp aan bijzondere doelgroepen overeenkomstig taakstelling	100 %	100%	100%	100%
Aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen, waarvan:	163	36	64	4
- Ommedijk	124			
- Heerlijk Recht	38			
- Vlechtbaan (omgebouwd)		36		
- Schans van Valdez		25 in verkoop loopt slecht, idee om plan aan te passen		
- Meas		60 in aanbouw	60	
- Hoofdstraat 124-126		4 in aanbouw	4	4
- Hoofdstraat 213-221		4 in ontwikkeling		
% sociaal van totaal aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in Leiderdorp	39:163= 24%	100%	30%	0%
% van vrijkomende sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan leiderdorpers	80:195= 41%	68:152=45%	30%	nog niet bekend
% nieuw opgeleverde sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan leiderdorpers	Ommedijk 21:39= 54%	36 Vlechtbaan 7 voor Gemiva 19:29= 65% waarvan 12 uit Brittenstein	100%	nvt
% woningbouwprojecten waarbij duurzaamheid als voorwaarde is opgelegd			100%	100%

5C Economische zaken

Inleiding

Wij willen diverse soorten ondernemerschap en een onderscheidend en evenwichtig winkelaanbod in Leiderdorp behouden en waar mogelijk versterken. Wij scheppen daarvoor de kaders en bieden ondernemers daarbij zoveel mogelijk ruimte. Wij werken nauw samen met onze ondernemers, Leiderdorpse Ondernemers Vereniging, Kamer van Koophandel, andere (markt)partijen, de regio en de provincie.

Doel	Ruimte voor verschillende soorten ondernemerschap	
Smartdoel	1. In 2013 is de economische ontwikkelingsrichting voor Leiderdorp tot 2018 bepaald en de uitvoering door de gemeente in 2018 gerealiseerd	2. Het verminderen van administratieve lasten en regeldruk voor bedrijven voor 2014
Activiteiten 2013	1.1 Het opstellen en uitvoeren van een gemeentelijk uitvoeringsprogramma naar aanleiding van de evaluatie van het Economisch beleidsplan uit 2012.	2.1 Het uitvoeren van een onderzoek naar de vermindering van administratieve lasten en regeldruk voor bedrijven
		2.2 Het implementeren van de uitkomsten van het onderzoek naar de vermindering van administratieve lasten en regeldruk voor bedrijven
Prestatie-indicator	Tevredenheid onder ondernemers over economisch beleid	Toegestane branches t.o.v. 2011 op de Baanderij

Wat hebben we bereikt?

1. Formuleren en implementeren van de gewenste economische ontwikkelingsrichting

De economische ontwikkelrichting voor Leiderdorp is vastgelegd in het Economisch beleid; Ondernemend Leiderdorp 2014-2020. De speerpunten in dit beleid zijn gericht op het versterken van de zorg, het mkb en de (perifere) detailhandel.

2. Het verminderen van administratieve lasten en regeldruk voor bedrijven voor 2014

Vanwege andere prioriteiten is er geen uitvoering gegeven aan het realiseren van dit smartdoel. Dit zal in 2014 worden opgepakt.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Het opstellen en uitvoeren van een gemeentelijk uitvoeringsprogramma naar aanleiding van de evaluatie van het Economisch beleidsplan uit 2012

Het Economisch beleidsplan is geevalueerd. Op basis hiervan, en de Economische agenda Leidse regio, is het Economisch beleid; Ondernemend Leiderdorp 2012-2020 opgesteld en op 16 december vastgesteld door de gemeenteraad. De uitvoering van de maatregelen die in het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen, worden vanaf 2014 uitgevoerd.

2.1 Het uitvoeren van een onderzoek naar de vermindering van administratieve lasten en regeldruk voor bedrijven

Vanwege andere prioriteiten is geen uitvoering gegeven aan deze activiteit. Dit zal in 2014 worden opgepakt.

2.2 Het implementeren van de uitkomsten van het onderzoek naar de vermindering van administratieve lasten en regeldruk voor bedrijven

Vanwege andere prioriteiten is geen uitvoering gegeven aan deze activiteit. Dit zal in 2014 worden opgepakt.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Klanttevredenheid onder ondernemers over economisch beleid	n.v.t.	n.n.b.	6*	n.n.b.
Vastgesteld economisch beleidsplan.	n.v.t.	in voorbereiding	1	1
Toegestane soorten branches op De Baanderij t.o.v. 2011	n.v.t.	+3	10%	2.000m2 gerealiseerd**

*het jaar is afhankelijk van onderzoeksmoment ** In het Gemeentelijk detailhandelsbeleid 2012-2016 is bepaald dat 4.000 m2 aan detailhandel op de Baanderij mag worden toegevoegd. Hiervan is in 2013 zo'n 2.000 m2 gerealiseerd.

5D Duurzaamheid

Inleiding

Wij willen meer duurzaamheid in Leiderdorp en richten ons daarbij op klimaatneutraliteit & energiebesparing, verbeteren van de luchtkwaliteit, schone en zuinige mobiliteit, duurzame gebiedsontwikkeling & duurzaam bouwen en energie uit afval.

Daarbij werken we nauw samen met de Omgevingsdienst West Holland, onze inwoners, bedrijven en woningbouwcorporatie en andere partijen. De wettelijke taken worden door de Omgevingsdienst uitgevoerd. In 2012 is 234.000,- subsidie verkregen van de provincie voor het saneren van 2 specifieke bodemverontreinigingen aan de Van der Valkboumanweg. Via de jaarrekening dient verantwoording te worden afgelegd.

Doel	Realiseren van meer duurzaamheid in Leiderdorp		
Smartdoel	1. In 2013 voldoen we aan de wettelijke eisen op het gebied van milieu	2. Het realiseren van 1 aardgasvulpunt in 2013	3. 100% duurzame inkoop in 2015
Activiteiten 2013	1.1 Het uitvoeren van maatregelen die voor 2013 zijn benoemd.	2.1 In gesprek treden met private partijen en hen te stimuleren en te faciliteren om een aardgasvulpunt in Leiderdorp te realiseren	3.1 In overleg met het Servicepunt71 afspraken maken om komend jaar zoveel mogelijk en uiterlijk in 2015 alle producten duurzaam in te kopen
	1.2 Het op basis van de uitgevoerde evaluatie van het uitvoeringsprogramma eind 2012 bijsturen en uitvoeren van de ambities en maatregelen zoals deze in de duurzaamheidsagenda staan genoemd.		
Prestatie-indicator	1. realisatie van duurzaamheidsagenda	2. Realisatie van aardgasvulpunt	3. % duurzame inkoop

Wat hebben we bereikt?

1. In 2013 voldoen we aan de wettelijke eisen op het gebied van milieu

Wij voldoen aan de wettelijke eisen.

2. Het realiseren van 1 aardgasvulpunt in 2013

Dit doel is niet gehaald, omdat we voor het bereiken ervan afhankelijk zijn van private partijen.

3. 100% duurzame inkoop in 2015

In 2013 koopt Leiderdorp zo'n 67% duurzaam in. De verwachting is dat in 2015 100% duurzaam wordt ingekocht.

4. Voortgang bodemsanering.

In 2012 is bodemsanering van de zgn Measloactie bij het bouwrijp maken uitgevoerd en vrijwel afgerond. In 2013 is beschikking ontvangen van de provincie dat de locatie Van der Valkboumanweg 2 (Peugeotdealer) niet (meer) ernstig verontreinigd is en dus niet (meer) urgent is om de bodem te saneren op korte termijn. Aan subsidievereisten is voldaan.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Het uitvoeren van maatregelen die voor 2013 zijn benoemd

Uitvoering van maatregelen vindt in deelprojecten plaats, waaronder de milieustraat, het IVVP, GPR-score 8, duurzame stedenbouw, DuBo+.

1.2 Het op basis van de uitgevoerde evaluatie van het uitvoeringsprogramma eind 2012 bijsturen en uitvoeren van de ambities en maatregelen zoals deze in de duurzaamheidagenda staan genoemd

Eind 2013 heeft de Omgevingsdienst een beknopte tussenevaluatie uitgevoerd. De tussenevaluatie wordt begin 2014 bestuurlijk vastgesteld. Vooralsnog hoeven de doelen niet bijgesteld te worden.

2.1 In gesprek treden met private partijen en hen te stimuleren en te faciliteren om een aardgasvulpunt in Leiderdorp te realiseren

Diverse gesprekken hebben plaatsgevonden met geïnteresseerde private ondernemers. Deze gesprekken hebben tot op heden nog niet geleid tot een concreet resultaat.

3.1 In overleg met het Servicepunt71 afspraken maken om komend jaar zoveel mogelijk en uiterlijk in 2015 alle producten duurzaam in te kopen

Er heeft een gesprek plaatsgevonden met SP71 over het realiseren van de doelstelling. Ook de andere gemeenten van de Leidse regio waren aanwezig. Afgesproken is om in 2014 verder invulling te geven aan het realiseren van de doelstelling.

4. Bodemsaneringen Van der Valkboumanweg

Nader bodemonderzoek is gedaan waardoor duidelijk is geworden dat de bodemsanering niet (meer) zwaar verontreinigd en urgent is voor wat betreft de Van der Valkboumanweg 2. Dit is in een beschikking van de provincie vastgelegd. Analyse is gedaan op de sanering van de Measlocatie. Voorlopige beoordeling is prima maar in 2014 zal bij het woonrijp maken de laatste onderdelen van de bodemverontreiniging worden opgeruimd.

prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Gerealiseerde duurzaamheidagenda	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie aardgasvulpunt	n.v.t.	n.v.t.	1	0
% duurzame inkoop	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	67%

Wat heeft het gekost?

5 Ruimtelijk beleid bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
PROG 5A Ruimtelijke ordening	Lasten	1.094	1.020	330	1.350	1.632	-282
	Baten	-476	-651	190	-461	-912	450
Saldo		618	368	520	889	720	168
PROG 5B Woonbeleid	Lasten	97	109	-47	61	47	14
	Baten	-24	-23	-62	-85	-89	4
Saldo		72	86	-109	-24	-42	19
PROG 5C Economische zaken	Lasten	67	66	42	107	97	11
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		67	66	42	107	97	11
PROG 5D Duurzaamheid	Lasten	518	516	-5	511	540	-30
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		518	516	-5	511	540	-30
Programma 5 Ruimtelijk beleid	Lasten	1.775	1.710	319	2.029	2.316	-287
	Baten	-500	-674	128	-546	-1.001	455
Saldo van baten en lasten		1.275	1.036	447	1.483	1.315	168
Reserves	Toevoeging	125	0	242	242	242	0
	Onttrekking	-251	-12	-480	-492	-455	-38
Mutaties reserves		-126	-12	-239	-251	-213	-38
Resultaat		1.149	1.024	208	1.232	1.102	130

Verschillen programma's begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 50.000

A.

- Van het rijkswaterstaat hebben we een bijdrage ontvangen van € 500.000 voor geluidswerende voorzieningen bij de A4, de kosten en de opbrengst werden tot nu toe jaarlijks naar de balans geboekt. In 2013 hebben we de kosten tot op heden € 406.000 voor o.a. het geluidscherm bij de A4 en werkzaamheden bij de Ericalaan geboekt in programma 5A en de opbrengst voor het bedrag van de kosten verantwoord in 2013. Het restant bedrag van € 94.000 is op de balans opgenomen om in 2014 te besteden.
- In 2013 is conform kadernota 2012 € 10.000 beschikbaar gesteld in 2013 voor de polder Achthoven. Kosten die gemaakt zijn in 2013 zijn bekostigd door de Provincie ZH. Hierdoor is een onderbesteding ontstaan van € 10.000.
- In 2013 is een voordeel € 50.000 behaald op het maken van bestemmingsplannen, dit voordeel betreft niet alleen het budget van 2013 maar ook de resultaatbestemming van 2012.
- Conform de voortgangsrapportage GIG 2012 is besloten om de gelden beschikbaar voor civieltechnische begeleiding Rijk te storten in de reserve Egalisatie exploitatielasten. In 2013 was rekening gehouden met € 75.000 uitgaven in de exploitatie. er is echter €49.000 uitgeven. Het restant € 26.000 wordt teruggestort in de reserve Egalisatie exploitatielasten.
- In 2013 is € 12.000 onttrokken uit de reserve Sociale woningbouw voor de Schans van Valdez. Deze gelden zijn echter nog niet besteed en worden nu teruggestort in de reserve Sociale woningbouw.
- In 2012 is middels een meerjarige begrotingswijziging budget opgenomen voor inhuur van een constructief toetser en voor het opleiden van eigen mensen t/m 2014. In 2013 is hierop minder inhuur geweest dan begroot, € 73.000.
effect: meer lasten in programma 5A € 235.000, meer baten in programma 5A € 406.000; saldo € 171.000

B.

Geen verschillen > € 50.000

C.

Geen verschillen > € 50.000

D.

Geen verschillen > € 50.000

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 5 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Sociale woningbouw	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-21	-12	-64	-76	-64	-12
Saldo		-21	-12	-64	-76	-64	-12
Jaarafsluiting programma 5	Toevoeging	125	0	156	156	156	0
	Onttrekking	-128	0	-195	-195	-195	0
Saldo		-3	0	-39	-39	-39	0
Egalisatie exploitatielasten programma 5	Toevoeging	0	0	86	86	86	0
	Onttrekking	0	0	-135	-135	-109	-26
Saldo		0	0	-49	-49	-23	-26
Resultaat voorgaand jaar pr 5	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-101	0	-86	-86	-86	0
Saldo		-101	0	-86	-86	-86	0
Totaal	Toevoeging	125	0	242	242	242	0
	Onttrekking	-251	-12	-480	-492	-455	-38
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 5		-126	-12	-239	-251	-213	-38

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 15.000

Sociale Woningbouw

In 2013 is er € 12.000 onttrokken uit de reserve Sociale Woningbouw voor de schans van Valdez. Deze gelden zijn niet besteed en worden terug gestort in deze reserve.

Effect: Lagere onttrekking € 12.000

Egalisatie exploitatielasten

In 2013 was rekening gehouden met € 75.000 uitgaven voor civieltechnische begeleiding Rijk in de exploitatie. er is echter €49.000 uitgeven.

Effect: Lagere onttrekking € 26.000

Programma 6 : Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid

6A Algemene regionale samenwerking

Inleiding

De komende 10 jaar is Leiderdorp bestuurlijk zelfstandig in staat om de bestuurlijke opgaven waar de gemeente voor staat te realiseren. Dat doen wij onder andere door samen te werken met omliggende gemeenten. Op deze manier willen wij voor onze burgers effectief en efficiënt zijn en gebruik maken van kennis en kunde binnen de regio. We hebben daartoe onze visie vastgesteld in de zogeheten "Paprikanotitie" en de Nota verbonden partijen. Hierin wordt als uitgangspunt gekozen voor samenwerking in de Leidse regio waar mogelijk en wenselijk.

Doel	Kaders scheppen voor het behouden en waar mogelijk versterken van de ruimtelijke en maatschappelijke kwaliteit van Leiderdorp.	
SMART doel	1. Betere krachtenbundeling in Holland Rijnland voor strategische onderwerpen.	2. Betere krachtenbundeling op de schaal van de Leidse Regio op uitvoeringsniveau.
Activiteiten 2013	1.1 Strategische onderwerpen/ belangen worden behartigd op de schaal van Holland Rijnland.	2.1 De gemeenten in Leidse regio verkennen een gezamenlijke, inhoudelijke agenda.
	1.2 Richtinggevende discussie over de positie van Holland Rijnland tussen de metropoolregio's wordt afgerond.	2.2 De colleges, raden en ambtelijke organisaties ontmoeten en spreken elkaar vanuit een inhoudelijke agenda.
	1.3 Leiderdorp is in elke belangrijke (strategische) groep in de regio vertegenwoordigd.	2.3 Efficiency Servicepunt71 groeit.
	1.4 Het Leiderdorps regiomodel wordt gebruikt in de Leiderdorpsse organisatie.	
Prestatie-indicator	Voor dit subprogramma zijn geen prestatie-indicatoren benoemd.	

Wat hebben we bereikt?

1. *Strategische samenwerking in Holland-Rijnland.* De gemeenten in Holland Rijnland zijn gestart met de discussie over de toekomst van de samenwerking in de regio Holland Rijnland. Daarbij wordt nadrukkelijk gesproken over de strategisch belangrijke onderwerpen die voor Holland Rijnland van belang zijn. Ook is gesproken over het toegenomen belang van de subclusters in de regio Holland Rijnland. De discussie over de toekomst heeft nog niet geleid tot een nieuwe agenda voor Holland Rijnland.

Holland Rijnland is voorloper als het gaat om de voorbereiding op de 3 decentralisaties. Leiderdorp is goed gepositioneerd in de regionale voorbereiding op de 3 decentralisaties.

2. *Operationele samenwerking in Leidse Regio.* Binnen de Leidse regio is een Economische Agenda (Economie071) en een Bereikbaarheidsagenda (LAB071) opgesteld. Daarnaast wordt ook op het sociale domein samengewerkt binnen de Leidse Regio, in eerste instantie vooral tussen Leiden en Leiderdorp. Later in het jaar zijn ook Oegstgeest en Zoeterwoude ambtelijk aangeschoven.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 *Strategische onderwerpen/ belangen worden behartigd op de schaal van Holland Rijnland*

Via het platform Holland Rijnland zijn de belangen voor de regio belangrijke thema's behartigd zoals BioBased Economy, Space en Bioscience. Vanuit de regionale samenwerking zijn voor de regio belangrijke projecten als Hoogwaardig Openbaar Vervoer en

de Rijnlandroute met de bijbehorende cofinanciering door de besluitvormingsfase heen. Wij hebben besloten om ook bij te dragen aan de tweede tranche RIF Rijnlandroute vanuit het regionale belang van deze infrastructuur.

1.2 Richtinggevende discussie over de positie van Holland Rijnland tussen de metropoolregio's wordt afgerond

De discussie is nog niet afgerond, maar wel een eind verder gebracht. Wij hebben actief deelgenomen aan de discussies over de toekomst van Holland Rijnland. Zowel de raad als het college en het ambtelijk apparaat waren actief en zichtbaar aanwezig bij de bijeenkomsten over dit onderwerp. Verder is inhoudelijke input geleverd door de ambtelijke organisatie om de toekomstige agenda te vullen met voor Leiderdorp belangrijke regionale onderwerpen.

1.3 Leiderdorp is in elke belangrijke (strategische) groep in de regio vertegenwoordigd

Wij hebben actief deelgenomen aan de beleidsmatige voorbereidingen voor de drie decentralisaties. Wij leveren de voorzitter van de ambtelijke werkgroep. Ook bij de herprofileringdiscussie waren wij aanwezig en hebben wij actief onze inbreng geleverd.

1.4 Het Leiderdorps regiomodel wordt gebruikt in de Leiderdorpse organisatie

Het model wordt blijvend gebruikt en is een goed middel om college en raad actief te informeren en te adviseren.

2.1 De gemeenten in Leidse regio verkennen een gezamenlijke, inhoudelijke agenda

Binnen de Leidse regio is voor Economie en Bereikbaarheid een agenda opgesteld. Het is ons nog niet gelukt om een gezamenlijke, inhoudelijke agenda op te stellen. Een verklaring hiervoor is te vinden in de lopende discussie over de toekomst van Holland Rijnland, maar vooral door het gemis van het gevoel van urgentie en commitment om een gezamenlijke inhoudelijke agenda op te stellen. De discussie vanuit Oegstgeest over zijn bestuurlijke toekomst heeft niet bijgedragen om een gezamenlijke agenda op te stellen.

2.2 De colleges, raden en ambtelijke organisaties ontmoeten en spreken elkaar vanuit een inhoudelijke agenda

De colleges van de Leidse Regio ontmoeten elkaar regelmatig op wethoudersniveau, maar een gezamenlijke bijeenkomst is lastig te organiseren. Dit mede omdat er geen vaste inhoudelijke agenda is opgesteld. Onderling contact was er evenwel op alle lagen van de organisaties. Zo spraken de gemeentesecretarissen elkaar op regelmatige basis in de secretarissenkring Leidse regio. Vanuit Leiden en Leiderdorp is het initiatief genomen om afdelingshoofden verantwoordelijk voor milieu rond de tafel te krijgen om gezamenlijk sturing te krijgen op de inhoudelijke toekomst van de Omgevingsdienst West Holland.

2.3 Efficiency Servicepunt71 groeit

De efficiency van Servicepunt71 en de kwaliteit blijft is constant punt van aandacht. In 2013 is gestart met een projectmatige benadering om beiden te verbeteren. Dit moet uiteindelijk resulteren in een kwalitatief goed en efficiënt SP71.

6B Bestuur en dienstverlening

Inleiding

De gemeente wordt hét portaal van de overheid: niet alleen voor gemeentelijke zaken maar ook voor onderwerpen op provinciaal en landelijk niveau. De Gemeentewinkel is verantwoordelijk voor de dienstverlening aan burgers en ondernemers. Er wordt gewerkt om de dienstverlening aan de burgers en ondernemers gemakkelijker, minder bureaucratisch en transparanter te maken. Dit gebeurt o.a. door het koppelen van gegevens van verschillende overheidsinstanties, zowel interne als externe partijen. Op deze manier willen wij tevens de administratieve lasten voor burgers en bedrijven verminderen.

Doel	Betere dienstverlening	
SMART doel	1. Op 1 januari 2015 is het (Klant Contact Center) KCC in de gemeente Leiderdorp de ingang voor vragen van inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. De professionele dienstverlening zet de klant centraal en biedt een optimale service voor inwoners, bedrijven en instellingen bij het verkrijgen van producten, diensten en informatie.	2. De kwaliteit van de dienstverlening wordt door de klant minimaal beoordeeld op 7,5.
Activiteiten 2013	1.1 Bepalen welke producten en diensten naar de frontoffice worden overgebracht	2.1 Telefonische bereikbaarheid verbeteren 2.1.1 Invoering 14071
	1.2 Alle processen in beeld brengen en verbeteren	2.2 Opstellen kwaliteitshandvest en servicenormen
	1.3 Starten met het implementeren van zaakgericht werken	2.3 zie ook punt 1.1 t/m 1.6 (ontwikkelen KCC)
	1.4 Werk- en prestatie afspraken maken tussen de front- en backoffice	
	1.5 Functieprofielen formuleren	
	1.6 Multichannelbeleid (sturen op het gebruik van kanalen) formuleren	
Prestatie-indicator	Meetgegevens (koppeling systemen aan voorkant/aantal producten en % afgehandeld aan voorkant)	Kwaliteitshandvest en servicenormen en uitkomst KTO. (Benchmarking Publiekszaken).

Wat hebben we bereikt?

1. Op 1 januari 2015 is het (Klant Contact Center) KCC in de gemeente Leiderdorp de ingang voor vragen van inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. De professionele dienstverlening zet de klant centraal en biedt een optimale service voor inwoners, bedrijven en instellingen bij het verkrijgen van producten, diensten en informatie.

Het KCC-project en het project Organisatieontwikkeling zijn m.i.v. 21 maart 2013 samengevoegd tot een project: Project O&D. Sinds diezelfde datum heet het KCC voortaan Serviceplein Leiderdorp.

2. De kwaliteit van de dienstverlening wordt door de klant minimaal beoordeeld op 7,5

Van 18 t/m 22 maart 2013 hebben wij deelgenomen aan de Benchmark Publiekszaken. Het totaaloordeel met betrekking tot de klanttevredenheid is: 7,9.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Bepalen welke producten en diensten naar de frontoffice worden overgebracht

In 2013 is besloten dat er een inrichtingsplan gemaakt zal worden voor het Serviceplein (KCC). In het 1e kwartaal van 2014 zal gestart worden met het opstellen van het inrichtingsplan. Hierin zal worden meegenomen welke producten en diensten naar de frontoffice worden overgebracht.

1.2 Alle processen in beeld brengen en verbeteren

Bij het opstellen van het inrichtingsplan voor het Serviceplein (KCC) zullen tevens alle processen worden meegenomen.

1.3 Starten met het implementeren van zaakgericht werken

De voorbereidingen met betrekking tot de implementatie van het zaakgericht werken zijn erop gericht om dit met ingang van 1 april 2014 in te voeren.

1.4 Werk- en prestatie afspraken maken tussen de front- en backoffice

In 2013 is gebruik gemaakt van de belscripts. De kennisbank en het overzicht met veelgestelde vragen worden geïntegreerd in het Klantcontact systeem (KCS).

1.5 Functieprofielen formuleren

Bij het opstellen van het inrichtingsplan m.b.t. het Serviceplein (KCC) zullen functieprofielen worden meegenomen.

1.6 Multichannelbeleid (sturen op het gebruik van kanalen) formuleren

In 2013 is in het deelproject Kanalen gewerkt om het multichannelbeleid vorm te geven. In het deelproject website is gewerkt aan een programma van eisen voor een nieuwe dienstverlenende website. In de werkgroep FAQ's zijn de meest gestelde vragen per cluster in beeld gebracht. De medewerkers van het Serviceplein zullen met dit overzicht met veelgestelde vragen gaan werken. Per cluster zijn redacteuren aangewezen die de actualiteit van de veel gestelde vragen zullen bewaken. Er is één hoofdredacteur die het overzicht bewaakt.

2.1 Telefonische bereikbaarheid verbeteren

In 2013 is de proef, die eind 2012 is gestart, met een aantal telefoonscripts verder uitgewerkt. Het gebruik van belgroepen is verfijnd, waardoor medewerkers binnen de diverse clusters de telefoon van hun collega over kunnen nemen, zonder terugval naar de centrale. Daardoor wordt de telefooncentrale ontlast. In het laatste kwartaal van 2013 is gestart met het maken van terugbelnotities. Deze terugbelnotitie wordt via intranet aangeboden.

2.2 Opstellen kwaliteitshandvest en servicenormen

In het in 2013 opgestelde kwaliteitshandvest zijn de servicenormen opgenomen m.b.t. telefoon, brieven, balie, email, website en meldingen. Hiermee weet de klant wat hij/zij van de gemeente mag verwachten.

In de tweede helft van 2013 is gestart met het opstellen van een bereikbaarheidswijzer. Met eenduidige afspraken over telefonische bereikbaarheid en agendabeheer moet het voor de medewerkers duidelijk zijn hoe collega's bereikbaar zijn. De klant wordt sneller geholpen en andere klanten staan minder lang in de wacht. Met ingang van januari 2014 zal er met het kwaliteitshandvest en de bereikbaarheidswijzer gewerkt gaan worden.

2.3 zie ook punt 1.1 t/m 1.6 (ontwikkelen KCC)

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Klanttevredenheid	7,7	n.n.b.	7,5	7,9
Aantal afgehandelde klantvragen via KCC	55%	n.n.b.	65%	65%

6C Openbare orde en veiligheid

Inleiding

Wij willen het veiligheidsniveau voor bewoners en bezoekers van Leiderdorp behouden in objectief en subjectief opzicht en waar mogelijk verhogen.

Dit doen wij door het voeren van integraal veiligheidsbeleid, waarbij de gemeente de regiefunctie vervult. Een middel om dit te bereiken is toepassing van de methode Kernbeleid Veiligheid, waarbij het veiligheidsterrein wordt ingedeeld in verschillende beleidsvelden. Het is noodzakelijk partijen binnen de samenleving van Leiderdorp en daarbuiten, te betrekken bij het veiligheidsbeleid, waarbij ieder invulling geeft aan de eigen rol en verantwoordelijkheid.

Doel	Het huidige veiligheidsniveau voor bewoners en bezoekers van Leiderdorp handhaven, in objectief en subjectief opzicht.		
SMART doel	1. Door het terugdringen van huiselijk geweld en het aantal (woning)inbraken en overvallen, het creëren van een veilige woon- en leefomgeving voor 2014.	2. Door het terugdringen van jeugdoverlast en het verminderen van overmatig alcohol en drugsgebruik van jongeren, het veiligheidsgevoel vergroten.	3. Door intern te werken aan crisisbeheersing en door samenwerking in district en regio eind 2013 aan het regionaal normenkader en de wettelijke verplichtingen voldoen.
Activiteiten 2013	1.1 Ketenbenadering: met betrokken partners uitvoering geven aan de Wet tijdelijk huisverbod	2.1 Lokaal in goed overleg blijven met partners en oog houden voor samenwerking (CJG/Veiligheidshuis)	3.1 Procesdeelplannen up-to-date houden.
	1.2 Bewustwording Huiselijk geweld versterken, mensen informeren en hiermee norm bevestigen.	2.2 Volgens de Shortlistmethode jongeren monitoren t.b.v. passende aanpak	3.2 Over gemeentegrenzen samenwerken, versterken werking in samenwerkingspools.
	1.3 Inbraakpreventie stimuleren en ten aanzien van de partners de regie erop vergroten.	2.3 Formuleren van alcoholbeleid, ook specifiek gericht op jongeren	3.3 Opleidingen volgen, trainen en mono- en multidisciplinair oefenen in (inter)gemeentelijk verband.
	1.4 Werken aan meer veiligheid op straat, onder meer door bewustwording en bieden van een handelingsperspectief.		
Prestatie-indicator	Aantal woninginbraken	Aantal overlastgevend- of criminele jeugdgroepen	Audit crisisbeheersing (scan gemeentelijke processen)
	Subjectieve veiligheidsbeleving via Veiligheidsmonitor		Evaluatie op de te houden oefeningen

Wat hebben we bereikt?

1. Veilige woon- en leefomgeving

Er wordt goed samengewerkt met het instrument Wet Tijdelijk Huisverbod (wTH) er is goede samenwerking in de keten, de resultaten zijn goed te noemen. Het instrument wTH wordt goed toegepast. Ook met het Steunpunt Huiselijk Geweld Hollands Midden, i.s.m. RAAK (Regionale Aanpak Kinder mishandeling) zijn weer stappen gezet: meer bewustwording en intensievere samenwerking. Met betrekking tot de woninginbraken zijn er tal van instrumenten ingezet, door verschillende partijen. Voor Leiderdorp geldt dat het aantal inbraken sinds jaren is afgenomen. Het is echter te vroeg te spreken van een trendbreuk.

2. Vergroten veiligheidsgevoel door het terugdringen van jeugdoverlast

De lokale jeugdveiligheidsaanpak loopt nog steeds goed. Groepen worden gemonitord en met betrokken partijen als jongerenwerk, politie en gemeente wordt waar mogelijk vroegtijdig gehandeld om overlast en criminaliteit zoveel mogelijk te voorkomen. Wellicht kunnen er nog stappen worden gezet ten aanzien van bijvoorbeeld veelplegers, door samenwerking in het veiligheidshuis.

3. Voldoen aan wettelijke verplichtingen inzake crisisbeheersing

De samenwerking met de regio, ook op districtsniveau wordt steeds steviger. Zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau worden er steeds meer goede afspraken gemaakt. Hoewel op sommige terreinen veel overleg en afstemming nodig is om tot een bovenlokaal Team Bevolkingszorg te komen, gaat het nog steeds de goede kant op. Ten aanzien van zowel de wettelijke verplichtingen als het regionale normenkader liggen we op schema.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Ketenbenadering: met betrokken partners uitvoering geven aan de Wet tijdelijk huisverbod

Er wordt goed uitvoering gegeven aan de wet Tijdelijk Huisverbod en er is intensievere samenwerking tussen het Steunpunt Huiselijk Geweld Hollands Midden en RAAK (Regionale Aanpak Kindermishandeling), in de vorm van een protocol.

1.2 Bewustwording Huiselijk geweld versterken, mensen informeren en hiermee norm bevestigen

Landelijk is veel gedaan aan bewustwording, waarop regionaal en lokaal is aangesloten.

1.3 Inbraakpreventie stimuleren en ten aanzien van de partners de regie erop vergroten

Er zijn verschillende activiteiten geweest, zoals de start van burgernet en inbraakpreventiebijeenkomsten.

1.4 Werken aan meer veiligheid op straat, onder meer door bewustwording en bieden van een handelingsperspectief.

Er is ingezet op vergroting van de veiligheid in de openbare ruimte: mensen met een publieke taak maar ook bijvoorbeeld winkeliers moeten veilig hun werk kunnen doen. De politie heeft hier op ingezet met onder meer het 'BoVa-team' maar ook gewone mensen, met behulp van bijvoorbeeld burgernet.

2.1 Lokaal in goed overleg blijven met partners en oog houden voor samenwerking (CJG/Veiligheidshuis)

Verschillende knelpunten worden in verschillende gremia besproken (jeugdoverleg, zorgnetwerk, Ronde Tafel). Zaak is verbinding te houden.

2.2 Volgens de methode Shortlistmethode jongeren monitoren t.b.v. passende aanpak

Politie stelt shortlist op, i.s.m. gemeentelijke en overige betrokken partijen. Wordt besproken in het jeugdoverleg.

2.3 Formuleren van alcoholbeleid, ook deels specifiek gericht op jongeren

De implementatie van de Drank- en horecawet vindt plaats, waarbij de leeftijdsgrens - geen alcoholverstrekking aan mensen onder de 16 (vanaf 1/1/2014 is dat 18) - een belangrijk onderwerp is.

3.1 Procesdeelplannen up-to-date houden

De nieuwe hoofdstructuur Bevolkingszorg heeft de nodige aanpassingen gevraagd van de interne crisisorganisatie. Planvorming is aangepast (evenals personele invulling).

3.2 Over gemeentegrenzen samenwerken, versterken werking in samenwerkingspools

Er is (op districtsniveau) uniforme alarmering gerealiseerd voor crisisfunctionarissen en er is intergemeentelijk piket voor sleutelfunctionarissen.

3.3 Opleidingen volgen, trainen en mono- en multidisciplinair oefenen in (inter)gemeentelijk verband

Er wordt gezamenlijk aanbesteed ten aanzien van planvorming en implementatie van opleiding, training en oefening van personeel in de crisisorganisatie.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Aantal aangiftes woninginbraken	103	113	122	117
Aantal aangiftes geweldsdelicten	87	80	82	65
Aantal overlastgevende- en criminele jeugdgroepen	0	0	0	0
Audit Crisisbeheersing	25%	55%	80%	80%

6D Brandweer en rampenbestrijding

Inleiding

Wij willen een krachtige brandweerorganisatie die in een complexe samenleving toch effectief en efficiënt het hoofd kan bieden aan steeds ingewikkelder en ingrijpendere incidenten.

Om die reden zijn de brandweerkorpsen in Hollands Midden geregionaliseerd en maakt het voormalige korps Brandweer Leiderdorp onderdeel uit van één brandweerorganisatie Brandweer Hollands Midden. Het werkgebied van de Brandweer Hollands Midden bestrijkt het noordelijk deel van de provincie Zuid-Holland en strekt zich uit van de Duin- en Bollenstreek in het noorden via het Groene Hart naar Krimpenerwaard in het zuiden en telt ruim 750.000 inwoners.

Doel	Op gebied van brandveiligheid en rampenbestrijding zoveel mogelijk risico's voor zijn of erop voorbereid zijn en in de repressie hulp bieden aan mens en dier.		
SMART doel	1. Tijdig voorkomen van risicovolle situaties.	2. Voorbereid zijn om snel en vakbekwaam te kunnen reageren bij incidenten en crisis.	3. Hulp bieden aan mens en dier.
Activiteiten 2013	1.1 Uitvoeren van de advies en toezichttaken op gebied van brandveiligheid (en crisisbeheersing)	2.1 Zorgen voor continuïteit van de dienstverlening op gebied van brandveiligheid (en crisisbeheersing)	3.1 Uitvoeren van de operationele (en eventueel optionele) basisbrandweezorg en de regionale taken
Prestatie-Indicator	lokale werkafspraken	lokale werkafspraken	lokale werkafspraken

Wat hebben we bereikt?

1. *Tijdig voorkomen van risicovolle situaties.*

Door het uitvoeren van toezicht en het adviseren bij zaken waar de (brand)veiligheid in het geding is, worden in de voorfase al veel risico's voorkomen.

2. *Vorbereid zijn om snel en vakbekwaam te kunnen reageren bij incidenten en crises.*

Mensen en materieel zijn en worden in goede conditie en op kennisniveau gehouden.

3. *Hulp bieden aan mens en dier.*

Op operationeel vlak worden de taken adequaat en tijdig uitgevoerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 *Uitvoeren van de advies en toezichttaken op gebied van brandveiligheid (en crisisbeheersing)*

In het kader van pro-actie en preventie wordt het nodige gedaan. Voorts worden de adviesaanvragen behandeld en wordt toezicht gehouden. In rapportering worden momenteel slagen gemaakt om betere verantwoording naar gemeenten te realiseren.

1.2 *Zorgen voor continuïteit van de dienstverlening op gebied van brandveiligheid (en crisisbeheersing)*

In het kader van pro-actie en preventie wordt het nodige gedaan. Voorts wordt het personeel opgeleid, getraind en geoefend. Met het project toezicht en handhaving is een start gemaakt.

1.3 *Uitvoeren van de operationele (en eventueel optionele) basisbrandweezorg en de regionale taken*

Branden worden geblust, er is inzet bij ongevallen en bij wateroverlast en er wordt bij andere zaken dienstverlening geboden. Kortom, de operationele taken worden uitgevoerd.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
lokale werkafspraken	niet gerealiseerd	niet gerealiseerd	gerealiseerd	niet gerealiseerd: (per kwartaal wordt gerapporteerd over operationele prestaties, door problemen wordt in febr. 2014 gerapporteerd over 2013)

Wat heeft het gekost?

6 Bestuur Burgerzaken & Veiligheid bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Verschil 2013
PROG 6A Algemene regionale samenwerking	Lasten	1.400	1.446	54	1.500	1.407	93
	Baten	-12	-25	15	-10	-7	-3
Saldo		1.388	1.421	69	1.490	1.400	90
PROG 6B Bestuur en dienstverlening	Lasten	9.840	9.792	79	9.871	9.981	-110
	Baten	-1.126	-868	167	-702	-906	205
Saldo		8.714	8.924	246	9.169	9.075	95
PROG 6C Openbare orde en veiligheid	Lasten	334	382	16	397	336	61
	Baten	-11	-8	0	-8	-12	5
Saldo		323	374	16	390	324	66
PROG 6D Brandweer en rampenbestrijding	Lasten	1.217	1.389	13	1.402	1.336	66
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		1.217	1.389	13	1.402	1.336	66
Programma 6 Bestuur Burgerzaken & Veiligheid	Lasten	12.791	13.008	162	13.171	13.060	110
	Baten	-1.149	-901	182	-719	-926	207
Saldo van baten en lasten		11.642	12.108	344	12.452	12.134	317
Reserves	Toevoeging	1.269	75	2.146	2.221	2.306	-86
	Onttrekking	-2.987	-1.876	-2.165	-4.041	-3.994	-47
Mutaties reserves		-1.719	-1.801	-19	-1.820	-1.688	-132
Resultaat		9.924	10.306	325	10.632	10.447	185

Verschillen programma's begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 50.000

A.

Conform raadsbesluit is in 2013 € 100.000 beschikbaar gesteld voor bodemonderzoek en taxatie van het Vliko-terrein vanuit de bestemmingsreserve Oude Rijnzone. Hiervan is € 48.000 uitgegeven in 2013, het restant € 52.000 wordt teruggestort in de reserve Oude Rijnzone. Daarnaast is de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Oude Rijnzone die jaarlijks achteraf bepaald wordt aan de hand van de gemaakte kosten € 11.000 lager dan begroot. Deze kosten bestaan uit bodemonderzoek, taxatie en onderhandelingskosten. De kosten voor onderhandeling kunnen conform raadsvoorstel 2011 ook ten laste van de reserve oude Rijnzone voorgesloten worden en worden straks afgerekend binnen de subsidie die Leiderdorp krijgt vanuit de GR Oude Rijnzone en teruggestort in de reserve Oude Rijnzone.

Effect: minder lasten in programma 6A € 63.000; saldo € 63.000 positief

B.

- Er zijn medewerkers gedetacheerd bij andere gemeentelijke organisaties waarvoor een vergoeding is verkregen van € 95.000 die niet geraamd is. Een medewerker is vervangen waardoor de inhuur met € 36.000 is overschreden. Een medewerker is werkzaam bij SP71. De loonkosten van deze medewerker is overschreden met € 39.000.
- De bijdrage aan het Servicepunt is t.o.v. de begroting met € 78.000 overschreden. Het nadeel is ontstaan doordat € 23.000 verleend is voor extra opdrachten (contractmanagement en doorontwikkeling bedrijfsvoering) aan het SP71. Daarnaast is het vaste contract voor het reguliere- en maatwerk € 55.000 hoger uitgevallen dan begroot.

- In het Belastingplan van de rijksoverheid is geregeld dat werkgevers een eenmalige teruggaaf krijgen van de basispremie WAO/WIA. Dit heeft voor een niet-geraamde opbrengst gezorgd van € 41.000.
- Daarnaast zijn er diverse kleinere voordelen op de baten gerealiseerd waaronder een eenmalige rijkssubsidie voor realistisch ramen van € 18.000 en een eenmalige opbrengst van € 16.000 inzake liquidatie van de Onderlinge Verzekeringen Overheid (OVO).
- De kosten voormalig personeel zijn overschreden met € 35.000.
- Er is € 86.000 minder uitgegeven aan het zaaksgewijs werken (Informatiebeleidsplan) dan begroot.
- Bij Concernzaken, cluster Beheer zijn de kosten voor verzekering en FPU overschreden, € 33.000
Effect: hogere lasten programma 6B € 135.000; hogere baten programma 6B € 170.000; saldo € 35.000 positief.

C.

Bij de gemeentewinkel, cluster wonen, heffen en belastingen is door een vacature op de kostenplaats van de afdeling een voordeel ontstaan waardoor de afdelingskosten lager zijn en het tarief daalt. Hierdoor is een voordeel ontstaan op de uren bij de APV van € 24.000, daarnaast zijn er ook minder uren gemaakt dan begroot, voordeel € 43.000.

Effect: minder lasten in programma 6C € 43.000; saldo € 43.000 positief.

D.

Op de loonbetalingen voor piketdiensten voor rampenbestrijding is een voordeel behaald van € 26.000. Daarnaast worden vanuit het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing van de veiligheidsregio Hollands Midden ten behoeve van de deelnemende gemeenten opleidingen aangeboden en worden faciliteiten aangeboden om te oefenen op het gebied van crisisbeheersing. De bouw van een nieuwe organisatiestructuur en een stagnatie in de aanmeldingen voor opleidingen en (regiobreed / Leidse regio) hebben ertoe geleid dat het beschikbare budget niet is besteed. Voordeel onderbesteding € 15.000

Effect: minder lasten in programma 6D € 41.000; saldo € 41.000 positief.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 6 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Algemene reserve programma 6	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	-1.100	-1.100	-1.100	0
Saldo		0	0	-1.100	-1.100	-1.100	0
opbrengst verkoop aand NUON programma 6	Toevoeging	442	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		442	0	0	0	0	0
Rekenkamer	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-5	0	0	0	-6	6
Saldo		-5	0	0	0	-6	6
Voormalig personeel	Toevoeging	76	17	0	17	17	0
	Onttrekking	-356	-184	-41	-224	-224	0
Saldo		-280	-166	-41	-207	-207	0
Jaarafsluiting programma 6	Toevoeging	0	0	218	218	218	0
	Onttrekking	-46	0	0	0	0	0
Saldo		-46	0	218	218	218	0
Egalisatie exploitatielasten programma 6	Toevoeging	750	58	28	85	85	0
	Onttrekking	-1.361	-551	-61	-613	-613	0
Saldo		-611	-493	-34	-527	-527	0

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 6 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Regionale investeringsfonds RIF	Toevoeging	0	0	755	755	755	0
	Onttrekking	-571	-571	0	-571	-571	0
Saldo		-571	-571	755	184	184	0
Regionalisering	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-271	-270	0	-270	-270	0
Saldo		-271	-270	0	-270	-270	0
Informatiebeleidsplan	Toevoeging	0	0	45	45	131	-86
	Onttrekking	-45	0	0	0	0	0
Saldo		-45	0	45	45	131	-86
Gemeensch. regeling Oude Rijnzone prog 6	Toevoeging	0	0	1.100	1.100	1.100	0
	Onttrekking	-300	-300	-100	-400	-348	-52
Saldo		-300	-300	1.000	700	752	-52
Resultaat voorgaand jaar pr 6	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-31	0	-862	-862	-862	0
Saldo		-31	0	-862	-862	-862	0
Totaal	Toevoeging	1.269	75	2.146	2.221	2.306	-86
	Onttrekking	-2.987	-1.876	-2.165	-4.041	-3.994	-47
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 6		-1.719	-1.801	-19	-1.820	-1.688	-132

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging t.o.v. 2013 > € 15.000

Informatiebeleidsplan

Conform de nota reserves en voorzieningen wordt het overschot van € 86.000 op het budget Informatiebeleidsplan (IBP) toegevoegd aan de reserve IBP.

Effect: Hogere toevoeging € 86.000

Gemeenschappelijke regeling Oude Rijnzone

Conform raadsvoorstel is € 100.000 onttrokken aan de reserve Gemeenschappelijke regeling Oude Rijnzone. De onderbesteding van € 52.000 is in 2013 teruggestort in deze reserve.

effect: lagere onttrekking € 52.000

Programma 7 : Grondontwikkeling

7A Grondontwikkeling algemeen

Inleiding

De locatie Driemaster aan de Wilddreef 2a komt vrij nadat het schoolgebouw niet meer in stand gehouden hoeft te worden voor huisvesting van de leerlingen van de Prins Willem Alexanderschool. In het beleidskader voor de ontwikkeling van de locatie Brede School West heeft de gemeenteraad in zijn vergadering van 12 februari 2007 vastgelegd dat woningbouw mogelijk is op de vrijgevallen Driemasterlocatie. Onderzoek naar herontwikkeling van deze locatie is noodzakelijk.

Doel	Herstructurering Driemasterlocatie	
SMART doel	1. Functiewijziging van maatschappelijk naar wonen in 2013.	2. Passende stedenbouwkundige herontwikkeling teneinde herinvulling en herbestemming van de leegkomende locatie te realiseren.
Activiteiten 2013	1.1 Opstellen concept- randvoorwaarden.	2.1 Opstellen randvoorwaarden en overleg met betrokkenen.
Prestatie-indicator	Raadsbesluit tot vaststelling randvoorwaarden. Inhoudelijk worden de prestatieindicatoren nog vastgesteld op basis van de beleidsnotitie, die in 2013 aan uw raad wordt aangeboden.	

Wat hebben we bereikt?

1. Functiewijziging van maatschappelijk naar wonen

De functiewijziging is nog niet bereikt. Het project is in verband met andere prioriteiten en capaciteitstekort vertraagd.

2. Passende stedenbouwkundige herontwikkeling

Het project is in verband met andere prioriteiten en capaciteitstekort vertraagd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Opstellen concept- randvoorwaarden

De projectopdracht voor het opstellen van kaders en randvoorwaarden is in november 2013 afgerond.

2.1 Opstellen randvoorwaarden en overleg met betrokkenen

De projectopdracht voor het opstellen van kaders en randvoorwaarden is in november 2013 afgerond.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Vaststelling randvoorwaarden			100%	0%
prijsvraag ontwikkelaar/realisator				
bouw/oplevering				

7B Grondontwikkeling Centrumplan

Inleiding

Het project Centrumplan heeft als hoofddoel het realiseren van een aantrekkelijker woon- en leefklimaat in Leiderdorp. Kloppend hart van Leiderdorp.

Dat doen wij o.a. door het realiseren van een levendiger centrum met een groter aantal openbare functies en het aantrekkelijker maken om te verblijven in het gebied door opwaardering van de openbare ruimte en uitbreiding van het winkelareaal.

Doel	Door uitbreiding van winkelareaal en het aantrekkelijker maken van het centrumgebied een aantrekkelijker woon- en leefklimaat in Leiderdorp maken	
SMART doel	1. Het ten opzichte van 2010 verbeteren en vergroten met ongeveer 7.500 m2 bvo van het winkelareaal in Winkelhof in 2015	2. Het openbaar gebied in het centrum uiterlijk in 2015 ten opzichte van 2010 kwalitatief hoogwaardiger in te richten.
Activiteiten 2013	1.1 Overdracht gronden aan Wereldhave (en ontvangst verkoopprijs).	2.1 Het openbare gebied rondom Winkelhof, na uitbreiding, wordt aanzienlijk verbeterd/opgewaarderd. o.a. ontstaat een plein waar men prettig kan verblijven.
	1.2 Besluitvorming over gewijzigde plannen incl. inrichtingsplannen omgeving.	2.2 Promenade tot kruispunt Laan van Berendrecht/Engelendaal doortrekken en veilige oversteek maken voor langzaam verkeer
	1.3 Afgifte benodigde (omgevings-)vergunningen.	
	1.4 Start bouwwerkzaamheden.	
Prestatie-indicator	Waardering van bewoners voor het Kloppend Hart	Oplevering openbaar gebied
	Vaststelling bestemmingsplan Nieuw Centrum	Hoogwaardige inrichting verblijfsgebied
	Afgifte omgevingsvergunning	
	Levering bouwrijpe grond aan Wereldhave en overdracht gronden	
	Start bouw/oplevering	
	Uitbreiding Winkelhof	
	Meting tevredenheid bezoekers Winkelhof	

Wat hebben we bereikt?

1. Winkelhof qua winkelareaal uitbreiden

Alle publiekrechtelijke vereisten voor uitbreiding van het winkelareaal zijn in 2013 onherroepelijk geworden. De feitelijke benutting van de mogelijkheid om fors uit te breiden zijn evenwel in handen van Wereldhave. Ondanks de economisch mindere tijden is Wereldhave van plan om uit te breiden, maar in mindere mate.

2. Het openbaar gebied in het centrum kwalitatief hoogwaardiger in te richten

Na voltooiing van de uitbreiding van Winkelhof zal met name het plein hoogwaardig worden ingericht met een aantrekkelijke verblijfsfunctie (denk aan terras). Vooruitlopend daarop zal het kruispunt Engelendaal/Laan van Berendrecht reeds eind 2014 worden gerealiseerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Overdracht gronden aan Wereldhave (en ontvangst verkoopprijs)

Op 24 mei 2013 heeft de overdracht van de gronden aan Wereldhave plaatsgevonden en is de afgesproken verkoopprijs verhoogd met rente, alsmede ook de kosten voor sloop van het gemeentehuis ontvangen.

1.2 Besluitvorming over gewijzigde plannen incl. inrichtingsplannen omgeving

Het wachten was op aangepaste plannen van Wereldhave (WH). Wereldhave is daarbij afhankelijk van de economische omstandigheden en het aantrekken van huurders. Pas in december 2013 werd een eerste schets gepresenteerd waarover in de eerste helft van 2014 besluitvorming kan plaatsvinden.

1.3 Afgifte benodigde (omgevings-)vergunningen

Na besluitvorming over de hoofdlijnen van aangepaste plannen zal (pas) een concrete aanvraag worden ingediend. Afgifte vergunningen wordt thans voorzien eind 2014.

1.4 Start bouwwerkzaamheden

Er zal in het voorjaar van 2014 gestart worden met een grootschalige interne verbouwing ter opwaardering van het geheel. Vermoedelijk zal pas in voorjaar 2015 met de uitbreiding aan zijde Statendaalder kunnen worden begonnen. Daarbij wordt uitgegaan van het vooralsnog niet realiseren van een parkeergarage aan zijde Heinsiuslaan.

2.1 Het openbare gebied rondom Winkelhof, na uitbreiding, wordt aanzienlijk verbeterd/opgevaardeerd zodat een plein ontstaat waar men prettig kan verblijven.

Deze verbetering van het openbare gebied rondom Winkelhof is en blijft uitgangspunt bij de beoordeling van de aangepaste plannen maar zal op zijn vroegst na afronding van de feitelijk uitbreiding kunnen worden gerealiseerd. (2016 ?)

2.2 Promenade tot kruispunt Laan van Berendrecht/Engelendaal doortrekken en veilige oversteek maken voor langzaam verkeer

In 2013 zijn voorbereidingen gedaan voor uitvoering van de verkeersplannen in het kader van het IVVP. Het kruispunt ter hoogte van Winkelhof is tot definitief ontwerp uitgewerkt. Daarbij is rekening gehouden met de bekende plannen voor uitbreiding. Na afstemming met de aangepaste uitbreidingsplannen van WH zal naar verwachting in de loop van 2014 het kruispunt met veilige oversteek in het verlengde van de Laan van Berendrecht kunnen worden gerealiseerd.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Vaststelling bestemmingsplan Nieuw Centrum		tussen-uitspraak RvS op 30-3-2012 met reactie gemeenteraad d.d.10-9-2012 incl. vastgesteld IVVP	zo nodig aanpassen	13 februari 2013 einduitspraak Raad van State Bestemmingsplan onherroepelijk
Overdracht gronden aan Wereldhave			100%	24 mei 2013 overdracht
Levering bouwrijp grond aan Wereldhave			1e kwartaal	24 mei 2013 was levering
Sloop GH en oplevering bouwrijp grond aan Wereldhave		gronden zijn bouwrijp gemaakt na sloop gemeentehuis, medio 2012	100%	24 mei 2013
Afgifte omgevingsvergunningen		wacht op aanpassing van de aanvraag	4e kwartaal	wacht op aanpassing aanvraag
Start bouw		uitgesteld		Wel voorbereiding interne verbetering, uitvoering voorjaar 2014
Oplevering openbaar gebied		terrein oude gemeentehuis zo veel mogelijk groen ingericht met behoud van parkeerplaatsen.		
Uitbreiding Winkelhof		wacht op planvorming Wereldhave	start bouw	Uitbreiding jaar later en minder m2
Hoogwaardige inrichting verblijfsgebied				
Meting tevredenheid bezoekers Winkelhof				

7C Grondontwikkeling W4

Inleiding

De grondontwikkeling W4 dient voor het genereren van gelden waardoor het mogelijk wordt in 2012 onze bijdrage aan de verlengde verdiepte A4 te betalen.

We willen dit bereiken door het ontwikkelen van locaties binnen Leiderdorp met het oog op wonen, werken, water en wegen.

Doel	Generen van een bijdrage voor de verlengde en verdiepte A4	
SMART doel	1. In 2014 hebben wij in het plangebied W4 twee woonlocaties, Plantage en Mauritskwartier, tot ontwikkeling gebracht die financieel bijdragen aan de verlengde en verdiepte A4.	2. In 2015 hebben wij in het plangebied W4 drie werklocaties, Vierzicht, Bospoort, en kavel M in het Mauritskwartier tot ontwikkeling gebracht
Activiteiten 2013	1.1 Plantage Omgevingsvergunning in behandeling nemen, voorbereiden/ uitvoeren archeologische opgraving	2.1 Vierzicht (Ontwikkelaar ondersteunen bij) acquisitie voor de kavels 1 en 5
	1.2 Groene Scheg: Afronding herinrichting	2.2 Bospoort (Ontwikkelaar ondersteunen bij) acquisitie voor de Paviljoens, civieltechnische voorbereiding voor komst Ikea en begeleiding van de ontwikkeling Paviljoens.
	1.3 Boomgaardlaan Afronding 1e fase	2.3 Mauritskwartier (Ontwikkelaar ondersteunen bij) acquisitie voor kavel M. (dat is het terrein bij het begin van de Boomgaardlaan, waar voorheen fysiotherapeut gevestigd was)
Prestatie-indicator	Bijdrage aan Rijkswaterstaat	
	Inrichting Munikkenpolder	
	Het verplaatsen van de Munnikkenmolen en Meerburgermolen en de inrichting van de nieuwe locatie	
	Opleveren van fietspaden en fietsbruggen	
	Het verplaatsen van de kanovereniging naar de Munnikkenpolder	
	Het woonrijp opleveren van Weteringpark	
	Het afronden van het Groencompensatieplan	
	Opleveren bouwrijpe grond Plantage	
	Woonrijp opleveren Mauritskwartier	
	Het verkopen van Vierzicht kavels 1 en 5	
	Opleveren bouwrijpe grond Ikea	
	Opleveren bouwrijpe grond paviljoens	
	Bouwrijp opleveren kavel M Mauritskwartier	
Het verplaatsen van de pannenkoekenboerderij		

Wat hebben we bereikt?

1. Ontwikkelen twee woonlocaties in 2014

Het definitief schetsontwerp (DSO) voor het woongebied de Plantage is in februari door de gemeenteraad vastgesteld. Ook het bestemmingsplan W 4 werd in dezelfde vergadering vastgesteld. De ontwikkeling van het woongebied Plantage loopt echter toch wat achter op schema. Het beroep tegen het bestemmingsplan W4, ook specifiek gericht tegen het onderdeel Plantage, zorgt voor vertraging. Vermoedelijk kan eind 2014 begonnen worden met bouwrijp maken en kunnen de eerste woningen in 2015 worden opgeleverd. Ondertussen is in 2013 wel archeologisch onderzoek met subsidie van rijkswege uitgevoerd.

De ontwikkeling van het woongebied Mauritskwartier is met de oplevering van de Groene Scheg afgerond, op het definitieve woonrijp maken van de Boomgaardlaan na. Dat gebeurt in 2014.

2. Ontwikkelen drie werklocaties in 2015

De locaties Bospoort en Vierzicht hebben in 2013 geen nieuwe ontwikkelingen opgeleverd. Voor kavel M is besloten de kavel niet als werklocatie maar als woningbouwlocatie te bestemmen (max. 3 woningen).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Plantage

Voor de locatie Plantage is de archeologische opgraving (veldwerk) uitgevoerd. Het onderzoek van de vondsten en de rapportage wordt aan gewerkt (oplevering 2014). Er zijn nog geen verdere afspraken gemaakt over de planning voor aanvraag omgevingsvergunning.

1.2 Groene Scheg

Het park de Groene Scheg is in de eerste helft van 2013 opgeleverd.

1.3 Boomgaardlaan

De Boomgaardlaan is in ontwerp gereed. Belangrijkste discussiepunt vormde de keuze voor het al of niet aanleggen van een vrijliggend fietspad. Om zowel verkeerstechnische als kosten technische redenen is gekozen voor het niet aanleggen van vrijliggende fietspaden. De aanbesteding is voorbereid en zal begin 2014 plaats vinden.

2.1 Vierzicht

Zowel bij de economische agenda als bij de bereikbaarheid van de Leidse agglomeratie (LAB71) wordt de A4 zone gepromoot. Het is binnen de Leidse regio een goed bereikbare locatie met ontwikkelpotentie (op gebied van zorg, PDV), ook al zorgt de economische crisis op dit moment voor een stagnatie in de feitelijke ontwikkeling.

Het zwaartepunt van acquisitie ligt bij de ontwikkelaar. Gesprekken met gegadigden (b.v. Decathlon) door gemeente en ontwikkelaar hebben niet geleid tot concrete plannen en of aankopen.

Omdat de bebouwing niet alleen bijdraagt aan de inpassing van de verbrede A4, maar ook een geluidwerende functie heeft, moet eind 2014 bij de oplevering van de Rijksweg voldaan worden aan de geluidsnormen. In 2013 zijn diverse oplossingen bekeken voor (tijdelijke) geluidvoorzieningen. Dat heeft geleid tot gunning aan de BAM (aannemer van Rijkswaterstaat voor de verbreding van de A4).

2.2 Bospoort

Voor Bospoort zijn nog geen concrete ontwikkelingen voor de paviljoens. Voor de IKEA ontwikkeling is in 2013 de nieuwe pannenkoekenboerderij gebouwd in het Ghoybos. De oude pannenkoekenboerderij wordt begin 2014 gesloopt.

Omdat de bebouwing van de paviljoens niet alleen bijdraagt aan de inpassing van de verbrede A4, maar ook een geluidwerende functie heeft, moet eind 2014 bij de oplevering van de Rijksweg voldaan worden aan de geluidsnormen. In 2013 zijn diverse oplossingen bekeken voor (tijdelijke) geluidvoorzieningen. Dat heeft geleid tot gunning aan de BAM (aannemer van Rijkswaterstaat voor de verbreding van de A4).

2.3 Mauritskwartier

Kavel M is in 2013 in het bestemmingsplan W4 bestemd voor woningbouw (ipv maatschappelijke doeleinden). Er zijn maximaal 3 woningen mogelijk. Er zijn nog geen concrete ontwikkelingen.

Prestatie-indicatoren

	2011 (w)	2012 (w)	2013 (b)	2013 (w)
Bijdrage aan Rijkswaterstaat		€ 8,8 miljoen		in 2012 voldaan, n.v.t.
Inrichting Munnikkenpolder		Uitvoering		Deels in uitvoering, deels planfase
Het verplaatsen van de Munnikkenmolen en Meerburgermolen		Munnikkenmolen verplaatst, nog niet geopend	50%	100%
Opleveren van fietspaden en fietsbruggen		Geen ontwikkelingen		voorbereidingsfase
Het verplaatsen van de kanovereniging naar de Munnikkenpolder		Geen ontwikkelingen		geen ontwikkelingen
Het woonrijp opleveren van Weteringpark	Afgerond			---
Het afronden van het Groencompensatieplan				loopt door tot en met 2015
Opleveren bouwrijpe grond Plantage		Planfase		Planfase
Het verkopen van Vierzicht kavels 1 en 5		Geen ontwikkelingen		geen ontwikkelingen
Woonrijp opleveren Mauritskwartier	Afgerond			---
Opleveren bouwrijpe grond Ikea		Geen ontwikkelingen	100%	95%
Opleveren bouwrijpe grond paviljoens		Geen ontwikkelingen		geen ontwikkelingen
Bouwrijp opleveren Kavel M Mauritskwartier		Geen ontwikkelingen		geen ontwikkelingen
Het verplaatsen van de pannenkoekenboerderij		5%	100%	95%

Wat heeft het gekost?

7 Grondontwikkeling bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
PROG 7A Grondontwikkeling algemeen	Lasten	75	125	-41	85	286	-202
	Baten	-79	0	0	0	-232	232
Saldo		-4	125	-41	85	55	30
PROG 7B Grondontwikkeling Centrumplan	Lasten	755	771	5.470	6.241	5.900	341
	Baten	-1.293	-741	-5.488	-6.229	-5.898	-331
Saldo		-538	31	-18	12	2	10
PROG 7C Grondontwikkeling W4	Lasten	14.188	13.059	-2.472	10.587	3.002	7.585
	Baten	-18.603	-11.864	2.308	-9.557	-2.915	-6.642
Saldo		-4.415	1.195	-164	1.030	88	943
Programma 7 Grondontwikkeling	Lasten	15.019	13.955	2.957	16.912	9.188	7.724
	Baten	-19.975	-12.605	-3.181	-15.785	-9.044	-6.741
Saldo van baten en lasten		-4.956	1.350	-223	1.127	144	983
Reserves	Toevoeging	21.318	3.510	-2.461	1.048	1.484	-436
	Onttrekking	-16.555	-4.558	2.210	-2.348	-1.830	-518
Mutaties reserves		4.763	-1.048	-251	-1.299	-346	-953
Resultaat		-193	302	-474	-172	-202	30

Verschillen programma's begroot na wijziging t.o.v. 2013 > € 50.000

A.

In 2013 is conform raadsbesluit het Project Amaliaplein opgenomen in de GIG. De kosten € 164.000 gemaakt voor de gebiedsvisie Willem Alexanderlaan zijn conform raadsbesluit overgeboekt naar het Amaliaplein. Daarnaast zijn conform raadsbesluit de gelden voor de financiële verplichtingen voor de zwembadlocatie overgeboekt naar het Amaliaplein € 223.000. Ook zijn de uren die in 2013 gemaakt zijn voor het Amaliaplein overgeboekt, € 28.000.

effect: Meer lasten in programma 7A € 192.000, meer baten in programma 7A € 223.000; saldo € 31.000 positief

B.

- De aankoopprijs voor de grond Centrumplein is afgerekend. Daarop is een rentevoordeel op de inkomsten t.o.v. de begroting 2013 gerealiseerd. Dit geeft een voordeel € 170.000 in de begroting 2013. Omdat het Centrumplein nog niet klaar is worden deze baten naar de balanspost onderhanden werk geboekt. Dit is een nadeel voor de begroting € 170.000. Per saldo neutraal voor de begroting 2013.
- De werkzaamheden aan de Hoek Merelstraat zou conform Gig 2013 in 2013 afgesloten worden. De werkzaamheden zijn echter nog niet gereed en er is een onderbesteding t.o.v. de begroting van € 187.000 en de onttrekking van € 346.000 uit de reserve voor afrekening project is nog niet gerealiseerd.

effect: minder lasten in programma 7B € 357.000, minder baten in programma 7B € 346.000; saldo € 11.000

C.

- In 2013 is een voordeel van € 107.000 behaald op de Zandwinning Munnikenpolder. Conform Gig wordt dit in de reserve W4 gestort.
- Conform Gig 2013 is de Molencarrousel afgesloten. Dit project is afgesloten met een voordeel t.o.v. de begroting van € 164.000.
- Conform raadsbesluit is de Zwembadlocatie afgesloten. De verplichtingen zijn met het benodigde budget overgeboekt naar het Amaliaplein. Het project Zwembadlocatie is afgesloten met een voordelig resultaat van € 9.000.
- Het project Groene Scheg is nog niet afgesloten maar wel is nu duidelijk dat het nadeel minder groot zal zijn dan voorzien. Er valt dan ook een bedrag van €640.000 vrij van de getroffen voorziening.
effect: minder lasten in programma 7C € 813.000, meer baten in programma 7C € 107.000; saldo € 920.000 positief

Conform het raadsbesluit met betrekking tot de Voortgangsrapportage GIG 2013 is een voorziening (ad € 7.735.577) getroffen ten laste van de bestemmingsreserve W4 voor de negatieve grondexploitaties:

- Vierzicht – kavels 1 en 5 (€ 1.882.467)
- Mauritskwartier – Groene Scheg + Kleine Zandput (€ 3.773.112)
- Bospoort Zuid (€ 2.079.998)

Conform Gig 2014 worden de voorzieningen bijgesteld naar het nieuw te verwachten verlies of minder groot nadeel. Voor de voorzieningen betekent dit:

- Vierzicht – kavels 1 en 5 ophoging met € 65.887 tot een totaal voorziening per 31/12/2013 € 1.948.354
- Mauritskwartier - Groene Scheg verlaging met € 640.000 tot een totaal voorziening per 31/12/2013 € 3.242.726
- Bospoort Zuid ophoging met € 72.800 tot een totaal voorziening per 31/12/2013 € 2.152.798

Conform GIG 2014 worden de voorzieningen voor de Meas en de Merelstraat bijgesteld naar het nieuw te verwachten verlies. Voor deze voorzieningen betekent dit:

- Merelstraat wordt van € 346.469 opgehoogd met € 12.127 naar € 358.596
- Meas wordt van € 64.635 opgehoogd met € 2.262 naar € 66.897

Voor het complex Plantage is in het verleden een voorziening gevormd (€ 4.689.043). Dit betreft een correctie op de voorraden op de balans. Deze voorziening wordt jaarlijks bijgesteld naar het nieuwe te verwachten verlies voor het complex. Deze bijstelling wordt gedaan via de reserve W4. Voor dit jaar is de bijstelling € 164.117 tot een totaal van € 4.853.160.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 7 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Bouw- en grondexploitatie programma 7	Toevoeging	618	332	15	346	13	334
	Onttrekking	-2.074	-402	3	-399	-54	-344
Saldo		-1.456	-71	18	-52	-42	-10
opbrengst verkoop aand NUON programma 7	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-2.671	0	0	0	0	0
Saldo		-2.671	0	0	0	0	0
Egalisatie exploitatielasten programma 7	Toevoeging	50	0	50	50	50	0
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		50	0	50	50	50	0
Bestemmingsreserve W4	Toevoeging	20.650	3.178	-2.526	652	1.421	-769
	Onttrekking	-11.810	-4.156	2.207	-1.949	-1.776	-173
Saldo		8.840	-978	-319	-1.297	-354	-943
Totaal	Toevoeging	21.318	3.510	-2.461	1.048	1.484	-436
	Onttrekking	-16.555	-4.558	2.210	-2.348	-1.830	-518
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 7		4.763	-1.048	-251	-1.299	-346	-953

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 15.000

Bouw- en Grondexploitatie

Conform Gig 2013 zou het project Hoek Merelstraat afgesloten worden in 2013. Het project is echter nog niet gereed. Derhalve heeft geen onttrekking van € 359.000 plaatsgevonden aan de reserve Bouw- en Grondexploitatie. Omdat voor de Hoek Merelstraat een voorziening getroffen is van € 346.000 zou dit bij het afsluiten van het project vrijvallen aan de reserve Bouw- en Grondexploitatie.

Daarnaast is in 2012 het project de Ommedijk afgesloten. Hier moet echter nog een bijdrage van € 12.500 aan BTW aan de belastingdienst betaald worden, hiervoor is een reservering gedaan t.l.v. het project. Dit in de reserve Bouw- en Grondexploitatie gestort.

Conform raadsbesluit Gig2012 wordt er jaarlijks tot 2016 een onttrekking gedaan uit deze reserve voor de compensatie van in de exploitatie te betalen rente aan de W4 reserve. Deze rente is conform kadernota 2013 verlaagd naar 3,5%.

Voor de complexen Merelstraat en Meas is in het verleden een voorziening getroffen. Deze voorziening is nu bijgesteld naar het nieuw te verwachten nadeel ten laste van de algemene reserve bouw- en grondexploitatie met een onttrekking van € 14.000.

effect: Minder onttrekkingen, € 344.000, minder stortingen € 334.000; saldo € 10.000

Bestemmingsreserve W4

Het voordeel op de Zandwinning € 107.000 is extra gestort t.o.v. de begroting in de reserve Bestemmingsreserve W4. De vrijval van het verwachte voordeel van € 640.000 op het project de Groene Scheg is ten gunst van de W4 reserve vrijgevallen. Daarnaast is de Molencarroussel afgesloten met een voordeel t.o.v. de begroting van € 164.000, en is het project Zwembadlocatie afgesloten met een voordeel t.o.v. de begroting van € 9.000.

effect: Meer stortingen in Reserve W4 € 747.000, minder onttrekkingen reserve W4 € 173.000; saldo € 920.000

Algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

Inleiding

Dit hoofdstuk is een verplicht voorgeschreven hoofdstuk binnen de begroting volgens het besluit Begroting & Verantwoording (BBV). Dit hoofdstuk bevat een uiteenzetting van de financiering van de voorzieningenniveaus van de gemeente Leiderdorp zoals dat in de voorgaande 7 programma's is uiteengezet.

Wat hebben we bereikt?

Een degelijk financieel beleid.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Algemene uitkering

Vanaf eind 2013 is gestart met het opvangen van fluctuaties in de algemene uitkering gedurende het lopende jaar en het daarop volgende jaar via de nieuwe bestemmingsreserve egaliseringsreserve Uitkering Gemeentefonds. Hierdoor hebben deze fluctuaties niet langer invloed op de lopende begroting en het jaarrekeningresultaat, uiteraard voor zover deze fluctuaties kunnen worden opgevangen binnen de middelen van deze reserve. Steeds zal aan de hand van de circulaire over het gemeentefonds een begrotingswijziging worden voorgelegd om de mutaties in de reserve vast te leggen.

Legesverordeningen

De legesverordening 2013 zijn vastgesteld in de raad van december 2013.

Kostendekkendheid leges

De kostendekkendheid is vergroot middels aanpassing tarieven in de tabellen voor 2013. Voor de verordening 2014 zal wederom een verbetering plaatsvinden door de onderbouwing van uurloon en tarieven bouwleges.

Doorontwikkelen Planning & Control producten

De doorontwikkeling van de Planning & Control producten in 2013 heeft via twee kanalen plaats gevonden, te weten:

1. Systeemaanpassingen vanuit SP71. Door aanpassingen in ondersteunende systemen komen de rapportages nu efficiënter tot stand.
2. Kwaliteitsverbetering, binnen de gemeente wordt sterker gestuurd op de kwaliteit.

Prestatie-indicatoren

Doel	meetpunt	2011 (w)	2012 (w)	plan 2013	2013 (w)
Gezonde financiën op lange termijn	Een sluitende begroting/jaarrekening	ja € 385.361 overschot	ja € 2.091.318	ja	ja € 545.391
	Een materieel sluitende begroting/jaarrekening	ja	ja	ja	ja

Wat heeft het gekost?

Algemene Dekkingsmiddelen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Alg dekkingsmiddelen A Lokale heffingen	Lasten	133	191	-42	149	136	13
	Baten	-6.934	-7.366	125	-7.241	-7.175	-67
Saldo		-6.801	-7.175	83	-7.093	-7.039	-54
Alg dekkingsmiddelen B Algem uitkering	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	-23.228	-21.964	-216	-22.180	-23.162	982
Saldo		-23.228	-21.964	-216	-22.180	-23.162	982
Alg dekkingsmiddelen C Onvoorzien	Lasten	0	155	-155	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		0	155	-155	0	0	0
Alg dekkingsmiddelen D Dividend	Lasten	666	406	2	408	407	0
	Baten	-1.396	-677	-185	-862	-814	-48
Saldo		-730	-272	-183	-455	-406	-48
Alg dekkingsmiddelen E Financiering	Lasten	1.666	2.382	-189	2.193	2.194	-1
	Baten	-3.408	-4.156	653	-3.503	-3.535	32
Saldo		-1.742	-1.773	464	-1.310	-1.341	31
Alg dekkingsmiddelen F Overig	Lasten	42	1	37	38	89	-52
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		42	1	37	38	89	-52
Programma Algemene Dekkingsmiddelen	Lasten	2.507	3.134	-347	2.787	2.827	-40
	Baten	-34.966	-34.164	377	-33.786	-34.685	899
Saldo van baten en lasten		-32.460	-31.029	30	-30.999	-31.858	859
Reserves	Toevoeging	1.099	0	1.060	1.060	2.124	-1.065
	Onttrekking	-94	-156	-919	-1.075	-1.161	86
Mutaties reserves		1.005	-156	141	-15	963	-978
Resultaat		-31.455	-31.185	171	-31.015	-30.895	-119

Verschillen programma's begroot na wijziging t.o.v. 2013 > € 50.000

A.

De OZB inkomsten vallen tegen t.o.v. de begroting. Dit heeft te maken met waardevermindering na bezwaar en leegstand. Ook is een aantal bouwlocaties die als areaaluitbreiding al waren meegenomen nog niet gereed, het gaat hier bijvoorbeeld om Schans van Valdez en Hoofdstraat 211-223.

effect: lagere baten lokale heffingen € 67.000; saldo € 67.000 nadelig

B.

Zoals in de brief aan de raad op 23 januari 2014 al aangekondigd is er een fors voordeel behaald op de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit komt onder andere door het hanteren van andere maatstaven, de decembercirculaire 2013 die niet meer in de raming verwerkt kon worden en afrekeningen over oude jaren. Het uiteindelijke voordeel wordt conform besluitvorming in de reserve gestort.

effect: hogere baten algemene uitkering € 982.000, storting in de behoedzaamheidsreserve algemene uitkering € 982.000; per saldo neutraal

C.

Geen afwijkingen > € 50.000.

D.

Er is in 2013 een begrotingswijziging geweest op het product lichtbakken, billboards. Dit was een gevolg van achterstanden in facturering, welke in 2013 zijn gecorrigeerd. inclusief inkomsten 2013. Helaas was er 1 jaar teveel gecorrigeerd, waardoor de lichtmastreclame-inkomsten lager dan begroot zijn.

Effect: Minder inkomsten € 49.000; saldo € 49.000 nadelig

E.

Op de rente langlopende geldleningen is een voordeel behaald, niet het volledige bedrag aan verwachte leningen is nodig gebleken. Ook op interne rente van de activa is een voordeel behaald. Daarentegen is een nadeel op de interne rente grondbedrijf (conform GIG-rapportage) ontstaan. Op de interne rentebaat als gevolg van Boekwaarde investeringen is een voordeel behaald.

Effect: meer lasten € 30.000 Financiering; meer baten Financiering € 19.000; saldo € 11.000 nadelig

F.

Aan het eind van het boekjaar zijn de saldi van de kostenplaatsen herverdeeld. Dit is zoveel mogelijk functioneel gedaan, voor een aantal zaken wordt dit onder algemene dekkingsmiddelen verdeeld. Hierin zit een verschil met de begrote cijfers.

Effect: Hogere lasten € 52.000; saldo € 52.000

VERREKENING RESERVES ALG.DEKKING bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Algemene reserve algemene dekkingsm.	Toevoeging	94	0	919	919	1.005	-86
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		94	0	919	919	1.005	-86
opbrengst verkoop NUON alg dekkingsm.	Toevoeging	7	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	0	0	-86	86
Saldo		7	0	0	0	-86	86
Bouw- en grondexploitaties alg dekkingm.	Toevoeging	998	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	-156	0	-156	-156	0
Saldo		998	-156	0	-156	-156	0
Resultaat na bestemm. voorgaand jaar	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-94	0	-919	-919	-919	0
Saldo		-94	0	-919	-919	-919	0
Behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds	Toevoeging	0	0	141	141	1.119	-978
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		0	0	141	141	1.119	-978
Totaal	Toevoeging	1.099	0	1.060	1.060	2.124	-1.065
	Onttrekking	-94	-156	-919	-1.075	-1.161	86
VERREKENING RESERVES ALG.DEKKING		1.005	-156	141	-15	963	-978

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging t.o.v. werkelijk 2013 > € 15.000

Algemene reserve / opbrengst verkoop aandelen Nuon

De reserve opbrengst verkoop Nuon is in 2013 opgeheven. Het resterende saldo is in 2013 conform besluitvorming in de algemene reserve gestort.

Behoedzaamheidsreserve/Gemeentefonds

Zoals in de brief aan de raad op 23 januari 2014 al aangekondigd is er een fors voordeel behaald op de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit komt onder andere door het hanteren van andere maatstaven, de decembercirculaire 2013 die niet meer in de raming verwerkt kon worden en afrekeningen over oude jaren. Het uiteindelijke voordeel wordt conform besluitvorming in de reserve gestort.

3.2 Paragrafen

Paragraaf 1 : Weerstandsvermogen

1. Inleiding

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen en afgezet tegen de algemeen geldende weerstandsnorm. Die ratio geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen zonder effecten voor het voorzieningenniveau.

Weerstandscapaciteit

Het weerstandscapaciteit bestaat in principe uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves, de langlopende voorzieningen en de begrotingspost onvoorzien.

Het is een politieke afweging om te bepalen welke delen van de incidentele en structurele componenten men tot de weerstandscapaciteit wil rekenen. In het beleidskader weerstandsvermogen en risicomangement is die afweging uitgewerkt.

Risicomangement

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. De gemeente wil risico's die zij loopt zo veel mogelijk beheersen door ze structureel en op systematische wijze te identificeren, prioriteren, analyseren, beoordelen. Door een goed systeem van risicomangement worden bestuurders en managers in staat gesteld voor risico's, die het behalen van de doelstellingen van de organisatie bedreigen, passende beheersmaatregelen te nemen.

2. Risico's

Risico-overzicht

Om de risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een risicomangementinformatiesysteem dat bij meer gemeenten wordt gebruikt. Hiermee worden risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld door alle afdelingen binnen de gemeente. Op grond van het beleidskader weerstandsvermogen en risicomangement worden in het onderstaande overzicht alleen de 10 grootste risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage, nadat een beheersmaatregel is getroffen, aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit aangevuld met de getroffen beheersmaatregel. Onderaan de tabel is het totaalbedrag voor de overige risico's opgenomen.

De 10 belangrijkste risico's

PRG	Risico (incl.gevolg)	Beheersmaatregel	Kans	Financieel gevolg	Invloed
Prg 7 Grondontwikkeling	Exploitatie door derden in combinatie met beperkte bankgarantie. Recht op bankgarantie, deze zal echter niet toereikend zijn om herinrichtingskosten en/of eventuele milieuproblematiek te dekken. Daarnaast vervalt mogelijk een deel van de huuropbrengst van de polder.	Actief - Uitvoeringskosten liggen bij een externe partij en er is voorzien in een goede monitoring (Omgevingsdienst West-Holland/Provincie)	50%	€ 1,000,000	5.00%

PRG	Risico (incl.gevolg)	Beheersmaatregel	Kans	Financieel gevolg	Invloed
Prg 8 Algemene dekkingsmiddelen	Doordat de interne rentebaten en rentelasten voor een groot deel afhankelijk zijn van de GIG heeft een verschuiving in de geprognosticeerde uitgaven en inkomsten binnen de GIG projecten een direct effect op het rentesaldo. De GIG wordt defensief geraamd. Dit leidt echter tot een offensieve raming voor het rentesaldo. In de begroting is voorzichtig met de renteposten van de GIG omgegaan, toch kunnen hier nog extra nadelen cq voordelen op volgen. Lagere inkomsten op de interne rente cq hogere uitgaven.	Actief - Rente onderzoek gedaan. Rente opbrengst in exploitatie is afgetopt	90%	€ 500,000	4.51%
Prg 8 Algemene dekkingsmiddelen	Verstreckte garantstellingen voor leningen aan diverse instellingen, kunnen niet worden afgelost. Dit risico is gestegen ten gevolge van de kredietcrisis (inclusief NHG).	Actief - Beleid is erop gericht dat er geen nieuwe garantstellingen zonder waarborg worden afgegeven.	90%	€ 400,000	3.59%
Prg 2 Werk en Inkomen	De decentralisatie van taken naar gemeente vanuit het Rijk inzake jeugd, Wet Werken Naar Vermogen en AWBZ.	Actief - Beleidsveld zo goed mogelijk benutten	90%	€ 400,000	3.59%
Prg 7 Grondontwikkeling	Op een terrein is een discussie over het verlenen van medewerking aan programma eigenaar/ontwikkelaar wat kan leiden tot een claim	Suggestie - Contractueel goed vastleggen van afspraken	70%	€ 500,000	3.50%
Prg 6 Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid	risico op circulaire (VNG/ BZK); geld dat nog niet komt terwijl taken al wel uitgevoerd moeten worden.	Actief - In transitie de inkomsten en uitgaven in evenwicht brengen.	90%	€ 350,000	3.16%
Prg 6 Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid	Invoering van de wet HOF kan tot gevolg hebben dat investeringen niet meer in het betreffende jaar uitgevoerd kunnen worden.	In voorbereiding - In samenspraak met SP71 wordt gekeken naar de juiste beheersmaatregelen	70%	€ 400,000	2.80%
Prg 6 Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid	wegvallen van het bestuur en/of het ambtelijk apparaat bij een milieuramp vlakbij het gemeentehuis.		10%	€ 2,500,000	2.51%
Prg 8 Algemene dekkingsmiddelen	Onttrekken van middelen aan een reserve of voorziening heeft invloed op de exploitatie.	Actief - Rapportage rente gereed en "aftoppen" renteopbrengst	50%	€ 500,000	2.50%
Prg 6 Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid	Uitvoerende samenwerkingsverbanden kunnen uitvallen.		10%	€ 2,500,000	2.49%
Totaal grote risico's				9.050.000	
Overige risico's				19.909.015	
Totaal alle risico's				28.959.015	

Veranderingen in top 10 van risico's

De eerste 7 risico's in de jaarrekening 2013 is nog overeenkomstig de risicotop-10 in de begroting 2014:

De overige drie risico's die in de begroting 2014 waren opgenomen, zijn nog wel actueel, maar om verschillende redenen uit de top 10 gezakt. Het betreft:

- Algemene markt van nieuwbouwwoning landelijk omlaag. Hierdoor ontstaat een daling van aanbod van nieuwbouwwoningen
- Het resultaat van de Plantage kent nog een bandbreedte (risicoprofiel) door de onzekerheden van de ontwikkelingen in de markt.
- Door de kredietcrisis wordt de algemene uitkering lager.

Eenzijds is een aantal risico's door de tijd ingehaald waardoor ze niet meer relevant zijn. Anderzijds zijn er voor risico's beheersmaatregelen getroffen zodat de risico's beheerst zijn.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 28.959.015 voor alle risico's ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Bij de simulatie is gerekend met een zekerheidspercentage van 90%.

Het resultaat is dat met een benodigde weerstandscapaciteit van € 6.553.506 het voor 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door alle risico's waarvoor geen of onvoldoende beheersmaatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de meest relevante percentages en de daarmee corresponderende benodigde weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag
75%	€ 5,659,418
80%	€ 5,892,883
85%	€ 6,179,759
90%	€ 6,553,506
95%	€ 7,121,493

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van de kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement (2009) alsmede van de nota reserves en voorzieningen (2013). De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit een direct en niet direct beschikbaar deel. Het direct beschikbare deel kan na democratische besluitvorming worden omgezet van niet direct beschikbaar naar direct beschikbaar.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Capaciteit
Direct beschikbaar	€ 2,707,145
Niet direct beschikbaar	€ 10,137,331
Begroting: Onvoorziene lasten	€ 0
Totale weerstandscapaciteit	€ 12,844,476

4. Weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 12.844.476	= 1,96
	Benodigde weerstandscapaciteit	=	€ 6.553.506	

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio. Het ratio valt in klasse B. Dit duidt op een ruim voldoende weerstandsvermogen.

5. Overzicht risico's per programma

Risico per programma	Aantal risico's	Brutobedrag x € 1.000	Nettobedrag x € 1.000 (=bedrag na maatregelen)	M*	Aantal risico's m.b.t. samenwerkingsverbanden
Programma 1 Zorg, Welzijn, Jeugd	7	1.367.000	1.265.000	4	1
Programma 2 Werk en Inkomen	4	650.010	650.010	3	-
Programma 3 Kunst, Cultuur en Sport	1	200.000	200.000	-	-
Programma 4 Beheer openbare ruimte	10	1.875.000	1.835.001	3	-
Programma 5 Ruimtelijk Beleid	2	150.000	60.000	1	-
Programma 6 Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid	39	14.969.002	11.949.002	38	6
Programma 7 Grondontwikkeling	19	9.065.000	7.290.001	21	-
Algemene dekkingsmiddelen	15	6.125.001	4.830.001	10	-
Niet in te delen in programma	7	880.000	880.000	2	1
Totaal	104	35.281.013	28.959.015	82	8
Uitplitsing programma 7 Grondontwikkeling					
W4-risico's	20	8.565.000	6.790.001	21	-
overige programma 7	1	500.000	500.000	-	-
Totaal	21	9.065.000	7.290.001	21	-

M* = Aantal actieve beheersmaatregelen

Paragraaf 2 : Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Leiderdorp heeft een oppervlakte van 1.229 hectare. In deze ruimte vinden allerlei activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig voor infrastructuur en voorzieningen. In Leiderdorp bestaan deze kapitaalgoederen uit de beheerproducten wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, civieltechnische (kunst)werken en accommodaties. De beoogde kwaliteit van deze beheerproducten wordt verwerkt in beheerplannen waar de jaarlijkse onderhoudskosten uit volgen en een meerjaren beeld over plannen en financiën wordt gegeven. De beheerplannen van de verschillende producten worden op elkaar afgestemd met als doel het beheer, waaronder het groot onderhoud, zoveel mogelijk integraal en wijkgericht aan te pakken.

Teneinde de plannen uit de toekomstvisie en de in programma 5A genoemde ruimtelijke structuurvisie te concretiseren naar het fysieke beheer, hebben we integraal gewerkt aan een beheervisie op de openbare ruimte. Deze beheervisie legt de basis om te komen tot duidelijke handvatten voor het ontwerpen van een beheerbare openbare ruimte en stelt een helder kader voor het beheer. Vanuit dit kader werken we de beheerfilosofie nader uit (tweede fase IBOR) zodat inrichting, gebruik en beheer van de openbare ruimte zorgvuldig op elkaar zijn afgestemd. In deze processen spelen wij in op de behoefte van de burgers en op initiatieven die in de samenleving ontstaan.

In deze paragraaf geven wij een overzicht van de bestaande en geplande beheerproducten en de financiële consequenties. Deze paragraaf heeft een nauwe relatie met programma 4 Beheer openbare ruimte.

Integraal Beheer openbare ruimte (IBOR)

A. Wegen :

Gewenst kwaliteitsniveau:

Onderhoud, beheer en inspecties van wegen is noodzakelijk om de functionaliteit en de veiligheid van de wegen te garanderen. Naast een technische kwalitatieve beschouwing wordt de onderhoudstoestand gepresenteerd ten aanzien van beleidsthema's. Hiermee wordt een kwaliteitsbeeld van het wegareaal weergegeven dat meer aansluit op de beleving van de burgers en de beleidsmakers. Op basis van de vier beleidsthema's, zoals door de CROW gedefinieerd, is een algemene indruk weergegeven.

Op basis van de meest recente inspectiecijfers is conform de CROW-normen de score per beleidsthema bepaald. Hiermee wordt er een overzicht verkregen van de kwalitatieve toestand van het areaal afgezet tegen de beleidsthema's, zie onderstaand schema:

Totaal

Beleidsthema	Voldoende (%)	Matig (%)	Onvoldoende (%)
Aanzien	73	4	23
Comfort	70	7	23
Duurzaamheid	97	1	2
Veiligheid	73	4	23

Het gemiddelde kan ook worden aangetoond middels de methode beeldkwaliteit, waar er gesproken wordt over kwaliteit B. Het percentage van 23% is te verklaren doordat er relatief veel de schadebeelden 'oneffenheden' en 'zettingen' zijn aangetroffen.

De insteek van de inspecties is in 2013 anders ingezet dan de jaren ervoor. Zo is nu rekening gehouden met zettingsgevoelige gebieden, waar onze beheersstrategie (o.a. beheerscycli en maatregelpakketten) op is aangepast. Ook uitgangspunt voor de beheerscycli is het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan dat in 2011 is vastgesteld, waar onderscheid is

gemaakt in niet zettingsgevoelig gebied en zettingsgevoeliggebied. In het kader van het integraal oppakken van het beheer van de openbare ruimte worden maatregeljaren voor rioolvervanging en wegbeheer gecombineerd.

Het onderhoud aan belijning en figuraties op het wegoppervlak nemen wij gelijktijdig mee met het wegonderhoud. Voor de doorgaande wegen (meestal asfaltverharding) wordt voor belijning thermoplastisch of slijtvast materiaal toegepast hetgeen weliswaar duurder is in aanleg, maar wel duurzamer. Voor belijning die niet wordt overreden en op klinkerverharding is aangebracht, is er gekozen voor de veel goedkopere traditionele wegenverbelijning.

Met de raamovereenkomst (onderhoud elementenverharding) als basiscontract, plegen wij aan diverse wegen groot onderhoud. Het asfaltonderhoud wordt geclusterd en wordt jaarlijks na de vorstperiode gepland en uitgevoerd. Het totale programma voor het wegonderhoud wordt jaarlijks afgestemd en opgesteld.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De relatief veel aangetroffen schadebeelden, zoals 'oneffenheden' en 'zettingen', daar is getracht in 2013 wederom structureel aandacht aan te besteden, wat terug te zien is in de onderstaande maatregelen die in Leiderdorp zijn uitgevoerd.

Regulier onderhoud

- Houtkamp: aanleg en onderhoud van de paden met halfverharding;
- Bloemerd: aanleg en onderhoud van de paden met halfverharding; Op ca. 100 plaatsen is klein onderhoud verricht aan straatwerk en gaat om ca. 14.000 m2.

Groot onderhoud/projecten

- Herinrichting Van Diepeningenlaan, betreft ca. 4.000 m2 straatwerk;
- Groot onderhoud Merelstraat en Koekoekstraat, betreft ca. 13.000 m2 straatwerk;
- Herinrichting Wollewei, betreft ca. 1.250 m2 straatwerk en aanleg groenvakken;
- Onderhoud Jonkerhof, betreft ca. 250 m2 straatwerk;
- Aanpassen kruispunt Persant Snoepweg/Van Diepeningenlaan.

Asfaltonderhoud/vorstschades

- Herasfalteren fietspad Ruigekade;
- Herasfalteren van de busbaan aan de Persant Snoepweg;
- Herstellen van vorstschades op diverse locaties.

Markeringswerkzaamheden

- Aanpassen verkeersmeubilair en markeringen aan de Rietschans;
- Aanpassen en herstellen markeringen busbaan aan de Persant Snoepweg.

B. Openbare verlichting:

Gewenst kwaliteitsniveau: :

In het beleidsplan Openbare Verlichting (OV) zijn scenario's financieel uitgewerkt voor verschillende kwaliteitsniveaus en te behalen milieudoelstellingen. Het gewenste kwaliteitsniveau hebben wij vertaald naar een meerjaren onderhoudsplan. Verlichting wordt momenteel ontworpen en aangelegd conform richtlijnen van de NPR 13201 en de criteria van Agentschap.nl (voorheen SenterNovem) met betrekking tot duurzaam inkopen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Vervanging van masten en armaturen (115 st.) zijn uitgevoerd volgens beheerprogramma waarbij zoveel als mogelijk rekening is gehouden met andere integrale werkzaamheden. Hierbij is de verlichting aangepast aan de huidige normen, wat neerkomt op een hoger verlichtingsniveau. Bij de armatuurkeuze is in hoge mate rekening gehouden met de energie efficiëntie en kosten. In de Meerburglaan, Buitenhoflaan en de Vossiuslaan is ruim 50% vermindering van energieverbruik. In de Buitenhoflaan (van Engelendaal tot Bruggemanbrug) zijn LED armaturen toegepast. In de Vossiuslaan zijn lagere masten met energiezuinige

armaturen toegepast. Het energie verbruik in beide straten is 60% verminderd, vooral omdat de oude verlichting zeer energie inefficiënt was. Gaarmeesterstraat parkeerplaats, Wilgenpark en Groene long: hier zijn energiezuinige armaturen toegepast, waardoor het energieverbruik ondanks uitbreiding met enkele masten is afgenomen met 20%.

Herinrichtingen en uitbreiding

- Hoogmadeseweg: verlichting geplaatst tot ingang Monuta (verzoek van wijkregie).
- Koningstraat: afgerond met nieuwe led verlichting.
- Meerburglaan: afgerond met energiezuinige armaturen, ook hier 50% minder energieverbruik.
- Oversteek P.Snoepweg bij v.Diepeningenlaan: voorzien van extra verlichting.
- Merelstraat: uitbreiding met enkele masten/armaturen vanwege herinrichting en vergroten van de parkeerplaats.
- v. Diepeningenlaan: vanwege herinrichting worden de masten en armaturen vervroegd vervangen.
- Storingen zijn op dezelfde dag verholpen.
- Remplace is uitgevoerd voor 1000 lampen.

C. Civieltechnische kunstwerken :

Gewenst kwaliteitsniveau:

Het onderhoud, beheer en inspecties van kunstwerken is noodzakelijk om de functionaliteit, toegankelijkheid en de veiligheid te garanderen. Om te blijven voldoen aan het gewenste kwaliteitsniveau wordt volgens een meer jaren onderhoudsplan gewerkt. De gemeente is eigenaar en beheerder van bruggen en heeft het beheer over 28 verkeersbruggen, 109 fiets/voet betonnen/ houten bruggen en 12 steigers.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2013 hebben wij het achterstallig groot onderhoud aan de 7 betonnen bruggen uitgevoerd. Om deze bruggen op orde te houden, voeren wij vanaf 2013 het regulier en groot onderhoud uit op basis van het beheerplan. Momenteel wordt de uitvoering van het planmatig groot onderhoud aan de houten bruggen uitgevoerd. In dit kader is in 2013 groot onderhoud uitgevoerd aan 13 houten bruggen.

In de Houkamp zijn er 5 houten bruggen vervangen. Daarnaast zijn er diverse onderhoudswerkzaamheden aan houten bruggen uitgevoerd. Momenteel is in voorbereiding de laatste betonnen brug die nog moet worden aangepakt. Het gaat om de brug B021 over de Dwarswetering. In de loop der jaren is er telkens een nieuwe deklaag op de brug aangebracht. Er worden onderzoeken uitgevoerd om in beeld te brengen hoe het brugdek opnieuw kan worden opgebouwd.

D. Verkeersregelininstallaties :

Gewenst kwaliteitsniveau:

De gemeente heeft in totaal 9 verkeersregelininstallaties (VRI's) die centraal worden beheerd door een geautomatiseerde verkeersregelcentrale. De installaties werken verkeersafhankelijk d.w.z. dat ze reageren op aanbod en het verkeer verwerken op basis van een prioriteitenprogramma. Dit houdt in dat bepaalde verkeersdeelnemers, zoals bv. het openbaar vervoer, met prioriteit worden verwerkt. Bij vervanging worden de lampen vervangen door LED lampen. Drie van de negen installaties zijn al aangepast. De LED lampen zijn niet alleen energiezuiniger dan gewone lampen, maar kennen daarbij ook een behoorlijk langere levensduur. De vervanging van een aantal verkeersregelininstallaties is als maatregel opgenomen in het maatregelenpakket van het Integraal Verkeers-en Vervoerplan.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Storingen zijn op dezelfde dag verholpen.

E. Speelplaatsen :

Gewenst kwaliteitsniveau:

Het onderhoud, beheer en inspecties van speelruimten is noodzakelijk om de functionaliteit, toegankelijkheid en de veiligheid te garanderen. De gemeente beschikt momenteel nog over 96 'formele' speelplaatsen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Het speelruimteplan is samen met het uitvoeringsplan ontwikkeld en vastgesteld. De (twee)jaarlijkse hoofdinspectie op veiligheid en drie functionele controlerondes zijn uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten zijn acties ondernomen. De speelplaats aan de Neptunus is vernieuwd met gebruik van duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen. Het verplaatsen en renoveren van de speelplaats aan de Merelstraat is voorbereid. Het bezwaar van bewoners tegen het vernieuwen van de voetbalkooi aan het Nievaartpad is ongegrond verklaard zodat de renovatie in gang kan worden gezet.

F. Water :

Gewenst kwaliteitsniveau:

Aan de hand van de beoordeling naar de technische onderhoudsstaat, worden plannen opgesteld om oevers waar nodig te renoveren. Daar waar het in technisch opzicht mogelijk is, worden oevers bij voorkeur omgevormd in natuurvriendelijke oevers. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan het beleid van de gemeente en het Hoogheemraadschap omtrent het ontwikkelen van de ecologische hoofdstructuur en verbetering van de waterkwaliteit.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2013 zijn inventarisaties omtrent water en oevers uitgevoerd, hierin is aangegeven waar mogelijkheden zijn voor natuurvriendelijke oevers. Deze worden nu besproken met HHR ter inpassing in het beleid.

G. Groen :

Gewenst kwaliteitsniveau:

Het openbaar groen is van groot belang voor de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. Vanuit verschillende beleid- en beheerkaders wordt gewerkt aan een duurzaam groenbestand.

Alle bomen in de openbare ruimte van de gemeente zijn geïnventariseerd en geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsstaat. Aan de hand van deze inspectie is een onderhoudsplan opgesteld voor de periode 2010-2014 met als doel een vitaal en veilig bomenbestand in 2015. Voor de instandhouding en de veiligheid van het bomenareaal zetten wij periodieke inspectierondes in. Dit geschiedt volgens de VTA-methode (Visual Tree Assessment).

Wij werken aan het verhogen van de biodiversiteit in het openbaar groen door het ontwikkelen van ecologische verbindingzones, het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het ontwikkelen van meer variatie in bosplantsoen. Deze acties zetten wij in op basis van beheer- en uitvoeringsplannen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2013 zijn alle bomen in de openbare ruimte van de gemeente geïnventariseerd en geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsstaat. Aan de hand van deze inspectie is een onderhoudsplan opgesteld voor de periode 2013-2015 met als doel een vitaal en veilig bomenbestand.

Voor het verhogen van de biodiversiteit hebben we een inventarisatie laten uitvoeren gebaseerd op oeververdediging en mogelijkheid voor natuurvriendelijke oevers. Deze worden beoordeeld en waar mogelijk weggezet in uitvoeringsprogramma's overeenkomstig IBOR.

Wat heeft het gekost?

financieel overzicht IBOR x € 1.000

	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013
A. wegen programma 4 beheer openbare ruimte		
Kapitaallasten	542	542
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	513	259
B. openbare verlichting programma 4 beheer openbare ruimte		
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	972	982
C. civieltechnische kunstwerken programma 4 beheer openbare ruimte		
Kapitaallasten	14	14
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	407	531
D. Verkeersregelinstallaties programma 4 beheer openbare ruimte		
Kapitaallasten	37	37
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	79	69
E. Speelplaatsen programma 3 Sport & Spel		
Kapitaallasten	4	4
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	39	59
F. Waterwegen programma 4 beheer openbare ruimte		
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening)	267	215
G. Groen programma 4 beheer openbare ruimte		
Kapitaallasten	5	5
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	1.809	1.780
Voorziening Integraal beheer Openbare Ruimte		
saldo 1 januari	-	-
aanwending	-2.020	-2.137
storting	5.779	6.009
saldo 31 december	3.759	3.872

Riolering

Gewenst kwaliteitsniveau:

Inzameling (riolering), transport en zuivering vormen tezamen het afvalwatersysteem. Volgens de wet (wet Milieubeheer en Waterwet) heeft de gemeente de inzamelings- en transporttaak en het waterschap de zuiveringstaak. De wettelijke basis is nu gericht op de zorgplicht van afvalwater-, hemelwater- en grondwaterproblemen. De planverplichting is vastgelegd in de Wet milieubeheer. In het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP 2011-2015) staat hoe de Gemeente Leiderdorp omgaat met haar drie zorgplichten.

Om het afvalwater te kunnen inzamelen en transporteren, moeten de buizen, putten, kolken e.d. in goede staat zijn. Voor de objecten waaruit de buitenriolering onder vrijverval bestaat, zijn hiervoor in het normblad 'Buitenriolering – Onderzoek en toestandsbeoordeling van objecten'- NEN- 3398:2004 opgenomen.

Door jaarlijkse reiniging van het rioelstelsel gevolgd door video-inspecties wordt de kwaliteit van het stelsel gecontroleerd en gewaarborgd. Het belangrijkste aspect binnen de kwaliteitszorg van riolering is in het kader van de volksgezondheid en milieuhygiëne. Een ander aspect in de kwaliteitszorg is het voorkomen van wateroverlast zowel voor hemelwater als

voor grondwater. Om wateroverlast tijdens regen zoveel mogelijk te voorkomen, moet de riolering voldoende berging- en afvoercapaciteit hebben

Om problemen zoveel mogelijk te voorkomen, zijn de volgende aspecten van belang:

- het vergroten van de berging- en afvoercapaciteit;
- Waar het doelmatig is, wordt de hemelwaterafvoer op het verhard oppervlak afgekoppeld van het gemengde stelsel.

De gemeente Leiderdorp voldoet aan het emissiespoor (basisinspanning). Op basis van de vervangingscycli (technische levensduur) en beoordeling middels video-inspectie aan de hand van kwaliteitsfilters van NEN 3398:2004 wordt het riool in stand gehouden. De vervangingskosten worden gedekt vanuit de rioolheffing.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Het riool aan de Meerburglaan - Buitendijklaan is vervangen en voorzien van gescheiden riolering.

Het riool aan de Koningslaan is vervangen.

In juni 2013 is gestart met het vervangen van de riolering in de Merelstraat en Koekoekstraat. Het gemengde stelsel wordt vervangen door een gescheiden stelsel.

Op basis van de rioolinspecties van 2003 en later is een maatregelplanning opgesteld.

Momenteel wordt 30 % van het rioolstelsel gereinigd en geïnspecteerd. Deze werkzaamheden worden half februari 2014 afgerond.

Voor het Zijkwartier is een ontwerp gemaakt voor het aanleggen van drainage voor het oplossen van de waterproblematiek.

Ter hoogte van Weidemolen en Buitentocht zijn flexibele overstortdrempels gerealiseerd. Hierdoor stroomt er minder water het riool in waardoor de afvoercapaciteit wordt geborgd.

In 2013 is een grondwatermeetnet gerealiseerd met 32 peilbuizen. Burgers kunnen via een link op de gemeentelijke website grondwaterstanden bekijken.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht Riolering

programma 4 beheer openbare ruimte	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013
Kapitaallasten	291	291
Exploitatielast riolering (exclusief kapitaallasten)	469	381
Bestemmingsreserve egalisatie riolering		
saldo 1 januari	2.439	2.439
aanwending	-	-
storting	443	474
saldo 31 december	2.882	2.913

Het verschil tussen baten en lasten (na correctie BTW en overhead) van riolering word jaarlijks verrekend met de bestemmingsreserve riolering

Gemeentelijke accommodaties

Gebouwen:

De technische kwaliteit van de gebouwen wordt vastgesteld aan de hand van een conditiemeting volgens NEN 2767. Voor de gebouwen wordt een conditiescore tussen 1 – 3 nagestreefd. Conditiescore 1 staat voor nieuwbouw, conditiescore 2 staat voor goede conditie en conditiescore 3 staat voor redelijke conditie. De conditie wordt eens in de drie jaar vastgesteld tijdens de technische schouw. De inspectiegegevens uit de schouw worden in het meerjaren onderhoudsprogramma Planon verwerkt en dienen als basis voor het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. Aan gebouwen waarvoor concrete plannen bestaan om deze af te stoten, wordt het onderhoud tot het minimum beperkt. Het jaarlijkse gebouwonderhoud voor 2013 betreft de activiteiten die zijn opgenomen in het meerjaren onderhoudsprogramma Planon. Deze activiteiten worden alleen uitgevoerd voor zover ze noodzakelijk en urgent zijn.

Naast de technische kwaliteit is ook de functionele kwaliteit van belang. Na vaststelling van het accommodatiebeleidsplan wordt voor gebouwen de gewenste conditiescore vastgesteld aan de hand van de functie-eisen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Het in 2013 uitgevoerde gebouwonderhoud betreft de volgende werkzaamheden:

gebouw	werkzaamheden
Van der marckstraat 19 (Zijkwartier)	schilderwerk
Simon Smitweg 7 (brandweerkazerne)	schilderwerk
Van Diepeningenlaan 2C huisvesting beheerder park Houtkamp	schilderwerk
van Diepeningenlaan 2B veeschuur kinderboerderij Houtkamp	schilderwerk
Klimopzoom 41 (basisschool Elckerlyc)	herstraten plein en herstel buitenriolering

Sportvelden:

In Sportpark de Bloemerd wordt het dagelijks en jaarlijks groot onderhoud verricht om de functionaliteit en veiligheid te garanderen voor de verenigingen RCL en Velocitas. Bij het verrichten van (groot) onderhoud worden de normen van NOC*NSF en de reglementen van de KNVB gehanteerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De kunstgrasvelden nummer 4 en 5 en natuurgrasveld 6 hebben een toplaagrenovatie ondergaan. Daarnaast zijn alle benodigde objecten als leunhekken, ballenvangers, doelen, etc. vervangen of, volgens de normen van NOC*NSF en de reglementen van de KNVB, aangepast. Het omliggende terrein, zoals de plantstroken en het straatwerk, is aangepast om weer een goede aansluiting te krijgen.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht gemeentelijke accommodaties x € 1.000

	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013
Kapitaallasten gebouwen (kostenplaatsen)	2.012	2.008
Exploitatielast gebouwen (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	1.878	1.927
Kapitaallasten sportvelden (programma 3 Sport & Spel)	38	38
Exploitatielast sportvelden (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	123	121
Voorziening gemeentelijke accommodaties		
saldo 1 januari	-	-
aanwending	-1.280	-2.260
storting	4.040	5.145
saldo 31 december	2.760	2.884

Paragraaf 3 : Bedrijfsvoering

Inleiding:

De bedrijfsvoering van de gemeente heeft een belangrijke rol in de realisatie van de doelen van de gemeente. Bedrijfsvoering is een onderdeel van zowel de primaire processen, dienstverlening aan burgers, beleids- en bestuurlijke processen, als de ondersteunende processen. De bedrijfsvoering is zodanig ingericht, dat de programmabegroting, de productenraming en de werkplannen van de ambtelijke organisatie op een zo efficiënt mogelijke wijze gerealiseerd kunnen worden. Dit wordt gerealiseerd met de organisatie-eenheden Control en Concernzaken en in samenwerking met Servicepunt71.

Control is belegd in een afzonderlijke eenheid met een onafhankelijke positie in de organisatie, en valt rechtstreeks onder de gemeentesecretaris. Control bevordert en bewaakt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de bedrijfsprocessen binnen de gemeente Leiderdorp en de betrouwbaarheid van de informatie die deze processen opleveren (zogenaamde 'brede control')

De gemeente hecht grote waarde aan goede communicatie. Wij informeren tijdig en regelmatig en met verschillende communicatiemiddelen over onder andere dienstverlening, projecten, bekendmakingen en werk in het dorp. Daarnaast vragen wij inwoners en belanghebbenden met ons mee te denken en mee te praten over plannen en over ontwikkeling van beleid. Het communicatiebeleidsplan 2012-2015 is de 'kapstok' voor het werk en de activiteiten van communicatie.

Servicepunt71

Vanaf 1 januari 2012 hebben de 4 gemeenten uit de Leidse regio waaronder Leiderdorp de uitvoering van de bedrijfsvoering ondergebracht bij *Servicepunt71(SP71)*. Leiderdorp is mede-eigenaar van SP71 en heeft binnen de eigen organisatie een team ingericht dat verantwoordelijk is voor professionele opdrachtgeving.

De volgende bedrijfsvoeringstaken worden binnen Servicepunt71 uitgevoerd:

- *Financiën richt zich met name op het tijdig en juist registreren, betalen en innen van facturen en het financieel advies aan bestuur en MT en stelt ook de planning- en controlproducten op.*
- *Juridische Zaken adviseert gevraagd en ongevraagd de organisatie op alle juridische aspecten waar de gemeente mee te maken heeft.*
- *HRM fungeert als (sparring-) partner en ondersteuner voor het management en individuele medewerkers bij de ontwikkeling en uitvoering van integraal personeelsbeleid, alsmede bij organisatievraagstukken.*
- *ICT en informatiebeheer richten zich op de verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening en efficiënter werken op basis van het door de rijksoverheid geformuleerde beleid om de publieke dienstverlening van het rijk, de provincies en de gemeenten voor een groot deel via internet plaats te laten vinden. In het Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid (NUP) staat beschreven hoe de basisstructuur (verplicht) moet worden gerealiseerd.*
- *Inkoop biedt diensten en deskundigheid op het gebied van inkoop en aanbesteden. Inkoop begeleidt individuele en gezamenlijke inkoop- en aanbestedingstrajecten voor alle soorten overheidsopdrachten en voert het contract- en leveranciersmanagement uit.*
- *Facilitaire Zaken levert facilitaire producten en diensten aan de medewerkers van de gemeenten Leiden en Leiderdorp. Zij zorgt voor het ondersteunen van het primaire proces van beide gemeenten onder andere door het verzorgen van catering, schoonmaak, beveiliging, postbezorging en het oplossen van huisvestingsvraagstukken.*

De *strategische bedrijfsvoering* alsmede de regievoering op de onderwerpen van Financiën, Juridische Zaken, HRM, ICT, Inkoop en Facilitaire Zaken is niet ondergebracht bij Servicepunt71.

Naast de dienstverlening aan de gemeenten heeft 2013 voor Servicepunt71 in het teken gestaan van de doorontwikkeling. Het traject is gezamenlijk met de gemeenten opgepakt en zal in 2015 worden afgerond. De doorontwikkeling van Servicepunt71 heeft in ieder geval al geleid tot de standaardisatie van een aantal processen waardoor de dienstverlening slimmer, sneller en efficiënter kan plaatsvinden. De producten en dienstencatalogus is onder de loupe genomen en deze is efficiënter ingericht; minder product- en diensten categorieën maar wel dezelfde dienstverlening. Er zijn ook leveringscontracten tot stand gekomen - bij de gemeenten is de vraag en behoefte voor 2014 geïnventariseerd en deze is vertaald in een collectief leveringscontract voor de standaard producten van de gemeenten gezamenlijk en in individuele leveringscontracten voor de gemeenten afzonderlijk. Verder is gestart met het opstellen van verrekentarieven waarmee vanaf 2015 zal worden gewerkt. Ook is aanvang gemaakt met contractrapportages waarmee vanaf 2014 gewerkt zal worden.

Communicatie

Het cluster communicatie ging ook in 2013 voort op de ingeslagen weg van professionalisering van de communicatie en burgerparticipatie.

Communicatieconsulent

Sinds 2004 werkt het cluster communicatie met communicatieconsulenten: iedere afdeling heeft haar eigen consulent. Doel van het consulentenschap is:

- communicatie vroeg in het beleidsproces betrekken;
- een vast aanspreekpunt voor afdelingen hebben;
- continuïteit in communicatie waarborgen.

De projectleiders zijn verantwoordelijk voor communicatie en hebben daarin een eigen rol. De communicatieadviseur is de strateeg. Het consulentenschap wierp zijn vruchten af. Dit is vooral zichtbaar in de vroegtijdige betrokkenheid van communicatieadviseurs bij projecten (intern en extern). Via een maandelijks overleg met de afdelingshoofden en bestuurders houdt het cluster vinger aan de pols van de communicatie gemeentebreed.

Communicatiebeleidsplan

Het communicatiebeleidsplan is de 'kapstok' voor het werk en de activiteiten van het cluster communicatie. Het geeft inzicht in de wijze waarop de gemeente Leiderdorp haar interne en externe communicatie vormgeeft.

In het communicatiebeleidsplan 2012-2015, ligt de nadruk op hoe de gemeente in haar wezen wil zijn: open, transparant, gericht op communicatie en samenwerking. Deze kernwaarden zijn leidend voor het doen en laten van de gemeente, zowel binnen de organisatie als in contact met haar omgeving. De missie van Leiderdorp is niet nieuw. Ook in het communicatiebeleidsplan 2008-2011 stond een open en heldere communicatie met de burger centraal. Wat wel voortdurend in ontwikkeling is, is de manier waarop de gemeente communicatie vorm geeft. De laatste jaren hebben zich in de overheidscommunicatie ontwikkelingen voorgedaan die gelijke tred houden met ontwikkelingen in de maatschappij. Communicatie heeft zich ontwikkeld van eenrichtingsverkeer, naar tweerichtingsverkeer en in onze huidige samenleving met digitale verbindingen tot 'veelrichtingsverkeer'.

Visie op communicatie De gemeente Leiderdorp gaat er vanuit dat er kracht en kennis in onze lokale samenleving zit. Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zijn goed in staat zichzelf en elkaar te helpen, gezamenlijk problemen op te lossen en initiatieven te nemen. Die kracht kan nog beter benut worden.

De gemeente wil tevens effectiever communiceren en digitale communicatie optimaal inzetten. Daarmee sluit ze aan bij maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen in de communicatie.

Middelen Het cluster communicatie verbeterde de kwaliteit van de communicatiemiddelen. Dagelijks verschijnt actuele informatie op de website. Via LeiderdorpMail brengt het cluster 1100 abonnees wekelijks op de hoogte van nieuws (was 1051 abonnees in 2012).

Gemeentelijk nieuws en de toelichting op (uitvoering van) beleid staan in Gemeente aan Huis in het Leiderdorps Weekblad. Steeds vaker verwijzen wij naar onze website voor meer informatie of achtergrond informatie.

In 2011 startte het cluster met het burgerpanel, een goede manier om de mening van inwoners te achterhalen. Het burgerpanel van Leiderdorp heeft 750 panelleden. In 2013 vroegen wij het Burgerpanel over de onderwerpen; water in Leiderdorp, fietsklimaat en afvalinzameling.

Leiderdorp op Social Media

En hoe! Vanaf januari 2012 is het nieuws van de gemeente Leiderdorp ook te volgen via Twitter en Facebook. Dagelijks ontvangen inwoners het laatste nieuws van de gemeente Leiderdorp op hun tablet, telefoon of pc. Van leuke berichten over activiteiten in het Milieu Educatief Centrum tot aan belangrijke berichten over bijvoorbeeld de werkzaamheden aan de A4. Op het moment heeft @Leiderdorpinfo 799 volgers (23 januari 2014). Er is ook veel interactie op twitter; er worden vooral vragen gesteld over onderwerpen die spelen in de buitenruimte. Veel vragen beantwoorden wij per ommegaande omdat het medium dat vraagt. Sommige vragen zijn niet in 140 tekens te beantwoorden, dan wordt de twitteraar gevraagd een e-mail te sturen. Ook wordt regelmatig verwezen naar de Melddesk. Omdat zo ook de vraag wordt geregistreerd en adequaat afgehandeld.

(Deel)projecten Het cluster communicatie maakte strategieën en plannen voor grote projecten. Bij speerpunten/programma's bekeek het cluster hoe inwoners en belanghebbenden geïnformeerd en betrokken konden worden. Dat gebeurde in een zo vroeg mogelijk stadium.

Grote projecten in 2013 waren de Toekomstvisie 2025, W4/A4, Centrumplein, IVVP, Jeugd- en Vrijwilligersbeleid, Bereikbaarheid Leidse Agglomeratie LAB071, Boterhuispolder, Brede School West, Werkgroep regionale communicatie (Sp71 gemeenten), Leidse Ommelanden, wateroverlast Zijlkwartier, Plantage, 3 decentralisaties, evenementen (Nieuwjaarsreceptie, Beursvloer, Informatiemarkt, Veteranenmiddag, Lintjesregen, Monumentendag).

Deskundigheidsbevordering Het cluster communicatie nam zijn deskundigheidsbevordering serieus. Onderwerpen waren: IBO, permanent education (nieuwe media, creatief), Framing, Factor-c: omgevingsanalyse, risico- en crisiscommunicatie.

Crisis- en risicocommunicatie Crisis- en risicocommunicatie kent steeds meer een regionale aanpak. In 2011 is een regionale pool voor adviseur Beleidsteam, hoofd AC, adviseur CoPi en adviseur ROT gestart. Vanaf januari 2012 is een medewerker van het cluster opgenomen in de pool voor adviseur Beleidsteam. Ook heeft zij zitting in de werkgroep Risicocommunicatie. De werkgroep heeft een Risicocommunicatieplan geschreven en risicocommunicatie-activiteiten uitgevoerd.

Onderwerpen waren bijvoorbeeld uitval van Nutsvoorzieningen en transport gevaarlijke stoffen. Risicocommunicatie richt zich op de situatie waarin zich nog geen ramp of calamiteit voordoet. Goede risicocommunicatie zorgt er voor dat inwoners tijdens een noodsituatie weten wat zij moeten doen.

Financiën

De kwaliteit van de Planning & Control producten is in 2013 verbeterd ten opzichte van 2012. Er is dit jaar gekozen voor kortere doorlooptijden, waardoor er efficiënter gewerkt wordt.

In 2013 is het aantal bestuursrapportages teruggebracht van drie naar twee. De bestuursrapportages volgen op de Marap's waardoor de kans op het geven van de juiste informatie op het juiste tijdstip zo groot mogelijk is gemaakt. De bestuursrapportages zijn in de jaarplanning zo ingeregeld, dat het bestuur van de gemeente ook echt iets te sturen heeft.

Een nieuwe loot aan de P&C boom zijn de budgetgesprekken die de budgethouders sinds 2013 maandelijks voeren met de financiële adviseurs van SP71. Budgethouders zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de aan hen toegekende budgetten. Zij hebben niet alleen inzicht nodig in de stand. De budget gesprekken worden vanuit SP71 en vanuit de budgethouders voorbereid. Analyse van de financiële adviseur en de toelichtingen van de budgethouder worden bij elkaar gebracht. De periodieke besprekingen spelen een goede aanvullende rol bij de totstandkoming van de Planning & Control producten.

Juridische Zaken

Het aantal bij de gemeente ingediende bezwaarschriften blijft hoog - alhoewel opgemerkt kan worden dat deze zich voornamelijk richten tegen besluiten die betrekking hebben op de Wet Werk en Bijstand en aanverwante regelingen. Er zijn in 2013 dus wederom extra zittingen gehouden ten behoeve van de behandeling van de bezwaarschriften.

Juridische advisering heeft voornamelijk plaatsgevonden vanuit Servicepunt71. Alleen in die gevallen waar het heel specifieke of complexe zaken betrof is er extern juridische deskundigheid ingehuurd.

Ook Leiderdorp heeft in te maken gehad met een toename in het aantal beroepen op de Wet openbaarheid van bestuur. Een aantal van deze verzoeken zou mogelijkerwijs kunnen worden aangemerkt als een oneigenlijk verzoek. De gemeente heeft in deze in 2013 geen dwangsommen verbeurd.

De Sociale Dienst Leiden is in 2013, vijf keer overgegaan tot uitbetaling van dwangsommen, welke gerelateerd zijn aan Leiderdorp. Het betreft hier een totaal bedrag van € 1.780.

Human Resource Management

De HRM dienstverlening wordt verzorgd door Servicepunt71. Belangrijke ontwikkeling is de start van het uitrollen van eHRM geweest. Hierdoor zijn een aantal HR processen van aanvraag tot en met verwerking geautomatiseerd. Ook zijn de personeelsdossiers gedigitaliseerd waardoor leidinggevenden en medewerkers hun dossier plaats onafhankelijk kunnen inzien via de computer. De verdere toepassing van eHRM vindt in 2014 en 2015 plaats.

De werkkostenregeling, een wet die het verstrekken van onbelaste personeelsvergoedingen maximaliseert, is voor zowel de ambtenaren als de college- en raadsleden ingevoerd per 1 januari 2014. Harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden blijft een speerpunt van HRM; enerzijds om met gelijklopende arbeidsvoorwaarden de mobiliteit te bevorderen maar anderzijds vooral om de werkprocessen eenduidig te maken waardoor de efficiency die Servicepunt71 in het bedrijfsplan heeft voorgenomen, te realiseren. Tevens zijn de formatie- en loonkostenoverzichten gekoppeld waardoor het management beter inzicht heeft in dit deel van de bedrijfsvoering.

De voorgenomen organisatieontwikkeling is in 2013 getemporeerd maar de ontwikkelde houtskoolschets van de nieuwe organisatie is in teamsessies gecommuniceerd waardoor organisatie breed helder is waar naar toe ontwikkeld wordt.

Het overzicht van de personeelskosten is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2012 werkelijk	2013 primitief	2013 na wijz.	2013 werkelijk	begr na wijz -/- werkelijk	% werkelijk/ begr na wijz.
a. Salarislasten	10.237	10.481	10.335	10.159	176	98%
b. Inhuur derden t.l.v. vaste formatie	218	493	724	603	126	83%
c. Inhuur derden t.l.v. tijdelijke formatie	683	41	26	134	-108	520%
d. Studiekosten algemeen	128	454	165	176	-11	106%
e. Onafhankelijk advies	696	901	1.071	770	300	72%
Totaal	11.961	12.370	12.321	11.843	478	96%

a. Geen bijzonderheden.

b. Er is een verschuiving van € 39.000 voor de afdeling beleid en projecten van inhuur derden t.l.v. vaste informatie naar tijdelijke formatie. Daarnaast is er minder ingehuurd t.l.v. vaste formatie, omdat met name door Gemeentewinkel (€ 52.000) en Gemeentewerken (€ 48.000) scherp naar de noodzaak is gekeken.

c. Er is een verschuiving van € 39.000 voor de afdeling beleid en projecten van inhuur derden t.l.v. vaste informatie naar tijdelijke formatie. Daarnaast is er ingehuurd t.l.v. tijdelijke formatie inzake Waterplan waar niet voor was begroot op inhuur. Op advies Jeugd was wel begroot maar is ingezet op inhuur.

d. € 30.000 minder studiekosten uitgegeven dan begroot, maar door de extra mobiliteitskosten ad € 41.000 voor voormalig personeel wordt het budget overschreden met € 11.000.

e. Minder onafhankelijk advies gevraagd dan verwacht bij Gemeentewinkel (€ 118.000) , Beleid (€ 76.000) en Directie (€ 57.000). Voordeel Directie is onderschrijding op organisatievernieuwing, wordt overgeheveld naar 2014. Voordeel Beleid is met name onderschrijding op advies 3D Jeugd. Kosten zijn overigens wel gemaakt, maar niet als advieskosten maar als bijdrage aan Holland-Rijnland (€ 34.000) en inhuur (€ 57.000). Voordeel Gemeentewinkel is voor € 49.000 aan minder externe indicaties WMO (meer zelf geïndiceerd), € 18.000 minder aan Wabo-adviezen vanwege minder Wabo-aanvragen en € 35.000 minder ivm goede WOZ-aanslagen waardoor er minder bezwaar en beroep is geweest.

ICT en informatiebeleid

2013 heeft op het gebied van ICT voor een groot deel in het teken gestaan van zaken op orde te krijgen bij Servicepunt71. De overgang van 2500 werkplekken naar Werkplek71 is afgerond en er is gestart met een verbeterplan om voor de aankomende 4 jaar toekomst klaar te zijn.

Informatiebeleid speelt constant in op de veranderende eisen en wensen van burgers, bedrijven en instellingen voor de dienstverlening en op de ondersteunende systemen die nodig zijn. Het informatiebeleidsplan 2013-2015 is de rode draad om aan te geven wat we de komende jaren op het gebied van informatievoorziening gaan doen. In dit plan staan naast de wettelijke verplichtingen ook; de basis op orde, de verdere digitalisering en interne projecten benoemd. In 2013 zijn weer een aantal stappen gezet om de informatievoorziening te verbeteren. Het project Basisregistratie grootschalige topografie (BGT), waar de gemeente deels voor verantwoordelijk is, krijgt steeds meer vorm. De BGT vervangt de huidige grootschalige basiskaart van Nederland (GBKN). Sharepoint is in gebruik genomen als nieuw intern informatieplatform. In het kader van basis op orde zijn alle koppelingen tussen applicaties geïnventariseerd en worden geupgrade naar de landelijke standaarden.

De gemeente Leiderdorp is bezig om de dienstverlening naar de burgers & bedrijven te optimaliseren. Hiervoor zijn verschillende projecten opgestart als bijvoorbeeld het project Klant Contact Centrum (KCC). Het KCC wordt het centrale punt waar de burgers

& bedrijven terecht kunnen voor het afnemen van producten, diensten en beantwoording van vragen. Om de aan deze vraag te voldoen heeft het KCC de mogelijkheid nodig om informatie op te vragen. Informatie over de voortgang van lopende processen. Doormiddel van zaakgericht te werken binnen de gemeente Leiderdorp worden integrale processen inzichtelijk en kunnen burgers & bedrijven bediend worden op deze informatiebehoefte. We streven naar zaakgericht werken in plaats van documentgericht en minder papieren dossiers, waardoor informatie toegankelijker wordt en altijd en overal beschikbaar is. Het project Zaakgericht werken is in 2013 gestart en de eerste fase wordt in april 2014 opgeleverd.

Informatiebeveiliging wordt voor gemeenten steeds belangrijker. Naast een morele verplichting naar de inwoners om de privacy te beschermen zijn er steeds meer wettelijke bepalingen die eisen stellen aan het op orde hebben van de informatiebeveiliging. Denk hierbij aan de WBP, GBA, SUWI en de BAG. De eisen ten aanzien van informatiebeveiliging hebben betrekking op het waarborgen van de data-integriteit (juistheid, volledigheid, tijdigheid), de continuïteit van de dienstverlening en het waarborgen van de vertrouwelijkheid van kritische informatie. Op grond van deze definitie kunnen we concluderen dat praktisch alle afdelingen van een gemeente te maken hebben met één of meer wettelijke kaders. In 2013 is een nieuwe maatregel afgekondigd dat elke gemeente zelf verantwoordelijk is voor het jaarlijks uitvoeren van de ICT beveiligingsassessment DigiD. De gemeente Leiderdorp heeft 2 DigiD koppelingen en voor beide koppelingen zijn we geslaagd voor de audit. Regionaal (SP71 gemeenten) is het informatiebeveiligingsstatuut vastgesteld en werken we aan een landelijk vastgesteld basis beveiligingsniveau.

Inkoop

De gecentraliseerde en geprofessionaliseerde inkoop heeft in 2013 al zijn vruchten afgeworpen. Mede door de inzet van de inkoopadviseurs vanuit Servicepunt71 zijn in 2013 de nodige inkoopvoordelen behaald. Ook het samenwerken en de daarbij te behalen schaalvoordelen zijn verwezenlijkt.

In 2013 is onderzoek gedaan naar het verder versterken van de inkoopfunctie en de mogelijke verdere besparingen voor de gemeenten. Uit dit onderzoek is gebleken dat mogelijke voordelen, ook op het gebied van rechtmatigheid, nog kunnen worden behaald met contractmanagement en contractbeheer en -registratie. Dit wordt geïmplementeerd in 2014.

Facilitaire zaken

In 2013 was de focus van SP71 vooral gericht op het verbeteren van de interne bedrijfsvoering. daarbij is het dienstenaanbod uitgebreid met de mogelijkheid om SP71 in te schakelen voor het uitvoeren van kleine klussen zoals het ophangen van schilderijen e.d.

Er is één aanbesteding gerealiseerd te weten de beveiligingsdiensten. Dit heeft geresulteerd in een nieuw beveiligingsbedrijf dat per 1 mei werkzaam is op het gemeentehuis. Ook de aanbesteding van schoonmaak was gepland in 2013. Omdat dit niet haalbaar bleek is dit verplaatst naar 2014. Er is inmiddels wel een start gemaakt met de voorbereiding op de aanbesteding. Dit geldt ook voor de aanbesteding van kantoorartikelen die ook voor 2014 gepland is.

Om de afstelling tussen het gebouwbeheer en de bodes goed af te stemmen is er gestart met een vierwekelijks overleg met als gespreksonderwerpen schoonmaak, beveiliging, catering, bodetaken en bouwkundig onderhoud. Dit overleg werkt goed en wordt in 2014 gecontinueerd.

Door SP71 is nog geen invulling gegeven aan het verzoek om de bodes op te leiden om te kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving in het kader van de tapvergunning. Ook de wens om te komen tot een exploitatiemodel voor de verhuur van de vergaderruimtes en atrium is nog niet opgevolgd.

Paragraaf 4 : Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon waarin de gemeente Leiderdorp een bestuurlijk en financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat de gemeente ter beschikking heeft gesteld en dat niet verhaalbaar is, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat wanneer de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Beleid

Verbonden partijen voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd zijn. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Eind 2007 heeft het college de discussienotitie Sturen op Regionale samenwerking gepresenteerd (ook wel "paprikanotitie" genoemd). Deze notitie is op 19 maart 2008 door de Commissie Regio besproken, waarbij de hoofdlijn van deze notitie is overgenomen. Deze notitie geeft richting aan de gewenste toekomstige ontwikkeling van regionale samenwerking en vormt hiermee een kader voor het aangaan of ontwikkelen van samenwerkingsverbanden. De hoofdlijn van dit kader is: kies voor twee schaalniveaus. Eén voor strategie, dat zo groot mogelijk kan zijn. Eén voor uitvoering op de schaal van de Leidse agglomeratie. De visie bevat een model van uitvoeringsorganisatie, een model voor betere raadscontrole en een duiding van de nieuwe identiteit van de regiegemeente pur sang.

De raad heeft in 2010 de spelregels voor het aangaan van Verbonden Partijen voor Leiderdorp vastgesteld. Deze staan in de Nota Verbonden Partijen Leiderdorp. Hierin staat geformuleerd wat de algemene en specifieke kaders en de gemeentelijke doelstellingen zijn voor verbonden partijen. Daarmee heeft de raad een visie ontwikkeld op het geheel aan samenwerkingsverbanden. De aanbevelingen uit de Begrotingsscan 2007 over dit thema zijn in deze nota verwerkt, alsmede de aanbevelingen uit de rapportage van de Rekenkamer Leiderdorp van februari 2008 over Verbonden Partijen. De relevante informatie uit de Bestuurskrachtmeting die in 2008 is opgesteld, is hierin meegenomen.

Overzicht verbonden partijen

Totaal overzicht Leiderdorp van de bijdragen aan verbonden partijen.

Verbonden partij	Bijdrage Leiderdorp		
	x € 1.000	werkelijk 2012	begroot 2013
Holland Rijnland		369	375
Veiligheidsregio		1.271	1.363
Gevulei		1.056	1.180
RDOG		715	725
ODWH		528	516
Oude Rijn Zone		5	0
SP71		2.891	2.909
Sociale Dienst (Leiden/Leiderdorp)		970	888
GGZ subsidies		1	1

Daarnaast zijn er voor Leiderdorp naast de bijdrage inzake de gemeenschappelijke regelingen nog investeringsbijdragen, te weten:

- Conform begroting is in 2013 € 300.000 bijgedragen aan de GR Oude Rijnzone voor het regionaal investeringsfonds.
- Conform begroting is in 2013 € 571.000 bijgedragen aan de GR Holland Rijnland voor het regionaal investeringsfonds.

Overzicht per verbonden partij

bedragen x € 1.000

Naam	Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	Holland Rijnland is een samenwerking van en voor vijftien gemeenten in het hart van de Randstad. Deze gemeenten werken vanuit een gezamenlijke strategische visie op de verdere ontwikkeling van de regio om de kwaliteit van wonen, werken, ondernemen en recreëren van burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	482	521
	Vreemd vermogen	36.701	41.537
	Jaarresultaat		116 (V)
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		
	Website: www.hollandrijnland.net		

Naam	Gemeenschappelijke vuilverwerking Leiden e.o., Gevulei		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	Voordeel behalen uit het gezamenlijk laten verwerken van ingezameld huisvuil. Bevorderen van hergebruik goederen door middel van het kringloopbedrijf en recycling.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van tonnage. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	555	431
	Vreemd vermogen	2.063	2.047
	Jaarresultaat		-32 (N)
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Gemeentewerken		

Per 2015 zal deze Gemeenschappelijke regeling ophouden te bestaan

Naam		Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4	
Vestigingsplaats	Rotterdam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam (Wgr, art.94,95)		
Doelstelling/ Publiek belang	Het doel van de regeling is het bevorderen dat de behandeling van verzoeken om schadevergoeding die verband houden met de aanleg van de HSL-Zuid en de verbreding, verlegging en reconstructie van de A 16, zoals bedoeld in artikel 1 onder f, respectievelijk de A 4, zoals bedoeld in artikel 1 onder f, en de beslissing op die verzoeken doelmatig, deskundig en op gelijke wijze plaatsvinden. Door deze regeling wordt tevens voor de burgers duidelijkheid geschapen over de terzake bevoegde instantie.		
Bestuurlijk belang	Belang van het Rijk is 50%, de gemeenten vertegenwoordigen samen de andere 50%		
Financieel belang	De gemeenten lopen geen risico. Het rijk neemt alle schadeclaims en uitvoeringskosten voor haar rekening.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Jaarresultaat	n.v.t.	n.v.t.
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		

De regeling eindigt op 1 januari 2016.

Naam		Oude Rijnzone	
Vestigingsplaats	Alphen aan den Rijn		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	De Oude Rijnzone is het gebied langs de rivier de Oude Rijn, tussen Leiden en Bodegraven. De Oude Rijnzone is door de provincie aangewezen als transformatiezone. In deze zone worden nieuwe woon- en werkgebieden ontwikkeld, bestaande bedrijfslocaties geherstructureerd en de water- en natuurkwaliteiten versterkt. Daarnaast is er aandacht voor de verbetering van de bereikbaarheid van het gebied.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	Belang van de Provincie is 50%, de gemeenten vertegenwoordigen samen de andere 50% op basis van inwoners.		
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		
	Website: www.ouderijnzone.nl		

Naam		Omgevingsdienst West-Holland	
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	Uitvoering van de wettelijke taken zoals de vergunningverlening en handhaving van de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming (m.n. bouwstoffenbesluit), en advisering van de deelnemende gemeenten bij de uitvoering van hun taken, zoals ruimtelijke planvorming en verkeersbeleid.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van uren. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	149	1.173
	Vreemd vermogen	7.946	5.853
	Jaarresultaat		237 (V)
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		
	Website: www.odwh.nl		

Naam		Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg	
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisissomstandigheden.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	5.463	2.311
	Vreemd vermogen	29.299	28.034
	Jaarresultaat		-202 (N)
Overige informatie	Met de totstandkoming van deze gemeenschappelijke regeling zijn de regelingen GHOR en GGD-ZHN opgeheven. (raadsbesluit 10 oktober 2005)		
	Primaathouder: Afdeling Beleid		
	Website: www.ggdhm.nl		

Naam	Veiligheidsregio Hollands Midden		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling met Openbaar Lichaam		
Doelstelling/ Publiek belang	In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken hulpverleningsdiensten en gemeenten samen aan de veiligheid. Ze bereiden zich voor op rampen en ernstige ongelukken. Daarnaast nemen ze maatregelen om toenemende risico's beter te beheersen		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	9.093	10.042
	Vreemd vermogen	3.504	20.855
	Jaarresultaat		0
Overige informatie	Met de totstandkoming van deze gemeenschappelijke regeling zijn de regelingen Regionale Brandweer, CPA en GHOR opgeheven.		
	Primaathouder: Concernzaken		
	Website: www.veiligheidsregio-hm.nl		

Naam	Oasen		
Vestigingsplaats	Gouda		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Doelstelling/ Publiek belang	Oasen is een maatschappelijk drinkwaterbedrijf. Zij zorgen op duurzame wijze voor drinkwater voor onze klanten.		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	De gemeente Leiderdorp heeft 25 aandelen in Oasen naar rato van het aantal inwoners.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	77.208	81.916
	Vreemd vermogen	116.293	111.852
	Jaarresultaat		4.708 (V)
Overige informatie	Primaathouder: Concernzaken		
	Website: www.oasen.nl		

Naam (programmanummer)	Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Doelstelling/ Publiek belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	De gemeente Leiderdorp heeft 97.968 aandelen in BNG.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	1.897.000	2.752.000
	Vreemd vermogen	134.563.000	139.476.000
	Jaarresultaat		332.000 (V)
Overige informatie	Deelname in de BNG wordt beschouwd als een duurzame belegging.		
	Primaathouder: Concernzaken		
	Website: www.bng.nl		

Naam (programmanummer)	Alliander		
Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Doelstelling/ Publiek belang	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Alliander brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	De gemeente Leiderdorp heeft 604.818 aandelen in Alliander.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	3.079.000	3.203.000
	Vreemd vermogen	4.239.000	4.211.000
	Jaarresultaat		224.000 (V)
Overige informatie	Primaathouder: Concernzaken		
	Website: www.alliander.nl		
	In 2009 is Nuon verkocht aan het Zweedse Vattenfall. De gemeente blijft wel aandeelhouder in het Netwerkbedrijf Alliander.		

Naam (programmanummer)	Servicepunt 71		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	Vanaf 1 januari 2012 verzorgt Servicepunt71 de interne bedrijfsvoering van de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude. Servicepunt71 levert producten en diensten op het gebied van ICT, HRM, Financiën, Juridische Zaken en Inkoop en voor de gemeenten Leiden en Leiderdorp ook de Facilitaire Zaken.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	De deelnemers betalen een jaarlijkse bijdrage op basis van een verdeelpercentage. Het verdeelpercentage is gebaseerd op het aandeel in het totaal van de overgedragen formatie en de overgedragen materiële budgetten. De deelnemers in Servicepunt71 zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de eventueel ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	1.329	1.852
	Vreemd vermogen	10.231	14.959
	Jaarresultaat		96 (V)
Overige informatie	Primaathouder: Concernzaken		
	Website: www.servicepunt71.nl		

Naam (programmanummer)	De gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Leiden en Leiderdorp Sociale Dienst		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling lichte vorm.		
Doelstelling/ Publiek belang	De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Leiden en Leiderdorp zal op de uitvoering de navolgende taken, wetten en regelingen uitvoeren, te weten: de Wet Werk en Bijstand (WWB), het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz), de Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers (IOAW), de Wet Inkomensvoorziening Ouderen en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ), de regeling scholing en activering ingevolge de Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB), de Regeling Instroom en Doorstroombanen (ID), de Wet Inburgering (WI), de Wet kinderopvang, SMI-kinderopvang, de huisvestingtaakstelling van vluchtelingen, de schuldhulpverlening, de sociale recherche, het minimabeleid, dan wel enige andere in de toekomst voor deze wetten en regelingen eventueel in de plaats komende regelingen.		
Bestuurlijk belang	Stemverhoudingen, aandeelhoudersbelangen en vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	Leiderdorp neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling om efficiënter en effectiever te kunnen werken met het slinkende budget. Voor de nadere uitwerking van de afspraken uit de gemeenschappelijke regeling hebben beide gemeenten een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor de periode 2011 – 2013. Daarin zijn prestatieafspraken gemaakt. Deze afspraken worden jaarlijks vastgesteld en verantwoord.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Jaarresultaat	n.v.t.	n.v.t.
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		

Naam (programmanummer)		Samenwerkingsverband GGZ subsidies	
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling lichte vorm.		
Doelstelling/ Publiek belang	Het doel van de regeling is het in stand houden van Collectieve Preventieve GGZ met een breed aanbod van GGZ preventieactiviteiten onderscheiden naar activiteiten voor Kinderen & Jeugd en voor Volwassenen & Ouderen, en GGZ voorzieningen.		
Bestuurlijk belang	Stemverhoudingen, aandeelhoudersbelangen en vertegenwoordigers bestuur.		
Financieel belang	Gemeente Leiden treedt namens de deelnemende gemeenten op als subsidieverstreker en brengt dit in rekening bij de deelnemende gemeenten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Jaarresultaat	n.v.t.	n.v.t.
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		

Naam (programmanummer)		DataLand	
Vestigingsplaats	Reeuwijk		
Rechtsvorm	Vennootschap		
Doelstelling/ Publiek belang	Intergemeentelijke samenwerking op het gebied van de vastgoed- en geo-informatie		
Bestuurlijk belang	De gemeente neemt deel in het bestuur van het Stichting Administratiekantoor DataLand.		
Financieel belang			
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2012	31-12-2012
	Eigen vermogen	145	273
	Vreemd vermogen	701	582
	Jaarresultaat		128 (V)
Overige informatie	Primaathouder: Beleid		
	Website: www.data-land.nl		

Paragraaf 5 : Grondbeleid

Visie

Het grondbeleid is ondersteunend aan de realisatie van programma's als ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, onderwijs, cultuur, sport en recreatie en economische infrastructuur. Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De baten en de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Het grondbeleid van Leiderdorp is vastgelegd in de nota Grondbeleid 2013-2017; Grondslagen van het grondbeleid, vastgesteld in de Raad van 18 maart 2013.

Grondslagen waardering

De gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs vermeerderd met gemaakte kosten voor onderzoek en bouwrijp maken. Zoals wettelijk verplicht is, mag de boekwaarde niet hoger zijn dan de ingeschatte marktwaarde. Afhankelijk van deze inschatting wordt de boekwaarde afgeboekt (bij definitief geen mogelijkheid tot terugverdienen) of een voorziening gevormd (bij redelijke twijfel over het terugverdienen van de boekwaarde).

Reserves

Zoals het besluit begroting en verantwoording (BBV) voorschrijft wordt het saldo van een project via resultaatbestemming in het jaar van afsluiten toegevoegd aan een reserve grondverkoop. Voor W4 is er de bestemmingsreserve W4. Grondexploitaties die geen onderdeel uitmaken van W4 worden verantwoord onder de algemene reserve bouw- en grondexploitaties.

Organisatie

Alle projecten vallen organisatorisch onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Beleid, cluster Projecten.

Samenvatting GIG

Hieronder staat de samenvatting uit de GIG voorjaar 2013 integraal afgedrukt.

GIG algemeen

In de voorliggende rapportage is de financiële stand van zaken van de ruimtelijke projecten weergegeven. In het najaar van 2013 is de raad over de financiële voortgang geïnformeerd via de Voortgangsrapportage GIG 2013. Bij voortgangsrapportages vindt geen financiële doorrekening plaats. In de voorliggende rapportage is dit wel gebeurd.

In tabel 1 zijn de resultaten van de GIG per 2014 afgezet tegen de GIG-versie van 2013 (vastgesteld 10 juni 2013). Voor de vergelijkbaarheid zijn de bedragen tevens uitgedrukt als netto contante waarde (NCW) per 01-01-2013.

Tabel 1: Netto contant resultaat Integrale Grondexploitaties 2013-2014:

TOTAALOVERZICHT				
	GIG - 2014	GIG - 2014	GIG - 2013	Vershil
	NCW 01-01-14	NCW 01-01-13	NCW 01-01-13	NCW 01-01-13
W4				
W4 - Ontwikkelingslocaties	-4.603.503	-4.447.829	-4.761.690	313.861
W4 - Investeringsprojecten	-9.713.911	-9.385.421	-9.663.960	278.539
W4 - Afgesloten projecten / overig Reserve W4 per 31-12-2012	-	-	-	-
W4 - Afgesloten projecten / overige projecten in reserve	12.998.824	12.559.251	12.220.169	339.082
Totaal	-1.318.590	-1.274.000	-2.205.482	931.482
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)	(voordelig)
Centrumplan	704.743	680.911	680.911	-
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)	(neutraal)
Overige ruimtelijke projecten	PM*	PM*	PM*	-
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)	(neutraal)
Totaal alle projecten	-613.846	2.547.212	1.615.730	931.482

* De PM bij de categorie 'Overige ruimtelijke projecten' betreft het project Amaliaplein. Het resultaat is vertrouwelijk vastgesteld door de raad in oktober 2013. Na het aangaan van de Koop- en Realisatieovereenkomst wordt het resultaat op netto contante waarde openbaar.

Bij de beoordeling van de resultaten dient in acht te worden genomen dat de resultaten mede gebaseerd zijn op aannames op basis van de huidige inzichten zodat er altijd sprake is van een bandbreedte. Een verslechtering of verbetering ten opzichte van de huidige inschattingen heeft een direct effect op het eindresultaat.

Mutaties bij W4 zullen bij het afsluiten van de projecten ten bate of ten laste worden gebracht van de bestemmingsreserve W4, mutaties bij het Centrumplan en Overige ruimtelijke projecten worden bij het afsluiten van de projecten ten bate of ten laste gebracht van de algemene reserve bouw- en grondexploitaties. Naast de integrale grondexploitaties zijn de Overige investeringsprojecten in de GIG 2014 opgenomen. De Overige investeringsprojecten betreffen kredieten. In het geval van bijstelling van het krediet zullen, in het algemeen, na afronding van het project de kapitaallasten toe- of afnemen.

W4

Ten opzichte van de GIG 2013 is er een toename van het resultaat voor W4 met € 0,93 mio (voordelig) tot -/- € 1,32 mio (netto contante waarde 01/01/2014, nadelig). De toename van het resultaat van de **W4 - Ontwikkelingslocaties** met circa +/- € 0,31 mio (voordelig) is op hoofdlijnen het gevolg van

- Het project 'Mauritskwartier -Groene Scheg + Kleine Zandput (Groene Schans)' nadert zijn afronding (+/+ € 0,64 mio voordelig, deels reeds gemeld in de Voortgangsrapportage GIG 2013).
- Bij het project 'Bospoort- Noord' is extra investering voor geluidsschermen benodigd ter plaatse van IKEA en is de raming voor de investeringen (met name plankosten) aangepast mede naar aanleiding van verlenging van het project (-/- € 0,33 mio nadelig, deels reeds gemeld in de Voortgangsrapportage GIG 2013).

De toename van het resultaat van de **W4 - Investeringsprojecten** met circa +/- € 0,28 mio (voordelig). Dit wordt met name veroorzaakt door:

- Bij het project 'Grondberging Munnikpolder' is een extra huuropbrengst (+/+ € 0,45 mio, voordelig) te verwachten i.v.m. verlenging huurovereenkomst. Hiervan is reeds € 0,2 mio al opgenomen in de begroting 2014 waardoor het feitelijke voordeel slechts +/- € 0,25 bedraagt.
- Verschuiving boekwaarde van project 'Grondberging Munnikpolder' (-/- € 0,33 mio, nadelig). De boekwaarde van het project dient jaarlijks ten gunste te worden gebracht aan de Reserve W4. Tegenover deze nadelige mutatie voor het project staat dus de mutatie van (+/+ € 0,33 mio, voordelig) bij de W4 afgesloten projecten / overige projecten in reserve.
- Het project 'Molencarroussel' is afgerond (+/+ € 0,16 mio voordelig, deels reeds gemeld in de Voortgangsrapportage GIG 2013).

De toename van het resultaat van de **W4 - Afgesloten projecten / overige projecten in reserve** met circa +/- € 0,34 mio (voordelig) is het gevolg van:

- Verschuiving boekwaarde van project 'Grondberging Munnikpolder' (+/+ € 0,33 mio, voordelig). De boekwaarde van het project dient jaarlijks ten gunste te worden gebracht aan de bestemmingsreserve W4. Tegenover deze voordelige mutatie voor de reserve staat dus de mutatie van (-/- € 0,33 mio, nadelig) bij het project 'Grondberging Munnikpolder'.
- Afsluiting van het W4-Investeringsproject 'Zwembadlocatie' (+/+ € 0,01 mio, voordelig) (besloten in de raad van 14 oktober 2013, bij het vaststellen van de grondexploitatie 'Amaliaplein').

De toename van het resultaat voor W4 met +/- € 0,93 mio komt dus slechts voor +/- € 0,73 ten gunste aan de bestemmingsreserve W4 (aangezien het voordeel bij het project 'Grondberging Munnikpolder' al deels voor € 0,2 mio opgenomen is in de begroting 2014).

Voor een aantal van de W4 Ontwikkelingslocaties is het resultaat nadelig. Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hiervoor een voorziening getroffen van in totaal € 12,2 mio (zie tabel 2). De bestemmingsreserve W4 komt hiermee op een stand van € 11.248.197,- per 31-12-2013.

Tabel 2: Voorzieningen W4

Getroffen voorzieningen W4	GIG - 2014	GIG - 2014	GIG - 2013	GIG - 2013
	NCW 01-01-14	NCW 01-01-13	NCW 01-01-13	NCW 01-01-13
Vierzicht - Kavel 1+5 + reststrook	-1.948.354	-1.882.467	-1.882.467	-
Mauritskwartier - Groene Scheg + Kleine Zandput	-3.242.726	-3.133.068	-3.773.112	640.043
Plantage	-4.853.160	-4.689.043	-4.689.043	-
Bospoort - Zuid	-2.152.798	-2.079.998	-2.079.998	-
Totaal	-12.197.037	-11.784.577	-12.424.620	640.043
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)	(voordelig)

Plantage

Voor het complex Plantage is in het verleden een voorziening getroffen van € 4.689.000. Voor dit jaar is de bijstelling € 164.000 negatief en komt daarmee uit op 4.853.000. De berekeningen inzake het resultaat van de Plantage zijn gebaseerd op een groundbod van 2008. Er wordt binnenkort een nieuw groundbod verwacht, op basis waarvan een aangepaste berekening van de geprognoseerde eindresultaat zal worden gemaakt. Op basis van het groundbod 2008 zijn de opbrengsten thans mogelijk te hoog geraamd. Nadat het groundbod is uitgebracht, kan de raad besluiten om wel of niet door te gaan met de geplande woningbouw. Als niet wordt doorgedaan met de woningbouw, zullen zowel de toekomstige opbrengsten als kosten niet worden gerealiseerd. Wel dienen dan aanvullende kosten te worden gemaakt om de bestemmingswijziging van de grond te realiseren. Het geprognoseerd eindresultaat van Plantage bedraagt thans € 4,8 miljoen negatief en is volledig voorzien. Op grond van de hiervoor beschreven onzekerheden inzake het groundbod en de besluitvorming door de raad is de thans gevormde voorziening mogelijk niet toereikend. De gemeente Leiderdorp heeft de onzekerheid inzake de extra te maken kosten thans becijferd op € 0,5 miljoen. Deze onzekerheid is als risico in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit meegenomen.

Het belangrijkste projectoverstijgende risico ten aanzien van W4 betreft op dit moment:

- De huidige marktsituatie (met name de verkoop van bedrijfslocaties) wat kan leiden tot (verdere) planvertragingen.

Dit risico wordt ingeperkt door onderstaande beheersmaatregelen:

- Intensief overleg op bestuurlijk niveau met ontwikkelingspartner.
- Temporiseren verkoopopbrengsten in de grondexploitaties.
- Intensivering acquisitie-inspanningen i.s.m. ontwikkelingspartner.
- Nadrukkelijke sturing op een (kosten)efficiënte uitvoering en begeleiding van planontwikkelings- en civiel technische werkzaamheden.

Als de kavels 1 en/of 5 van Vierzicht op termijn toch ter ontwikkeling kunnen worden gebracht betekent dit een optimalisatiemogelijkheid voor de GIG. Uit deze optimalisatie zal dan echter wel de sloop van de tijdelijke geluidschermen voldaan moeten worden.

Centrumplan

Het resultaat van de Integrale Grondexploitatie voor het Centrumplan is niet gewijzigd ten opzichte van de GIG 2013 (netto contante waarde 01/01/2013).

Op de onderdelen 'Hoek Merelstraat' en 'Meas' wordt een negatief resultaat verwacht. Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hiervoor een voorziening getroffen. Het gaat in totaal om € 425.492,-. De stand van de algemene reserve bouw – en grondexploitaties komt hiermee op € 1.626.225,- (per 31-12-2013).

Het belangrijkste risico ten aanzien van het Centrumplan betreft op dit moment:

- Voortgang project Centrumplein (onzekerheid tijdspad door nieuwe plannen van de ontwikkelaar)

Overige ruimtelijke projecten

In tabel 1 is het totaalresultaat van de Integrale Grondexploitatie voor de Overige ruimtelijke projecten nog op 'PM' gezet. Dit betreft het project 'Amaliaplein'. Het voordelige resultaat is vertrouwelijk vastgesteld door de raad op 14 oktober 2013. Na het aangaan van de Koop- en Realisatieovereenkomst wordt het resultaat op netto contante waarde openbaar. Ten opzichte van het in oktober 2013 vertrouwelijk vastgestelde resultaat is het resultaat bij de actualisatie per 01-01-2014 niet gewijzigd.

Algemeen

In de rapportage GIG 2014 is de financiële stand van zaken van de ruimtelijke projecten weergegeven. In het najaar van 2013 is de Raad over de financiële voortgang geïnformeerd via de Voortgangsrapportage GIG 2013. Bij voortgangsrapportages vindt geen financiële doorrekening plaats. In de GIG 2014 is dit wel gebeurd.

In de onderstaande twee tabellen zijn de resultaten van de GIG per 2014 afgezet tegen de GIG-versie van 2013 (vastgesteld 10 juni 2013). Voor de vergelijkbaarheid zijn de bedragen tevens uitgedrukt als netto contante waarde (NCW) per 01-01-2014.

Tabel 1 en 2: Netto contant resultaat Integrale Grondexploitaties 2013-2014

Overzicht per complex W4

Overzicht exploitatie per complex grondbedrijf	920013 Vierzicht - Kavel 1, 5 en reststrook	920021 Mauritskwartier - Groene Scheg	920023 Mauritskwartier - Kavel M	920041 Bospoort - Noord	920042 Bospoort - Zuid	920030 Plantage	Totaal projecten W4
Boekwaarde 1-1-2013	1.141.067	2.717.448	44.171	3.662.992	190.410	3.941.710	11.697.797
Verwerving en inbreng	-	-	-	-	-	-	-
Sloop- en milieumaatregelen	-	-	-	-	-	625.252	625.252
Bouwrijp maken	43.398	-	4.877	1.954	-	15.926	66.155
Woonrijpmaken	57.592	246.734	345	507	-	69.610	374.789
Bovenwijkse voorz., fondsen, ov. kosten	-	-	-	65.000	116.662	-	181.662
Vorbereiding, toezicht en planontw.	6.366	25.767	11.382	56.413	15.875	54.427	170.230
Indirecte kosten	41.821	98.911	2.396	129.842	7.318	151.000	431.289
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	149.178	371.412	19.000	253.716	139.855	916.215	1.849.377
Indirecte opbrengsten	-	-	-	-469.527	-	-18.951	-488.478
Woningen	-	-	-	-	-	-	-
Commerciele en overige functies	-	-	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten, bijdr. en subsidies	-	-	-	46.667	-	-	46.667
Totaal baten	-	-	-	-422.860	-	-18.951	-441.811
verschuiving boekwaarde	28.767	6.245	-	43.150	28.767	43.150	150.079
mutatie reserve	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2013	1.319.012	3.095.105	63.171	3.536.998	359.032	4.882.124	13.255.442
boekwaarde 31-12-2013	1.319.012	3.095.105	63.171	3.536.998	359.032	4.882.124	13.255.442
totaal nog te maken kosten (nominaal)	633.118	148.250	142.445	2.407.487	2.451.553	4.230.585	10.013.439
totaal nog te ontvangen inkomsten (nominaal)	-	-	-363.636	-13.426.077	-691.500	-4.470.086	-18.951.299
prognose einde project (nominaal)	1.952.131	3.243.355	-158.020	-7.481.592	2.119.085	4.642.623	4.317.582
prognose einde project (ncw 1-1-2014)	1.948.354	3.242.726	-140.964	-7.512.499	2.152.798	4.853.160	4.543.574

Overzicht exploitatie per complex grondbedrijf

Overzicht exploitatie per complex grondbedrijf	920237 Amaliaplein	Totaal overige projecten in exploitatie	920126 Centrumplein	920123 Oude Rijn (Meas)	920128 Hoek merelstraat	Totaal Centrumplan in exploitatie	Totaal Grondbedrijf
Boekwaarde 1-1-2013	-	-	3.905.198	15.067	49.355	3.969.621	3.969.621
Lasten							
Verwerving en inbreng		-	-	-	-	-	-
Sloop- en milieumaatregelen		-	-	-	-	-	-
Bouwrijp maken		-	250	-	-	250	250
Woonrijpmaken		-	-	3.669	150.000	153.669	153.669
Bovenwijkse voorz., fondsen, ov. kosten	169.850	169.850	-	-	-	-	169.850
Vorbereiding, toezicht en planontw.	40.642	40.642	40.166	10.712	18.915	69.792	110.434
Indirecte kosten		-	137.436	718	2.754	140.908	140.908
Onvoorzien		-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	210.492	210.492	177.852	15.098	171.669	364.619	575.111
Baten							
Indirecte opbrengsten		-	-363.812	-	-	-363.812	-363.812
Woningen		-	-	-	-	-	-
Commerciele en overige functies		-	-5.150.000	-	-	-5.150.000	-5.150.000
Overige opbrengsten, bijdr. en subsidies	-228.684	-228.684	-197.273	-	-	-197.273	-425.957
Totaal baten	-228.684	-228.684	-5.711.084	-	-	-5.711.084	-5.939.768
mutatie reserve		-				-	-
verschuiving boekwaarde						-	
Boekwaarde 31-12-2013	-18.192	-18.192	-1.628.034	30.166	221.024	-1.376.845	-1.395.037
boekwaarde 31-12-2013	-18.192	-18.192	-1.628.034	30.166	221.024	-1.376.845	-1.395.037
totaal nog te maken kosten (nominaal)	851.001	851.001	540.823	70.365	138.203	749.391	1.600.392
totaal nog te ontvangen inkomsten (nominaal)	-4.151.000	-4.151.000	-31.115	-34.500	-	-65.615	-4.216.615
prognose einde project (nominaal)	-3.318.191	-3.318.191	-1.118.327	66.031	359.227	-693.069	-4.011.260
prognose einde project (ncw 1-1-2014)	-3.250.211	-3.250.211	-1.130.236	66.897	358.595	-704.743	-3.954.954

Bij de beoordeling van de resultaten dient in acht te worden genomen dat er gekozen is voor een conservatief beeld van de financiële vooruitzichten. Gezien het feit dat de resultaten mede gebaseerd zijn op aannames op basis van de huidige inzichten is er altijd sprake van een bandbreedte. Een verslechtering of verbetering ten opzichte van de huidige inschattingen heeft een direct effect op het eindresultaat.

Mutaties bij W4 zullen bij het afsluiten van de projecten ten bate of ten laste worden gebracht van de bestemmingsreserve W4, mutaties bij het Centrumplan en Overige Projecten worden bij het afsluiten van de projecten ten bate of ten laste gebracht van de algemene reserve bouw- en grondexploitaties.

Projecten met een uitvoeringsbesluit en een positief eindresultaat.

Project	Balanswaarde per 31-12-2013	nog te maken kosten	nog te verwachten opbrengsten	verwacht exploitatieresultaat op eindwaarde (-/- = voordelig)	netto contante waarde verwacht exploitatieresultaat (-/- = voordelig)
Mauritskwartier - Kavel M	63.171	142.445	363.636	158.020	140.964
Bospoort - Noord	3.536.998	2.407.487	13.426.077	7.481.592	7.512.499
Centrumplein	-1.628.034	540.823	31.115	1.118.327	1.130.236
Amaliaplein	-18.192	851.001	4.151.000	3.318.191	3.250.211
Totaal	1.953.943	3.941.756	17.971.828	12.076.130	12.033.910

Paragraaf 6 : Financiering

Inleiding

In de paragraaf Financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Leiderdorp uiteengezet voor het boekjaar 2013. De uiteenzetting vindt plaats door middel van een onderdeel "algemene ontwikkelingen" en een onderdeel "ontwikkelingen gemeente Leiderdorp". Onder de "algemene ontwikkelingen" komen de renteontwikkelingen en ontwikkelingen ten aanzien van de wet- en regelgeving aan de orde. De "ontwikkelingen gemeente Leiderdorp" richten zich specifiek op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering van de gemeente Leiderdorp.

Algemene ontwikkelingen

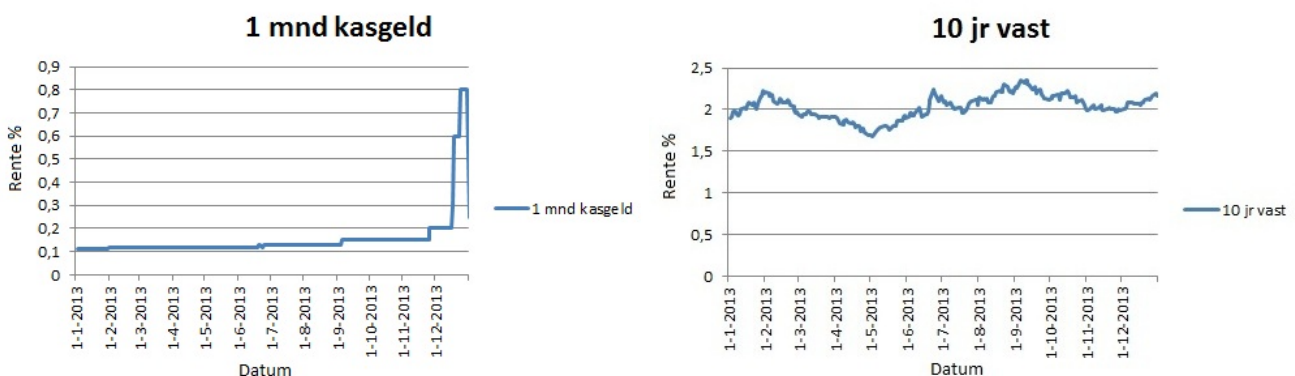
Renteontwikkelingen

De gemiddelde kapitaalmarktrente voor rentevaste en lineaire leningen met een looptijd van 10 jaar is over 2013 uitgekomen op ca. 2,03 % (over 2012 was de gemiddelde rente 2,28%). Uit de renteontwikkeling gedurende 2013 is geen stijgende of dalende trend zichtbaar. Over het algemeen was het renteverloop in 2013 stabiel en het rentepercentage was relatief laag (zie grafiek). In de begroting werd een kapitaalmarktrente verwacht van 3,0%.

De rente op de geldmarkt wordt voornamelijk bepaald door het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De rentestand wordt door de ECB gebruikt om te sturen op de inflatie. Het belangrijkste tarief van de ECB is de herfinancieringsrente, deze is in 2013 twee keer aangepast. In mei 2013 is dit rentetarief verlaagd van 0,75 % naar 0,50%, in november 2013 is het tarief verder verlaagd naar 0,25%. De depositorente die de ECB hanteert is voor de geldmarkt de ondergrens. De depositorente is in 2013 ongewijzigd gebleven op 0%.

Als gekeken wordt naar de rentarieven op kasgeldleningen met de looptijd van 1 maand, dan vertoont deze nagenoeg het gehele jaar een stabiel licht stijgend verloop op een laag niveau. Een trendbreuk ontstaat medio december met een stijgende rente (zie grafiek). Na de jaarwisseling stabiliseerde de kortlopende rente zich tot een iets hoger niveau dan voor de trendbreuk (0,25). In de begroting 2013 werd een rente op kortlopende financiering verwacht van 1,0%.

Uit oogpunt van financieringsactiviteiten waren de gevolgen van de kredietcrisis beperkt tot een lage rentestand in 2013. De rentetarieven zijn, als gevolg van een ruim monetair beleid, laag gebleven. De kredietcrisis gaf vooral een neerwaartse druk op de rentetarieven voor landen als Duitsland en Nederland, welke door de kapitaalmarkt als "veilige haven" worden beschouwd. Eind 2013 heeft de kredietbeoordelaar Standard & Poor's de rating van Nederland verlaagd van de hoogste rating AAA naar AA+. Bij de twee andere toonaangevende kredietbeoordelaars, Fitch en Moody's, heeft Nederland nog wel steeds de hoogste kredietwaardigheidsrating. De afwaardering van Standard & Poor's kan invloed (gaan) hebben op de rente die gemeenten moeten betalen op geldleningen (rentestijging). De afwaardering door Standard & Poor's is tot op heden niet merkbaar van invloed geweest op de rentetarieven.

Wet- en regelgeving

SEPA (Single European Payment Area) implementatie

De ontwikkelingen in het betalingsverkeer worden in hoofdzaak bepaald door 'Europa'. De migratie naar de "Single European Payment Area" (SEPA) is in de afrondende fase. Doel van de migratie is, voor het betalingsverkeer binnen Europa, standaarden te ontwikkelen. Alle rekeningnummers worden op Europese schaal uniek gemaakt door een uitbreiding van het aantal posities. Dat betekent aanpassing van veel software om de veldlengte voor het banknummer aan te passen. In 2011 is voor betalingen via het financieel systeem Decade overgegaan op betalingen die SEPA-proof zijn. Voor 1 januari 2012 waren alle pinautomaten geschikt voor de EMV-chip die als SEPA-standaard is voorgeschreven. De laatste stap, alle systemen die gebruik maken van een bankrekeningnummer aanpassen, inclusief de aanpassing van achterliggende formulieren, is gezet in 2013. De gemeente Leiderdorp voldoet per 1 februari 2014 aan de SEPA standaarden.

De wet HOF

De wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) is in december 2013 aangenomen in de eerste kamer en wordt per 1 januari 2014 van kracht. De wet vormt de vertaalslag van de normering zoals die door de EU-regeringsleiders in het aangepaste Stabiiliteits- en Groeipact zijn afgesproken en beoogt aan de gemeenten een inspanningsverplichting op te leggen om te voldoen aan de afgesproken normen voor het EMU-saldo (maximaal tekort van 3% van het BBP). Met de Wet HOF gaat per jaar een macroplafond gelden voor het EMU-tekort van alle gemeenten samen. De hoogte van het macroplafond dat met de Wet HOF geldt, wordt jaarlijks op basis van bestuurlijk overleg vastgesteld. Voor gemeenten bedraagt dit plafond in 2014 0,32% van het Bruto Binnenlands Product. Het netto-financieringssaldo van alle gemeenten bij elkaar mag in een jaar niet boven dit plafond uitkomen. Ondanks dat de wet uitgaat van een macronorm, is er per gemeente echter wel een individuele referentie norm vastgesteld. Momenteel is het nog onduidelijk of en zo ja, welk sanctie- of correctiemeganisme wordt ingevoerd, wat in werking kan gaan treden op het moment dat het macroplafond wordt overschreden. Daarnaast is het onduidelijk hoe het toezicht zal worden georganiseerd en waar toezicht op zal worden gehouden. De VNG geeft ten aanzien van individuele referentiewaarde het volgende advies: *"het is de bedoeling dat een gemeente in eerste instantie niets doet met de individuele referentiewaarde voor het EMU-tekort. kortom: Let bij het opstellen van de gemeentebegroting niet op de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo."* Uit een inventarisatie van CBS blijkt dat het EMU tekort van de sector gemeenten binnen de norm zal blijven, de wet HOF zal hierdoor op korte- en middellange termijn geen tot weinig invloed hoeven hebben op het beleid van de gemeente Leiderdorp.

Schatkistbankieren

In december 2013 heeft de eerste kamer ingestemd met de wijziging van de wet FIDO (financiering decentrale overheden). Artikel 2 van de aangepaste wet FIDO luidt: *"Openbare lichamen kunnen uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. Voor het overige houden zij hun liquide middelen in 's Rijks schatkist aan"*. Vanaf 15 december 2013 is het verplicht schatkistbankieren van kracht en moeten overtollige middelen in de schatkist worden afgestort. De wet maakt het mogelijk dat gemeenten overtollige middelen gaan uitlenen aan andere overheden om daarmee een beter rendement te halen. Tevens is een doelmatigheidsdrempel ingesteld van 0,75% van het begrotingstotaal (tot een begrotingstotaal van € 500 mln., daarboven geldt een percentage van 0,2%). Bevinden de overtollige middelen zich onder de doelmatigheidsdrempel, dan behoeft de gemeente niet te schatkistbankieren. De toets of het drempelbedrag is overschreden vindt plaats op basis van het gemiddelde per kwartaal. De verantwoording hiervan zal plaatsvinden in de paragraaf financiering van de rekening.

Gelet op de schuldpositie van de gemeente Leiderdorp, heeft het schatkistbankieren geen directe financiële gevolgen.

Ontwikkelingen gemeente Leiderdorp

Kaders treasury

In de Wet Financiering decentrale overheden (Wet FIDO) worden de kaders gesteld voor een verantwoorde en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. Binnen de gemeente Leiderdorp zijn, door de raad, in de financiële verordening de kaders voor de treasury bepaald. In het Treasurystatuut (februari 2010) zijn de kaders verder aangescherpt.

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de kasgeldlimiet in 2013 weergegeven:

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Gemiddelde netto vlottende schuld	Kasgeldlimiet	Ruimte (=+) of Overschrijding
eerste kwartaal 2013	10.286	5.996	-4.290
tweede kwartaal 2013	3.539	5.996	2.457
derde kwartaal 2013	856	5.996	5.140
vierde kwartaal 2013	2.890	5.996	3.106

In het eerste kwartaal van 2013 is de kasgeldlimiet overschreden, in het tweede, derde en vierde kwartaal wordt de kasgeldlimiet ruim onderschreden.

De overschrijding van de kasgeldlimiet in het eerste kwartaal was het gevolg van incidentele uitgave ten behoeve van het W4 project (verbreding van de A4). De financieringsbehoefte is in het eerste kwartaal van 2013 afgedekt met een langlopende lening. Aangezien in het vierde kwartaal van 2012 de kasgeldlimiet niet was overschreden, heeft de overschrijding van de kasgeldlimiet in het eerste kwartaal van 2013 geen gevolgen. De wet FIDO schrijft voor dat de toezichthouder geïnformeerd dient te worden indien de kasgeldlimiet drie opeenvolgende kwartalen wordt overschreden.

Renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de renterisiconorm in 2013 weergegeven:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2012	2013
Begrotingstotaal	78.988	70.541
Wettelijk percentage	20%	20%
Renterisiconorm	15.798	14.108
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (aflossingen)	2.257	1.957
Ruimte onder renterisiconorm	13.540	12.151

Het bedrag aan langlopende leningen waarover, volgens de wet FIDO, de gemeente Leiderdorp een renterisico liep bedroeg in 2013 € 2,0 miljoen. Dat bedrag blijft ruimschoots binnen de wettelijke norm.

Financiering

Langlopende leningen

De ontwikkeling van de leningenportefeuille is in onderstaande tabel gegeven:

Ontwikkeling leningenportefeuille

Ontwikkeling leningenportefeuille	Bedrag x € 1.000
Stand per 1 januari 2013	16.028
Nieuwe leningen	8.000
Reguliere aflossingen	-1.957
Vervroegde aflossingen	0
Stand per 31 december 2013	22.071

In 2013 is één langlopende geldleningen aangetrokken:

Langlopende leningen (bedragen x € 1.000)

Instelling	Bedrag	Periode	Rente
BNG	8.000.000	11-02-2013 t/m 11-02-2023	1,985

In 2013 is één kasgeldlening aangetrokken:

Kasgeldleningen (bedragen x € 1.000)

Instelling	Bedrag	Periode	Rente
BNG	4.000.000	11-01-2013 t/m 11-02-2013	0.06

Schatkistbankieren

De wet FIDO schrijft voor dat het gemiddelde saldo aan liquide middelen per kwartaal het drempelbedrag niet mag overstijgen. Aangezien het verplicht schatkistbankieren is ingegaan per 15 december 2013 is er voor 2013 een overgangsregeling vastgesteld. De overgangsregeling geeft aan dat het gemiddelde saldo over de maand december 2013 het drempelbedrag niet mag overstijgen, waarbij de eerste 15 dagen van december 2013 meetellen als 0. Dit levert voor de gemeente Leiderdorp het volgende gemiddelde saldo op:

Gemiddeld banksaldo december 2013: -€ 1,6 mln.

Drempelbedrag: € 529.000,-

De gemeente Leiderdorp heeft hiermee voldaan aan de vereisten die de wet FIDO stelt aan het verplicht schatkistbankieren.

Complexe financiële producten

De gemeente Leiderdorp maakt geen gebruik van complexe financiële producten zoals derivaten.

Kredietrisicobeheer

De gemeente Leiderdorp heeft een overeenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten waarin een aantal zaken is geregeld, zoals een rekening-courantovereenkomst en het aantrekken en uitzetten van kort en lang geld.

Gedurende het jaar wordt een liquiditeitsplanning bijgehouden. De opgestelde planning wordt vergeleken met de werkelijke betalingen. Aan de hand van de liquiditeitsplanning wordt bepaald of geld moet worden aangetrokken of uitgezet (vanaf 15 december is deze uitzetting verplicht in de Schatkist)

Relatiebeheer

Bancaire relaties voldoen aan de eisen zoals gesteld in het Treasurystatuut. Beoordelingen van deze relaties vindt plaats bij het aangaan van de relatie. Offertes worden conform het statuut bij verschillende instanties opgevraagd.

Geldstromenbeheer

De geldstromen lopen hoofdzakelijk via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De saldi op de overige rekeningen, bij de ING en de Rabobank, worden zoveel mogelijk overgeboekt naar de rekening bij de BNG.

Paragraaf 7 : Lokale heffingen

Inleiding

De Gemeentewet geeft een limitatieve opsomming van de belastingen die een gemeente mag heffen. Leiderdorp heeft een breed belastingpakket om de belastingdruk zo evenwichtig mogelijk over de verschillende groepen belastingplichtigen te verdelen. Behalve de onroerende-zaakbelastingen (OZB) voor woningen en niet-woningen worden in Leiderdorp geheven: de hondenbelasting, de precariobelasting en de toeristenbelasting. Naast deze "echte" belastingen worden ook een aantal rechten (retributies) geheven. Rechten betaalt iemand voor een individuele dienst van de gemeente. De belangrijkste retributies zijn de afvalstoffenheffing/reinigingsrechten en rioolheffing. De andere rechten zijn o.a.: de marktgelden en de lijkbezorgingsrechten. In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de tariefontwikkeling in Leiderdorp in relatie tot de landelijke tariefontwikkeling en die in de regiogemeenten met een vergelijkbaar inwoneraantal. Verder wordt een beeld gegeven van de toekomstvisie op het gemeentelijke belastinggebied.

A. Beleid belastingen en heffingen

De gemeente Leiderdorp hanteert in principe het uitgangspunt dat de lokale heffingen zoals de OZB niet meer dan met de verwachte indexatie volgens het Centraal Planbureau mogen stijgen.

De opbrengsten van de verschillende heffingen worden als algemeen dekkingsmiddel gebruikt. Dit houdt in dat wij geen doelbelasting hanteren. Uitzondering hierop zijn reiniging en riolering die van rijkswege kostendekkend moeten zijn. Voor de leges wordt zoveel mogelijk gestreefd naar 100% kostendekkendheid, deze tarieven zijn dan ook wel aan de kosten gerelateerd.

Kostendekkendheid leges

Naar aanleiding van aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek naar de leges is gekeken naar de kostendekkendheid en juridische onderbouwing van de legesverordening. Dit heeft geresulteerd in een grotere kostendekkendheid voor de legesverordening 2013.

B. Landelijke tariefontwikkeling

De bron van onderstaande tekst is Atlas2013, en is gebaseerd op gegevens van 50 gemeenten.

In 2013 wordt voor de onroerendezaakbelastingen de woz-waarde in peiljaar 2012 als grondslag gebruikt. Vorig jaar was dit 2011. De waarde van een gemiddelde woning daalde in deze periode (-3,7 procent). Gemeenten houden bij hun tariefstelling rekening met deze waarde-ontwikkeling. De ontwikkeling van de ozb-opbrengst staat dan ook goeddeels los van de prijsontwikkeling van onroerende zaken. Gecorrigeerd voor de waardeinstijging ligt het gemiddelde ozb-tarief voor woningen 3,3 procent hoger dan vorig jaar. Het gemiddelde huishouden betaalt daardoor dit jaar 8,35 euro meer aan ozb. Het tarief voor eigenaren en dat voor gebruikers van niet-woningen stijgt met respectievelijk 3,0 en 2,7 procent. Ter vergelijking: de inflatie was 2,5 procent in 2012 en zal in 2013 naar verwachting 2,75 procent bedragen

Met ingang van 2008 zijn de maxima voor de ozb-tarieven afgeschaft. Het Rijk heeft wel met de VNG afgesproken dat de gemeenten gezamenlijk de ozb-opbrengst dit jaar niet meer dan 2,76 procent verhogen (de zogeheten macronorm). De stijging van de ozb-opbrengst bedraagt echter 3,86 procent en is dus hoger. De opbrengst van de ozb stijgt sterker dan de tarieven, omdat er meer huizen en bedrijfspanden bij zijn gekomen. De gemiddelde reinigingsheffing voor huishoudens ligt dit jaar opnieuw lager dan het jaar ervoor (-0,53 euro, ofwel -0,2 procent). Gecorrigeerd voor de inflatie is dus sprake van een significante daling, die het gevolg is van lagere kosten voor de verwerking van huishoudelijk afval. De gemiddelde rioolheffing voor huishoudens stijgt dit jaar met 4,91 euro (2,8 procent). De rioolheffing stijgt al jaren sterker dan de inflatie, vooral door nieuwe milieuregelgeving en vervanging van oude rioleringen. Dit jaar stijgt de rioolheffing voor huishoudens echter minder dan wij ooit eerder hebben gemeten. Gemiddeld betaalt een bedrijf bij een waterverbruik van 100 kubieke meter water 185 euro; bij een waterverbruik van 500 kubieke meter water is dit 289 euro. Bedrijven die meer water verbruiken betalen meer: gemiddeld 1.192 euro bij een waterverbruik van 2.500 kubieke meter, en 2.718 euro bij een waterverbruik van 6.000 kubieke meter. De stijging van de rioolheffing voor bedrijven bedraagt gemiddeld net als voor huishoudens circa 3 procent. 76 procent van alle gemeenten heft

toeristenbelasting. Het tarief van de toeristenbelasting gaat dit jaar (gemiddeld in alle gemeenten) met 9,1 procent omhoog. Dat komt voor een deel doordat er dit jaar meer gemeenten zijn die toeristenbelasting heffen: 6 (delen van) gemeenten voeren een toeristenbelasting in, terwijl er geen gemeente is die de toeristenbelasting afschaft. Kijken we alleen naar de gemeenten die (dit jaar en vorig jaar) toeristenbelasting heffen, dan bedraagt de tariefstijging gemiddeld 6,2 procent. Aan hondenbelasting, die in 70 procent van de gemeenten voorkomt, wordt gemiddeld 1,9 procent meer betaald (tarief voor één hond). Dit jaar voert geen enkele gemeente een hondenbelasting in, terwijl 2 (delen van) gemeenten hun hondenbelasting afschaffen. De kosten voor een paspoort zijn gemiddeld met 3,3 procent gestegen (1,61 euro), de kosten voor een identiteitskaart met 4,5 procent (1,78 euro). Ook een rijbewijs werd duurder (0,87 euro, 2,0 procent). Later dit jaar wordt mogelijk een maximumtarief voor rijbewijzen ingevoerd, dat lager ligt dan het bestaande tarief in de meeste gemeenten. In veel gemeenten zullen de tarieven dan dus dalen. Voor het paspoort en de identiteitskaart gelden al maximumtarieven. Een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie is 0,40 euro (4,2 procent) duurder geworden.

De bron van onderstaande tabel is www.Coelo.nl, de getallen zijn dus niet door ons berekend.

Tarief OZB en heffing

	Tarief in % (OZB en heffing gebouwd) of euro's			Verandering t.o.v. 2012		
	Laagste	Gemiddelde (a)	Hoogste	Laagste	Gemiddeld	Hoogste
OZB eigenaar woningen (b)	0,00434	0,1091	0,2108	-18%	+3,3%	+76%
OZB niet-woningen (eigenaar + gebruiker)(b)	0,0841	0,3883	0,7393	-13%	+2,9%	+80%
Reinigingsheffing (c)	24	264	425	-36%	-0,2%	+37%
Rioolheffing (c)	65(d)	183	373	-28%	+2,8%	+108%
Woonlasten (e)	508	697	1.149	-13%	+1,9%	+28%
Toeristenbelasting (f)	0,41 (d)	1,59	5,63	-30%	+9,1%	+100%
Hondenbelasting (d)	16,40	61,56	124,00	-52%	+1,9%	+91%
Paspoort	41,20	50,24	50,35	0%	+3,3%	+12%
Identiteitskaart	33,25	41,79	41,90	0%	+4,5%	+13%
Rijbewijs	25,00	43,55	68,00	-30%	+2,0%	+35%
Uittreksel GBA	0,00	9,74	17,00	-13%	+4,2%	+118%
Provinciale opcenten (g)	188	222	263	0,0%	+0,9%	+2,0%
Zuiveringsheffing (c)	130	164	268	-4,2%	+1,4%	+7,1%
Ingezetenenheffing	35	72	127	-3%	+4,3%	+26%
Heffing gebouwd (b)	0,0156	0,0304	0,0564	-24%	+5,0%	+27%

(a) Gemiddelden zijn gewogen naar aantal inwoners (gemeenten 0,0304en provincies), vervuilingseenheden (zuiveringsheffing), aantal ingezetenen (ingezetenenheffing) of woz-waarde (heffing gebouwd). Nultarieven zijn meegerekend.

(b) De verandering ten opzichte van 2012 is gecorrigeerd voor de waardestijging van de grondslag

(c) Meerpersoonshuishouden.

(d) Wordt niet overal geheven.

(e) Het bedrag dat een meerpersoonshuishouden in een woning met gemiddelde waarde betaalt aan ozb, rioolheffing en reinigingsheffing, na aftrek van een eventuele heffingkorting.

(f) Hotelovernachting.

(g) Volkswagen Golf, 1.150 kilo, benzinemotor, op jaarbasis.

C. Tariefontwikkeling in Leiderdorp

De Leiderdorpse belastingopbrengsten stegen net als de leges in 2013 met 2% ten opzichte van 2012.

OZB

In 2013 was ons uitgangspunt dat de OZB-opbrengsten stijgen met de inflatiecorrectie van 2%, plus een extra correctie van 1%. Deze laatste correctie wordt volledig gecompenseerd door een verlaging van de afvalstoffenheffing. De nieuwe OZB-tarieven berekenen we door de te behalen inkomsten te delen door de WOZ-waarde per 1-1-2012. Bij het vaststellen van de tarieven in de raad van december waren de WOZ-waarden niet allemaal bekend. Daarom werkten we toen met een best mogelijke schatting van de WOZ-waarden.

Onderstaande tabel toont het verloop van de tarieven in de periode 2011 tot en met 2013.

OZB		2011	2012	2013
Woningen	Eigenaar	0,1359%	0,1452%	0,1545%
Niet-woningen	Gebruiker	0,1655%	0,1569%	0,1752%
Niet-woningen	Eigenaar	0,2067%	0,2046%	0,2286%

Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht en rioolheffing

Wij streven ernaar de tarieven zodanig vast te stellen dat de geraamde opbrengst gelijk is aan de geraamde lasten, zodat deze overeenkomen met het wettelijk toegestane dekkingspercentage van 100%. Beide tarieven zijn gebaseerd op de te verwachten exploitatiekosten voor de beide activiteiten, periodiek groot onderhoud, en met de aan toekomstige investeringen gerelateerde kapitaallasten. Eventuele overschotten en tekorten op de reiniging en riolering worden verrekend met de egaliseringsreserves. Zowel voor de rioolheffing als de afvalstoffenheffing is een meerjarige investeringsprognose opgesteld.

Bij de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht zijn de afgelopen jaren toenemende overschotten ontstaan. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door een teruglopend volume aan de aanbodzijde, met dito consequenties voor de verwerkingskosten. In de komende jaren brengen we de nu nog bovengronds staande wijkcontainers ondergronds. De milieustraat is inmiddels heringericht.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing in EURO's	Tarief 2011	Tarief 2012	Tarief 2013
Tarief éénpersoonshuishouden	225,12	225,35	220,45
Tarief tweepersoonshuishouden	295,03	295,33	289,03
Tarief meer dan twee persoonshuishouden	314,84	315,15	308,42

Reinigingsrechten

Reinigingsrechten in EURO's	Tarief 2011	Tarief 2012	Tarief 2013
Tarief reinigingsrechten	358,54	365,71	373,02

De rioolheffing is naast de inflatiecorrectie van 2% verhoogd met 5,5% op basis van het in 2011 vastgestelde Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, waarmee de totale stijging uitkomt op 7,5%. De stijging van 5,5% is cumulatief doorgevoerd voor de jaren 2012 tot en met 2015. en wordt gecompenseerd door een gelijke verlaging in de afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Rioolheffing in EURO's	Tarief 2011	Tarief 2012	Tarief 2013
Tarief per m3	0,88	0,95	1,02

De wet tot wijziging van de Gemeentewet, de Wet op de waterhuishouding en de Wet Milieubeheer zijn in verband met de introductie van zorgplichten van gemeenten voor het afvloeiend hemelwater en grondwater, alsmede verduidelijking van de zorgplicht voor het afvalwater en aanpassing van het bijbehorende bekostigingsinstrument, op 1 januari 2008 in werking getreden. De gemeenten hebben vanaf dat moment de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Om deze zorgplicht te bekostigen is ingevolge de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken een nieuwe belastingbevoegdheid opgenomen in artikel 228a van de Gemeentewet.

Hondenbelasting

De tarieven voor het houden van één of meer honden stegen met 2%.

Hondenbelasting in EURO's	Tarief 2011	Tarief 2012	Tarief 2013
Tarief 1e hond	79,85	81,45	83,08
Tarief 2e hond	140,67	143,48	146,35
Iedere hond meer dan twee	203,18	207,24	211,38
Tarief kennel	477,48	487,03	496,77

Precariobelasting, leges en marktgelden

Overeenkomstig de bovengenoemde tariefsontwikkeling verhoogden we de voornoemde gemeentelijke belastingen in 2013 met 2%.

Toeristenbelasting

Het tarief van de toeristenbelasting is eveneens verhoogd met 2%. Voor 2013 was het tarief € 1,68 (in 2012 was dit € 1,65) per persoon per nacht.

Kwijtscheldingen

Niet iedere inwoner van Leiderdorp is in staat de gemeentelijke belastingen te betalen. In zo'n geval bestaat de mogelijkheid kwijtschelding aan te vragen. Bij een aanvraag voor kwijtschelding wordt beoordeeld of de belastingcapaciteit van de burger inderdaad onvoldoende is om de gemeentelijke belastingen te betalen. Er kan uitsluitend kwijtschelding worden verleend voor de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing en de afvalstoffenheffingen. De belastingcapaciteit wordt berekend aan de hand van het vermogen, het netto-bestedbaar inkomen en diverse door het rijk vastgestelde normbedragen. Tevens vindt er door het inlichtingenbureau (IB) een geautomatiseerde toetsing van het recht op kwijtschelding plaats. Deze heeft tot doel verlaging van de administratieve lasten voor de burgers en verkorting van de afhandeltermijnen.

Kwijtscheldingen	2011	2012	2013
Afvalstoffen- en rioolheffing	€ 93.541,65	€ 83.090	€ 86.024,13

D. Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten zijn het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, Rioolheffing en reinigingsheffing, minus een eventuele heffingskorting. Deze gemiddelde woonlasten zijn in 2013 met € 13 gestegen ten opzichte van 2012. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de stijging van de rioolheffing. De gemiddelde woonlasten in Nederland liggen op € 697.

In onderstaande tabel worden de woonlasten van Leiderdorp vergeleken met de woonlasten in de omliggende gemeenten voor het jaar 2013.

Woonlasten 2013

Gemeente	% OZB woningen	% OZB niet woningen	Afvalstoffenheffing in € voor woningen meerpers huishouden	Rioolheffing in € voor woningen meerpers. huishouden	Belasting druk meerpersoons huishouden in €
Kaag en Braassem	0.1051	0.2812	307,00	290,00	901,00
Voorschoten	0.1096	0.3137	305,00	177,00	809,00
Zoeterwoude	0.1076	0.5170	249,00	289,00	851,00
Oegstgeest	0.0951	0.3146	280,00	212,00	828,00
Leiderdorp	0.1545	0.4038	308,00	140,00	835,00

bron: www.coelo.nl

E. Overzicht Lokale lasten

Het eigen belastinggebied van de gemeente omvat twaalf heffingen (belastingen en rechten) met een totale opbrengst in 2013 van € 12,546 miljoen. De opbrengsten voor 2013 zijn als volgt.

Lokale lasten

x € 1.000	2011 werkelijk	2012 werkelijk	2013 werkelijk	verschil	in %
Onroerendezaakbel.	-6.128	-6.171	-6.369	197	103%
Reinigingsheffingen	-3.141	-3.210	-3.122	-88	97%
Burgerzaken	-479	-490	-437	-53	89%
Bouw-/woningtoez. incl.verordening	-247	-273	-285	12	104%
Rioolheffing	-1.207	-1.189	-1.248	59	105%
Hondenbelasting	-84	-85	-84	-2	98%
Toeristenbelasting	-83	-100	-89	-11	89%
Lijkbezorgingsrechten	-124	-139	-147	8	106%
(Afkoop onderh./aankoop graf)	-202	-104	-108	4	104%
Marktgeden	-7	-9	-9	1	107%
Precariobelasting	-546	-585	-595	10	102%
APV en overige belastingen	-60	-9	-50	42	619%
Totaal	-12.308	-12.363	-12.546	180	101%

F. Ontwikkelingen

Precariobelasting

De tweede kamer heeft een motie aangenomen met de strekking dat nutsbedrijven vanaf 1 januari 2013 geen precariobelasting meer hoeven te betalen voor hun (ondergrondse) netwerken. De indieners van de motie denken hiermee lastenverlichting voor de burgers te bereiken. Op dit moment is het nog steeds geen wetgeving en het is nog onduidelijk wanneer het daadwerkelijk ingaat. In de begroting 2014 en verder is de heffing voor precariobelasting op ondergrondse en bovengrondse infrastructuur wel opgenomen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft nog geen duidelijkheid gegeven inzake de compensatie die de gemeenten voor deze inkomstenderving gaan ontvangen.

3.3 Staat van de Gemeente

Domein		Rood/ Oranje/Groen	Toelichting
Financiën			
De begroting is materieel in evenwicht.	✓	Groen	De begroting 2014 is materieel in evenwicht.
De meerjarenbegroting is materieel in evenwicht.	⚠	Oranje	De meerjarenbegroting is voor het jaar 2016 materieel in evenwicht. Voor 2015 en 2017 is dit niet het geval. Het weerstandsvermogen is ruim voldoende.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Ja	Bij het opstellen van de financiële kadernota 2015-2018 zal bekeken worden hoe de begroting voor de jaren 2015 en 2017 ook materieel in evenwicht gebracht kunnen worden.
Ruimtelijke ordening			
De provinciale ruimtelijke belangen zijn opgenomen in de gemeentelijke ruimtelijke plannen.	⚠	Oranje	<p>Ter info: Ieder bestemmingsplan dat vastgesteld wordt door de raad bevat een aparte paragraaf waarin het gemeentelijk beleid wordt afgezet tegen respectievelijk het Rijks-, provinciaal- en regionaal beleid.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leiderdorp heeft in 2013 één voorontwerpbestemmingsplan aan de provincie voorgelegd (bestemmingsplan Zuid-West). 2. De provincie heeft van geen van deze plannen aangegeven dat ze niet (geheel) overeenkomen met het provinciaal ruimtelijk beleid. 3. Leiderdorp heeft in 2013 twee ontwerpbestemmingsplannen aan de provincie voorgelegd (bestemmingsplan Zuid-West en bestemmingsplan Lage Zijde). 4. De provincie heeft van geen van deze plannen aangegeven dat ze niet (geheel) overeenkomen met het provinciaal ruimtelijk beleid. 5. Leiderdorp heeft in 2013 drie vastgestelde plannen aan de provincie voorgelegd (bestemmingsplan W4, bestemmingsplan Lage Zijde en bestemmingsplan Zuid-West). 6. De provincie heeft van één van deze plannen aangegeven dat ze niet (geheel) overeenkomen met het provinciaal ruimtelijk beleid (bestemmingsplan Lage Zijde). Dat heeft geleid tot indiening van beroep door de provincie. Toelichting: Nadat meerdere ondernemers hun zienswijze hadden ingediend, zijn de vrijstellings-mogelijkheden uit het oude bestemmingsplan bij de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan alsnog aangemerkt als bestaande rechten en toegevoegd. De provincie geeft een andere interpretatie aan de bepaling 'bestaande rechten' dan de gemeente. De Raad van State heeft hierin nu het laatste woord.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Ja	<p>Door de gewijzigde vaststelling is het verschil van inzicht niet in het voortraject naar voren gekomen. Extra tussentijds overleg over de wijzigingen had dit beroep misschien kunnen voorkomen, maar de deadline voor het actueel maken van bestemmingsplannen bood daartoe onvoldoende ruimte.</p> <p>Situaties zoals hiervoor beschreven doen zich zelden voor. Inmiddels is de actualisatieslag van de bestemmingsplannen voltooid, waardoor in de toekomst de planning indien nodig meer ruimte zal bieden voor extra overleg.</p>
Omgevingsrecht (Toezicht, handhaving en vergunningverlening milieu, bouwen en wonen)			
Er is een door de gemeenteraad vastgestelde zelfevaluatie.	✓	Groen	<p>Ter info: Per 1 januari 2013 is een landelijk verbetertraject omgevingsrecht gestart voor de implementatie van kwaliteitseisen. Het verbetertraject bestaat uit een zelfevaluatie (nulmeting), verbeterplan en eindmeting.</p> <p>Onder regie van de Omgevingsdienst West-Holland is in het vierde kwartaal van 2013 een zelfevaluatie uitgevoerd. De zelfevaluatie wordt in het tweede kwartaal van 2014 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.</p>

Domein		Rood/ Oranje/Groen	Toelichting																		
Er is een door de gemeenteraad vastgesteld verbeterplan.	⚠	Oranje	Het verbeterplan zal, na vaststelling van de zelfevaluatie, naar verwachting in het derde kwartaal van 2014 aan de raad worden voorgelegd.																		
Vanaf 1-1-2015: er is een door de gemeenteraad vastgestelde eindmeting.	■	pm	Bekend in laatste kwartaal 2014.																		
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		ja	Om te kunnen voldoen aan de nieuwe kwaliteitseisen omgevingsrecht lijkt intergemeentelijke samenwerking noodzakelijk. Er is nog weinig regie op een eventuele samenwerking met andere gemeenten.																		
Externe veiligheid																					
De gemeente levert actuele en volledige informatie voor de provinciale risicokaart.	⚠	Oranje	In januari 2014 is de lokale risico-inventarisatie door het college vastgesteld. De gegevens hiervan worden in het eerste kwartaal van 2014 ingevoerd in de provinciale risicokaart en geautoriseerd.																		
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		ja	In de huidige situatie is de gemeente verantwoordelijk voor de actualisatie en autorisatie. Er ligt een landelijk advies om de autorisatie niet langer door de gemeente zelf te laten doen.																		
Archief- en informatiebeheer																					
Het archief- en informatiebeheer zijn op orde.	⚠	Oranje	Ter info: Op 14 mei 2013 is het Aanvullend beleidskader interbestuurlijk archieftoezicht vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Dit beleidskader bevat wettelijke criteria, zogeheten kritisch prestatie indicatoren (KPI's), voor toetsing aan de Archiefwet. Het opstellen van het KPI verslag op het gebied van archief- en informatiebeheer wordt gedaan door de gemeentearchivaris. De gemeentearchivaris is in dienst bij Erfgoed Leiden e.o. Uit de rapportage blijkt dat Leiderdorp nog niet op alle punten voldoet. De verwachting is dat in 2014 aan alle punten wordt voldaan.																		
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		nee																			
Huisvesting verblijfsgerechtigden																					
Er is volledig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand.	✓	Groen	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar</td> <td>-3</td> </tr> <tr> <td>Fase interventieladder</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>In het eerste halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/ vergunninghouders</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Fase interventieladder</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>In het tweede halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/ vergunninghouders</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Er is strikt formeel een achterstand van 3. Deze waren al wel gehuisvest, maar nog niet verwerkt in de COA-administratie.</p>	Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar	-3	Fase interventieladder	n.v.t.	Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	7	In het eerste halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/ vergunninghouders	13	Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar	6	Fase interventieladder	n.v.t.	Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	11	In het tweede halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/ vergunninghouders	11	Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar	0
Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar	-3																				
Fase interventieladder	n.v.t.																				
Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	7																				
In het eerste halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/ vergunninghouders	13																				
Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar	6																				
Fase interventieladder	n.v.t.																				
Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	11																				
In het tweede halfjaar gehuisveste verblijfsgerechtigden/ vergunninghouders	11																				
Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar	0																				

Domein		Rood/ Oranje/Groen	Toelichting
Er is tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand.	✓	Groen	Conform de prestatieafspraken met woningcorporatie Rijnhart Wonen zullen voldoende woningen beschikbaar worden gesteld.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		nee	

4 JAARREKENING

4.1 Algemene toelichting jaarrekening

In dit hoofdstuk gaan wij in op de algemene waarderingsgrondslagen van deze jaarrekening en de voor 2013 opmerkelijke zaken.

Stelselwijziging

In 2013 heeft zich geen stelselwijziging voorgedaan.

Opmerkelijke zaken

Wij willen u wijzen op de volgende belangrijke zaken die enige toelichting behoeven:

■ Voorziening Vierzicht kavel 1 en 5 en reststrook

Bij het splitsen eind 2012 van Vierzicht in twee delen is een opbrengst gestort in de bestemmingsreserve W4. Met het afboeken van de winstverwachting voor de kavels 1 en 5 in 2011 wordt voor het resterende complex geen opbrengst meer verwacht. Er worden nog wel kosten verwacht voor de geluidwerende maatregelen. Voor dit jaar betekent de bijstelling een extra onttrekking van € 66.000 aan de reserve W4. De voorziening is hiermee gewijzigd van € 1.882.000 naar € 1.948.000.

■ Voorziening Mauritskwartier Groene Scheg en Kleine Zandput

Bij het splitsen eind 2012 van Mauritskwartier zijn diverse complexen afgesloten en is de opbrengst gestort in de bestemmingsreserve W4. Het nieuwe afgesplitste complex Mauritskwartier Groene Scheg en Kleine Zandput is zelfstandig niet winstgevend. Voor dit complex is daarom een voorziening getroffen ten laste van de bestemmingsreserve W4. Voor dit jaar betekent de bijstelling een extra dotatie van € 530.000 aan de reserve W4. De voorziening is hiermee gewijzigd van € 3.773.000 naar € 3.243.000.

■ Voorziening Bospoort Zuid

Bij het splitsen eind 2012 van Bospoort in Bospoort Noord en Bospoort Zuid is geconstateerd dat het nieuwe afgesplitste complex Bospoort Zuid zelfstandig niet winstgevend is. Voor dit complex is daarom een voorziening getroffen ten laste van de bestemmingsreserve W4. Voor dit jaar betekent de bijstelling een extra onttrekking van € 73.000 aan de reserve W4. De voorziening is hiermee gewijzigd van € 2.080.000 naar € 2.153.000

■ Voorziening plantage

In 2008 kwam naar voren dat het complex Plantage niet meer met een te verwachten positief resultaat zal gaan afsluiten. Hiervoor is in de jaarrekening 2008 voor het eerst een voorziening getroffen. Deze voorziening is vervolgens in de jaarrekeningen 2009 tot en met 2012 bijgesteld. In deze jaarrekening is deze voorziening opnieuw bijgesteld. Deze bijstelling wordt gedaan via de reserve W4. Voor dit jaar betekent de bijstelling een extra onttrekking van € 164.000 aan de reserve W4. De voorziening Plantage is hiermee gewijzigd van € 4.689.000 naar € 4.853.000.

■ Voorziening Centrumplan

Voor de complexen Oude Rijn (Meas) en Hoek Merelstraat zijn in het verleden al voorzieningen getroffen. Deze voorzieningen zijn nu bijgesteld. Het totaal van deze voorzieningen is gestegen van € 411.000 in 2012 naar € 425.000. De extra storting heeft plaatsgevonden uit de reserve bouw- en grondexploitaties.

■ Nota reserves en voorzieningen

In 2013 heeft een aanpassing van de nota reserves en voorzieningen plaatsgevonden. In deze nota zijn 2 nieuwe voorzieningen en 2 nieuwe reserves gecreëerd. Daarnaast zijn één algemene reserve en 4 voorzieningen opgeheven.

Waarderingsgrondslagen

Balans

Indien niet anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Afschrijvingstermijnen

Termijnen conform artikel 212 *

Soort Activa	Looptijd
Immateriële activa	maximaal 5 jaar
Gebouwen	50 jaar
Riolering	conform GRP
Pompen Riolering	conform GRP
Transportmiddelen	9 jaar
Automatisering (Pc's, printers etc.)	5 jaar
Automatisering (Software en programmatuur)	4 jaar
Inventaris	15 jaar
Technische installaties	15 jaar

* Zie verordening 212 voor aanvullende afschrijvingstermijnen

Immateriële vaste activa

Het betreft hier uitsluitend kosten van onderzoek en ontwikkeling deze worden in 5 jaar lineair afgeschreven.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden opgenomen tegen historische kostprijs, verminderd met lineair en annuïtair berekende afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves voorzover het investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft.

Per 1 januari 1997 heeft een vervroegde afschrijving op diverse activa plaatsgevonden van ca. € 6,1 miljoen. Per 1 januari 1998 is voor ca. € 6,4 miljoen versneld afgeschreven. Als gevolg hiervan zijn stille reserves ontstaan, het betreft hier o.a. schoolgebouwen en de brandweerkazerne.

Financiële vaste activa

Langlopende leningen worden tegen de nominale waarde (restsaldo) opgenomen. Indien zich een risico op oninbaarheid voordoet, wordt de waarde verminderd met het ingeschatte risico. De leningen zijn in de jaarrekening 2013 tegen nominale waarde opgenomen.

Vorraden

Zowel de gronden van het grondbedrijf als die van inbreidingslocaties worden onder voorraden verantwoord. Zoals hiervoor vermeld zijn voor diverse complexen voorzieningen getroffen, deze voorzieningen zijn onder voorraden verantwoord.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn tegen de nominale waarde opgenomen, met uitzondering van de post overige invorderingen. Wegens oninbaarheid is een voorziening getroffen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen, bestaande uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves ter egalisatie en de overige bestemmingsreserves bedraagt per 31 december 2013 € 40 miljoen.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn tegen nominale waarde opgenomen. Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:

- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's terzake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar 2013 of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Exploitatierekening

In de exploitatierekening wordt het stelsel van baten en lasten gehanteerd. Inkomsten en uitgaven worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzien zijn.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is gebaseerd op de meest actuele gegevens van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Hierbij zijn de beschikkingen tot en met december 2013 meegenomen.

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn gebaseerd op de berekende afschrijvingen vermeerderd met rente over de gemiddelde boekwaarde van het betreffende activum. Het gehanteerde rentepercentage bedraagt 3,5%, in 2012 was dit nog 4,5%.

Kostenverdeelstaat

De toedeling van de kostenplaatsen gebeurt in overeenstemming met de begroting of op basis van werkelijke uren. De kostenplaatsen Gemeentewinkel, Gemeentewerken en Beleid worden in overeenstemming met de werkelijk geschreven uren doorberekend.

4.2 Balans

ACTIVA		Ultimo 2013		Ultimo 2012
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		236		227
Vaste activa				
Materiële vaste activa		62.527		60.532
Investerings met economisch nut	61.237		58.876	
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	1.290		1.657	
Financiële vaste activa		20.419		20.693
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.137		2.137	
Leningen aan:				
-Overige verbonden partijen	26		27	
-Overige langlopende leningen	9.160		9.160	
Bijdragen activa derden	9.096		9.368	
Totaal vaste activa		83.182		81.452
Vlottende activa				
Voorraden		1.637		6.128
-Onderhanden werk inclusief bouwgronden in exploitatie	1.637		6.128	
-Gereed product en handelsgoederen	-		-	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		9.999		9.433
-Vorderingen op openbare lichamen	3.816		3.328	
-Overige vorderingen	6.182		6.105	
Liquide middelen		2		1
Overlopende activa		103		933
Totaal vlottende activa		11.740		16.495
TOTAAL ACTIVA		94.922		97.947

PASSIVA		Ultimo 2013		Ultimo 2012
Vaste passiva				
Eigen vermogen		40.990		43.109
Reserves				
-Algemene reserve	2.693		4.355	
-Bestemmingsreserves	37.752		36.662	
-Saldo van de rekening van baten en lasten	545		2.091	
Vorzieningen		7.429		7.748
Vorzieningen				
- Egalisatie voorzieningen	6.756		6.981	
- Voorzieningen toekomstige verplichtingen	673		767	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd \geq één jaar		22.077		16.034
Onderhandse leningen van:				
-Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	22.071		16.028	
Waarborgsommen	7		6	
Totaal vaste passiva		70.496		66.891
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd $<$ 1 jaar		8.894		15.320
-Kasgeldleningen	-		4.000	
-Banksaldi	5.329		4.866	
-Overige schulden	3.566		6.454	
Overlopende passiva		15.531		15.736
Totaal vlottende passiva		24.425		31.057
TOTAAL PASSIVA		94.922		97.947
Borg- en garantstellingen		135.696		152.042

4.3 Toelichting op de balans

4.3.1 Toelichting op de activa (alle bedragen x € 1.000)

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-12	Investerings	des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-13
Kosten onderzoek en ontwikkeling	227	66	-	57	-	236
Totaal immateriële vaste activa	227	66	-	57	-	236

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-13	Boekwaarde 31-12-12
Investerings met economisch nut	61.237	58.876
Investerings met maatschappelijk nut	1.290	1.657
Totaal materiële vaste activa	62.527	60.532

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut:

Investerings met economisch nut	Boekwaarde per 31-12-12	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-13
Gronden en terreinen	4.923	1.268	-	35	1.500	4.656
Bedrijfsgebouwen	39.226	2.845	362	1.224	551	39.935
Grond - ,weg - en waterbouwkundige werken	6.145	491	-	124	-180	6.692
Vervoermiddelen	566	25	-	157	-	434
Machines, apparaten en installaties	4.296	1.400	-	357	-	5.339
Overige materiële vaste activa	3.720	799	-	290	48	4.181
Totaal investeringen met economisch nut	58.876	6.828	362	2.186	1.919	61.237

Desinvesteringen betreft:

- BBS Kastanjelaan
- BBS Leeuwerik
- BBS Leeuwerik noodlokalen

Investering betreft met name:

- Boterhuispolder
- BSW
- Meerburglaan
- Ondergrondse wijkverzamelcontainers

Bijdrage derden:

Het negatieve bedrag opgenomen onder bijdragen van derden heeft betrekking op de investering Van Oude Rijn tot Kaag. Door een correctie uit 2012 van € 230.000 en een bijdrage van € 50.000 ontstaat een negatief bedrag van € 180.000

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Investerings met maatschappelijk nut	Boekwaarde per 31-12-12	Investerings	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-13
Grond - ,weg - en waterbouwkundige werken	1.606	-323	-	42	-	1.241
Overige materiele vaste activa	51	-	-	2	-	49
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	1.657	-323	-	44	-	1.290

Voor de Grond-, weg en waterbouwkundige werken worden de mutaties met name veroorzaakt door:

- Zwembadlocatie: De investering is afgesloten ten laste van de bestemmingsreserve W4

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-12	Verstekte leningen	Aflossingen	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31-12-2013
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (effecten)	2.137	-	-	-	2.137
Leningen aan:					
-overige verbonden partijen	27	1	3	-	26
-overige langlopende leningen	9.160	-	-	-	9.160
Bijdrage activa derden	9.368	-	-	272	9.096
Totaal financiële vaste activa	20.693	1	3	272	20.419

Financiële vaste activa

In 2013 zijn geen nieuwe leningen verstrekt, tevens zijn er geen nieuwe bijdragen in de activa van derden verstrekt.

De overige langlopende leningen omvat enkel een vordering op Vattenfall ten aanzien van de verkoop van de aandelen NUON. De vierde en laatste tranche van de verkoop aandelen NUON wordt afgerekend in juli 2015, waarna de vordering op Vattenfall zal komen te vervallen.

Bijdrage activa derden bestaat met name uit de bijdrage aan de tunnelbak A4.

Mutaties deelnemingen (effecten)

Mutaties deelnemingen (effecten)	aantal	waarde	Boekwaarde 31-12-12	Mutaties 2013	Boekwaarde 31-12-13
Aandelen Alliander:					
aandelen Alliander (29% voorheen NUON)	604.919	0,23	137	-	137
extra kapitaalstorting		2,92	1.766	-	1.766
totaal aandelen Alliander	604.919		1.903	-	1.903
Aandelen Bank Ned. Gemeenten	97.968	2,27	222	-	222
Aandelen OASEN	25	453,78	11	-	11
Certificaten DataLand	13.000	0,10	1	-	1
Totaal deelnemingen (effecten)	110.993		2.137	-	2.137

In 2013 hebben geen mutaties in de deelnemingen plaatsgevonden.

Vlottende activa

Vorraden

Vorraden	Boekwaarde 31-12-13	Boekwaarde 31-12-12
Onderhanden werk projecten	2.399	3.296
Onderhanden werken bouwgronden in exploitatie Centrumplan en overig	-1.821	3.559
Onderhanden werken bouwgronden in exploitatie W4	1.058	-727
Totaal Vorraden	1.637	6.128

Van de onderhanden werk projecten kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-12	Bestedingen	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-13	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-13
Fietsbrug Munnikkenpolder	116	6			122		122
Inrichting Munnikkenpolder	1.422	85			1.508		1.508
Geluidswallen RWS (Viaduct Ercalaan)	742	27			769		769
Verplaatsen Kalkpoldermolen	1.015			1.015	-		-
Totaal	3.296	118	-	1.015	2.399	-	2.399

- De kosten en opbrengsten van de zandwinning lopen via de exploitatie onder programma 7.
- Het project Verplaatsen Kalkpoldermolen is per 31-12-2013 afgesloten en is verrekend met de bestemmingsreserve W4. Voor de Molencarroussel was in de exploitatie een investeringskrediet van € 140.000 beschikbaar. De kosten op dit krediet zijn € 48.000, waarna deze is afgesloten. De boekwaarde van het project Molencarroussel is per 1/1/2013 van € 1.015.000 verhoogd met het krediet in 2013 en verlaagd met de kosten de investering Molencarroussel uiteindelijk op € 923.000 is uitgekomen.

Van de in exploitatie genomen bouwgronden Centrumplan en overig projecten kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boek- waarde 31-12-12	Beste- dingen	Opbreng- sten	Winst- uitname	Boekwaarde 31-12-13	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-13
Centrumplein	3.905	178	5.711		-1.628		-1.628
Oude Rijn (Meas)	15	15	-		30		30
Centrumplan vijfde Woontoren (Merelstraat)	49	172	-		221		221
Voorziening Oude Rijn (Meas)	-65		2		-67	-	-67
Voorziening Centrumplan vijfde Woontoren (Merelstraat)	-346		12		-359	-	-359
Totaal centrumplan	3.559	365	5.725	-	-1.802	-	-1.802
Overige grondexploitaties:							
Amaliaplein	-	210	229		-18		-18
Totaal	3.559	575	5.954	-	-1.821	-	-1.821

Voor de complexen Hoek Merelstraat en Meas is een voorziening getroffen. Deze voorziening is bijgesteld naar het nieuw te verwachten nadeel ten laste van de algemene reserve bouw- en grondexploitaties.

Toelichting in exploitatie genomen bouwgronden W4:

	Boek- waarde 31-12-12	Beste- dingen	Opbreng- sten	Winst- uitname	Boekwaarde 31-12-13	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-13
Vierzicht Kavels 1 en 5 en reststrook	1.141	178			1.319		1.319
Mauritskwartier Kavel M	44	19			63		63
Mauritskwartier Groene Scheg + Kleine Zandput	2.717	378			3.095		3.095
Bospoort Noord	3.663	309	435		3.537		3.537
Bospoort Zuid	190	169			359		359
Plantage	3.942	959	19		4.882		4.882
Voorziening Vierzicht	-1.882					-66	-1.948
Voorziening Mauritskwartier	-3.773					530	-3.243
Voorziening Bospoort Zuid	-2.080					-73	-2.153
Voorziening plantage	-4.689					-164	-4.853
Totaal	-727	2.012	454	-	13.255	228	1.058

Conform het raadsbesluit met betrekking tot de Voortgangsrapportage GIG 2013 zijn er geen projecten afgesloten.

Eerder zijn voor de verlieslatende complexen voorzieningen getroffen die jaarlijks worden bijgesteld. Voor 2013 zijn de mutaties van de betreffende voorzieningen als volgt:

- Voorziening Vierzicht € 66.000 negatiever
- Voorziening Mauritskwartier € 530.000 positiever
- Voorziening Bospoort € 73.000 negatiever
- Voorziening Plantage € 164.000 negatiever

De berekeningen inzake het resultaat van de Plantage zijn gebaseerd op een grondbod van 2008. Er wordt binnenkort een nieuw grondbod verwacht, op basis waarvan een aangepaste berekening van de geprognoseerde eindresultaat zal worden gemaakt. Op basis van het grondbod 2008 zijn de opbrengsten thans mogelijk te hoog geraamd. Nadat het grondbod is uitgebracht, kan de raad besluiten om wel of niet door te gaan met de geplande woningbouw. Als niet wordt doorgegaan met de woningbouw, zullen zowel de toekomstige opbrengsten als kosten niet worden gerealiseerd. Wel dienen dan aanvullende kosten te worden gemaakt om de bestemmingswijziging van de grond te realiseren. Het geprognoseerd eindresultaat van Plantage bedraagt thans € 4,8 miljoen negatief en is volledig voorzien. Op grond van de hiervoor beschreven onzekerheden inzake het grondbod en de besluitvorming door de raad is de thans gevormde voorziening mogelijk niet toereikend. De gemeente Leiderdorp heeft de onzekerheid inzake de extra te maken kosten thans becijferd op € 0,5 miljoen. Deze onzekerheid is als risico in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit meegenomen.

Uitzettingen korter dan 1 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	Boekwaarde 31-12-13	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-13	Boekwaarde 31-12-12
Vorderingen op openbare lichamen	3.816	-	3.816	3.328
Debiteuren	1.443	1.321	2.764	2.566
Overige vorderingen	4.740	-	4.740	3.539
Totaal	9.999	1.321	11.320	9.433

De vordering op openbare lichamen, bestaat grotendeels uit de ingediende vorderingen op de belastingdienst BTW/BCF 2013 en ingediende of nog in te dienen suppleties BTW/BCF voor een totaalbedrag van € 3.333.000.

De stand van de dubieuze debiteuren per ultimo 2013 bedraagt € 1.321.000 (2012: € 1.343.481), dit betreffen met name dubieuze debiteuren sociale zaken € 982.202 en gemeentelijke belastingen € 95.362 en een post van € 243.729 inzake onderwijs.

Toelichting overige vorderingen

De post 'overige vorderingen' bestaat uit veel verschillende bedragen. Het betreft hier vorderingen die nog niet als debiteur zijn verantwoord, maar wel betrekking hebben op 2013. De grootste bedragen zijn:

€ 3.151.914 te vorderen inzake bouwprojecten

€ 593.255 te vorderen precario op kabels en leidingen 2013

€ 275.694 te vorderen subsidie van Provincie Zuid Holland

€ 184.000 te vorderen preferent dividend over de nog niet geleverde aandelen NUON

€ 173.498 te vorderen 1e termijn afrekening accommodatie de Munnik

€ 123.624 te vorderen subsidie van Holland Rijnland

€ 70.000 te vorderen inzake bijdrage Boterhuispolder van Gemeente Teylingen

€ 68.000 te vorderen van Sportfondsen inzake mogelijke toekomstige exploitatie verliezen

Liquide middelen

Liquide Middelen	Boekwaarde 31-12-13	Boekwaarde 31-12-12
Kas	2	1
Totaal liquide middelen	2	1

In Leiderdorp is het banksaldo negatief. Zie voor verdere uitleg de passiva kant netto vlottende schulden onderdeel banksaldi.

Overlopende activa

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-13	Boekwaarde 31-12-12
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	36	685
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	67	248
Totaal overlopende activa	103	933

Uitsplitsing overlopende activa SISA	Boekwaarde 31-12-12	toevoegingen	ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-13
ministerie SZW				
WWB-inkomensdeel	544	36	544	36
BBZ	141	-	141	-
totaal ministerie SZW	685	36	685	36

4.3.2 Toelichting op de passiva (alle bedragen x € 1.000)

Vaste Passiva

Reserves en resultaat na bestemming

Reserves	Boekwaarde 31-12-12	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-13
Algemene reserve	4.355	1.262	2.925	2.693
Bestemmingsreserves	36.662	7.256	6.166	37.752
Resultaatbestemming	2.091	545	2.091	545
Totaal eigen vermogen	43.109	9.063	11.182	40.990

De analyses van de reserves zijn opgenomen onder de staat van Reserves.

In 2013 is de Algemene reserve NUON opgeheven conform de nota reserves en voorzieningen, het restant saldo is in de Algemene reserve gestort.

Het resultaat van de jaarrekening 2013 is € 545.391 positief.

Voorzieningen

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-12	Toevoeging	onttrekking	Boekwaarde 31-12-13
Voorzieningen met een verplichting	767	66	161	673
Voorzieningen ter equalisatie van kosten	6.981	11.154	11.378	6.756
Totaal voorzieningen	7.748	11.220	11.539	7.429

De analyses van de voorzieningen zijn opgenomen onder de staat van Voorzieningen.

In 2013 is een aantal voorzieningen (Infrastructuur, waterwegen, Sport & Spel, gemeentelijke gebouwen) conform de vastgestelde nota Reserves en voorzieningen omgezet in de voorzieningen IBOR en gemeentelijke accommodaties. Dit veroorzaakt de grote verschillen in toevoegingen en onttrekkingen.

De voorziening dubieuze debiteuren is conform het BBV opgenomen aan de activa zijde van de balans. Hiermee is de voorziening een correctie post op de openstaande vorderingen aan debiteuren.

Dit systeem is ook verplicht voor de voorzieningen die zijn getroffen i.v.m. te verwachten verliezen bouwgrondexploitaties.

Vaste schulden

Vaste schulden	Boekwaarde 31-12-12	Vermeer- deringen	aflossingen	Boekwaarde 31-12-13	Rentelast 2013
Onderhandse leningen	16.028	8.000	1.957	22.071	795
Waarborgsommen	6	1	1	7	-
Totaal vaste schulden	16.034	8.001	1.958	22.077	795

In 2013 is één langlopende lening aangetrokken van € 8.000.000,-. De aflossingen betreffen de reguliere jaarlijkse aflossingen op de bestaande leningportefeuille.

In 2014 zijn er geen leningen met een laatste aflossingstermijn in 2014. Het totaal aan aflossingen voor 2014 is € 2.407.000,-

Vlottende Passiva

Vlottende passiva	Boekwaarde 31-12-13	Boekwaarde 31-12-12
Netto vlottende schulden	8.894	15.320
Overlopende passiva	15.531	15.736
Totaal vlottende passiva	24.425	31.056

Netto vlottende schulden

Netto vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-13	Boekwaarde 31-12-12
Kasgeldleningen	-	4.000
Banksaldi	5.329	4.866
Crediteuren	1.703	4.087
Overige schulden	1.863	2.367
Totaal Netto vlottende schulden	8.894	15.320

Voor de overbrugging tot aan het moment van het aangaan van de langlopende financiering in 2013, is in 2012 een kasgeldlening aangegaan met de looptijd van één maand. Na het aantrekken van de langlopende lening (in februari 2013) zijn er geen kasgeldleningen meer aangegaan.

Overige schulden

De post 'overige schulden' bestaat uit verschillende bedragen. Het betreft hier nog te betalen/besteden posten die nog niet als crediteur zijn verantwoord, maar wel betrekking hebben op 2013 of eerder. De grootste bedragen zijn:

€ 522.613 te betalen aan BNG inzake rente 2013 van de langlopende leningen

€ 296.804 te betalen inzake de Sociale Dienst/Participatie/Soza/WSW

€ 271.024 te betalen aan zorginstellingen inzake de Wmo 2013

€ 157.092 te betalen FLO verplichting Veiligheidsregio

€ 116.232 nog te besteden subsidie die Leiderdorp heeft ontvangen voor bodemsanering

€ 103.318 te betalen inzake leerlingenvervoer

€ 81.889 te betalen laatste termijn inzake BSOD en BTW correctie en integratieheffing

€ 75.000 te betalen energielasten openbare verlichting

€ 60.000 te betalen ten behoeve van congiërges 2013

€ 55.547 te betalen inzake de laatste termijn t.b.v. advisering project Integraal Beheer Openbare Ruimte.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-13	Boekwaarde 31-12-12
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.270	1.200
Crediteuren sociale zaken	33	158
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	14.228	14.379
Totaal overlopende passiva	15.531	15.736

De 'Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen' bestaat vooral uit 2008 en 2009 inzake een voorschot voor de gronden in Bospoort ad € 13.426.077. Aangezien de grondoverdracht nog niet heeft plaatsgevonden dienen deze gelden op de overlopende passiva te worden verantwoord. Op het moment dat de grondoverdracht heeft plaatsgevonden worden de gelden overgezet naar onderhanden werken bouwgronden in exploitatie W4, complex Bospoort.

Bij de crediteuren sociale zaken heeft een correctie moeten plaatsvinden op de afgedragen loonbelasting over het 2e halfjaar 2013, omdat aanvankelijk was gerekend met een onjuist percentage. Dit heeft als gevolg dat de crediteuren sociale zaken met € 60.000 afneemt.

Uitsplitsing overlopende passiva SISA	Boekwaarde 31-12-12	toevoe- gingen	vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-13
ministerie SZW				
Wet inburgering vrijwillige inburgering 2007	27	-	27	-
Wet inburgering nieuwkomers (Win)	137	-	137	-
Onderrealisatie wet sociale werkvoorziening	-	51	66	-15
Participatiebudget	59	73	-	132
totaal ministerie SZW	224	123	230	117
Monumentenwet (Archeologie)	545	464	-	1.009
ISV (wozoco)	131	-	-	131
BDU (jeugd)	205	-	205	-
BDU (verkeer)	95	13	95	13
Totaal	1.200	601	530	1.270

Overzicht gewaarborgde geldleningen

	Omschrijving	Garantiebedrag per 31-12-13
Categorie A	Woningcorporaties	33.638
Categorie B	Sportvereniging/culturele instellingen	834
Categorie C	Ziekenhuis/bej.tehuis/verzorg. instell.(binnen gemeente)	-
Categorie D	Woningcorporaties met WSW	100.049
Categorie E	Sportinstellingen met SWS	370
Categorie F	Onderwijsinstellingen	-
Hvo	Hypotheekfonds voor overheidspersoneel	805
Totaal		135.696

In 2013 zijn geen nieuwe garantstellingen verstrekt en in 2013 zijn geen bedragen daadwerkelijk betaald uit hoofde van aanspraken op de verleende borg- en garantstellingen. Zie verdere toelichting hoofdstuk 4.3.3 Gewaarborgde geldleningen.

4.3.3 Gewaarborgde geldleningen

De gemeente Leiderdorp heeft diverse gemeentegaranties afgegeven aan instellingen. Aanspraken van derden op deze garanties zijn derhalve niet uit te sluiten. Jaarlijks worden de jaarrekeningen van de diverse instellingen beoordeeld om eventuele problemen vroegtijdig te signaleren. Er is een onderscheid in twee soorten garantiestelling. De 100%-garantiestelling en de achtervang. De gemeente Leiderdorp heeft voor een totaalbedrag van € 66.993.000,- een 100%-garantiestelling aan woningcorporaties afgegeven, hiervan staat op 31 december 2013 nog een bedrag van € 33.638.000,- open. Hiervoor is de gemeente 100% risicodragers.

Daarnaast heeft het waarborgfonds voor de sociale woningbouw (WSW) voor een bedrag van € 120.937.000,- een garantstelling afgegeven waarvoor de gemeente een achtervang is aangegaan. Achtervang betekent dat in eerste instantie het WSW wordt aangesproken, mocht het waarborgfonds over onvoldoende middelen beschikken dan dient het rijk en de gemeente Leiderdorp een renteloze lening te verstrekken aan het WSW. De gemeente is hiervoor dus gedeeltelijk risicodragers. Op 31 december 2013 bedraagt het restant van deze leningen € 100.049.000,-

Naast woningbouwcorporaties wordt ook voor andere instellingen garant gestaan. Hierbij wordt indien mogelijk ook een achtervangconstructie gebruikt, bijvoorbeeld bij sportinstellingen.

Naast de 100% garantiestellingen en de achtervang bij de door het WSW verstrekte garantstellingen, heeft de gemeente Leiderdorp ook een achtervangfunctie bij het Waarborgfonds Eigen Woning (WEW), beter bekend als Nationale Hypotheekgarantie.

De achtervangfunctie bij het WEW is gerealiseerd doormiddel van een achtervangovereenkomst tussen het WEW en het Rijk en (standaard) achtervangovereenkomsten tussen het WEW en alle gemeenten. Op basis van deze overeenkomsten kan het WEW bij dreigende liquiditeitstekorten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen verstrekt door het Rijk (50%) en verstrekt door de gemeenten (50%). De achtervangfunctie kan door het WEW worden aangesproken indien het fondsvermogen kleiner is dan anderhalf maal het gemiddeld verliesniveau. Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten, voor nieuw af te geven hypotheekgaranties, vervallen. Vanaf deze datum is, voor nieuw af te geven hypotheekgaranties, sprake van een 100% achtervang door het Rijk. In dit verband zijn de achtervangovereenkomsten per 1 januari 2011 zodanig aangepast dat de gemeenten niet worden aangesproken op de risico's die voortvloeien uit hypotheekgaranties die zijn verstrekt na 31 december 2010.

Jaarlijks verstrekt het WEW een liquiditeitsprognose over de voorliggende vijf jaar. Op basis van de meest recente liquiditeitsprognose is de verwachting dat voor de periode van 2013 tot en met 2018 geen aanspraken worden gedaan op de achtervangfunctie van gemeenten en Rijk (bron: Jaarrekening WEW 2012). Jaarlijks verstrekt het WEW tevens een opgave van het nominale gegarandeerde bedrag per gemeente. Het nominaal door Leiderdorp gegarandeerde bedrag bedraagt € 122,0 mln. (hoofdsom van de verstrekte NHG hypotheek tot 2011)

Voor 2013 zijn geen aanspraken gedaan op verstrekte garantstellingen.

Geldnemer bedragen x € 1.000	Aard/omschrijving	Historisch bedrag	% borg	restant 1-1-13	restant 31-12-13
Categorie A:	Woningcorporaties				
Woningstichting Midden-Holland	Bouw 92 woningen Buitenhof-zuid	5.790	100%	3.632	-0
Rijnhart wonen v/h AWL	Herfinanciering complexen, cplx.32 79723	4.515	100%	3.549	3.452
Woonzorg Nederland (Hum.Bouws. Bej.)	bouw 69 woningen Voorhof-zuid, 25184001,4097220.01	4.468	100%	3.954	3.897
Rijnhart wonen v/h AWL	Herfinanciering complexen, cplx.38, 4098241	2.461	100%	2.015	1.955
Rijnhart wonen v/h AWL	Herfin. HV 3665, HV 3646, HV 3661,cplx.23, borgnr.B00617(Nat.Ned.)	9.983	100%	3.630	2.723
Rijnhart wonen v/h AWL	Herfin. HV 3660, cplx.22, 4085827	3.630	100%	726	545

Geldnemer bedragen x € 1.000	Aard/omschrijving	Historisch bedrag	% borg	restant 1-1-13	restant 31-12-13
Rijnhart wonen v/h AWL	Geldlening, cplx.66\5969	2.723	100%	953	817
Rijnhart wonen v/h AWL	Verbouw kantoorgebouw, cplx.56/3356.925.342	998	100%	467	427
Rijnhart wonen v/h AWL	Herfin.84 won.Buitenh.-oost, cplx.31,4091244	12.025	100%	5.345	4.676
Rijnhart wonen v/h AWL	Herstr.pl.schansen en dreven, cplx.16, 4098109	14.000	100%	10.501	9.900
Rijnhart wonen v/h AWL	Herfin.Bouw verz.huis Buitenhof- oost, cplx.69, 4095842	6.400	100%	5.391	5.246
Totaal Categorie A		66.993		40.164	33.638
Categorie B:	Sportvereniging/culturele instellingen				
Schietvereniging 'De Vrijheid'	Aanleg schietbanen, len.400075267	91	100%	41	36
Stichting Kinderopvang Leiderdorp	Lening Wilddreef, len.nr.3356.905.449	1.400	100%	288	241
Alecto	Aanp.+uitbreiding accommodatie,len.3356.914.987	250	100%	171	159
Alecto	Aanp.+uitbreiding accommodatie, len.3356.915.126	150	100%	103	96
Stichting Ruiterschool 'Liethorp'	Verbouw van de stallen vd. Manege, 3356.921.955	165	100%	55	37
Alecto	Uitbreiding accommodatie, len.nr.604456301	423	100%	286	264
Totaal Categorie B		2.479		943	834
Categorie C:	Ziekenhuis/bej.tehuis/ verzorg.instell.(binnen gemeente)				
Totaal Categorie C		-		-	-
Categorie D:	Woningcorporaties met WSW				
Rijnhart wonen v/h AWL	Gesubs.woningbouw, cplx.57,len.nr.86263/4086263	1.162		109	109
Rijnhart wonen v/h AWL	Gesubs.woningbouw, cplx.57, lennr.40.0100488	1.334		1.334	1.334
Rijnhart wonen v/h AWL	Gesubs.won.bw, voorm.Visser 't Hft, 4094304cplx.62, lennr.94304	2.934		1.837	1.693
Rijnhart wonen v/h AWL	Geldlening, lennr.10015247 4042cplx.59	6.347		1.904	1.587
Woonzorg Nederland	Rest stg.kst 119 serv.flats Huis ter Does I,len.98277	468		222	189
Rijnhart wonen v/h AWL	Financiering woningb.hp 51995/4099075 cplx.39	5.000		3.995	3.840
Rijnhart wonen v/h AWL	achtervang len.36514/4099752 cplx.16	4.000		3.212	3.080

Geldnemer bedragen x € 1.000	Aard/omschrijving	Historisch bedrag	% borg	restant 1-1-13	restant 31-12-13
Rijnhart wonen v/h AWL	achtervang len.36820 cplx.16, lennr.100219	9.000		7.318	7.036
Rijnhart wonen v/h AWL	achtervang len.NWB 24267/37930 cplx.42	5.000		4.196	4.043
Rijnhart wonen v/h AWL	achtervang len.NWB 0024995/39086	5.000		5.000	5.000
stg. DUWO v/h SLS wonen	achtervang len.39206/40102811Driegatenbrug	2.000		2.000	2.000
Rijnhart wonen v/h AWL	achtervang len.40102955	9.000		9.000	9.000
Rijnhart wonen v/h AWL	achtervang len.40104054	10.000		10.000	10.000
Rijnhart wonen v/h AWL	BNG achtervang len.40103694	8.000		8.000	8.000
Rijnhart wonen v/h AWL	NWB achtervang len.41407/20016321	8.000		8.000	-
Rijnhart wonen v/h AWL	NWB achtervang len.4010414/20016320	8.000		8.000	8.000
Rijnhart wonen v/h AWL	BNG achtervang len.40105341/42077	8.000		8.000	8.000
Rijnhart wonen v/h AWL	NWB achtervang len.10026622/42071	8.000		8.000	8.000
Rijnhart wonen v/h AWL	Rabobank achtervang lening 42626/20693	8.000		8.000	8.000
Woonzorg Nederland	Herfin. HV 3660, cplx.22, len.40.43309\40106519	3.693		3.385	3.139
Rijnhart wonen v/h AWL	BNG achtervang lening 44674/ FRL40.107796	8.000		8.000	8.000
Totaal Categorie D		120.937		109.512	100.049
Categorie E:	Sportverenigingen met SWS				
Schietvereniging 'De Vrijheid'	achtervang lening vervanging dak 3356.912.682	150	50%	128	118
Watersportver. Doeshaven	Modernisering Doeshaven, 3356.962.244	400	50%	150	130
Stichting Ruiterschool 'Liethorp'	achtervang lening tweede binnenbak	290	50%	130	123
Totaal Categorie E		840		407	370
Categorie F:	Onderwijsinstellingen				
Prot.Chr. Schoolver. Leiderdorp	borgstelling, len.nr.3355.928.550	300	100%	212	-
Totaal Categorie F		300		212	-
Hypotheekfonds v overheidspersoneel	borg 693580	264		264	264
Hypotheekfonds v overheidspersoneel	borg 790915	206		206	206
Hypotheekfonds v overheidspersoneel	borg 1138752	372		335	335

Geldnemer bedragen x € 1.000	Aard/omschrijving	Historisch bedrag	% borg	restant 1-1-13	restant 31-12-13
totaal Hvo	Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel	842		805	805
Totaal generaal		192.391		152.042	135.696
Totaal Categorie A	Woningcorporaties	66.993		40.164	33.638
Totaal Categorie B	Sportvereniging/culturele instellingen	2.479		943	834
Totaal Categorie C	Ziekenhuis/bej.tehuis/ verzorg.instell.(binnen gemeente)	-		-	-
Totaal Categorie D	Woningcorporaties met WSW	120.937		109.512	100.049
Totaal Categorie E	Sportverenigingen met SWS	840		407	370
Totaal Categorie F	Onderwijsinstellingen	300		212	-
totaal Hvo	Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel	842		805	805
Totaal generaal		192.391		152.042	135.696

4.3.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Omschrijving van de verplichtingen	Laatste jaar van de verplichting	verplichting
Opgebouwde vakantierechten juni - december 2013	2014	297.448
Verlof uren die in 2013 niet zijn opgenomen	2014	303.330
Uitstaande wachtgeld-verplichtingen per 31/12/13	2022	558.580
Langlopende contracten per 31/12/13		1.826.910
Verstreekte hypotheke		12.400.000
TOTAAL		15.386.268

Werknemersverplichtingen

Het saldo van de verlof uren wordt tegen een uurtarief van € 30,- gehanteerd.

10.111 verlof uren à € 30,- per uur geeft een bedrag van € 303.330.

Vakantiegeld opgebouwd van juni tot en met december 2013 geeft een bedrag van € 297.448.

Wethouderspensionen

Het saldo van opgebouwd pensioenrecht van ex-wethouders dat op 65-jarige leeftijd kan worden opgevraagd.

Dit bedrag is bepaald op basis van actuariële berekeningen, zijnde € 558.580.

Voor de huidige 4 wethouders en één voormalige wethouder die in 2013 nog wachtgeld heeft ontvangen is een voorziening opgenomen.

Langlopende contracten

Er is met Sportfondsen een langdurig contract afgesloten tot 1 januari 2015. Dit betreft gebruik en onderhoud van diverse sport accommodaties en het uitvoeren van de werkzaamheden van het sportservicepunt.

Het jaarbedrag bedraagt:

Huurprijs SFL (prijspeil 2010) € 436.000

Exploitatiebijdrage (prijspeil 2010) € 759.000

Servicepunt Sport en Bewegen (prijspeil 2011) € 55.000

Met Alecto is in 1996 een overeenkomst aangegaan voor het beheer en onderhoud van de velden door Alecto.

In deze overeenkomst is overeengekomen dat de Gemeente Leiderdorp elke 10 jaar een financiële bijdrage inclusief inflatie-index levert voor het onderhoud. Het bedrag per 10 jaar bedraagt met prijspeil 2010 € 576.910.

Verstreekte hypotheke

Aan Ikea zijn hypotheke verstrekt op de gronden in Bospoort. Deze hypotheke gelden als zekerheid voor de reeds ontvangen voorschotten. Mocht de grondlevering uiteindelijk geen doorgang kunnen vinden dan moeten de voorschotten minus de kosten worden terugbetaald (€ 12.400.000).

4.3.5 Vaste activa staat

x € 1.000	Boek- waarde 1/1	Inves- tering	Desinve- tering	Afschrij- ving	Bijdrage van derden	Afwaardering duurzame waarde vermindering	Boek- waarde 31/12	Rente
Immateriele vaste activa								
onderzoek en ontwikkeling	227	66	-	57	-	-	236	7
Totaal immateriele vaste activa	227	66	-	57	-	-	236	7
Materiele vaste activa								
Investerings met maatschappelijk nut								
Grond, weg-, waterbouw maatsch. nut	1.606	-323	-	42	-		1.241	35
overige materiele vaste activa	51	-	-	2	-		49	2
Totaal Investerings met maatschappelijk nut	1.657	-323	-	44	-	-	1.290	37
Investerings met economisch nut								
Gronden en terreinen	4.923	1.268	-	35	1.500		4.656	164
Bedrijfsgebouwen	39.226	2.845	362	1.224	551		39.935	1.383
Grond, weg-, waterbouw econ. nut	6.145	491	-	124	-180		6.692	180
Vervoermiddelen	566	25	-	157	-		434	17
Machines/apparaten/install. econ. nut	4.296	1.400	-	357	-		5.339	140
Overige materiele vaste activa	3.720	799	-	288	48		4.181	66
Investerings in erfpacht								
Investerings met economisch nut	58.876	6.828	362	2.184	1.919	-	61.237	1.950
Totaal Materiele vaste activa	60.532	6.505	362	2.228	1.919	-	62.527	1.987
Financiele vaste activa								
Bijdr. aan activa in eigendom derden	9.368	-	-	272	-		9.096	324
kapitaalverstr. aan deelnemingen	2.137	-	-	-	-		2.137	75
leningen aan overige verbonden partijen	27	-2	-	-	-		26	-
langlopende geldleningen	9.160	-	-	-	-		9.160	321
Totaal Financiele vaste activa	20.693	-2	-	272	-	-	20.419	719
Totaal Vaste activa	81.452	6.569	362	2.556	1.919	-	83.182	2.713

4.3.6 Opgenomen en afgesloten kredieten

In dit hoofdstuk wordt een verklaring gegeven over de stand van zaken van openstaande kredieten groter dan € 100.000 en van in 2013 afgesloten kredieten groter dan € 25.000.

Openstaande kredieten

	Omschrijving bedragen x € 1.000	% Uitgaven t.o.v. het krediet	Restant krediet	Krediet	Uitgaven t/m 2012	Uitgaven 2013	Totaal uitgaven
	Materiele vaste activa met economisch nut						
1	VRI PSNW / Engelenda	0%	150	150	-	-	-
2	VRA P.Snweg/Acac2012	0%	100	100	-	-	-
3	VRI eng.d. /Denn	0%	150	150	-	-	-
4	VRA PSW/Engelen 2012	0%	80	80	-	-	-
5	VRI m. engd/hens -06	0%	150	150	-	-	-
6	VRI m. engd/lvdr.08	0%	150	150	-	-	-
7	VRI Engd./Gallaslaan	0%	150	150	-	-	-
8	VRA Engd/O.Sp.b.2012	0%	80	80	-	-	-
9	VRA Engd./Rietschans	0%	80	80	-	-	-
10	VRA Engd./Dennenscha	0%	80	80	-	-	-
11	VRA Engd./Heinsiusla	0%	80	80	-	-	-
12	VRA Engd./Ln v Beren	0%	90	90	-	-	-
13	VRA Engd./Gallaslaan	0%	85	85	-	-	-
14	IVVP Engelendaal	0%	649	649	-	-	-
15	IVVP Zijkwartier	0%	382	382	-	-	-
16	IVVP Quickwins	0%	369	369	-	-	-
17	IVVP Management	0%	156	156	-	-	-
18	Koppelingen applic/basisregistraties	55%	22	50	-	28	28
19	Wifi Gemeentehuis	0%	10	10	-	-	-
20	Website	0%	20	20	-	-	-
21	Klantcontactcentrum	0%	59	59	-	-	-
22	Reiniging wijkcont	0%	150	150	-	-	-
23	Hobbith OKV HP09	0%	162	162	-	-	-
24	Hekwerken 2011	0%	20	20	-	-	-
25	Hekwerken 2012	0%	20	20	-	-	-
26	OKV Hasselbraam 2011	0%	198	198	-	-	-
27	Gladheidbestrijding sneeuwplieg 2010	0%	13	13	-	-	-
28	Ondg. wijk.cont 2012	39%	607	1.000	-	393	393
29	Ondg. wijk.cont 2013	0%	1.200	1.200	-	-	-
30	Begraafplaats, grafdeelfmach 2013	0%	27	27	-	-	-
31	Olietanks 2012	0%	14	14	-	-	-
32	Geesink achterlader	0%	150	150	-	-	-

	Omschrijving bedragen x € 1.000	% Uitgaven t.o.v. het krediet	Restant krediet	Krediet	Uitgaven t/m 2012	Uitgaven 2013	Totaal uitgaven
33	Nissan Pick-Up 2013	0%	45	45	-	-	-
34	Minitractor kinderboerderij	0%	6	6	-	-	-
35	Software WMO	57%	16	38	4	18	22
36	Raadsinfor.syst.2011	0%	27	27	-	-	-
37	BSW casco	24%	11.649	14.971	1.690	1.904	3.594
38	Van Oude Rijn tot Kaag		242	-	-230	-12	-242
39	Betaalautomaten bevolking	0%	7	7	-	-	-
40	Herinrichten Oude Rijnzone	0%	1.100	1.100	-	-	-
	Materiele vaste activa met maatschappelijk nut						
1	Houten bruggen 2010	0%	135	135	-	-	-
2	Houten bruggen 2011	0%	135	135	-	-	-
3	Houten bruggen 2012	77%	27	113	-	87	87
4	Houten bruggen 2013	0%	135	135	-	-	-
5	Wachtpl.boten met in	0%	125	125	-	-	-
6	Hoek Vronkenlaan	49%	51	100	47	2	49
7	Houten bruggen 2013 (KN2012)	0%	80	80	-	-	-

Toelichting bij kredieten > € 100.000.

- Materiële vaste activa met economisch nut

1 t/m 13 VRI/VRA

De vervanging van de VRI's/VRA's is voorlopig uitgesteld in afwachting van de werkzaamheden volgens het IVVP

14-17 IVVP

Voor de werkzaamheden voor het IVVP zijn investeringsnummers opgenomen. Hierop worden de werkzaamheden afgerekend. Eind van het jaar worden de kosten conform Kadernota 2013 verrekend met de reserves. In 2013 is € 175.000 uitgegeven en ten laste van de Algemene reserve gebracht.

22 Reiniging wijkcontainers

Dit betreft een vervangingskrediet voor de minicontainers. In 2013 zijn er geen uitgaven op deze post geboekt.

23 Hobbith OKV HP09

De onderwijskundige vernieuwing van de Hobbit is nog niet afgerond en het schoolbestuur heeft dan ook nog geen declaratie ingediend voor het beschikbare bedrag.

26 OKV Hasselbraam 2011

De onderwijskundige vernieuwing van de Hasselbraam is nog niet afgerond en het schoolbestuur heeft dan ook nog geen declaratie ingediend voor het beschikbare bedrag.

28/29 ondergrondse wijkcontainers 2012/2013

In 2011 is gestart met een pilot. Vanaf 2014 zijn investeringen gepland. Ook in 2013 zijn reeds investeringen gedaan in ondergrondse wijkcontainers.

32 Geesink achterlader

De Geesink achterlader wordt in 2014 vervangen, een nieuwe is besteld, de huidige Geesink achterlader was in 2013 nog in gebruik.

37 BSW

Het betreft hier het uitvoeringskrediet voor de Brede School West. Er is totaal € 15.685.000 krediet beschikbaar gesteld door de gemeenteraad. Door het niet kunnen activeren van de eenmalige lasten is het krediet verlaagd naar € 14.971.000. Verdere toelichting over de voortgang van het project is opgenomen in de GIG.

38 Van Oude Rijn tot Kaag

Er wordt een recreatie en wandelgebied aangelegd met behulp van subsidiegelden. Daarnaast is conform raadsbesluit het positieve resultaat van de Boterhuispolder overgeboekt naar de investering voor Oude Rijn tot Kaag. De overboeking van het resultaat van de Boterhuispolder zorgt voor een baat op dit krediet. De uitgaven volgen in 2014.

40 Herinrichten Oude Rijnzone

Conform raadsvoorstel is € 1.100.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van de koopovereenkomst, bodemonderzoek en taxatie en de groene herinrichting ter grootte van de locatie Vliko in de polder Achthoven.

- Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

1 t/m 4 + 7 Houten bruggen

Groot onderhoud van bruggen is in 2012 aanbesteed, uitvoering loopt door tot medio 2014. Een aantal renovaties aan de houten bruggen is ook in 2013 uitgevoerd. Een van de uitgaven op deze kredieten is conform besluitvorming ten laste gebracht van de reserve verkoop aandelen Nuon, de kredieten zijn met hetzelfde bedrag verlaagd.

5 Wachtpl.boten met intercom

Werkzaamheden nog niet uitgevoerd.

6 hoek Vronkenlaan

Uitvoering vindt plaats.

Afgesloten kredieten

	Omschrijving bedragen x € 1.000	% Uitgaven t.o.v. het krediet	Restant krediet	Krediet	Uitgaven t/m 2012	Uitgaven 2013	Totaal uitgaven
	Materiele vaste activa met economisch nut						
1	Snelheidsdisplays	87%	1	7	-	6	6
2	Lokalen PCSV W.de Zwijgerschool	100%	-	285	-	285	285
3	Klantbegeleidingssysteem	79%	7	35	28	-	28
4	Publiek recht.beperkingen	74%	2	6	4	-	4
5	Invoeren DURP	68%	7	22	15	-	15
6	Tablets	96%	1	35	-	34	34
7	Mobiele telefoons	96%	1	30	-	29	29
8	Sporthal Does bowlsm	0%	11	11	-	-	-
9	verpl.Munnikkenmolen	100%	-	140	-	140	140
10	OKV Schakel 2011	100%	-	238	-	238	238
11	Binnenklimaat scholen	92%	5	70	27	38	65
12	BSOD	74%	2.232	8.720	6.243	245	6.488
13	Grond Boterhuispolder - Amendement	0%	670	670	232	-232	-
14	Boterhuispolder - POP	0%	-	-	191	-191	-
15	Nieuwe Milieustraat	46%	1.081	2.000	683	237	919
16	Banen de Munnik	0%	1.082	1.082	-	-	-
17	Accom. de Munnik	0%	168	168	-	-	-
18	Afboeken boekwaarde brede scholen		362	-	-	-362	-362
19	Riolering 2013	9%	3.662	4.036	-	373	373
20	Riool 2013 ondz 5jr	101%	-1	65	-	66	66
21	Riool 2013 verb 50jr	0%	62	62	-	-	-
22	Perm.uitbr. Schakel	100%	-	24	-	24	24
23	JOP 1-BEUKENSCHANS	67%	5	16	10	-	11
24	JOP 2 LEYHOF	64%	6	16	10	-	10
25	JOP 3 HOUTKAMP II	97%	-	16	15	1	16
26	Ondg. wijk.cont 2011	100%	-	1.000	124	876	1.000
27	Hekwerken 2010	99%	-	50	46	3	50
28	Zaaksysteem	102%	-2	75	-	77	77
29	Vorkhefruck 2012	111%	-2	23	-	25	25
30	Columbarium begraafplaats	123%	-7	29	-	35	35
31	Meerburglaan riolering	111%	-136	1.200	1.014	323	1.336
	Materiele vaste activa met maatschappelijk nut						
1	Gebiedsvisie omg.PWA laan	0%	170	170	164	-164	-
2	Zwembadlocatie	0%	507	507	329	-329	-
3	Tunnelbak A4	100%	-	8.813	8.813	-	8.813

Toelichting bij kredieten > € 25.000.

Materiële vaste activa met economisch nut

2 Lokalen PCSV W. de Zwijgerschool

De lokalen van de Willem de Zwijgerschool zijn overgenomen en afgerekend met de PCSV in 2013.

3 Klantbegeleidingssysteem

In 2013 is een touchscreenzuil geïnstalleerd in het gemeentehuis.

5 invoeren DURP

Er zijn geen uitgaven gedaan in 2013. Het krediet is afgesloten.

6 Tablets

Er is in 2013 een financieel voordeel behaald op de aanschaf van tablets.

7 Mobiele telefoons

De mobiele telefoons zijn binnen het investeringskrediet aangeschaft, het krediet wordt afgesloten.

9 verpl. Munnikkenmolen

De ontwikkeling van Bospoort en Vierzicht vindt binnen de (reeds verstoorde) molenbiotoop van de Munnikkenmolen plaats. Deze molen is verplaatst naar de Munnikkenpolder. Deze investering valt samen met het project Molencarroussel en is afgesloten in 2013. Dit project wordt verantwoord in de Gig 2014.

10 OKV Schakel 2011

De onderwijskundige vernieuwingen van de basisschool de Schakel zijn in 2013 voldaan. De werkzaamheden zijn afgerond en gedeclareerd.

11 Binnenklimaat scholen

De noodzakelijke werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de verbetering van het binnenklimaat van de scholen.

12 BSOD

In oktober 2012 is de school in gebruik genomen. Vanaf januari 2013 is begonnen met afschrijven. Omdat de slottermijn nog niet voldaan was kon de investering nog niet volledig afgesloten worden. Inmiddels zijn alle termijnfacturen ontvangen en kan de investering ook technisch afgesloten worden.

13/14 Grond Boterhuispolder/POP

In 2013 zijn de werkzaamheden voor het recreatiegebied afgerond. De werkzaamheden zijn volledig gefinancierd uit verkoop land en ontvangen subsidies. Het overschot ontstaan door o.a. verkoop grond is conform raadsvoorstel overgeboekt naar het project van Oude Rijn tot Kaag.

15 Nieuwe Milieustraat

In 2013 hebben de laatste werkzaamheden aan de Nieuwe Milieustraat plaatsgevonden. De Nieuwe Milieustraat is in 2013 opgeleverd. Het project is opgenomen in de Gig en de verantwoording vindt plaats in de Gig 2014.

16/17 Banen /accomodatie de Munnik

De renovatie van de tennisbanen is in 2013 afgerond. De kosten zijn conform raadsvoorstel ten laste van de Nuon reserve gebracht. De kosten voor de accommodatie zijn in rekening gebracht bij de Tennisvereniging de Munnik.

18 Afboeken boekwaarde brede scholen

Dit betreft een investering die wordt gebruikt om afgesloten activa af te boeken. Dit nummer is in 2013 gebruikt om de boekwaarde van De Leeuwerik (Brede School West) en Kastanjelaan (Brede School Oude Dorp) conform het voorstel af te boeken van de kredieten.

19-21 Riolering 2013

De kosten betreffen onder andere groot onderhoud riolering Merelstraat/Koekoekstraat en van Diepeningenlaan en omgeving. Tevens zijn in 2013 flexibele overstortdrempels geplaatst. Het resterende krediet wordt toegevoegd aan rioleringskredieten 2014.

26 ondergrondse wijkcontainers 2011

In 2011 is gestart met een pilot. Inmiddels is één krediet volledig benut en afgesloten.

27 Hekwerken 2010

Werkzaamheden met name in eerdere jaren, kleine afronding in 2013. Krediet kan binnen beschikbare middelen afgesloten worden.

28 Zaaksysteem

Er is sprake van een overschrijding van het investeringskrediet voor 2013 van ongeveer € 2.000 door iets hogere kosten i.r.t. aanschaf Zaaksysteem Decos.

30 Columbarium begraafplaats

Er is sprake van een overschrijding van het investeringskrediet voor 2013 van ongeveer € 7.000. Kosten voor de fundering van de urnenmuur en materialen bleken hoger uit te vallen dan begroot.

31 Meerburglaan riolering

Het investeringskrediet voor 2013 is overschreden met ongeveer € 136.000.

De overschrijding is het gevolg van meerwerk en onvoorzien waaronder afvoeren klei, aanvoer zand en extra riolering neptunes, aanvoer grond, herstel tuinen Buitendijklaan en grond aanbrengen onder kruipruimten Meerburglaan.

- Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

1 Gebiedsvisie omg.PWA laan

Conform raadsbesluit zijn de kosten voor de gebiedsvisie omgeving PWA laan overgeboekt naar het project Amaliaplein en kan deze investering afgesloten worden.

2 Zwembadlocatie

Conform raadsbesluit is dit project afgesloten en zijn de lopende verplichtingen overgeboekt naar het Amaliaplein.

3 Tunnelbak A4

Per abuis is in jaarrekening 2012 deze investering niet opgenomen in de lijst met afgesloten kredieten. De schuld is voldaan en de investering is afgesloten.

4.3.7 Staat van reserves

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt onderscheid gemaakt tussen reserves en voorzieningen.

In de balans worden de reserves onderscheiden naar:

- Algemene reserve;
- Bestemmingsreserves ter equalisatie van tarieven. Deze dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven worden;
- Overige bestemmingsreserves: Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten is;
- Op de balansdatum bestaande risico's over bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten dienen in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De voorziening dubieuze debiteuren is conform het BBV opgenomen aan de activa zijde van de balans. Hiermee is de voorziening een correctie post op de openstaande vorderingen aan debiteuren. Dit systeem is ook verplicht voor de voorziening Centrumplan en W4. Deze voorzieningen vormen zo een correctiepost op het saldo onderhanden werken (voorraden).

Op 16 december 2013 is de nota Reserves en Voorzieningen herzien en door de gemeenteraad vastgesteld. Deze jaarrekening is conform de richtlijnen van deze nota opgesteld. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige nota zijn:

1. Vormen nieuwe reserves (bestemmingsreserve behoedzaamheidsreserve uitkering gemeentefonds + bestemmingsreserve Integraal Beheer Openbare Ruimte)
2. Vormen nieuwe voorzieningen (voorziening Integraal Beheer Openbare Ruimte + voorziening Gemeentelijke Accommodaties)
3. Vervallen algemene reserve verkoop aandelen Nuon
4. Opheffen voorzieningen streekmuziekschool, infrastructuur, waterwegen, Sport & Spel en gemeentelijke accommodaties.

Het beleid in het kader van reserves en voorzieningen is een belangrijke peiler voor het huidige coalitieakkoord. Hierin wordt een degelijk financieel beleid beoogd. Meevallers vallen vrij naar de algemene reserve, tegenvallers moeten worden gecompenseerd binnen het begrotingshoofdstuk /door de portefeuillehouder. Risico's worden in beeld gebracht en er worden adequate voorzieningen / maatregelen getroffen en vervangingsreserves worden op het benodigde niveau gebracht.

bedragen x € 1.000	Stand 1/1	Geboekt storting	Geboekt onttrekking	Stand 31/12	Begroot Stand 31/12
algemene reserves					
8297001 Algemene reserve	1.336	1.250	-1.519	1.067	731
8297002 Bouw- en grondexploitaties	1.824	13	-210	1.626	1.616
8297003 Opbrengst verkoop aandelen NUON	1.195	-	-1.195	-	86
algemene reserves	4.355	1.262	-2.925	2.693	2.433
bestemmingsreserves					
8297201 Kunst en cultuur	43	10	-19	34	34
8297203 Sociale woningbouw	180	-	-64	116	104
8297204 Rekenkamer	45	-	-6	39	45
8297205 Zorg, welzijn, jeugd en onderwijs	1.500	20	-320	1.200	1.200
8297206 Voormalig personeel	446	17	-224	239	239
8297209 Jaarafsluiting	530	615	-480	665	665
8297210 Sociaal Beleid	750	41	-344	447	426
8297211 Egalisaties. exploitatielasten	9.067	1.055	-1.342	8.780	9.084
8297212 Regionaal investeringsfonds RIF	5.710	755	-571	5.894	5.894
8297213 Regionalisering	330	-	-270	59	59
8297214 Informatiebeleidsplan	114	131	-	244	159
8297215 GR Oude Rijnzone	600	1.100	-348	1.352	1.300
8297216 Bestemmingsreserve W4	11.911	1.421	-2.084	11.248	10.302
8297218 Implementatie 3D transitie	141	76	-92	125	55
8297243 Bestemmingsreserve Integraal Beheer	-	-	-	-	-
8297244 Behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds	-	1.119	-	1.119	141
bestemmingsreserves	31.367	6.360	-6.166	31.562	29.706
egalisereserves					
8297101 Egalisatiereserve omgevingsvergunning	-	-	-	-	-
8297102 Egalisatiereserve riolering	2.439	474	-	2.913	2.882
8297103 Egalisatiereserve reiniging	2.855	421	-	3.277	2.937
egalisereserves	5.295	895	-	6.190	5.819
Reserves excl. resultaat na bestemming	41.017	8.518	-9.090	40.445	37.959

Algemene reserve

De algemene reserve is als weerstandskas van de gemeente het vangnet voor onverwachte (grote) financiële uitgaven.

De algemene reserve is vrij besteedbaar. Tevens fungeert deze reserve binnen de kaders van het weerstandsvermogen als dekkingsreserve.

Algemene reserves hebben een aantal uitgangspunten, deze zijn in de Nota Reserves en voorzieningen vastgelegd.

- Het moet gaan om eenmalige middelen
- Bijbehorende kosten moeten tegelijkertijd worden afgedekt
- Eenmalige lasten ter verlaging van toekomstige structurele lasten
- Het ratio van het weerstandsvermogen blijft minimaal voldoende
- Onttrekking ter beperking van de (toekomstige) risico's
- Besluitvorming direct vastleggen in de begroting
- Bij besluitvorming levert het college standaard een overzicht aan met mogelijke toekomstige uitnamen
- Algemene reserves hebben een bodem

Toevoegingen:

- Resultaat jaarrekening 2012 cf Resultaatbestemming € 919.000;
- Saldo opgeheven reserve verkoop aandelen Nuon, dit was nog niet als begrotingswijziging meegenomen € 86.000;
- In 2013 moest een terugbetaling van € 244.000 plaatsvinden aan het rijk voor teveel ontvangen subsidie. Dit is vanuit de reserve Sociaal Beleid betaald aan de Algemene reserve.

Onttrekkingen:

- Van de bijdrage IVVP van € 424.000 conform begroting 2013 is € 175.000 uitgegeven in 2013;
- Vliko € 1.100.000 cf. amendement;
- De terugbetaling van de subsidie € 244.000 WSW wegens onderrealisatie.

Algemene reserve bouw- en grondexploitaties

Reserve is bestemd voor de opvang van eventuele nadelen bij de uitvoering van bouwgrond-exploitaties op basis van exploitatieberekeningen en wordt gevoed door voordelen op bouwgrond-exploitaties. Op deze manier kan ook gestalte worden gegeven aan een beleid waarbij de mogelijkheid wordt opengehouden om tekorten uit de ene exploitatie te compenseren met positieve opbrengsten uit andere exploitaties.

Toevoegingen:

Het project de Ommedijk is in 2012 afgesloten. Er is een reservering van € 12.700 gemaakt voor een nog te betalen BTW post. Dit is in afwachting van de naheffing in de reserve gestort

Onttrekkingen:

Er zijn onttrekkingen gedaan inzake de projecten:

- In de exploitatie is jaarlijks een budget beschikbaar voor voorbereidingswerkzaamheden voor projecten die nog niet gestart zijn. Dit budget van € 40.000 wordt onttrokken aan de reserve.
- Conform raadsbesluit wordt er jaarlijk tot 2016 een onttrekking gedaan uit deze reserve voor de compensatie van in de exploitatie te betalen rente aan de W4 reserve. Deze rente is conform begroting 2013 verlaagd naar 3,5%. In 2013 is dit € 156.000.
- Voor de complexen Merelstraat en Meas is in het verleden een voorziening getroffen. Deze voorziening is nu bijgesteld naar het nieuw te verwachten nadeel ten laste van de algemene reserve bouw- en grondexploitaties met een onttrekking van € 14.000.

Reserve opbrengst aandelen NUON

De opbrengst van de verkoop aandelen Nuon is gestort in een algemene reserve als weerstandskas van de gemeente en een vangnet voor onverwachte (grote) financiële uitgaven. Deze algemene reserve is vrij besteedbaar. Tevens fungeert deze reserve binnen de kaders van het weerstandsvermogen als dekkingsreserve.

Reserve is in 2013 opgeheven. Het saldo is toegevoegd aan de algemene reserve.

Toevoegingen:

n.v.t.

Onttrekkingen:

Conform besluitvorming zijn de volgende zaken onttrokken uit de reserve:

- Storting in voorziening IBOR t.b.v. openbare verlichting conform begroting € 600.000;
- Afschrijving boekwaarde investeringskredieten inhaalslag houten bruggen conform begroting € 179.000;
- Afschrijving boekwaarde investeringskredieten tennispark conform begroting € 330.000;
- Resterende bedrag toegevoegd aan de algemene reserve i.v.m. opheffing € 86.000.

Reserve Kunst en cultuur

Deze reserve is gevormd voor het nieuw plaatsen van kunstwerken, subsidiëring van vernieuwende culturele activiteiten en overige kunst aangelegenheden.

Toevoegingen:

Conform begroting is er € 9.925 gestort in de reserve Kunst en Cultuur.

Onttrekkingen:

Conform de door de raad vastgestelde Cultuurnota 2012-2015 worden de onttrekkingen geboekt.

Reserve sociale woningbouw

Reserve om knelpunten op het gebied van de volkshuisvesting te kunnen oplossen. De huidige marktontwikkelingen leiden er toe dat het steeds moeilijker is om sociale woningbouw te plegen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Toevoegingen:

n.v.t.

Onttrekkingen:

Conform raadsbesluit wordt het restant budget woonvisie beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het actieplan voortkomend uit de woonvisie wonen in Stad en Land. In 2013 was dit € 64.000.

Reserve rekenkamer

Het beschikbaar stellen van financiële middelen aan de rekenkamer voor de uitvoering van onderzoeken. De reserve is ingesteld vanwege het fluctueren van de (financiële) omvang van de onderzoeken en het niet gelijktijdig verlopen van onderzoeken met kalenderjaren. De kosten die gemaakt worden betreffen onder andere presentiegelden en onderzoekskosten.

Toevoegingen:

n.v.t.

Onttrekkingen:

De overschrijding van de budgetten van de rekenkamer zijn geëgaliseerd met deze reserve. Dit heeft geleid tot een onttrekking van € 6.000

Reserve Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs

De reserve dient voor het egaliseren van positieve- of negatieve saldi, die voortkomen uit de exploitatiebudgetten van diverse regelingen binnen programma 1 zoals de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Leerlingenvervoer.

Toevoegingen:

Conform begroting wordt er € 20.000 teruggestort in de reserve Zorg, welzijn, jeugd en onderwijs. Deze gelden zijn conform raadsvoorstel in 2011 tijdelijk onttrokken aan deze reserve en worden nu weer teruggestort.

Onttrekkingen:

De reserve Zorg, welzijn, jeugd en onderwijs heeft m.i.v. 2013 een plafond van € 1.200.000. Omdat deze reserve tot 31/12/2012 een plafond had van € 1.500.000 is het saldo van € 320.000 vrij gevallen in de algemene middelen.

Reserve voormalig personeel

Deze reserve dient ter dekking van kosten die ontstaan doordat een medewerker niet meer in dienst is bij de gemeente Leiderdorp, maar wel (tijdelijk) recht heeft op salarisbetaling van de gemeente (wachtgeldregeling). Ook is er een bedrag opgenomen voor mogelijke aanvulling van de voorziening wachtgeld bestuurders.

Toevoegingen:

Conform begroting is er € 17.000 toegevoegd aan deze reserve.

Onttrekkingen:

- Conform begroting wachtgeld personeel is er € 184.000 opgenomen aan verwachte uitbetaling aan voormalig personeel.
- Conform begrotingswijziging 8 in 2013 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 41.000 voor extra aanvulling van de voorziening wachtgeld bestuurders.

Reserve jaarafsluiting

Budgetten meenemen naar het volgende jaar. Dit betreft budgetten die een jaar overschrijdend karakter hebben als gevolg van planningsverschillen in de realisatie. Hierbij kan gedacht worden aan activiteiten die plaatsvinden c.q. geleverd worden in het opvolgende kalenderjaar. Op het moment dat deze budgetten niet worden bestemd (via resultaatbestemming) in de reserve jaarafsluiting, loopt de realisatie gevaar als gevolg van een budgettekort in het jaar daarop. De raad neemt over de toevoeging aan de reserve via een begrotingswijziging een besluit. Volgens planning (realisatie) worden de middelen besteed ten laste van de reserve jaarafsluiting. Ook deze mutatie wordt door middel van een begrotingswijziging aan de raad voorgelegd.

Toevoegingen:

- Onkruidbestrijding 2014 (amendement Raadsbesluit Jaarrekening 2012) € 100.000;

Conform begrotingswijziging zijn in december 2013 de volgende posten beschikbaar gesteld ten behoeve van 2014:

- Opleidingen i.v.m. met de doorontwikkeling van de nieuwe organisatie € 25.054;
- Algemene opleidingen € 33.075;
- Invoering van buurtsportcoaches € 26.720;
- Uitvoering Woonvisie € 64.000;
- Project Organisatie en Dienstverlening € 118.000;
- Website € 42.000;
- Maatschappelijke Structuurvisie € 40.000;
- Ruimtelijke Structuurvisie € 62.500;
- Bestemmingsplannen € 29.000;
- Waterplan € 40.000;
- Onderzoek 'Scheve huisjes' € 15.000;
- Trendteam € 5.500;
- Vrijwilligersbijeenkoms t € 5.000;

- Onderhoud kunst € 9.028.

Onttrekkingen:

De toevoegingen in 2012 zijn in 2013 weer aan de reserve onttrokken.

- Combinatiefunctie € 48.000;
- Vrijwilligers beursvloer € 8.000;
- Waterplan € 112.500;
- Structuur visie € 95.000;
- Bestemmingsplan € 30.000;
- beeldkwaliteit € 115.000;
- teambuilding € 1.956;
- opleiding constructieve toets € 70.000.

Reserve Sociaal Beleid

De reserve dient voor het egaliseren van positieve- of negatieve saldi, die voortkomen uit de exploitatiebudgetten van diverse open-einde regelingen van programma Werk en Inkomen (b.v. WWB, Participatie-budget, Minimabeleid, WSW).

Toevoegingen:

- Conform begrotingswijziging 8 is het niet bestede restant van € 20.000 van het door de raad beschikbaar gestelde budget van € 100.000 voor participatie teruggestort in de reserve Sociaal Beleid om in 2014 weer beschikbaar te stellen.
- Conform nota reserves en voorzieningen worden de budgetten van het Sociaal Beleid geëgaliseerd met de reserve Sociaal Beleid. In 2013 is er derhalve € 21.000 gestort in deze reserve.

Onttrekkingen:

In 2013 moest een terugbetaling van € 244.000 plaatsvinden aan het rijk voor teveel ontvangen subsidie door onderrealisatie. Vanuit deze reserve is een storting gedaan in de Algemene reserve voor deze terugbetaling.

Egalisatiereserve exploitatielasten

Egalisatie van de lasten over de jaren heen.

Toevoegingen:

- Afkoop onderhoud Alecto 2007 € 50.200 cf begroting;
- Afkoop onderhoud Alecto 2017 € 115.382 cf begroting;
- Brede school West € 668.000 cf begroting;
- Eenmalige lasten IBP 2011 € 57.664 cf begroting;
- Civieltechnische begeleiding Rijkswaterstaat € 136.000 cf begroting.
- Individueel opleidingsbudget € 27.500 cf. begrotingswijziging 8 2013

Onttrekkingen:

- Sporthal de Bloemerd € 50.000 cf begroting;
- Milieu Educatief Centrum € 39.970 cf begroting;
- Gemeentehuis € 612.553 cf begroting;
- Eenmalige lasten Brede school West ivm huur en afboeken boekwaarde oude gebouwen € 442.000
- Eenmalige lasten Brede school Oude dorp ivm afboeken boekwaarde oude gebouwen € 89.000;
- Civieltechnische begeleiding Rijkswaterstaat € 49.000.
- Snippergroen cf. begrotingswijziging 8 2013 € 60.000.

Reserve regionaal investeringsfonds RIF

De reserve dient ter dekking van de in 2008 besloten bijdrage aan het RIF van € 571.000 per jaar gedurende 15 jaar, inclusief de in 2013 besloten bijdrage 2e tranche RIF

Toevoegingen:

Vanuit de resultaatbestemming 2012 is € 755.000 gestort in de reserve Regionaal investeringsfonds voor de tweede tranche RIF.

Onttrekkingen:

Conform raadsbesluit wordt er jaarlijks € 571.000 onttrokken aan deze reserve voor het Regionaal investeringsfonds.

Reserve regionalisering

De vorming van de regionale brandweer en het opzetten van het Servicepunt71 brengt in eerste aanleg transitiekosten met zich mee. De reserve is ingesteld om deze eenmalige kosten te kunnen financieren.

Toevoegingen:

n.v.t.

Onttrekkingen:

Conform begroting is er in 2013 € 270.000 onttrokken uit de reserve Regionalisering.

Reserve Informatiebeleidsplan

Het beschikbaar stellen van financiële middelen ten behoeve van het InformatieBeleidsPlan (b.v. voor de uitvoering van onderzoeken, enz.). De reserve is ingesteld vanwege het fluctueren van de (financiële) omvang van deze kosten.

Toevoegingen:

- Vanuit de resultaatbestemming 2012 is € 45.000 gestort in de reserve Informatiebeleidsplan.
- Conform nota reserves en voorzieningen is de onderschrijving op het informatiebeleidsplan teruggestort in de reserve € 86.000

Onttrekkingen:

n.v.t.

Reserve GR Oude Rijn Zone (ORZ)

De reserve dient ter dekking van de in 2010 besloten bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling van € 300.000 per jaar gedurende 5 jaar en voor zover het saldo hiervoor toereikend is voor de aanvullende kosten voor de Leiderdorpse projecten van de Oude Rijn Zone.

Toevoegingen:

Conform raadsbesluit is € 1.100.000 toegevoegd aan de reserve Oude Rijnzone voor onderzoekskosten, aanschaf en inrichting van het gebied Oude Rijnzone na vertrek van Vliko

Onttrekkingen:

- Conform raadsbesluit is in 2013 € 300.000 onttrokken aan deze reserve voor de bijdrage aan het samenwerkingsverband Oude Rijnzone.
- Voor bodemonderzoek en voorbereidingskosten aankoop Vliko is € 48.000 onttrokken aan deze reserve.

Bestemmingsreserve W4

Als uitvloeisel van de overeenkomst met Rijkswaterstaat moet de gemeente bij oplevering van de Tunnelbak van de Rijksweg A4 € 8 miljoen (+index) betalen. Alle deelprojecten W4 die worden afgesloten worden verrekend met deze reserve, zodat de bijdrage betaald kan worden. De reserve loopt na oplevering van het laatste W4 project op nul.

Toevoegingen:

- Rente op de reserve W4 € 417.000
- Grondberging Munnikenpolder € 342.000
- Voordeel op rente getroffen voorzieningen na aftrek verhoging negatieve W4 exploitaties € 132.000
- Verwacht voordeel op de negatieve exploitatie Mauritskwartier-Groene Scheg, € 530.000

Onttrekkingen:

- Afsluiten project Molencaroussel € 923.000
- Afsluiten project Zwembadlocatie € 586.000
- Civieltechnische begeleiding Rijk € 50.000
- De kapitaallasten van de Tunnelbak A4 € 525.000

Voor de Molencaroussel was in de exploitatie een investeringskrediet van € 140.000 beschikbaar. In 2013 zijn er kosten vanuit het project Molencaroussel tot een bedrag van € 140.000 overgeboekt naar deze investering waarna deze is afgesloten.

Door deze overboeking is de boekwaarde van het project Molencaroussel per 1/1/2013 van € 1.015.264 verhoogd met de uitgaven in 2013 en verlaagd met de overboeking van kosten naar de investering Molencaroussel uiteindelijk op € 923.000 is uitgekomen.

Reserve Implementatie 3D-transities

Om stagnatie in het proces te voorkomen en snel en adequaat te kunnen handelen is het van belang ook financieel snel te kunnen handelen. Met het aanwenden van een bestemmingsreserve (voor de duur van 5 jaar) voor de drie transities op het maatschappelijk terrein wordt dit gefaciliteerd.

Toevoegingen:

Conform raadsbesluit worden de gelden die beschikbaar gesteld worden in de Algemene Uitkering beschikbaar gesteld aan de implementatie 3D transities. In 2013 is vanuit de algemene uitkering € 76.019 ontvangen voor de voorbereiding 3D transities.

Onttrekkingen:

De uitgaven voor de voorbereiding van de 3D transities zijn in 2013 onttrokken , € 92.000.

Bestemmingsreserve Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

Deze reserve is in 2013 ingesteld met als doel: Nivelleren kapitaallasten van vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte. Alle kapitaallasten als gevolg van vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte vanaf 2014 worden indien mogelijk afgedekt via deze reserve.

Naar aanleiding van de begroting 2014 en de nota Reserves en Voorzieningen is deze reserve gevormd. Vanaf de begroting 2014 zal deze reserve worden gebruikt.

Behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds

Deze reserve is in 2013 ingesteld met als doel schommelingen in de algemene uitkering op te kunnen vangen voor het lopende jaar en het eerst volgende jaar. Taakstellend kan de reserve ingezet worden voor volgende jaren.

Na vaststelling van de primitieve begroting door de gemeenteraad wordt de algemene uitkering nog regelmatig bijgesteld als gevolg van rijksbeleid en als gevolg van het definitief worden van de diverse (ingeschatte) kengetallen (b.v. aantal inwoners). Deze bijstellingen, zowel positief als negatief, worden voor het lopende jaar en het daarop volgende jaar verrekend met deze reserve. Voor de jaren erna worden passende maatregelen genomen om de schommelingen structureel op te vangen.

Toevoegingen:

- Budget behoedzaamheidsreserve 2013 (na aftrek van nadeel meicirculaire Gemeentefonds) € 59.959;
- Budget onvoorzien 2013 € 100.000 naar reserve;
- Uitkering oude jaren € 16.804;
- verschil werkelijk ontvangen uitkering t.o.v. begroot. Dit wordt veroorzaakt door aanpassingen o.a. het herfstakkoord en door het feit dat de aantallen waar het Rijk mee rekest sterk afwijken van de in de begroting opgenomen aantallen € 978.000.

Onttrekkingen:

Verwerking septembercirculaire Gemeentefonds € 33.027

In de reserve wordt voor een aantal zaken een uitvoeringsbudget gereserveerd. Eind 2013 staan voor armoedebestrijding (€ 16.000) en WMO (€ 46.000) bedragen gereserveerd.

Egalisatiereserve omgevingsvergunning

Egaliseren van baten of lasten van de producten met betrekking tot de omgevingsvergunningen om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend.

Er zijn geen mutaties geweest voor deze reserve. De kosten zijn hoger dan de inkomsten, doordat de reserve leeg is, is het niet mogelijk dit te egaliseren.

Egalisatiereserve riolering

Egaliseren van baten of lasten op het product Riolering om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend.

Toevoegingen:

Conform de nota Reserves en Voorzieningen worden de uitgaven en inkomsten van riolering/rioolheffing geëgaliseerd door middel van de reserve riolering. Hierin wordt ook een deel van de reiniging wegen meegenomen.

Als gevolg van lagere uitgaven is sprake van een hogere storting in de reserve dan verwacht. Per saldo is sprake van een voordeel in de jaarrekening 2013 als gevolg van doorbelasting van overhead uren en BTW op de uitgaven.

Het saldo van de reserve komt op 31/12/2013 boven het signaalbedrag van € 1.500.000, de uitgaven in meerjarenbeeld -conform het vastgestelde GRP- tonen de noodzaak van dit saldo aan.

Egalisatiereserve reiniging

Egaliseren van baten en lasten op het product Reiniging om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend.

Toevoegingen:

Conform de nota Reserves en Voorzieningen worden de uitgaven en inkomsten van reiniging/afvalstoffenheffing geëgaliseerd door middel van de reserve reiniging. Hierin wordt ook een deel van de reiniging wegen meegenomen.

Als gevolg van hogere inkomsten en lagere uitgaven is sprake van een hogere storting in de reserve dan verwacht. Per saldo is sprake van een voordeel in de jaarrekening 2013 als gevolg van doorbelasting van overhead uren en BTW op de uitgaven.

Het saldo van de reserve komt op 31/12/2013 boven het signaalbedrag van € 1.500.000, de komende jaren vinden echter grote investeringen plaats van ondergrondse containers, het opgebouwde saldo is benodigd om dit te kunnen financieren.

4.3.8 Staat van voorzieningen

bedragen x € 1.000	Stand 1/1	Geboekt toevoeging	Geboekt aanwending	Vrijgevallen bedragen	Stand 31/12	Begroot Stand 31/12
voorzieningen						
voorzieningen met verplichting						
8298001 Pensioenoverdrachten wethouders	538	21	-	-	559	559
8298002 Wachtgeld bestuurders	220	46	-152	-	114	114
8298003 Voorziening liq Streekmuziekschool	9	-	-	-9	-	9
8298004 Voorziening st. OBSG	-0	-	-	-	-0	-0
voorzieningen met verplichting	767	66	-152	-9	673	682
voorzieningen ter egalisatie kosten						-
8298101 Waterwegen	1.546	-	-1.546	-	-	-
8298102 Infrastructuur	1.992	-	-1.992	-	-	-
8298103 Sport & Spel	607	-	-607	-	-	-
8298104 Gemeentelijke gebouwen	2.835	-	-2.835	-	-	-
8298106 Voorziening Gemeentelijke accommodaties	-	5.145	-2.260	-	2.884	2.760
8298107 Vrz.Integraal Beheer Openb.Ruimte(IBOR)	-	6.009	-2.137	-	3.872	3.759
voorzieningen ter egalisatie kosten	6.981	11.154	-11.378	-	6.756	6.519
voorzieningen	7.748	11.220	-11.530	-9	7.429	7.201

Voorziening pensioenoverdrachten wethouders

Met ingang van 2001 heeft een wethouder de mogelijkheid om zijn opgebouwde pensioen over te dragen. Voor de (gewezen) wethouders bestaat het recht om tot 6 maanden na afloop van het dienstverband het opgebouwde pensioen over te laten dragen aan een pensioenfonds. De gemeente is verplicht om aan een tijdig gedaan verzoek te voldoen. Deze voorziening wordt alleen opgebouwd voor de huidige wethouders en de gewezen wethouders voor zover de verplichting nog opeisbaar is.

Toevoegingen:

Conform begroting

Onttrekkingen:

Er zijn geen verzoeken ontvangen voor pensioenoverdrachten.

Voorziening wachtgeld bestuurders

Op basis van een daartoe geldende regeling kunnen (voormalige) wethouders/burgemeesters na hun aftreden aanspraak maken op een wachtgeldregeling.

Toevoegingen:

Conform begroting

Onttrekkingen:

Er hebben onttrekkingen plaatsgevonden inzake wachtgeldbetalingen en de kosten van een loopbaanbegeleidingstraject. De twee voormalige bestuurders hebben het gehele jaar recht gehad op wachtgeld. De kosten waren conform begroting.

Voorziening liquidatie streekmuziekschool

Alle uitgaven die betrekking hebben op de ontbinding van de streekmuziekschool worden onder deze voorziening verantwoord als uit te keren verplichting.

Voorziening is in 2013 conform de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven, het resterende saldo is vrijgevallen in het jaarrekeningsaldo.

Voorziening waterwegen

De voorziening is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en om de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Voorziening is in 2013 conform de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven, deze is samengevoegd in Voorziening Integraal Beheer Openbare Ruimte.

Voorziening infrastructuur

De voorziening is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden in het kader van wegen, openbare verlichting en bruggen op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Voorziening is in 2013 conform de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven, samengevoegd in Voorziening Integraal Beheer Openbare Ruimte

Voorziening Sport & Spel

De voorziening is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden in het kader van speelplaatsen en sportvelden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en om de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Voorziening is in 2013 conform de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven, deze is samengevoegd in Voorziening Integraal Beheer Openbare Ruimte en gemeentelijke accommodaties.

Voorziening gemeentelijke gebouwen

De voorziening gemeentelijke gebouwen is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en om de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Voorziening is in 2013 conform de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven, deze is samengevoegd in Voorziening gemeentelijke accommodaties.

Voorziening gemeentelijke accommodaties

De voorziening gemeentelijke accommodaties is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden aan gebouwen en Sportvelden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en om de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Toevoegingen:

conform begroting

Onttrekkingen:

- In de voorziening gemeentelijke accommodaties was een bedrag gereserveerd voor locatie HSL, dit bedrag is echter niet bestemd voor het gebouw en is overgeheveld naar de voorziening IBOR.
- Een aantal voor 2013 geplande uitgaven zijn niet besteed in 2013. De onderbesteding wordt met name veroorzaakt door het gebouw Touwbaan 40, deze werkzaamheden zullen nu voor 2014 ingepland worden.

Voorziening IBOR

De voorziening is in 2013 ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en om de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen. De saldi uit de vervallen voorzieningen Waterwegen, infrastructuur en spel zijn eenmalig aan deze voorziening toegevoegd.

Toevoegingen:

In de voorziening gemeentelijke accommodaties was een bedrag gereserveerd voor locatie HSL, dit bedrag is echter niet bestemd voor het gebouw en is overgeheveld naar de voorziening IBOR.

Onttrekkingen:

In 2013 is meer uitgegeven dan gepland in de voorziening. Er is voldoende saldo aanwezig in de voorziening om dit op te vangen.

4.4 Toelichting van de rekening baten en lasten

4.4.1 Financiële analyse per programma

In dit hoofdstuk wordt een analyse gegeven over de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening. Ook wordt per programma aangegeven of er sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

In de programma's zijn deze analyses ook opgenomen. In het Besluit Begroting en Verantwoording is voorgeschreven dat dit zowel in de programmaverantwoording als in de jaarrekening moet plaatsvinden. U treft hieronder derhalve teksten aan die u ook al bij de programma's bent tegengekomen.

Programma bedragen x € 1.000,-	L/B	Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Verschil 2013
1 Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs	Lasten	9.706	10.123	-14	10.109	10.218	-109
	Baten	-582	-714	-80	-794	-853	59
Saldo		9.124	9.410	-94	9.315	9.366	-50
2 Werk en Inkomen	Lasten	9.603	10.347	-238	10.109	10.059	49
	Baten	-8.533	-8.167	609	-7.558	-7.641	83
Saldo		1.069	2.180	371	2.551	2.418	132
3 Kunst, Cultuur en Sport	Lasten	3.482	2.563	366	2.929	2.958	-29
	Baten	-87	-69	0	-69	-123	54
Saldo		3.395	2.494	366	2.860	2.834	25
4 Beheer openbare ruimte	Lasten	10.344	11.063	-119	10.943	10.630	313
	Baten	-4.696	-4.570	6	-4.564	-4.865	301
Saldo		5.648	6.493	-114	6.379	5.765	614
5 Ruimtelijk beleid	Lasten	1.775	1.710	319	2.029	2.316	-287
	Baten	-500	-674	128	-546	-1.001	455
Saldo		1.275	1.036	447	1.483	1.315	168
6 Bestuur Burgerzaken & Veiligheid	Lasten	12.791	13.008	162	13.171	13.060	110
	Baten	-1.149	-901	182	-719	-926	207
Saldo		11.642	12.108	344	12.452	12.134	317
7 Grondontwikkeling	Lasten	15.019	13.955	2.957	16.912	9.188	7.724
	Baten	-19.975	-12.605	-3.181	-15.785	-9.044	-6.741
Saldo		-4.956	1.350	-223	1.127	144	983
Algemene Dekkingsmiddelen	Lasten	2.507	3.134	-347	2.787	2.827	-40
	Baten	-34.966	-34.164	377	-33.786	-34.685	899
Saldo		-32.460	-31.029	30	-30.999	-31.858	859
Totaal	Lasten	65.227	65.903	3.086	68.989	61.257	7.732
Totaal	Baten	-70.489	-61.862	-1.959	-63.822	-59.139	-4.683
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN		-5.262	4.041	1.127	5.167	2.118	3.049
RESERVES 1 Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs	Toevoeging	1.273	701	53	754	830	-76
	Onttrekking	-726	-137	-578	-715	-1.051	336

Programma bedragen x € 1.000,-	L/B	Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Saldo		547	564	-525	39	-221	260
RESERVES 2 Werk en Inkomen	Toevoeging	673	0	264	264	286	-21
	Onttrekking	-158	0	-589	-589	-589	0
Saldo		514	0	-324	-324	-303	-21
RESERVES 3 Kunst, Cultuur en Sport	Toevoeging	116	176	36	211	211	0
	Onttrekking	-1.007	-109	-378	-487	-487	0
Saldo		-891	67	-342	-275	-275	0
RESERVES 4 Beheer openbare ruimte	Toevoeging	1.136	176	488	665	1.035	-371
	Onttrekking	-2.058	-1.830	-38	-1.868	-1.616	-253
Saldo		-922	-1.654	450	-1.203	-580	-623
RESERVES 5 Ruimtelijk beleid	Toevoeging	125	0	242	242	242	0
	Onttrekking	-251	-12	-480	-492	-455	-38
Saldo		-126	-12	-239	-251	-213	-38
RESERVES 6 Bestuur Burgerzaken & Veiligheid	Toevoeging	1.269	75	2.146	2.221	2.306	-86
	Onttrekking	-2.987	-1.876	-2.165	-4.041	-3.994	-47
Saldo		-1.719	-1.801	-19	-1.820	-1.688	-132
RESERVES 7 Grondontwikkeling	Toevoeging	21.318	3.510	-2.461	1.048	1.484	-436
	Onttrekking	-16.555	-4.558	2.210	-2.348	-1.830	-518
Saldo		4.763	-1.048	-251	-1.299	-346	-953
RESERVES Algemene Dekkingsmiddelen	Toevoeging	1.099	0	1.060	1.060	2.124	-1.065
	Onttrekking	-94	-156	-919	-1.075	-1.161	86
Saldo		1.005	-156	141	-15	963	-978
Totaal	Toevoeging	27.009	4.637	1.826	6.464	8.518	-2.054
Totaal	Onttrekking	-23.838	-8.678	-2.936	-11.614	-11.182	-432
TOTAAL MUTATIE IN RESERVES		3.171	-4.041	-1.109	-5.150	-2.664	-2.486
	Lasten/ Toev.	92.235	70.541	4.912	75.453	69.775	5.678
	Baten/ Onttr.	-94.327	-70.541	-4.895	-75.436	-70.321	-5.115
RESULTAAT		-2.091	0	17	17	-545	563

Programma 1: Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs

1 Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013	Rekening 2013	Vershil	Afwijking %
Lasten	10.109	10.218	-109	-1,08 %
Baten	-794	-853	59	-7,47 %
Saldo	9.315	9.366	-50	-0,54 %

Algemene conclusie

De werkelijke lasten zijn ten opzichte van de begroting na wijziging overschreden met € 109.000. De hiermee samenhangende baten bedragen € 59.000. Een deel van de overschrijding is een gevolg van eerder genomen besluiten. Er is voor dit programma derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Hieronder verklaren wij een aantal bijzonderheden:

- In de begroting 2013 is een inschatting gemaakt voor de eenmalige lasten van de brede school West. De werkelijke lasten wijken hiervan af en worden conform raadsvoorstel ten laste van de reserve Egalisatie exploitatielasten gebracht. Voor de Brede school Oude Dorp betreffen het de kosten voor het afboeken van de oude gebouwen € 88.000 en voor de Brede school West betreffen het o.a. de kosten voor het afboeken van de oude gebouwen en de tijdelijke huisvesting totaal € 444.000 waarvan € 291.000 nog niet begroot was.
- In 2013 is de huurnota voor de kinderopvang in de Brede school Oude Dorp 2012 en 2013 opgemaakt. De huur voor november en december 2012 is ten gunste van 2013 geboekt, voordeel € 40.000.
- Voor de voorbereiding van de 3D transities is conform raadsbesluit in 2013 € 86.250 beschikbaar gesteld. In de algemene uitkering is in 2013 € 76.000 beschikbaar gesteld, deze gelden zijn direct conform raadsbesluit beschikbaar gesteld voor de voorbereiding 3D transities. Totaal beschikbaar in 2013 € 162.250. Er is in 2013 € 92.000 uitgegeven aan de voorbereiding. Het saldo á € 70.000 wordt conform raadsvoorstel teruggestort in de reserve voorbereiding 3D transities.

Effect: Meer lasten in programma € 109.000; Meer baten in programma € 59.000; Saldo € 50.000 negatief

Programma 2: Werk en Inkomen

2 Werk en Inkomen bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013	Rekening 2013	Vershil	Afwijking %
Lasten	10.109	10.059	49	0,49 %
Baten	-7.558	-7.641	83	-1,10 %
Saldo	2.551	2.418	132	5,19 %

Algemene conclusie

De werkelijke lasten zijn ten opzichte van de begroting na wijziging niet overschreden. Er is voor dit programma derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Hieronder verklaren wij een aantal bijzonderheden:

- Op de uitgaven uitkeringen WWB/loaw/loaz is een voordeel ontstaan van € 44.000. Dit voordeel is ontstaan doordat de stijging van het aantal uitkeringen minder hard is toegenomen dan de verwachting. De verwachting was gebaseerd op het hoger toegekende rijksbudget.
- Op Bijzondere bijstand/Minimabeleid is een nadeel ontstaan van € 38.000 doordat het aantal aanvragen toegenomen is. Op de post debiteuren terug te vorderen uitkeringen WWB is een voordeel ontstaan van € 147.000. Tegenover dit voordeel op de baten staat een nadeel op de lasten van € 114.000 door een hogere storting in de voorziening dubieuze debiteuren.
- Het Participatiebudget kende in 2013 voor het laatst een component inburgering. Omdat inburgeringstrajecten nog de komende jaren zullen doorlopen en kosten met zich mee zullen brengen is een deel van het Participatiebudget niet

besteed in 2013. De lasten en baten zijn daardoor € 32.000 lager uitgevallen. Ook op de component re-integratie van het Participatiebudget zijn de lasten en baten lager uitgevallen. Dit is per abuis ontstaan doordat op een laat moment een positief afwikkelingsverschil over 2012 zichtbaar werd van € 30.000. De onderschrijding op het Participatiebudget van in totaal € 62.000 wordt van rijkswege toegevoegd aan de zogenaamde Meeneemregeling (een balansreserve).

- Op de post Bbz (ondersteuning van zelfstandigen) zijn extra kosten ontstaan van € 19.000. Een deel van de extra kosten kan worden gedeclareerd bij het Rijk waardoor extra baten zijn ontstaan van € 13.000. Met de nieuwe DVO voor de gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Leiden is op werk en inkomen een voordeel ontstaan van € 46.000.
- Met de nieuwe DVO voor de gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Leiden is op de WSW een voordeel ontstaan van € 27.000 omdat het aantal WSW-ers lager was dan verwacht. Daardoor zijn de loonkosten WSW ook € 51.000 lager en valt de WSW-rijksvergoeding € 51.000 lager uit. De te hoge bevoorschotting van € 51.000 staat op de balans opgenomen als terug te betalen aan het ministerie. Daarnaast heeft het ministerie de WSW-rijkssubsidie 2013 geïndexeerd waardoor een voordeel is ontstaan van € 19.000. De eindafrekening van DZB over de WSW-rijkssubsidie 2012 is € 12.000 nadelig uitgevallen. Op de baten is een positief afwikkelingsverschil voorgaande jaren ontstaan van € 14.000 inzake de door het ministerie verstrekte bonus WSW-begeleid werken.

Effect: Minder lasten in programma € 49.000; Meer baten in programma € 83.000 ; Saldo € 132.000 positief

Programma 3: Kunst, Cultuur en Sport

3 Kunst, Cultuur en Sport bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013	Rekening 2013	Verschil	Afwijking %
Lasten	2.929	2.958	-29	-0,99 %
Baten	-69	-123	54	-78,83 %
Saldo	2.860	2.834	25	0,88 %

Algemene conclusie

De werkelijke lasten zijn ten opzichte van de begroting na wijziging overschreden met € 29.000. De hiermee samenhangende baten bedragen € 54.000. Er is voor dit programma derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Hieronder verklaren wij een aantal bijzonderheden:

- De doorbelasting van de kosten voor de Sterrentuin aan de Bibliotheek en andere producten binnen programma 3A is lager dan begroot door lagere kosten op schoonmaak, beveiliging en overige kosten, voordeel € 30.000. Conform de nota reserves en voorzieningen is de voorziening Liquidatie Streekmuziekschool opgeheven, het saldo van € 9.000 is vrijgevallen. Daarnaast is een subsidie ontvangen voor onderhoudswerkzaamheden aan de molens. Deze werkzaamheden worden bekostigd uit de Voorziening gemeentelijke accommodaties. De subsidie is als baten geboekt tegenover de kosten van de dotatie in de onderhoudsvoorziening, voordeel € 13.000.
- In 2013 is de renovatie van het tennispark afgerond. Bij het vaststellen van het krediet was nog niet bekend dat de btw met 2% verhoogd zou worden. Ook zijn er nutsvoorzieningen bij de woning op het tennispark vernieuwd waarvan de gemeente de kosten moet dragen maar die nog niet voorzien waren om in 2013 te vernieuwen, nadeel € 40.000. Daarnaast zijn er ook meer uren gemaakt dan begroot op Overige sport, nadeel € 12.000. De tarieven aan verenigingen die gebruik maken van het zwembad de Does worden jaarlijks door Sportfondsen geïndexeerd, de subsidies die hier tegenover staan zijn niet geïndexeerd waardoor er een overschrijding is van € 18.000.

Effect: Meer lasten in programma € 29.000; Meer baten in programma € 54.000 ; Saldo € 25.000 positief

Programma 4: Beheer openbare ruimte

4 Beheer openbare ruimte bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013	Rekening 2013	Vershil	Afwijking %
Lasten	10.943	10.630	313	2,86 %
Baten	-4.564	-4.865	301	-6,59 %
Saldo	6.379	5.765	614	9,63 %

Algemene conclusie

De werkelijke lasten zijn ten opzichte van de begroting na wijziging niet overschreden. Er is voor dit programma derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Hieronder verklaren wij een aantal bijzonderheden:

- Het dagelijks onderhouden en groot onderhoud aan de Leiderdorpse brug gebeurt door de Provincie. Dit wordt doorbelast aan Leiderdorp. De afdeling Gemeentewerken is al een paar jaar in overleg met de Provincie over o.a. het op afstand zetten van de bediening en het verkrijgen van een onderhoudsplan om de kosten inzichtelijk te krijgen. Tot zover is dit nog niet gelukt en de in rekening gebrachte kosten voor de Leiderdorpse brug heeft in 2013 voor een overschrijding op het budget gezorgd van € 117.000.
- Het project IVVP is in 2013 gestart. Hiervoor is in 2013 € 424.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is € 175.000 besteed in 2013, het restant van € 249.000 wordt teruggestort in de Algemene reserve om in 2014 beschikbaar te houden voor het IVVP.
- De afkoopsom van € 190.000 die in 2012 is ontvangen bij de koop van Bospoort en Goybos voor de toegangsweg naar het HSL gebouw is per abuis in de voorziening gemeentelijke accommodaties gestort. Dit is in 2013 gecorrigeerd en in de voorziening Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) gestort.
- In verband met de uitvoering van het IVVP en vertragen van de RVMK zijn de verkeerstellingen uitgesteld, voordeel in 2013 € 42.000.
- Op de uitvoeringskosten voor het jaarlijks onderhoud rioleringen is in 2013 een voordeel behaald van € 46.000 doordat een deel van de geplande rioolreiniging en rioolinspecties die gepland stonden in 2013 begin 2014 uitgevoerd zijn.
- In samenspraak met Provincie ZH en Rijnland is ambtelijk afgesproken om Nieuweweg 3 niet aan te sluiten op het riool. Een rioolwaterzuiveringsinstallatie is geen goed alternatief vanwege de hoge onderhoudskosten en storingsgevoeligheid. In het nieuwe vGRP wordt voorgesteld om Nieuweweg 3 niet te saneren. Voordeel in 2013 € 32.000.
- Op de kosten van vuilverwerking van restafval en grofvuil is een voordeel behaald op de begroting van € 168.000. Op de opbrengst van oud papier en glas is een voordeel behaald van € 102.000 t.o.v. de begroting. In deze opbrengsten 2013 is een verrekening uit 2011 € 31.000 en uit 2012 € 20.000 verwerkt.

Effect: Minder lasten in programma € 313.000; Meer baten in programma € 301.000 ; Saldo € 614.000 positief

Programma 5: Wonen en Ondernemen

5 Ruimtelijk beleid bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013	Rekening 2013	Vershil	Afwijking %
Lasten	2.029	2.316	-287	-14,15 %
Baten	-546	-1.001	455	-83,25 %
Saldo	1.483	1.315	168	11,30 %

Algemene conclusie

De werkelijke lasten zijn ten opzichte van de begroting na wijziging overschreden met € 287.000. De hiermee samenhangende baten bedragen € 455.000. Er is voor dit programma derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Hieronder verklaren wij een aantal bijzonderheden:

- Van het rijkswaterstaat hebben we een bijdrage ontvangen van € 500.000 voor geluidswerende voorzieningen bij de A4, de kosten en de opbrengst werden tot nu toe jaarlijks naar de balans geboekt. In 2013 hebben we de kosten tot op heden € 406.000 voor o.a. het geluidscherm bij de A4 en werkzaamheden bij de Ericalaan geboekt in programma 5A en de opbrengst voor het bedrag van de kosten verantwoord in 2013. Het restant bedrag van € 94.000 is op de balans opgenomen om in 2014 te besteden.
- Conform de voortgangsrapportage GIG 2012 is besloten om de gelden beschikbaar voor civieltechnische begeleiding Rijk te storten in de reserve Egalisatie exploitatielasten. In 2013 was rekening gehouden met € 75.000 uitgaven in de exploitatie. er is echter € 49.000 uitgeven. Het restant € 26.000 wordt teruggestort in de reserve Egalisatie exploitatielasten.
- In 2012 is middels een meerjarige begrotingswijziging budget opgenomen voor inhuur van een constructief toetsers en voor het opleiden van eigen mensen t/m 2014. In 2013 is hierop minder inhuur geweest dan begroot, € 73.000.

Effect: Meer lasten in programma € 287.000; Meer baten in programma € 455.000 ; Saldo € 168.000 positief

Programma 6: Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid

6 Bestuur Burgerzaken & Veiligheid bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013	Rekening 2013	Verschil	Afwijking %
Lasten	13.171	13.060	110	0,84 %
Baten	-719	-926	207	-28,76 %
Saldo	12.452	12.134	317	2,55 %

Algemene conclusie

De werkelijke lasten zijn ten opzichte van de begroting na wijziging niet overschreden. Er is voor dit programma derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Hieronder verklaren wij een aantal bijzonderheden:

- Conform raadsbesluit is in 2013 € 100.000 beschikbaar gesteld voor bodemonderzoek en taxatie van het Vlioko-terrein vanuit de bestemmingsreserve Oude Rijnzone. Hiervan is € 48.000 uitgegeven in 2013, het restant € 52.000 wordt teruggestort in de reserve Oude Rijnzone. Daarnaast is de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Oude Rijnzone die jaarlijks achteraf bepaald wordt aan de hand van de gemaakte kosten € 11.000 lager dan begroot.
- Er zijn medewerkers gedetacheerd geweest bij andere (gemeentelijke) organisaties waarvoor € 95.000 aan inkomsten werd ontvangen die niet geraamd waren.
- De bijdrage aan het Servicepunt is t.o.v. de begroting met € 78.000 overschreden. Het nadeel is ontstaan doordat € 23.000 verleend is voor extra opdrachten (contractmanagement en doorontwikkeling bedrijfsvoering) aan het SP71. Daarnaast is het vaste contract voor het reguliere- en maatwerk € 55.000 hoger uitgevallen dan begroot .
- In het Belastingplan van de rijksoverheid is geregeld dat werkgevers een eenmalige teruggaaf krijgen van de basispremie WAO/WIA. Dit heeft voor een niet-geraamde opbrengst gezorgd van € 41.000.
- Op de loonbetalingen voor piketdiensten voor rampenbestrijding is een voordeel behaald van € 26.000.
- Vanuit het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing van de veiligheidsregio Hollands Midden worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten opleidingen aangeboden en worden faciliteiten aangeboden om te oefenen op het gebied van crisisbeheersing. De bouw van een nieuwe organisatiestructuur en een stagnatie in de aanmeldingen voor opleidingen (regiobreed / Leidse regio) hebben ertoe geleid dat het beschikbare budget niet is besteed. Voordeel onderbesteding € 15.000

Effect: Minder lasten in programma € 110.000; Meer baten in programma € 207.000 ; Saldo € 317.000 positief

Programma 7: Grondontwikkeling

7 Grondontwikkeling bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013	Rekening 2013	Vershil	Afwijking %
Lasten	16.912	9.188	7.724	45,67 %
Baten	-15.785	-9.044	-6.741	42,70 %
Saldo	1.127	144	983	87,24 %

Algemene conclusie

De werkelijke lasten zijn ten opzichte van de begroting na wijziging niet overschreden. Er is voor dit programma derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Hieronder verklaren wij een aantal bijzonderheden:

- In 2013 is conform raadsbesluit het Project Amaliaplein opgenomen in de GIG. De kosten € 164.000 gemaakt voor de gebiedsvisie Willem Alexanderlaan zijn conform raadsbesluit overgeboekt naar het Amaliaplein.
- De aankoopprijs voor de grond Centrumplein is afgerekend. Daarop is een rentevoordeel op de inkomsten t.o.v. de begroting 2013 gerealiseerd. Dit geeft een voordeel € 170.000 in de begroting 2013. Omdat het Centrumplein nog niet klaar is worden deze baten naar de balanspost onderhanden werk geboekt. Dit is een nadeel voor de begroting € 170.000. Per saldo neutraal voor de begroting 2013.
- De werkzaamheden aan de Hoek Merelstraat zou conform GIG 2013 in 2013 afgesloten worden. De werkzaamheden zijn echter nog niet gereed en er is een onderbesteding t.o.v. de begroting van € 187.000 en de onttrekking van € 346.000 uit de reserve voor afrekening project is nog niet gerealiseerd.
- In 2013 is een voordeel van € 107.000 behaald op de Zandwinning Munnikenpolder. Conform GIG wordt dit in de reserve W4 gestort.
- Conform GIG 2013 is de Molencarrousel afgesloten. Dit project is afgesloten met een voordeel t.o.v. de begroting van € 164.000.
- Het project Groene Scheg is nog niet afgesloten maar wel is nu duidelijk dat het nadeel minder groot zal zijn dan voorzien. Er valt dan ook een bedrag van € 640.000 vrij uit getroffen voorziening.
- Conform het raadsbesluit met betrekking tot de Voortgangsrapportage GIG 2013 is een voorziening (ad € 7.735.577) getroffen ten laste van de bestemmingsreserve W4 voor de negatieve grondexploitaties: Vierzicht – kavels 1 en 5 (€ 1.882.467), Mauritskwartier – Groene Scheg + Kleine Zandput (€3.773.112) en Bospoort Zuid (€ 2.079.998).
- Conform GIG 2014 worden de voorzieningen bijgesteld naar het nieuw te verwachten verlies of minder groot nadeel. Voor de voorzieningen betekent dit:
 - Vierzicht – kavels 1 en 5 ophoging met € 65.887 tot een totaal voorziening per 31/12/2013 € 1.948.354
 - Mauritskwartier - Groene Scheg verlaging met € 530.000 tot een totaal voorziening per 31/12/2013 € 3.242.726
 - Bospoort Zuid ophoging met € 72.800 tot een totaal voorziening per 31/12/2013 € 2.152.798
- Conform GIG 2014 worden de voorzieningen voor de Meas en de Merelstraat bijgesteld naar het nieuw te verwachten verlies. Voor deze voorzieningen betekent dit:
 - Merelstraat wordt van € 346.469 opgehoogd met € 12.127 naar € 358.596
 - Meas wordt van € 64.635 opgehoogd met € 2.262 naar € 66.897
- Voor het complex Plantage is in het verleden een voorziening gevormd (4.689.043). Dit betreft een correctie op de voorraden op de balans. Deze voorziening wordt jaarlijks bijgesteld naar het nieuwe te verwachten verlies voor het complex. Deze bijstelling wordt gedaan via de reserve W4. Voor dit jaar is de bijstelling € 164.117 tot een totaal van € 4.853.160.

Effect: Minder lasten in programma € 7.724.000; Minder baten in programma € 6.741.000 ; Saldo € 983.000 positief

Algemene Dekkingsmiddelen

Algemene Dekkingsmiddelen bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013	Rekening 2013	Vershil	Afwijking %
Lasten	2.787	2.827	-40	-1,42 %
Baten	-33.786	-34.685	899	-2,66 %
Saldo	-30.999	-31.858	859	-2,77 %

Algemene conclusie

De werkelijke lasten zijn ten opzichte van de begroting na wijziging overschreden met € 40.000. Er is voor dit programma sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Hieronder verklaren wij een aantal bijzonderheden:

- De OZB inkomsten vallen tegen t.o.v. de begroting. Dit heeft te maken met waardevermindering na bezwaar en leegstand. Ook is een aantal bouwlocaties die als areaaluitbreiding al waren meegenomen nog niet gereed, het gaat hier bijvoorbeeld om Schans van Valdez en Hoofdstraat 211-223.
- Zoals in de brief aan de raad op 23 januari 2014 al aangekondigd is er een fors voordeel behaald op de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit komt onder andere door het hanteren van andere maatstaven, de decembercirculaire 2013 die niet meer in de raming verwerkt kon worden en afrekeningen over oude jaren. Het uiteindelijke voordeel wordt conform besluitvorming in de reserve gestort.
- Er is in 2013 een budgetwijziging geweest op het product lichtbakken, billboards. Dit was een gevolg van achterstanden in facturering, welke in 2013 zijn gecorrigeerd. inclusief inkomsten 2013. Helaas was er 1 jaar teveel gecorrigeerd, waardoor de lichtmastreclame-inkomsten lager dan begroot zijn.
- Aan het eind van het boekjaar zijn de saldi van de kostenplaatsen herverdeeld. Dit is zoveel mogelijk functioneel gedaan, voor een aantal zaken wordt dit onder algemene dekkingsmiddelen verdeeld. Hierin zit een verschil met de begrote cijfers.

Effect: Meer lasten in programma € 40.000; Meer baten in programma € 899.000 ; Saldo € 859.000 positief

4.4.2 Toelichting financiële afwijkingen reserves

Het resultaat 2013 na bestemming bedraagt € 545.391 positief. In de jaren 2010 tot en met 2012 waren de resultaten respectievelijk € 624.500 voordelig, € 385.361 voordelig en € 2.091.318 voordelig.

bedragen x € 1.000,-	Rekening 2012	Begroting 2013	Rekening 2013	Vershil 2013
Lasten	65.227	68.770	61.257	7.512
Baten	-70.489	-63.620	-59.139	-4.481
Totaal van saldo van baten en lasten	-5.262	5.150	2.118	3.032
Mutaties in reserves:				
- toevoegingen	27.009	6.464	8.518	-2.054
- onttrekkingen	-23.838	-11.614	-11.182	-432
Resultaat	-2.091	0	-545	545

Het aanwenden van een reserve vereist een raadsbesluit waarin de reden van aanwending wordt aangegeven, die correspondeert met het doel van de reserve. In de rekening zijn alleen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting (swijzigingen) door de raad is goedgekeurd. Verder kunnen er raadsbesluiten zijn die inhouden dat specifiek benoemde resultaatafhankelijke saldi, bijvoorbeeld een overschot/tekort op de uitvoering van de WMO ook nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 1 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Zorg, welzijn, jeugd en onderwijs	Toevoeging	251	20	0	20	20	0
	Onttrekking	-251	0	-320	-320	-320	0
Saldo		0	20	-320	-300	-300	0
Jaarafsluiting programma 1	Toevoeging	78	0	66	66	66	0
	Onttrekking	-50	0	-8	-8	-8	0
Saldo		28	0	58	58	58	0
Implementatie 3D transities	Toevoeging	241	0	0	0	76	-76
	Onttrekking	-100	-86	0	-86	-92	6
Saldo		141	-86	0	-86	-16	-70
Egalisatie exploitatielasten programma 1	Toevoeging	703	681	-13	668	668	0
	Onttrekking	-325	-51	-150	-201	-530	330
Saldo		378	630	-163	467	138	330
Resultaat voorgaand jaar pr 1	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	-100	-100	-100	0
Saldo		0	0	-100	-100	-100	0
Totaal	Toevoeging	1.273	701	53	754	830	-76
	Onttrekking	-726	-137	-578	-715	-1.051	336
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 1		547	564	-525	39	-221	260

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 1:

Implementatie 3D-transities (transitie in het kader van 3 Decentralisaties)

Voor de 3D transities was conform raadsbesluit € 86.250, en vanuit de algemene uitkering € 76.000 beschikbaar. Hiervan is in 2013 € 92.000 uitgegeven. Het overschot € 70.000 is conform de nota Reserves en Voorzieningen in de reserve 3D-transities gestort.

Effect: Hogere dotatie € 70.000.

Egalisatie exploitatielasten

De lasten boven begroting betreffen de eenmalig lasten van de Brede scholen.

Effect: Hogere onttrekking € 330.000.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 2 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Algemene reserve programma 2	Toevoeging	0	0	244	244	244	0
	Onttrekking	0	0	-244	-244	-244	0
Saldo		0	0	0	0	0	0
Sociaal Beleid	Toevoeging	673	0	20	20	41	-21
	Onttrekking	0	0	-344	-344	-344	0
Saldo		673	0	-324	-324	-303	-21
Resultaat voorgaand jaar pr 2	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-158	0	0	0	0	0
Saldo		-158	0	0	0	0	0
Totaal	Toevoeging	673	0	264	264	286	-21
	Onttrekking	-158	0	-589	-589	-589	0
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 2		514	0	-324	-324	-303	-21

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 2:

Sociaal beleid

Conform nota reserves en voorzieningen worden de budgetten van het Sociaal Beleid exclusief de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling geëgaliseerd met de reserve Sociaal Beleid.

Effect: Hogere storting € 21.000.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 3 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
opbrengst verkoop aand NUON programma 3	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-920	0	-330	-330	-330	0
Saldo		-920	0	-330	-330	-330	0
Kunst en cultuur	Toevoeging	16	10	0	10	10	0
	Onttrekking	-23	-19	0	-19	-19	0
Saldo		-7	-9	0	-9	-9	0
Jaarafsluiting programma 3	Toevoeging	48	0	36	36	36	0
	Onttrekking	0	0	-48	-48	-48	0
Saldo		48	0	-12	-12	-12	0
Egalisatie exploitatielasten programma 3	Toevoeging	52	166	0	166	166	0
	Onttrekking	-64	-90	0	-90	-90	0
Saldo		-12	76	0	76	76	0
Totaal	Toevoeging	116	176	36	211	211	0
	Onttrekking	-1.007	-109	-378	-487	-487	0
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 3		-891	67	-342	-275	-275	0

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 3:

Geen afwijkingen ten opzichte van begroting

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 4 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Algemene reserve programma 4	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	-424	0	-424	-175	-249
Saldo		0	-424	0	-424	-175	-249
opbrengst verkoop aand NUON programma 4	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-1.266	-817	38	-779	-779	0
Saldo		-1.266	-817	38	-779	-779	0
Bouw- en grondexploitaties programma 4	Toevoeging	137	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-45	0	0	0	0	0
Saldo		92	0	0	0	0	0
Egalisatiereserve riolering	Toevoeging	410	176	266	443	474	-31
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		410	176	266	443	474	-31
Egalisatiereserve reiniging	Toevoeging	360	0	82	82	421	-339

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 4 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
	Onttrekking	0	-60	60	0	0	0
Saldo		360	-60	142	82	421	-339
Jaarafsluiting programma 4	Toevoeging	229	0	140	140	140	0
	Onttrekking	-330	0	-229	-229	-229	0
Saldo		-100	0	-89	-89	-89	0
Bestemmingsreserve W4 programma 4	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-418	-529	217	-312	-308	-4
Saldo		-418	-529	217	-312	-308	-4
Resultaat voorgaand jaar pr 4	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	-124	-124	-124	0
Saldo		0	0	-124	-124	-124	0
Totaal	Toevoeging	1.136	176	488	665	1.035	-371
	Onttrekking	-2.058	-1.830	-38	-1.868	-1.616	-253
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 4		-922	-1.654	450	-1.203	-580	-623

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 4:

Algemene reserve

Voor het IVVP is conform kadernota 2013 € 424.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is € 175.000 uitgegeven, het restant van € 249.000 is teruggestort in de Algemene reserve.

effect: Lagere onttrekking € 249.000.

Egalisatiereserve riolering

Egaliseren van baten of lasten op het product Riolering om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend.

Conform de nota Reserves en Voorzieningen worden de uitgaven en inkomsten van riolering/rioolheffing geëgaliseerd door middel van de reserve riolering. Hierin wordt ook een deel van de reiniging wege meegenomen.

Als gevolg van hogere inkomsten en lagere uitgaven (o.a. het riool in de Splinterlaan, Van Diepeningenlaan en Voorhof is niet vervangen of gerelieerd. Uit nadere beoordelingen van de inspecties bleek het riool nog in goede staat te zijn en is er sprake van een hogere storting in de reserve dan verwacht.

effect: Hogere toevoeging € 31.000

Egalisatiereserve reiniging

Egaliseren van baten en lasten op het product Reiniging om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend. Het verschil tussen de inkomsten uit afvalstoffenheffing en de gecorrigeerde uitgaven wordt aan deze reserve toegevoegd. Vanaf 2013 zijn er kapitaallasten voor het ondergronds brengen van wijkafvalcontainers en de nieuwe milieustraat. Als gevolg van hogere inkomsten en lagere uitgaven is sprake van een hogere storting in de reserve dan verwacht.

effect: Hogere toevoeging € 339.000.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 5 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Sociale woningbouw	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-21	-12	-64	-76	-64	-12
Saldo		-21	-12	-64	-76	-64	-12
Jaarafsluiting programma 5	Toevoeging	125	0	156	156	156	0
	Onttrekking	-128	0	-195	-195	-195	0
Saldo		-3	0	-39	-39	-39	0
Egalisatie exploitatielasten programma 5	Toevoeging	0	0	86	86	86	0
	Onttrekking	0	0	-135	-135	-109	-26
Saldo		0	0	-49	-49	-23	-26
Resultaat voorgaand jaar pr 5	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-101	0	-86	-86	-86	0
Saldo		-101	0	-86	-86	-86	0
Totaal	Toevoeging	125	0	242	242	242	0
	Onttrekking	-251	-12	-480	-492	-455	-38
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 5		-126	-12	-239	-251	-213	-38

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 5:

Sociale Woningbouw

In 2013 is er € 12.000 onttrokken uit de reserve Sociale Woningbouw voor de schans van Valdez. Deze gelden zijn niet besteed en worden terug gestort in deze reserve.

Effect: Lagere onttrekking € 12.000

Egalisatie exploitatielasten

In 2013 was rekening gehouden met € 75.000 uitgaven voor civieltechnische begeleiding Rijk in de exploitatie, er is echter € 49.000 uitgeven.

Effect: Lagere onttrekking € 26.000

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 6 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Algemene reserve programma 6	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	-1.100	-1.100	-1.100	0
Saldo		0	0	-1.100	-1.100	-1.100	0
opbrengst verkoop aand NUON programma 6	Toevoeging	442	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		442	0	0	0	0	0
Rekenkamer	Toevoeging	0	0	0	0	0	0

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 6 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
	Onttrekking	-5	0	0	0	-6	6
Saldo		-5	0	0	0	-6	6
Voormalig personeel	Toevoeging	76	17	0	17	17	0
	Onttrekking	-356	-184	-41	-224	-224	0
Saldo		-280	-166	-41	-207	-207	0
Jaarafsluiting programma 6	Toevoeging	0	0	218	218	218	0
	Onttrekking	-46	0	0	0	0	0
Saldo		-46	0	218	218	218	0
Egalisatie exploitatielasten programma 6	Toevoeging	750	58	28	85	85	0
	Onttrekking	-1.361	-551	-61	-613	-613	0
Saldo		-611	-493	-34	-527	-527	0
Regionale investeringsfonds RIF	Toevoeging	0	0	755	755	755	0
	Onttrekking	-571	-571	0	-571	-571	0
Saldo		-571	-571	755	184	184	0
Regionalisering	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-271	-270	0	-270	-270	0
Saldo		-271	-270	0	-270	-270	0
Informatiebeleidsplan	Toevoeging	0	0	45	45	131	-86
	Onttrekking	-45	0	0	0	0	0
Saldo		-45	0	45	45	131	-86
Gemeensch. regeling Oude Rijnzone prog 6	Toevoeging	0	0	1.100	1.100	1.100	0
	Onttrekking	-300	-300	-100	-400	-348	-52
Saldo		-300	-300	1.000	700	752	-52
Resultaat voorgaand jaar pr 6	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-31	0	-862	-862	-862	0
Saldo		-31	0	-862	-862	-862	0
Totaal	Toevoeging	1.269	75	2.146	2.221	2.306	-86
	Onttrekking	-2.987	-1.876	-2.165	-4.041	-3.994	-47
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 6		-1.719	-1.801	-19	-1.820	-1.688	-132

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 6:

Informatiebeleidsplan

Conform de nota reserves en voorzieningen wordt het overschot van € 86.000 op het budget Informatiebeleidsplan (IBP) toegevoegd aan de reserve IBP.

Effect: Hogere toevoeging € 86.000

Gemeenschappelijke regeling Oude Rijnzone

Conform raadsvoorstel is € 100.000 onttrokken aan de reserve Gemeenschappelijke regeling Oude Rijnzone. De onderbesteding van € 52.000 is in 2013 teruggestort in deze reserve.

Effect: lagere onttrekking € 52.000

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 7 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Verschil 2013
Bouw- en grondexploitaties programma 7	Toevoeging	618	332	15	346	13	334
	Onttrekking	-2.074	-402	3	-399	-54	-344
Saldo		-1.456	-71	18	-52	-42	-10
opbrengst verkoop aand NUON programma 7	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-2.671	0	0	0	0	0
Saldo		-2.671	0	0	0	0	0
Egalisatie exploitatielasten programma 7	Toevoeging	50	0	50	50	50	0
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		50	0	50	50	50	0
Bestemmingsreserve W4	Toevoeging	20.650	3.178	-2.526	652	1.421	-769
	Onttrekking	-11.810	-4.156	2.207	-1.949	-1.776	-173
Saldo		8.840	-978	-319	-1.297	-354	-943
Totaal	Toevoeging	21.318	3.510	-2.461	1.048	1.484	-436
	Onttrekking	-16.555	-4.558	2.210	-2.348	-1.830	-518
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 7		4.763	-1.048	-251	-1.299	-346	-953

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 7:

Bouw- en Grondexploitaties

Conform GIG 2013 zou het project Hoek Merelstraat afgesloten worden in 2013. Het project is echter nog niet gereed. Derhalve heeft geen onttrekking van € 359.000 plaatsgevonden aan de reserve Bouw- en Grondexploitatie. Omdat voor de Hoek Merelstraat een voorziening getroffen is van € 346.000 zou dit bij het afsluiten van het project vrijvallen aan de reserve Bouw- en Grondexploitatie.

Daarnaast is in 2012 het project de Ommedijk afgesloten. Hier moet echter nog een bijdrage van € 12.500 aan BTW aan de belastingdienst betaald worden, hiervoor is een reservering gedaan t.l.v. het project. Dit in de reserve Bouw- en Grondexploitatie gestort.

Conform raadsbesluit GIG 2012 wordt er jaarlijks tot 2016 een onttrekking gedaan uit deze reserve voor de compensatie van in de exploitatie te betalen rente aan de W4 reserve. Deze rente is conform kadernota 2013 verlaagd naar 3,5%.

Voor de complexen Merelstraat en Meas is in het verleden een voorziening getroffen. Deze voorziening is nu bijgesteld naar het nieuw te verwachten nadeel ten laste van de algemene reserve bouw- en grondexploitaties met een onttrekking van € 14.000.

Effect: Minder onttrekkingen, € 344.000, minder stortingen € 334.000; saldo € 10.000

Bestemmingsreserve W4

Het voordeel op de Zandwinning € 107.000 is extra gestort t.o.v. de begroting in de reserve Bestemmingsreserve W4. Het voordeel op de rente op de voorzieningen á € 132.000 is in de W4 reserve gestort. De vrijval van het verwachte voordeel van € 530.000 op het project de Groene Scheg is ten gunst van de W4 reserve vrijgevallen. Daarnaast is de Molencarroussel afgesloten met een voordeel t.o.v. de begroting van € 164.000, en is het project Zwembadlocatie afgesloten met een voordeel t.o.v. de begroting van € 9.000.

Effect: Meer stortingen in Reserve W4 € 769.000, minder onttrekkingen reserve W4 € 173.000; saldo € 943.000.

VERREKENING RESERVES ALG.DEKKING bedragen x € 1.000,-		Rekening 2012	Begroting 2013	Wijziging Begroting	Begroting 2013 na wijziging	Rekening 2013	Vershil 2013
Algemene reserve algemene dekkingsm.	Toevoeging	94	0	919	919	1.005	-86
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		94	0	919	919	1.005	-86
opbrengst verkoop NUON alg dekkingsm.	Toevoeging	7	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	0	0	-86	86
Saldo		7	0	0	0	-86	86
Bouw- en grondexploitatie alg dekkingsm.	Toevoeging	998	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	-156	0	-156	-156	0
Saldo		998	-156	0	-156	-156	0
Resultaat na bestemm. voorgaand jaar	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-94	0	-919	-919	-919	0
Saldo		-94	0	-919	-919	-919	0
Behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds	Toevoeging	0	0	141	141	1.119	-978
	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
Saldo		0	0	141	141	1.119	-978
Totaal	Toevoeging	1.099	0	1.060	1.060	2.124	-1.065
	Onttrekking	-94	-156	-919	-1.075	-1.161	86
VERREKENING RESERVES ALG.DEKKING		1.005	-156	141	-15	963	-978

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves algemene dekkingsmiddelen:

Algemene reserve / opbrengst verkoop aandelen Nuon

De reserve opbrengst verkoop Nuon is in 2013 opgeheven. Het resterende saldo is in 2013 conform besluitvorming in de algemene reserve gestort.

Effect: hogere toevoeging Algemene reserve € 86.000; hogere onttrekking opbrengst verkoop aandelen NUON € 86.000.

Behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds

Zoals in de brief aan de raad op 23 januari 2014 al aangekondigd is er een fors voordeel behaald op de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit komt onder andere door het hanteren van andere maatstaven, de decembercirculaire 2013 die niet meer

in de raming verwerkt kon worden en afrekeningen over oude jaren. Het uiteindelijke voordeel wordt conform besluitvorming in de reserve gestort.

Effect: hogere toevoeging € 978.000

4.4.3 Gerealiseerde dekkingsmiddelen

Hieronder treft u aan het overzicht van algemene dekkingsmiddelen conform het Besluit Begroting en Verantwoording.

Beleidssterrein bedragen x € 1.000,-	Rekening 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013	Begroting 2013	Vershil 2013
Alg dekkingsmiddelen A Lokale heffingen	-6.801	136	-7.175	-7.039	-7.093	-54
Alg dekkingsmiddelen B Algem uitkering	-23.228	0	-23.162	-23.162	-22.180	982
Alg dekkingsmiddelen C Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Alg dekkingsmiddelen D Dividend	-730	407	-814	-406	-455	-48
Alg dekkingsmiddelen E Financiering	-1.742	2.194	-3.535	-1.341	-1.310	31
Alg dekkingsmiddelen F Overig	42	89	0	89	38	-52
Totaal	-32.460	2.827	-34.685	-31.858	-30.999	859

4.4.4 Incidentele baten en lasten

Artikel 28 lid C van het BBV schrijft voor dat een overzicht moet worden weergegeven van de incidentele lasten en baten. In onderstaande tabel zijn de incidentele posten groter dan € 50.000 opgenomen.

bedragen x € 1.000 Programma	Lasten/ baten	I/S	2013
TOTAAL EXPLOITATIE PROGRAMMA'S	Lasten	Totaal	61.192
TOTAAL EXPLOITATIE PROGRAMMA'S	Baten	Totaal	-59.139
SALDO LASTEN EN BATEN PER PROGRAMMA			2.053
ZORG, WELZIJN, JEUGD EN ONDERWIJS	Lasten	I	742
ZORG, WELZIJN, JEUGD EN ONDERWIJS	Baten	I	-
SALDO ZORG, WELZIJN, JEUGD EN ONDERWIJS			742
WERK EN INKOMEN	Lasten	I	244
WERK EN INKOMEN	Baten	I	-
SALDO WERK EN INKOMEN			244
KUNST, CULTUUR EN SPORT	Lasten	I	370
KUNST, CULTUUR EN SPORT	Baten	I	-
SALDO KUNST, CULTUUR EN SPORT			370
BEHEER OPENBARE RUIMTE	Lasten	I	1.191
BEHEER OPENBARE RUIMTE	Baten	I	-
SALDO BEHEER OPENBARE RUIMTE			1.191
WONEN EN ONDERNEMEN	Lasten	I	622
WONEN EN ONDERNEMEN	Baten	I	-468
SALDO WONEN EN ONDERNEMEN			154
BESTUUR, BURGERZAKEN EN VEILIGHEID	Lasten	I	94
BESTUUR, BURGERZAKEN EN VEILIGHEID	Baten	I	-
SALDO BESTUUR, BURGERZAKEN EN VEILIGHEID			94
GRONDONTWIKKELING	Lasten	I	-
GRONDONTWIKKELING	Baten	I	-
SALDO GRONDONTWIKKELING			-
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Lasten	I	-
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Baten	I	-155
SALDO ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			-155
Totaal lasten			57.929
Totaal baten			-58.516
SALDO STRUCTUREEL LASTEN EN BATEN			-587
ZORG, WELZIJN, JEUGD EN ONDERWIJS	Toevoegingen	S	830
ZORG, WELZIJN, JEUGD EN ONDERWIJS	Onttrekkingen	S	-428
SALDO ZORG, WELZIJN, JEUGD EN ONDERWIJS			402
WERK EN INKOMEN	Toevoegingen	S	286
WERK EN INKOMEN	Onttrekkingen	S	-345

bedragen x € 1.000 Programma	Lasten/ baten	I/S	2013
SALDO WERK EN INKOMEN			-59
KUNST, CULTUUR EN SPORT	Toevoegingen	S	211
KUNST, CULTUUR EN SPORT	Onttrekkingen	S	-157
SALDO KUNST, CULTUUR EN SPORT			55
BEHEER OPENBARE RUIMTE	Toevoegingen	S	1.035
BEHEER OPENBARE RUIMTE	Onttrekkingen	S	-425
SALDO BEHEER OPENBARE RUIMTE			611
WONEN EN ONDERNEMEN	Toevoegingen	S	242
WONEN EN ONDERNEMEN	Onttrekkingen	S	-320
SALDO WONEN EN ONDERNEMEN			-78
BESTUUR, BURGERZAKEN EN VEILIGHEID	Toevoegingen	S	2.306
BESTUUR, BURGERZAKEN EN VEILIGHEID	Onttrekkingen	S	-3.946
SALDO BESTUUR, BURGERZAKEN EN VEILIGHEID			-1.640
GRONDONTWIKKELING	Toevoegingen	S	1.484
GRONDONTWIKKELING	Onttrekkingen	S	-1.830
SALDO GRONDONTWIKKELING			-346
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Toevoegingen	S	2.124
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Onttrekkingen	S	-1.161
SALDO ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			963
Totaal toevoegingen			8.518
Totaal onttrekkingen			-8.611
STRUCTUREEL JAARREKENING	Lasten		66.447
STRUCTUREEL JAARREKENING	Baten		-67.127
STRUCTUREEL SALDO VAN DE JAARREKENING			-680
STRUCTUREEL EVENWICHT			JA

	bedragen x € 1.000	2013 Begroot primitief	2013 Begroot na wijz.	2013 Werkelijk	Begroot na wijz -/ werk	programma
1	lasten	116	162	92	70	1. Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs
	baten	-116	-162	-92	-70	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
2	lasten	125	125	119	6	1. Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs
	baten	-	-	-	-	-
	saldo	125	125	119	6	
3	lasten	-	150	442	-292	1. Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs
	baten	-	-150	-442	292	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	

	bedragen x € 1.000	2013 Begroot primitief	2013 Begroot na wijz.	2013 Werkelijk	Begroot na wijz -/ werk	programma
4	lasten	-	-	89	-89	1. Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs
	baten	-50	-50	-89	39	Resultaatbestemming
	saldo	-50	-50	-	-50	
5	lasten	-	244	244	-	2. Werk en Inkomen
	baten	-	-244	-244	-	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
6	lasten	-	330	370	-40	3. Kunst, Cultuur en Sport
	baten	-	-330	-330	-	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	40	-40	
7	lasten	-	179	179	-	4. Beheer openbare ruimte
	baten	-	-179	-179	-	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
8	lasten	600	600	600	-	4. Beheer openbare ruimte
	baten	-600	-600	-600	-	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
9	lasten	424	424	175	249	4. Beheer openbare ruimte
	baten	-424	-424	-175	-249	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
10	lasten	-	89	89	-	4. Beheer openbare ruimte
	baten	-	-89	-89	-	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
11	lasten	-	148	148	-	4. Beheer openbare ruimte
	baten	-	-148	-148	-	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
12	lasten	-	75	49	26	5. Ruimtelijk Beleid
	baten	-	-75	-49	-26	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
13	lasten	-	-	406	-406	5. Ruimtelijk Beleid
	baten	-	-	-406	406	5. Ruimtelijk Beleid

	bedragen x € 1.000	2013 Begroot primitief	2013 Begroot na wijz.	2013 Werkelijk	Begroot na wijz -/ werk	programma
	saldo	-	-	-	-	
14	lasten	-	130	59	71	5. Ruimtelijk Beleid
	batens	-	-	-	-	
	saldo	-	130	59	71	
15	lasten	-	70	108	-38	5. Ruimtelijk Beleid
	batens	-	-60	-86	26	Resultaatbestemming/baten pr.5
	saldo	-	10	22	-12	
16	lasten	-	-	-	-	
	batens	-	-62	-62	-	5. Ruimtelijk Beleid
	saldo	-	-62	-62	-	
17	lasten	-	100	48	52	6. Bestuur, Burgerzaken en veiligheid
	batens	-	-100	-48	-52	Resultaatbestemming
	saldo	-	-	-	-	
18	lasten	164	46	46	-	6. Bestuur, Burgerzaken en veiligheid
	batens	-	-	-	-	-
	saldo	164	46	46	-	
19	lasten	-	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
	batens	-84	-204	-155	-49	-
	saldo	-84	-204	-155	-49	
Totaal						
	Totaal incidentele lasten	1.429	2.872	3.263	-391	
	Totaal incidentele batens	-1.274	-2.877	-3.194	317	
	Totaal saldo	155	-5	69	-74	

Analyse voorgaan de tabel

1. Conform raadsbesluit is budget beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de 3D transitie. De uitkeringen uit het gemeentefonds voor voorbereiding 3D transitie worden hieraan toegevoegd. Deze budgetten worden geëgaliseerd met de reserve 3D transitie.

2. Voor de tijdelijke huisvesting van de PWA school was t/m 2013 € 125.000 beschikbaar. In 2013 zijn hier de huur, verwijdering van de tijdelijke noodlokalen en het onderhoud aan de tijdelijke huisvesting PWA van betaald.

3. Conform raadsbesluit worden de eenmalige lasten voor de brede school West t.l.v de reserve Egalisatie exploitatielasten gebracht.
4. Conform raadsbesluit worden de eenmalige lasten voor de brede school Oude dorp t.l.v. de reserve Egalisatie exploitatielasten gebracht. Het betreft hier de kosten van de afboeking van de boekwaarde van de oude gebouwen.
5. In 2013 hebben we de teveel ontvangen subsidie door onderrealisatie bij de WSW over de afgelopen jaren terug moeten betalen.
6. Met de renovatie van het tennispark de Munnik is in 2012 begonnen en is in 2013 opgeleverd.
7. In 2013 is conform raadsbesluit € 179.000 versneld afgeschreven van een aantal investeringen in houten bruggen ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon.
8. In 2013 is eenmalig een storting vanuit de reserve Nuon gestort in de voorziening IBOR t.b.v. de openbare verlichting.
9. In 2013 conform kadernota € 424.000 beschikbaar gesteld voor het IVVP. Er is € 175.000 besteed.
10. Conform resultaatbestemming 2012 is budget meegenomen voor het waterplan. Dit is in 2013 besteed.
11. Conform het speelruimteplan is eenmalig € 148.000 beschikbaar gesteld vanuit de reserve Zorg, welzijn, jeugd en onderwijs. Dit is in de voorziening Spelen gestort en wordt gebruikt voor de uitwerking van het speelruimteplan.
12. Voor de civieltechnische begeleiding Rijk was in 2013 € 75.000 opgenomen t.l.v. de reserve Egalisatie exploitatielasten. Hiervan is €49.000 besteed. Het restant is terug gestort in de reserve Egalisatie exploitatielasten.
13. Van het rijk hebben we een bijdrage ontvangen van € 500.000. € 405.000 is in de jaarrekening verantwoord. Het restant van de bijdrage is op de balans gezet als vooruit ontvangen.
14. Voor de inhuur van een constructief toetser en voor het opleiden van eigen personeel is extra budget beschikbaar gesteld in 2013.
15. Voor de verkoop van snippergroen wordt ingehuurd.
16. Dit betreft de BWS subsidie. De uitgaven zijn in eerdere jaren verantwoord.
17. Voor de verplaatsing van Vliko is voor voorbereiding en bodemonderzoek € 100.000 beschikbaar gesteld.
18. Voor de organisatievernieuwing is in 2013 € 164.000 vrijgemaakt. Hiervan is € 46.000 besteed en er is resultaatbestemming aangevraagd voor € 118.000.
19. Voor de lichtbakken was een achterstand in factureren ontstaan (€70.000). In 2013 is dit rechtgetrokken. Helaas is er per abuis één jaar teveel opgenomen in de begroting.

Conclusie

In het kader van het financieel toezicht dienen begroting en jaarrekening in materieel evenwicht te zijn. Materieel evenwicht betekent dat er geen incidentele baten worden ingezet voor structurele lasten. Zoals in het voorgaand overzicht aangegeven is de jaarrekening in materieel evenwicht.

4.4.5 Aanwending onvoorzien

Artikel 28 van het BBV schrijft voor dat een overzicht moet worden weergegeven van het bedrag onvoorzien. In de programmabegroting van 2013 is een bedrag opgenomen ad € 155.183. Dit bedrag is opgenomen onder de algemene dekkingsmiddelen.

De volgende mutaties (begrotingswijzigingen) hebben plaatsgevonden:

- In 2013 is in de raadsvergadering van 23 september 2013 besloten om € 100.000 van de post onvoorzien beschikbaar te stellen voor de Behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds;
- De overige € 55.183 is vrijgevallen in het resultaat van de jaarrekening.

4.4.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-)publieke sector (=WNT)

Openbaarmakingsverplichting Wet Normering Topinkomens (WNT)

De gemeenten zijn op grond van de Wet Normering Topinkomens verplicht de gegevens van topfunctionarissen en van functies met een bezoldiging boven de norm te publiceren.

Topfunctionarissen

Als topfunctionarissen zijn bij wet de gemeentesecretaris en griffier aangemerkt. Daarnaast zijn personen die mede leiding geven aan de gehele organisatie als topfunctionaris aangemerkt. Het maakt overigens niet uit of de functionaris in dienst is of extern wordt ingehuurd.

	2012	2013
Functie(s)	gemeentesecretaris	gemeentesecretaris
Naam	Schouten AH	Schouten AH
Deeltijdfactor	100%	100%
Duur dienstverband	onbepaald	onbepaald
Beloning (in hele euro's)	€ 96.015	€ 91.660
Onkostenvergoedingen (in hele euro's)	€ 1.535	€ 1.560
beloning betaald op termijn (in hele euro's)	€ 14.787	€ 15.945
Uitkering beëindiging verband		
jaar beëindiging dienstverband		2014

De heer A.H. Schouten was tot 1 september 2013 gemeentesecretaris van Leiderdorp. In de resterende maanden van 2013 is hij werkzaam geweest als projectleider gemeentelijke samenwerking Leidse regio.

	2012	2013
Functie(s)		gemeentesecretaris
Naam		Romeijn H
Deeltijdfactor		100%
Duur dienstverband		vanaf 1-9-2013
Beloning (in hele euro's)		€ 28.758
Onkostenvergoedingen (in hele euro's)		€ 462
beloning betaald op termijn (in hele euro's)		€ 5.381
Uitkering beëindiging verband		
jaar beëindiging dienstverband		

	2012	2013
Functie(s)	griffier	griffier
Naam	Zantingh JC	Zantingh JC
Deeltijdfactor	100%	100%
Duur dienstverband	onbepaald	onbepaald
Beloning (in hele euro's)	€ 74.449	€ 70.923
Onkostenvergoedingen (in hele euro's)	€ 626	€ 747
beloning betaal op termijn (in hele euro's)	€ 10.735	€ 11.849
Uitkering beëindiging verband		
jaar beëindiging dienstverband		

Functionies met normoverschrijding

Functionarissen met een bezoldiging boven de norm van € 228.599 en externen (personen die binnen de organisatie werkzaam zijn onder leiding en verantwoordelijkheid van de inlener) met een vergoeding boven de norm van € 228.599 worden als functie met normoverschrijding aangemerkt. Voor externen geldt als selectie criterium een uurtarief van € 122 (ex btw) of meer met een contract voor de duur van 6 maanden of langer. In 2013 zijn er geen functies met normoverschrijding.

4.5 Single Information Single Audit (SISA)

Ook in de jaarrekening 2013 is de verantwoording via Single Information Single Audit (Sisa) opgenomen.

De opmaak van de staat is door het ministerie voorgeschreven.

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa				Toelichting afwijking	
			INDICATOREN					
BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) II Provinciale beschikking en/of verordening Project-gemeenten (SISA tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R Indicatornummer: C7C / 02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R Indicatornummer: C7C / 03</i>	Cumulatieve bestedingen ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 04</i>	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 06</i>
			1 DRM/ARO/05/5982 Kopie beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 07</i>	€ 0 Eindverantwoording Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 08</i>	€ 0 Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Afspraak Alleen in te vullen na afloop project <i>Aard controle D1 Indicatornummer: C7C / 09</i>	€ 0 Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Realisatie Alleen in te vullen na afloop project <i>Aard controle D1 Indicatornummer: C7C / 10</i>	€ 0 Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Toelichting afwijking Alleen in te vullen na afloop project <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 11</i>	
OCW	D3	Excessieve kosten Archeologie Monumentenwet 1988 (art. 34a, 1e lid) en Besluit archeologische monumentenzorg Gemeenten	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen (dit zijn de totale bestedingen exclusief de drempelbijdragen en exclusief het verstoordersdeel) <i>Aard controle R Indicatornummer: D3 / 01</i>	Aantal afgeronde projecten in (jaar T) Realisatie <i>Aard controle D1 Indicatornummer: D3 / 02</i>	Eindverantwoording Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D3 / 03</i>			
			€ 302.073 0	0 Nee				
OCW	D9	Onderwijsachterstanden eleid 2011-2014 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01</i>	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02</i>	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, ouders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04</i>		
			€ 148.560	€ 0	€ 0	€ 0		
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SISA tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03</i>	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04</i>	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05</i>	
			1 DOS-2012-0004402 Duurzaam Veilig, herinrichten Van Poelgeestlaan - Laan van Ouderzorg BDU 2013	€ 0	€ 0			
			2 PZH-2008-161371 Mauritsingel Duurzaam Veilig BDU 2008	€ 0	€ 0			
			Kopie beschikingsnummer Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06</i>	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07</i>	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09</i>	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10</i>	
1 DOS-2012-0004402 Duurzaam Veilig, herinrichten Van Poelgeestlaan - Laan van Ouderzorg BDU 2013	€ 0	€ 0	Wordt in 2014 uitgevoerd	Nee				
2 PZH-2008-161371 Mauritsingel Duurzaam Veilig BDU 2008	€ 0	€ 0		Nee				
SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2013 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T) <i>Aard controle R Indicatornummer: G1 / 01</i>	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren <i>Aard controle R Indicatornummer: G1 / 02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Zie de toelichting in de invulwizer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1 / 03</i>			

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa					
I N D I C A T O R E N								
SZW	G1A	<p>lichaam o.g.v. de Wgr.</p> <p>Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2012</p> <p>Wet sociale werkvoorziening (Wsw)</p> <p>Alle gemeenten verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de gemeente.</p>	131,25	12,17	Nee			
			Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (T-1).	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren.	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren.	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren.	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 05	
			1 0547 (Leiderdorp)	145,75	8,28	109,21	3,58	
SZW	G2	<p>Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2013</p> <p>Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.</p>	<p>Besteding (jaar T) algemene bijstand</p> <p>Gemeente</p> <p>1.1 Wet werk en bijstand (WWB)</p>	<p>Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>1.1 Wet werk en bijstand (WWB)</p>	<p>Besteding (jaar T) IOAW</p> <p>Gemeente</p> <p>1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p>	<p>Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p>	<p>Besteding (jaar T) IOAZ</p> <p>Gemeente</p> <p>1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)</p>	<p>Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)</p>
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 4.659.515	€ 110.554	€ 128.465	€ 475	€ 10.783	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze.		
			1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)			
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 10		
			€ 2.433	€ 34	€ 0	Ja		
SZW	G3	<p>Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2013</p> <p>Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004</p> <p>Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.</p>	<p>Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)</p>	<p>Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)</p>	<p>Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)</p>	<p>Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)</p>	<p>Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)</p>	<p>Besteding (jaar T) Bob</p>
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 19.956	€ 0	€ 6.138	€ 3.851	€ 4.980	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
					Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze.			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G5	<p>Wet participatiebudget (WPB)_gemeente 2013</p> <p>Wet participatiebudget (WPB)</p> <p>Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.</p>	<p>Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen</p> <p>Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering</p> <p>Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/02</p>					
			Aard controle D1 Indicatornummer: G5 / 01					
			578					
			Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	Besteding (jaar T) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T) Regellu
			De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/03 tot en met G5/07					Dit onderdeel is uitsluitend van toepassing op gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk
			Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze					

Departement	Nummer	Specifieke uitlegging Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa					
			I N D I C A T O R E N					
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G5 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 06	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 07
			Nee	€ 373.054	€ 0	€ 11.268	€ 0	
G5A	Wet Participatiebudget (WPB)_totaal 2012	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T-1) van educatie bij roc's	Baten (jaar T-1) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T-1) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T-1) Regelluw	Dit onderdeel is uitsluitend van toepassing op gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.
	Wet participatiebudget (WPB)		inclusief geldstroom openbaar lichaam	inclusief geldstroom openbaar lichaam	inclusief geldstroom openbaar lichaam	inclusief geldstroom openbaar lichaam	inclusief deel openbaar lichaam	
	Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr							
	verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G5B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G5C-1)							
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G5A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 06
	1	0547 (Leiderdorp)	€ 625.286	€ 140.111	€ 0	€ 0		

5 OVERIGEN

5.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden.

5.2 In control statement

Er wordt naar gestreefd dat Leiderdorp 'in control' is. Dit is het zodanig sturen en beheersen van de bedrijfsprocessen dat de doelstellingen worden gerealiseerd. Er is zicht en grip op de risico's en de processen worden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend uitgevoerd, inclusief een getrouwe verantwoording.

Opzet en uitvoering

Op 19 maart 2013 heeft het college het Algemeen Controleplan Leiderdorp voor 2013 vastgesteld en ter informatie voorgelegd aan de gemeenteraad en rekenkamer. In het Algemeen controleplan ligt de opzet van de interne organisatie en beheersing op hoofdlijnen vast, waarbij de opzet bepaalt in hoeverre Leiderdorp in control kan zijn. Of dit daadwerkelijk ook zo is, wordt jaarlijks getoetst en vastgesteld. Dit gebeurt door het uitvoeren van verbijzonderde interne controles en overige onderzoeken en het op basis van de aanbevelingen uit deze onderzoeken continu doorvoeren van verbeteringen in de processen.

Over 2013 zijn binnen Leiderdorp verbijzonderde interne controles uitgevoerd op de volgende processen: verstrekte subsidies, wet maatschappelijke ondersteuning, leerlingenvervoer, omgevingsvergunningen, leges burgerzaken, begrafenisrechten, belastingen en heffingen, verhuuropbrengsten en grondexploitaties.

De verbijzonderde interne controle op de sociale verzekeringswetten heeft plaatsgevonden binnen de gemeenschappelijke regeling en dienstverleningsovereenkomst die de gemeente Leiderdorp heeft afgesloten met de gemeente Leiden. Leiderdorp ontvangt jaarlijks een door de accountant van de gemeente Leiden gecertificeerde SiSa-bijlage voor dit onderdeel.

Op de processen die Servicepunt71 uitvoert ten behoeve van de deelnemende gemeenten, waaronder Leiderdorp, zijn binnen Servicepunt71 verbijzonderde interne controles uitgevoerd. Dit betreft de processen financieel beheer, inkopen en aanbesteden, betalingen, personeel, treasury, gemeentegaranties en het IT-beheer. Over de opzet, het bestaan en de werking van de beheersmaatregelen in deze processen heeft de gemeente in maart 2014 een Assurancerapport ontvangen, opgesteld door de externe accountant van Servicepunt71.

Nieuw in 2013 is de bestuursovereenkomst die de gemeente Leiderdorp, in het kader van het interbestuurlijk toezicht, heeft afgesloten met de provincie Zuid Holland en waarover in deze jaarrekening voor het eerst verantwoording wordt afgelegd in de 'staat van de gemeente'.

Conclusie

Samenvattend wordt geconcludeerd dat Leiderdorp voldoende in control is. De processen worden over het algemeen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend uitgevoerd, inclusief een getrouwe verantwoording.

Toelichting

In 2012 werd geconcludeerd dat verschillende processen en de verantwoording daarover minder goed verliepen dan normaal. De oorzaken daarvan lagen in de start van Servicepunt71 per 1 januari 2012, de verhuizing naar een nieuw gemeentehuis met de introductie van het nieuwe werken inclusief migratie naar een nieuwe werkplekautomatisering en de invoering van een nieuw financieel systeem. In het in control statement 2012 werd aangegeven dat 2012 als overgangsjaar moest worden beschouwd, waarbij de zaken die dat jaar minder goed verliepen dan normaal, vanaf 2013 weer op het oude niveau moesten zijn.

De resultaten van de verbijzonderde interne controles en overige onderzoeken met betrekking tot 2013 laten dit herstel ten opzichte van 2012 zien. Dit betreft primair de processen binnen Leiderdorp, maar ook aan de kant van Servicepunt71 zijn verbeteringen doorgevoerd, zoals blijkt uit het door de externe accountant van Servicepunt71 afgegeven Assurancerapport over 2013.

In de processen van Leiderdorp zijn in 2013, naast het herstel ten opzichte van 2012, verbeteringen doorgevoerd op een aantal punten die al langer speelden. Dit betreft een betere voortgangsbewaking in het proces van subsidieafhandeling waardoor de

tijdigheid is verbeterd en het invoeren van een zichtbare collegiale toets in het proces van omgevingsvergunningen waardoor er in dit proces minder fouten worden gemaakt.

De registratie en het beheer van de verhuurcontracten is in 2013 nog niet verbeterd. Er zou een centraal contractbeheersysteem worden aangeschaft door Servicepunt71, waarin Leiderdorp onder meer haar verhuurcontracten zou kunnen registreren en beheren. In 2013 heeft Servicepunt71 wel een contractbeheersysteem aangeschaft, maar alleen voor inkoopcontracten. Leiderdorp registreert op dit moment de verhuurcontracten in het post- en archiefsysteem en een vastlegging in Excel, maar deze vastlegging is niet op orde. Hoewel intern nadrukkelijk werd afgesproken dat de registratie per jaareinde geheel bijgewerkt moest zijn, is dit door omstandigheden wederom niet gelukt. Er wordt momenteel extra capaciteit voor ingehuurd.

Verbetermogelijkheden in de gecontroleerde processen voor Leiderdorp liggen verder nog in het realiseren van een geautomatiseerde koppeling tussen de bij de gemeente in gebruik zijnde subadministraties en het financiële systeem dat bij Servicepunt71 in beheer is. Deze koppeling ontbreekt nog bij belastingen en heffingen, begrafenisrechten en het proces van omgevingsvergunningen.

Bij Servicepunt71 wordt, in samenwerking met de deelnemende gemeenten, ook in 2014 verder gewerkt aan het standaardiseren van processen inclusief het verbeteren van de interne beheersmaatregelen.

Voor de aandachtspunten in de processen/domeinen van het interbestuurlijk toezicht wordt verwezen naar de staat van de gemeente zoals die in het jaarverslag van 2013 is opgenomen. Geen van de domeinen staat op rood in het voorgeschreven stoplichtenmodel dat is gehanteerd. Voor de domeinen die op oranje staan geldt dat op korte termijn zicht is op verbetering.

Beoordeling financiële rechtmatigheid

Onderstaand volgt de beoordeling van de financiële rechtmatigheid. Dit betreft zowel de begrotingsrechtmatigheid van de lasten per programma, de onttrekkingen aan reserves en de uitgaven op kredieten als het beoordelen van eventuele financiële onrechtmatigheden die uit de procescontroles c.q. verbijzonderde interne controles naar voren zijn gekomen op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik of het niet voldoen aan het zogenoemde voorwaardencriterium.

Lasten per programma

De werkelijke lasten op programmaniveau mogen de begrote lasten na de laatste begrotingswijziging in beginsel niet overschrijden. Daar waar de lasten de begroting wel overschrijden, is het voor het beoordelen van de begrotingsrechtmatigheid van belang in hoeverre de overschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten.

In 2013 zijn bij drie programma's en bij de algemene dekkingsmiddelen de begrote lasten, na de laatste begrotingswijziging, overschreden. Het betreft:

- Programma 1, Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs: de begrote lasten zijn met € 109.424 overschreden. Deze lasten worden deels gecompenseerd door hogere baten binnen programma 1 ad. € 59.320. Daarbij worden de eenmalige lasten voor de Brede School West en de Brede School Oude Dorp gedekt uit de egaliseringsreserve exploitatielasten (eerdere besluitvorming). Per saldo is er geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid voor dit programma.
- Programma 3, Kunst, Cultuur en Sport: de begrote lasten zijn met € 29.006 overschreden. Deze lasten worden binnen programma 3 gecompenseerd door hogere baten van in totaal € 54.309. Per saldo is er geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid voor dit programma.
- Programma 5, Ruimtelijk beleid: de begrote lasten zijn met € 287.196 overschreden. Deze lasten worden binnen programma 5 gecompenseerd door hogere baten van in totaal € 454.830. Per saldo is er geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid voor dit programma.
- Algemene Dekkingsmiddelen: de begrote lasten zijn met € 39.692 overschreden. Deze overschrijding is het gevolg van overschrijdingen op kostenplaatsen die aan het einde van het jaar niet functioneel naar specifieke programma's zijn verdeeld. Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Samenvattend wordt het totaal aan lastenoverschrijding van € 465.318 op de bovengenoemde programma's en algemene dekkingsmiddelen voor het merendeel gecompenseerd door aan de lastenoverschrijdingen gerelateerde hogere inkomsten en eerdere besluitvorming. Per saldo is alleen bij de algemene dekkingsmiddelen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid van € 39.692.

Onttrekkingen aan reserves

Er mogen geen onttrekkingen uit de reserves hebben plaatsgevonden, die niet in 2013 waren begroot en/of niet zijn gedekt door besluitvorming door de raad tot en met 31 december 2013. Er is vastgesteld dat in 2013 geen onttrekkingen hebben plaatsgevonden uit de reserves hoger dan begroot en/of niet gedekt door besluitvorming. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid op de reserves.

Kredieten

De door de raad toegekende kredieten voor investeringen mogen niet overschreden worden. In 2013 zijn op vijf kredieten overschrijdingen ontstaan. De overschrijdingen staan in de activastaat van de jaarrekening toegelicht. Het betreft de volgende investeringen:

- Zaaksysteem met een krediet van € 75.000, dat in 2013 met € 1.732 is overschreden.
- Vorkheftruck met een krediet van € 23.000, dat met € 2.125 is overschreden.
- Columbarium met een krediet van € 29.000, dat met € 6.375 is overschreden.
- Riolering Meerburglaan met een krediet van € 1.200.000, dat met € 136.300 is overschreden.
- Onderzoekskosten riool met een krediet van € 65.000, dat met € 972 is overschreden.

De door de raad toegekende kredieten zijn hiermee in 2013 voor een totaalbedrag van € 147.504 overschreden en voor dit bedrag onrechtmatig.

Misbruik en oneigenlijk gebruik, voorwaardencriterium

Bij het uitvoeren van de verbijzonderde interne controles over 2013 zijn geen situaties van misbruik en/of oneigenlijk gebruik geconstateerd. Ook voor wat betreft het voorwaardencriterium, c.q. het voldoen aan de wet- en regelgeving zoals vastgelegd in het normenkader voor de accountantscontrole, zijn geen materiële financiële fouten geconstateerd. Er zijn over 2013 derhalve geen aanvullende financiële onrechtmatigheden te rapporteren bovenop de begrotingsonrechtmatigheden.

Goedkeuringstolerantie

In het normenkader voor de accountantscontrole, zoals door de raad vastgesteld op 14 oktober 2013, is de goedkeuringstolerantie voor fouten vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief resultaatbestemming en op 3% voor onzekerheden. Voor 2013 ligt de goedkeuringstolerantie daarmee op € 697.751 voor fouten en € 2.093.253 voor onzekerheden. Als het totaal aan fouten en onzekerheden onder deze grensbedragen blijft, betekent dit dat de accountant een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening kan afgeven.

Uit de beoordeling van de financiële rechtmatigheid komt naar voren dat wij de goedkeuringstolerantie in 2013 niet hebben overschreden. Wij verwachten dan ook een goedkeurende verklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid bij de jaarrekening over 2013.

5.3 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Leiderdorp

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de jaarstukken 2013 opgenomen jaarrekening 2013 van gemeente Leiderdorp gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SISA-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leiderdorp is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen en de Beleidsregels toepassing WNT.

Het College van Burgemeester en Wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, *het Besluit accountantscontrole decentrale overheden* en de 'Beleidsregels toepassing WNT' inclusief het controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, *alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties*, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van *de gemeente*. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door *het College van Burgemeester en Wethouders* van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door de Gemeenteraad bij raadsbesluit van 14 oktober 2013 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van gemeente Leiderdorp een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2013 als van de activa en passiva per 31 december 2013 in overeenstemming met *het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* en de 'Beleidsregels toepassing WNT'.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen en de 'Beleidsregels toepassing WNT'.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van externe niet-topfunctionarissen

In overeenstemming met de aanvullende beleidsregels van 12 maart 2014, hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de functionarissen zoals genoemd in art. 4.2 lid 2 letter c WNT (externe niet-topfunctionarissen).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d van de *Gemeentewet* vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Den Haag, 3 juni 2014

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M.E. van Kimmenade RA MGA

6 BIJLAGEN

Bijlage 1 : Conversietabel product-programma

Met ingang van 2013 is de conversietabel per programma apart gemeld.

Programma 1

Programma 01 bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
62001 Maatschapp. dienstverlening	387	0	387	358	0	358
71401 gezondheidszorg(niet jeugd)	167	0	167	139	0	139
01A PROG 1A Lokale gezondheidszorg	554	0	554	497	0	497
62002 Ouderenbeleid	328	0	328	317	0	317
62006 WMO beleid	417	0	417	331	0	331
62201 wmo huishoudelijke kosten	2.023	-530	1.493	2.063	-535	1.528
65201 Wet Voorziening Gehandicapten	1.711	0	1.711	1.807	-5	1.802
01B PROG 1B Wet Maatschap. Ondersteuning	4.478	-530	3.948	4.517	-539	3.978
63001 Sociaal-cultureel werk	447	0	447	465	0	465
63010 Jeugd	332	0	332	267	0	267
65001 Peuterspeelz./kinderdagverbl.	24	0	24	23	0	23
65005 Contr.Peutersplz./kinderd.verbl.	23	0	23	20	0	20
01C PROG 1C Jeugdbeleid	826	0	826	775	0	775
71501 Jeugdgezondheidszorg	789	0	789	888	0	888
71601 Preventief Jeugdbeleid	289	0	289	149	0	149
01D PROG 1D Jeugdgezondh. + prev.jeugdbeleid	1.078	0	1.078	1.037	0	1.037
42004 Beheer openbaar basisonderwijs	20	0	20	24	0	24
42201 Bijzonder basisonderwijs	75	0	75	49	0	49
43000 VSO/ZMOK	0	0	0	0	0	0
48003 Leerlingenvervoer	283	-1	282	290	0	290
48006 Overig onderwijs	327	-32	295	295	-32	263
01E PROG 1E Lokaal onderwijsbeleid	706	-33	674	658	-32	626
42101 Huisv.vrz.openb.basisonderwijs	671	0	671	935	0	935
42301 Huisv.vrz.Bijz.basisonderwijs	1.312	-231	1.082	1.375	-282	1.093
43101 VSO-ZMOK huisvesting	280	0	280	247	0	247
44301 Huisv. voortgez. ow.	204	0	204	173	0	173
44101 Voortgezet onderwijs	0	0	0	5	0	5
01F PROG 1F Onderwijshuisvesting	2.467	-231	2.236	2.734	-282	2.453
Totaal programma 01	10.109	-794	9.315	10.218	-853	9.366

Programma 2

Programma 02	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
bedragen x € 1.000,-						
61001 Algemene bijstand inkomensdeel	5.325	-4.400	925	5.364	-4.554	810
61010 Bijstandbesluit zelfstandigen	50	-4	46	69	-17	52
61101 Algemene bijstand werkdeel	0	0	0	5	0	5
61401 Minimabeleid	691	-30	661	710	-21	689
61402 Kwijtscheldingen	121	0	121	107	0	107
62008 Schuldhulpverlening	70	0	70	69	0	69
62301 Participatiewet	757	-525	233	675	-466	209
65002 Kinderopvang WIZ	16	0	16	48	0	48
02A PROG 2A Alg.Bijst(Bijz.bijst/min.beleid	7.029	-4.959	2.070	7.048	-5.058	1.990
61105 WSW	3.039	-2.599	440	2.972	-2.581	391
02B PROG 2B Wet Soc.Werkvoorziening(Wsw)	3.039	-2.599	440	2.972	-2.581	391
62101 Vreemdelingenbeleid	41	0	41	40	-2	38
02C PROG 2C Vreemdelingenbeleid	41	0	41	40	-2	38
Totaal programma 02	10.109	-7.558	2.551	10.059	-7.641	2.418

Programma 3

Programma 03	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
bedragen x € 1.000,-						
51001 Openbare bibliotheek	674	0	674	655	0	655
51101 Vormings- en ontwikkelingswerk	30	0	30	29	-9	19
54001 Kunst	94	0	94	87	0	87
54006 Onderhoud kunstwerken	0	0	0	2	0	2
54010 Amateur Kunstbeoef. /cultuur alg	124	0	124	112	0	112
54101 Monumentenzorg	6	0	6	2	0	2
54102 Molens	20	-4	16	5	-16	-11
55002 Milieu Educatief Centrum	117	0	117	99	0	99
58002 Accommodatie culturele voorz.	135	0	135	140	0	140
03A PROG 3A Kunst en Cultuur	1.201	-4	1.197	1.130	-25	1.104
53001 Binnensportrecreatie	439	0	439	491	0	491
53010 Sporthuisvesting	1.025	-6	1.019	1.068	-31	1.037
53101 Groene sportvelden/terreinen	264	-59	205	269	-66	203
03B PROG 3B Sport	1.728	-65	1.662	1.828	-98	1.730
Totaal programma 03	2.929	-69	2.860	2.958	-123	2.834

Programma 4

Programma 04 bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
21001 Bruggen	501	0	501	626	0	626
21002 Wegen	1.881	-9	1.872	2.029	-221	1.808
21032 Gladheidsbestrijding	112	0	112	116	0	116
21050 Openbare verlichting	997	-25	972	1.000	-18	982
21101 Verkeersregulering	116	0	116	106	0	106
21110 Verkeersmaatregelen	595	0	595	296	0	296
21111 Verkeersborden en /tekens	76	0	76	72	0	72
21112 Verkeersbeleid	140	0	140	128	0	128
31001 Markten	35	-11	24	30	-12	18
56070 Kermissen	5	0	5	3	0	3
04A PROG 4A Verkeer en vervoer	4.460	-45	4.415	4.405	-251	4.155
22301 Veerdiensten	2	0	2	3	0	3
24001 Waterwerken	428	0	428	395	-19	376
33001 Nutsbedrijven	2	0	2	3	0	3
04B PROG 4B Water	432	0	432	401	-19	382
56007 Groen beleid en regio	97	0	97	105	-10	95
04C PROG 4C Groen beleid en regio	97	0	97	105	-10	95
56001 Openbaar groen	1.861	0	1.861	1.839	-11	1.828
56050 Houtkamp	133	0	133	133	0	133
56051 Heemtuin	70	0	70	63	0	63
56052 Kinderboerderij	93	0	93	91	-1	90
56053 Volkstuinencomplex	3	-10	-7	4	-10	-6
04D PROG 4D Openbaar groen	2.161	-10	2.150	2.130	-22	2.107
58003 Speelplaatsen	226	0	226	246	0	246
04E PROG 4E Speelplaatsen	226	0	226	246	0	246
72201 Riolering en pompen	760	0	760	673	-1	671
72601 Baten rioolrechten	0	-1.338	-1.338	0	-1.248	-1.248
04F PROG 4F Riolering	760	-1.338	-578	673	-1.249	-576
21039 Onkruidvrijhouden van straten	34	0	34	35	0	35
21040 Reiniging wegen	197	0	197	193	-1	192
34101 Afvoeren kadavers	9	0	9	6	0	6
72102 Reiniging/afvalstoffenheffing	2.536	-75	2.461	2.427	-191	2.236
72302 Ongediertebestrijding	32	0	32	11	0	11
72501 Baten reiniging/afvalstofheff.	0	-3.096	-3.096	-3	-3.121	-3.124
04G PROG 4G Reiniging	2.807	-3.171	-364	2.671	-3.314	-643
Totaal programma 04	10.943	-4.564	6.379	10.630	-4.865	5.765

Programma 5

Programma 05 bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
81001 Ruimtelijke ordening	501	0	501	808	-403	404
82201 Bouw- en woningtoezicht	747	-267	479	674	-293	381
83002 Erfpacht	0	-84	-84	0	-80	-80
83020 Verkoop en verhuur grond	102	-110	-8	150	-136	15
05A PROG 5A Ruimtelijke ordening	1.350	-461	889	1.632	-912	720
82001 Woningexploitatie	54	-62	-8	42	-65	-23
82203 Woonwagencentrum	7	-23	-16	5	-24	-20
05B PROG 5B Woonbeleid	61	-85	-24	47	-89	-42
31002 Ov.economische aangelegenheden	107	0	107	97	0	97
05C PROG 5C Economische zaken	107	0	107	97	0	97
72301 Milieubeheer	511	0	511	540	0	540
05D PROG 5D Duurzaamheid	511	0	511	540	0	540
Totaal programma 05	2.029	-546	1.483	2.316	-1.001	1.315

Programma 6

Programma 06 bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
00501 Samenwerk.org. Holland Rijnland	1.500	-10	1.490	1.407	-7	1.400
6A PROG 6A Algemene regionale samenwerking	1.500	-10	1.490	1.407	-7	1.400
00101 Raad en raadscommissies	327	0	327	322	0	322
00102 College van Burg.en Wethouders	590	0	590	630	0	630
00201 Bestuursondersteuning college	1.168	0	1.168	1.124	-34	1.090
00254 Bestuursonderst. CZ	5.507	-18	5.489	5.701	-171	5.530
00256 Best.onderst. Beheer facilitair	230	0	230	221	0	221
00258 Bestuursonderst. GWI	273	0	273	304	0	304
00301 Reisdocumenten	176	-248	-72	189	-250	-61
00302 Rijbewijzen	105	-78	27	96	-79	17
00303 Bevolk.adm.en verklaringen	164	-32	132	143	-38	105
00304 Huwelijken	31	-17	14	28	-32	-4
00305 Burgelijke stand	207	-40	167	206	-28	178
00306 Verkiezingen	8	0	8	14	0	14
00307 Naturalisaties	17	-16	1	14	-10	3
00309 GBA Beheer	0	0	0	36	0	36
00601 Griffie	277	0	277	203	0	203
00602 Rekenkamer	38	0	38	44	0	44
63002 Wijkgericht werken	128	0	128	130	0	130
72401 Begraafplaats	364	-253	111	355	-264	91

Programma 06	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
93001 Wet waardering onroerende zaken	261	0	261	221	0	221
6B PROG 6B Bestuur en dienstverlening	9.871	-702	9.169	9.981	-906	9.075
14001 Veiligheid	217	0	217	196	0	196
14003 APV	180	-8	172	141	-12	129
6C PROG 6C Openbare orde en veiligheid	397	-8	390	336	-12	324
12001 Brandweer	1.223	0	1.223	1.207	0	1.207
12009 Onderhoud brandkranen/-putten	34	0	34	24	0	24
12010 Rampenbestrijding	145	0	145	105	0	105
6D PROG 6D Brandweer en rampenbestrijding	1.402	0	1.402	1.336	0	1.336
Totaal programma 06	13.171	-719	12.452	13.060	-926	12.134

Programma 7

Programma 07	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
83004 Grond expl. Overige bouwgrond	85	0	85	64	-9	55
83005 Overige complexen	0	0	0	222	-222	0
7A PROG 7A Grondontwikkeling algemeen	85	0	85	286	-232	55
83001 Grex Centrumplan	6.241	-6.229	12	5.900	-5.898	2
7B PROG 7B Grondontwikkeling Centrumplan	6.241	-6.229	12	5.900	-5.898	2
32001 Zandwinning(v/h kl.zandput)	201	-436	-235	0	-342	-342
83003 Grondexpl.w4	10.386	-9.120	1.265	3.002	-2.573	430
7C PROG 7C Grondontwikkeling W4	10.587	-9.557	1.030	3.002	-2.915	88
Totaal programma 07	16.912	-15.785	1.127	9.188	-9.044	144

Algemene dekkingsmiddelen

Programma AD	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
93101 Baten OZB gebruikers	0	-846	-846	0	-748	-748
93201 Baten ozb eigenaren	0	-5.596	-5.596	-1	-5.621	-5.622
93601 Baten toeristenbelasting	0	-77	-77	0	-89	-89
93701 Baten hondenbelasting	0	-88	-88	0	-84	-84
93901 Baten precariobelasting	0	-608	-608	0	-595	-595
94001 Onroerende zaakbelastingen	63	0	63	72	0	72
94002 Overige belastingen	85	-27	58	66	-38	28
Alg dekkingsmiddelen A Lokale heffingen	149	-7.241	-7.093	136	-7.175	-7.039
92101 Algemene uitkering	0	-22.180	-22.180	0	-23.162	-23.162
Alg dekkingsmiddelen B Algem uitkering	0	-22.180	-22.180	0	-23.162	-23.162
92201 Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0

Programma AD bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
Alg dekkingsmiddelen C Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
91301 Overige financiële middelen	408	-862	-455	407	-814	-406
Alg dekkingsmiddelen D Dividend	408	-862	-455	407	-814	-406
91101 Geldleningen en uitz. < 1 jaar	20	0	20	15	-14	2
91401 Geldleningen en uitz. > 1 jaar	2.173	-3.503	-1.330	2.179	-3.521	-1.343
Alg dekkingsmiddelen E Financiering	2.193	-3.503	-1.310	2.194	-3.535	-1.341
96001 Saldi van kostenplaatsen	38	0	38	89	0	89
Alg dekkingsmiddelen F Overig	38	0	38	89	0	89
Totaal programma AD	2.787	-33.786	-30.999	2.827	-34.685	-31.858

Resultaatbestemming

Programma bedragen x € 1.000,-	Begroting 2013 na wijzigingen			Rekening 2013		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
99001 SALDO V.D. REKENING NA BESTEMMING	-219	202	-17	0	0	0
B VERREKENINGEN VOOR BESTEMMING	-219	202	-17	0	0	0
Totaal programma	-219	202	-17	0	0	0

Bijlage 2 : Bestuur en organisatie

College van Burgemeester en wethouders

De samenstelling en portefeuillevverdeling is:

Burgemeester L.M. Driessen-Jansen

Toekomstvisie Leiderdorp 2025, Bestuurlijke Coördinatie, Openbare orde en veiligheid, Gemeentewinkel, Gemeentelijke basisadministratie, Bestuurlijke vernieuwing.

Wethouder C.J.M.W. Wassenaar (VVD) , Loco-burgemeester

Verkeer en Vervoer, Ruimtelijke ordening, Monumentenbeleid, W4/A4, Centrumplan, Meas, Ringweg Oost, Brede School Oude Dorp, Brede School West, Coördinatie Regiozaken, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Welzijn / Vrijwilligersbeleid / Seniorenbeleid, Coördinatie subsidiebeleid, Gezondheidszorg, Centrum voor Jeugd en Gezin, Monumentenbeleid.

Wethouder H.L. Zilverentant (VVD)

Volkshuisvesting en Woningbouw, ROC locatie, Woonzorgcomplex De Ommedijk, Rijnhart Wonen, Accommodatiebeleid, Beheer accommodatie Sterrentuin, Gemeentehuis, Sport, Recreatie / Toerisme, Polders en Groene Hart, Onderwijs (inclusief brede school Voorhof en kinderopvang), Economische Zaken en werkgelegenheid, Deregulering.

Wethouder M.H. van der Eng (D66)

Financiën, Belastingen, Nutsbedrijven, Grondzaken, Personeel en Organisatie, Servicepunt 71, Juridische Zaken, Coördinatie Burgerparticipatie, Subsidievererving, Informatisering, Klantcontactcentrum.

Wethouder L. Maat (Groen Links)

Sociale Zaken, Integratie- en asielbeleid, Vluchtelingenwerk, Communicatie en media, Openbare Ruimte, Wijkgericht werken, Groenvoorziening, Water, Openbaar Vervoer, Afval, Begraafplaats, Milieu, Jongerenbeleid, Sociaal Cultureel Werk, Project Jongeren centrum Leiderdorp, Kunst en Cultuur, Dierenwelzijn.

Gemeentesecretaris A.H. Schouten

Gemeentesecretaris H. Romeijn m.i.v. 1/9/2013

De gemeentesecretaris is adviseur van het college en stuurt de ambtelijke organisatie aan. Hij richt zich in het bijzonder op de faciliterende en stafafdelingen. Daarnaast is hij bestuurder in de zin van de Wet op Ondernemingsraden. Zijn aandachtsvelden zijn politiek bestuur, externe contacten en regionale samenwerking.

Gemeenteraad 2010-2014

Zetelverdeling 2010-2014

- VVD: 7 zetels
- Burger Belangen Leiderdorp: 3 zetels
- D66: 3 zetels
- CDA: 3 zetels
- Groen Links: 3 zetels
- PvdA: 2 zetels

Samenstelling gemeenteraad per 31/12/2012

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD)

- Mw. E.J. Meijer (fractievoorzitter), m.i.v. 2/2013 vervangen door Cooijmans;
- Dhr. I.H.M. Cooijmans
- Dhr. W.N.A. Joosten
- Mw. C.M.M. Meiners-Pieterse
- Dhr. J.B.P.M. Suijkerbuijk
- Dhr. J.T.O. Bresters
- Dhr. B.M.J. Hoenen

Burger belangen Leiderdorp (BBL)

- Dhr. H.K. Langenberg (fractievoorzitter)
- Dhr. A.J.E. Staal
- Mw. A.M. Beekhuizen-Wesseling

Half december 2013 heeft de lokale partij BBL zichzelf opgeheven. Twee leden van de partij zijn verder gegaan onder de naam LPL (Lokale Partij Leiderdorp).

Democraten 66 (D66)

- Mw. C. Hamer (fractievoorzitter)
- Dhr. E. Grootaarts
- Mw. L. Langereis

Christen Democratisch Appèl (CDA)

- Dhr. J.J.F.M. Gardeniers (fractievoorzitter)
- Mw. M.A.J. van Diepen-van Wijk
- Dhr. N. van Jaarsveld

Groen Links

- Dhr. R.A. in 't Veld (fractievoorzitter)
- Mw. F. Joester
- Mw. J.M. Hofman-Züter

Partij van de Arbeid (PvdA)

- Dhr. O.C. McDaniel (fractievoorzitter)
- Mw. J.J.E. van Reijn

Griffier

- Mw. J.C. Zantingh

Bijlage 3 : Kerngegevens Leiderdorp

Sociale structuur

Inwoners	1-1-2010*	1-1-2011*	1-1-2012*	1-1-2013*	1-1-2014**
0-19 jaar	6.561	6.490	6.404	6.356	6.286
20-64 jaar	15.394	15.543	15.358	15.216	15.141
65 jaar en ouder	4.471	4.576	4.940	5.174	5.390
Totaal aantal inwoners	26.426	26.609	26.702	26.746	26.817

* Deze cijfers zijn vastgesteld door het CBS

** Vaststelling van cijfers door CBS volgt nog

Bijlage 4 : Afkortingenlijst

Afkorting	uitleg	Afkorting	uitleg
AC	Afdeling Communicatie	OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	OBSG	Openbare basisscholengemeenschap Leiderdorp
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	ODWH	Omgevingsdienst West-Holland
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	OKE	Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
BBP	Bruto Binnenlands Product	OKV	Onderwijskundige Vernieuwing
BBS	Bijzondere Basisschool	OOV	Openbare Orde en Veiligheid
BBV	Besluit begroting en verantwoording	ORZ	Oude Rijn Zone
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen	OV	Openbare Verlichting
BCF	BTW-compensatiefonds	OVO	Onderlinge Verzekeringen Overheid
BDU	Brede Doeluitkering	OZB	Onroerende zaakbelasting
BGT	Basisregistratie Grootchalige topografie	P&C	Planning & Control
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	PCSV	Protestants Christelijke Schoolvereniging
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar	POP	Persoonlijk Ontwikkelings Plan
BPI	Bestand Potentiële Inburgeringsplichtigen	PROO	Stichting Openbaar Primair en Speciaal Onderwijs Leiden
BRIN	Basis Registratie Ingezetenen	PSNW	Persant Snoepweg
BRP	Basisregistratie Personen	PW	Participatiewet
BSOD	Brede school oude dorp	PWA	Prins Willem Alexander
BSW	Brede school west	RAAK	Regionale Aanpak Kindermishandeling
BTW	Bruto toegevoegde waarde	RBL	Regionaal bureau leerplicht
Bvo	Bruto VloerOppervlak	RDOG	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
B&W	Bruggermeester & Wethouders	RIF	Regionaal investeringsfonds
BWS	Besluit woninggebonden subsidies	RMC-functie	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
CAK	Centraal Administratie Kantoor	ROT	Regionaal Operationeel Team
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin	RvS	Raad van Staten
CoPi	Commando Plaats Incident	RVVP	Regionaal Verkeers- en Vervoersplan
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer	RWS	Rijkswaterstaat
CROMA	College, Raad, Management en Ambtelijk apparaat	SCOL	Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden
CROW	Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw en de verkeerstechniek	SCW	Sociaal Cultureel Werk
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen	SEPA	Single European Payment Area
DB	Dagelijks Bestuur	SES	Sociaal Economische Status
DIV	Digitale Informatie Voorziening	SFL	Sportfondsen Leiderdorp
DMS	Document Management Systeem	SHV	Schuldhelpverlening
DNB	De Nederlandse Bank	Sisa	Single Information Single Audit
DURP	Digitale uitwisseling in Ruimtelijke Processen	SKL	Stichting kinderopvang Leiderdorp

Afkorting	uitleg	Afkorting	uitleg
DVO	Dienstverleningsovereenkomst	SLA	Service Level Agreement
DZB	De Zijlbedrijven	SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
ECB	Europese Centrale Bank	SP71	Servicepunt71
EMU	Economische en Monetaire Unie	SUWI	Wet Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
EMV	Europay, Mastercard, Visa	SW	Sociaal Werk
EU	Europese Unie	SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Fido	Wet Financiering decentrale overheden	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers-verzekeringen
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreden	VAC	Vrouwen Advies Commissie
FLO	Functioneel Leefstijdsontslag	vGRP	verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan
Fte	Fulltime-equivalent	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
GBA	Gemeente Basisadministratie	VO	Voortgezet Onderwijs
GBT	Gemeentelijke Basis Informatie	VRA	Vereniging van Revalidatieartsen
GBKN	Grootschalige Basiskaart Nederland	VRI	Verkeersregelininstallatie
GEHS	Gemeentelijke Ecologische Hoofd Structuur	VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval	VSO ZMOK	Voortgezet Speciaal Onderwijs Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst	VSV	Vroegtijdig Schoolverlaters
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	VTA	Visual Tree Assessment
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen	VVE	Vroeg- en voorschoolse educatie
GIG	Gemeentelijk Integrale Grondexploitatie	Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
GR	Gemeenschappelijke Regeling	Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor jonggehandicapten
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan	WAL	Willem Alexander Laan
HHR	Hoogheemraadschap	WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
HM	Hollands Midden	W4	W4 Project Wonen, Werken, Water en Wegen
HOF	Houdbare Overheids Financiën	WBP	Wet Bescherming Persoonsgegevens
HRM	Human Resource Management	Wcpv	Wet collectieve preventie volksgezondheid
HSL	Hoge snelheidslijn	WEB	Wet Educatie Beroepsonderwijs
IB	Inlichtingenbureau	WEW	Waarborgfonds Eigen Woning
IBAN	International Bank Account Number	WGR	Wet gemeenschappelijke regeling
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte	WH	Winkelhof
IBP	Informatie Beleids Plan	WI	Wet Kinderopvang
ICT	Informatie en Communicatie Technologie	WIA	Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen
ID	Instroom en Doorstroom	WIJ	Wet Investering in Jongeren
IHP	Integraal Huisvestings Plan	Win	Wet inburgering Nieuwkomers
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen	WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning

Afkorting	uitleg	Afkorting	uitleg
ISV	Investering stedelijke vernieuwing	WNT	Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-)publieke sector
IVVP	Integraal Verkeers- en vervoerplan	WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
JGZ	Jeugdgezondheidszorg	WoZoCo	Woonzorgcomplex
JOP	Jongeren ontmoetingsplaats	WPB	Wet Participatiebudget
KCA	Klein Chemisch Afval	Wpg	Wet publieke gezondheid
KCC	Klantcontactcentrum	WSNP	Wet Schuldhulpverlening Natuurlijke Personen
KCS	Klantcontact Systeem	Wsw	Wet sociale werkvoorziening
KISS	Kennis Informatie Systeem Sport	WSW	Waarborgfonds sociale woningbouw
Km	Kilometer	wTH	wet Tijdelijk Huisverbod
KPI	Kritische Prestatie Indicatoren	Wvg	Wet voorziening gehandicapten
KRW	Kaderrichtlijn Water	Wwb	Wet werk en bijstand
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek	WWIK	Wet werk en inkomen kunstenaars
LED	light-emitting diode	Wwnv	Wet Werken naar vermogen
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs	ZAT's	Zorgadviesteams
MT	Management Team	ZHN	Zuid Holland Noord
NHG	Nationale Hypotheek Garantie	Zvw	Zorgverzekeringswet
NOC	Nederlands Olympisch Comité		
NSF	Nederlandse Sport Federatie		

Bijlage 5 : Begrippenlijst

Begrip	Omschrijving
Activa	Bezittingen die langer dan één jaar meegaan en die om die reden in meerdere jaren worden afgeschreven (bijv. gebouwen, rollend materieel). Activa staan op de balans.
Afschrijving	De uitgave aan activa worden over meer jaren verdeeld en niet in één keer in de exploitatie opgenomen. Dit noemt men afschrijven. Door afschrijving lopen de kosten in de loop van de jaren parallel met de baten voortvloeiend uit het gebruik en houdt tevens de boekwaarde gelijke met de werkelijke, steeds dalende waarde.
Algemene dekkingsmiddelen	Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bevat ten minste de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is, de algemene uitkeringen, dividend, het saldo van de financieringsfunctie, het saldo tussen de compensabele BTW en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds en de overige algemene dekkingsmiddelen.
Balans	Onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente.
Baten en Lasten (stelsel van)	Een begrotingssysteem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.
Begroting	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoed en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit comptabiliteitsvoorschriften 2004 onderscheidt een beleidsbegroting en de financiële begroting.
Beleidsthema	Per thema worden de hoofdkenmerken, visie en het bestuurlijke kader toegelicht.
Boekwaarde	Betreft de administratieve (dus nog niet afgeschreven) restwaarde van vaste activa die eerder middels een investering zijn aangeschaft.
Brede school	Samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Onderwijs en welzijn zijn in ieder geval participanten. Voorschoolse voorzieningen, peuterspeelzaal, sport, cultuur, bibliotheek en andere instellingen kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn.
BTW compensatiefonds	Fonds waaruit de gemeente vanaf 2003 BTW kan declareren bij het Rijk op typische overheidstaken (uitgezonderd o.a. onderwijs-huisvesting).
Budgettair neutraal	Begrotingswijzigingen die per saldo de totale begroting niet beïnvloeden.
Comptabiliteitsvoorschriften	De comptabiliteitsvoorschriften zijn bij Koninklijk Besluit uitgevaardigde voorschriften voor de inrichting van begroting en de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente. Sinds het begrotingsjaar 2004 zijn de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van kracht.
Dekking	De wijze waarop een kostenverhoging dan wel een opbrengstenverlaging wordt opgevangen in de vorm van 1) een nieuwe inkomstenbron, 2) een doorberekening van kosten aan derden, 3) een verhoging van de belastingen, 4) een verlaging van andere kosten.
Dividend	Periodieke uitkering van winst aan de aandeelhouders van een onderneming.
Doelmatigheid	Mate waarin de productie is geleverd in relatie tot de inzet van middelen, afgezet tegen een vooraf bepaalde norm (bijv. minuten per paspoort, kosten per strekkende kilometer).
Doeltreffendheid	Mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten zijn gerealiseerd. Van belang is om vast te stellen in hoeverre het beoogde maatschappelijke effect de verdienste is van de organisatie (relatie gerealiseerde productie - gerealiseerd effect, afgezet tegen het beoogde maatschappelijke effect).
Doeluitkering	Uitkering door het Rijk aan een lagere overheid voor een nauw omschreven wettelijk vastgesteld doel of taak. De gelden zijn niet vrij besteedbaar. In veel gevallen is een specifieke verantwoording over de besteding één van de voorwaarden voor het verkrijgen van de uitkering.
Efficiency en effectiviteit	Efficiency is doelmatigheid (is de uitvoering goed, met gebruik van zo min mogelijk middelen). Effectiviteit is doeltreffendheid (doen we de goede dingen, bereiken we het gestelde doel).
Egalisatiereserve	Reserve met als doelstelling jaarlijks sterk fluctuerende lasten door de jaren heen te compenseren. Dit kan door de jaarlijks gelijk blijvende storting in de reserve ten laste van de exploitatie te nemen en de werkelijke uitgaven uit de reserve te betalen.
EMU saldo	Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid voor de unie van landen die de euro als betaalmiddel hebben (Economische en Monetaire Unie).

Begrip	Omschrijving
Financieel beheer	De organisatie van de administratie en het beheer van de vermogenswaarden.
Financiële rechtmatigheid	Met financiële rechtmatigheid wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.
Financieringsmiddelen	Kort- of langlopende geldmiddelen die nodig zijn om de kosten van een investering te betalen. Behalve van financieringsmiddelen uit eigen kapitaal en reserves wordt ook van minder reguliere financieringsmiddelen gebruik gemaakt, zoals opgenomen geldleningen en het saldo van crediteuren en debiteuren.
Gemeentefonds (algemene uitkering)	Uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden. Dit ter onderscheid van doeluitkeringen met een gebonden besteding.
Incidentele baten en lasten	Opbrengsten en uitgaven die maar een enkele keer voorkomen.
Incidentele weerstandscapaciteit	Het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat deze invloed heeft op de hoogte van de voorzieningenniveaus van de programma's.
Indirecte kosten	Betreft kosten waarbij de directe samenhang met de producten ontbreekt. Door middel van één of meer verdeelsleutels worden de indirecte kosten aan de verschillende producten toegerekend.
Investering	Een investering is een uitgaaf van een object met een gebruiksduur van langer dan één jaar; investeringen worden geactiveerd op de balans. Uit investeringen vloeien kapitaallasten voort die op de gemeentelijke exploitatie drukken.
Investeringsplan	Een overzicht van de geplande investeringen en de daaraan verbonden geraamde exploitatielasten voor de komende jaren.
Jaarrekening	De jaarrekening is de tegenhanger van de financiële begroting; de jaarrekening gaat in op de realisaties van het afgelopen begrotingsjaar. De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: - de programmarekening en toelichting - de balans en toelichting.
Jaarstukken	De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening en is de tegenhanger van de begroting.
Jaarverslag	Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen begrotingsjaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: - de programmaverantwoording - de paragrafen.
Kapitaallasten	Kapitaallasten bestaan uit de componenten afschrijving en rentekosten. Het zijn exploitatiekosten van activa. De rentekosten ontstaan omdat voor de aanschaf 'geld geleend' wordt. Door de dalende boekwaarde nemen de rentekosten in de loop van de jaren af. Voor de berekening van de rentekosten wordt het percentage van de omslagrente gehanteerd.
Lastendruk	Totaal van regelmatig terugkerende, vaste geldelijke verplichtingen
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op publiekrechtelijke grondslag (bijv. leges paspoort, leges rijbewijs). Leges zijn retributies maar worden wettelijk tot de belastingen gerekend. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.
Meerjarenraming	Een prognose van de voor meerdere jaren, na het begrotingsjaar, te verwachten lasten en baten op basis van vigerend (= bestaand) beleid; dan wel van uitgaven en inkomsten ter zake van investeringen waarvoor al kredieten zijn verstrekt.
Overhead	De kosten van werkzaamheden of faciliteiten die slechts een indirecte relatie vertonen met de gemeentelijke producten en diensten, v.b. leidinggeven, afdelingsadministratie, de kantine of de huisvesting.
Overzicht van baten en lasten	Onderdeel van de financiële begroting dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen.
Paragrafen	Een paragraaf geeft volgens het BBV een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.
Planning- en controlcyclus	De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van budgetten.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt, v.b. haven- en liggelden, marktgelden en parkeergelden.
Prestatie	Het meetbare resultaat van activiteiten.

Begrip	Omschrijving
Prestatie-indicator	Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente
Product	Een product van een productenraming of productenrealisatie kan omschreven worden als het resultaat van samenhangend handelen, meetbaar gemaakt in de tijd, geld en kwaliteit. Een product wordt in de handreiking ruim geïnterpreteerd. Het kan zijn: een voorziening, een dienst, een goed of een activiteit. Een kern is dat er taakstellende afspraken aan verbonden kunnen worden. Een product omvat zoveel mogelijke kwantitatieve normen voor zowel financiële als niet-financiële prestatie-indicatoren.
Productenraming	De productenraming wordt volgens het BBV opgebouwd vanuit de programmbegroting en geeft alle gemeentelijke activiteiten weer in termen van producten. De productenraming is het begrotings-document van het Dagelijks Bestuur en heeft met name een beheersfunctie voor de uitvoering van de begroting.
Programmabegroting	Een programmbegroting is een typering voor de nieuwe beoogde begroting doordat de programma's in de begroting centraal staan. Het kenmerk van de begroting is dat de begroting is onderverdeeld in programma's, daarom wordt er naar de begroting volgens de nieuwe voorschriften ook wel verwezen als programmabegroting. De gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal.
Programma	Een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden.
Rechtmatigheid	Rechtmatigheid is de overeenstemming van beslissingen en handelingen met regels die voor betrokkenen toepasselijk zijn en die mede gelet op het specifieke geval waarvoor die regels gelden, van belang zijn.
Reserve (algemene)	Bedrag dat is gereserveerd voor toekomstige uitgaven, zonder dat de aard en de omvang van deze uitgaven al bekend zijn. De reserves staan op de balans.
Specifieke uitkering	Rechtstreekse uitkering aan een instelling of een lagere overheid te besteden aan een specifiek doel. Het is een verzamelbegrip voor subsidies, bijdragen van het rijk of provincie en doeluitkeringen.
Verbonden partij	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Voorziening	Bedrag gereserveerd voor toekomstige uitgaven waarvan de aard en in mindere mate de omvang bekend zijn of om fluctuaties in (exploitatie)kosten op te vangen. Voorzieningen staan op de balans.
Weerstandscapaciteit	De weerstandscapaciteit is het geheel van geldmiddelen (zoals de algemene reserve) waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast behoeven te worden.
Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's.

Gemeente Leiderdorp

Willem-Alexanderlaan 1

2351 DZ LEIDERDORP

Postbus 35

2350 AA LEIDERDORP

T 071 – 54 58 500

E info@leiderdorp.nl

I www.leiderdorp.nl

Druk: 18-06-2014